.UM'UNU

AÇ!

DO YOU HEAR US?

IF SO, READ IT

COMPUTER MUSIC MAKING WIZARD

TÜRKİYE'NİN İLK SES, IŞIK GÖRÜNTÜ ve MÜZİK ENSTRÜMANLARI DERGİSİ VOLUME BAYİLERDE.

Ülkemizde yaşayan, müzik yapan, sahne sistemleriyle ilgilenen ve/veya çeşitli müzik türlerine her seviyede ilgi duyan insanların okuyabileceği ve kaynak olarak başvurabileceği güncel ve süreli bir yayının olmayışından yola çıkarak, yine bu işin içinde olan müzik tutkunu insanların büyük bir hevesle oluşturduğu aylık bir dergi volume.

Serüven Haziran 2004'te başladı ve 9.sayısında herşeyiyle yeniden yaratıldı. Artık dünya standartlarında bir müzik dergimiz var, bu çok heyecan verici...

NE VAR Kİ BU DERGİDE?

+Her tür müzik ve event'tan en güncel haber.
+Popüler veya sektörel kişilerle röportajlar.
+En yeni ürünler ve faydaları.
+Ayrıntılı ürün testleri.
+Digi-lab, GuitarShop, HomeStudio, Tonmayster, Electronica, HI-Fi ve dahası.
+Çeşitli araştırma ve makaleler.
+"Neyi, Nasıl yaparım"lar.
+Gitarlar, Synth'ler, Amp'lar, Processor'lar, Sequencer'lar, Vst'ler, Drum'lar, Mic'ler, vs.vs.vs.

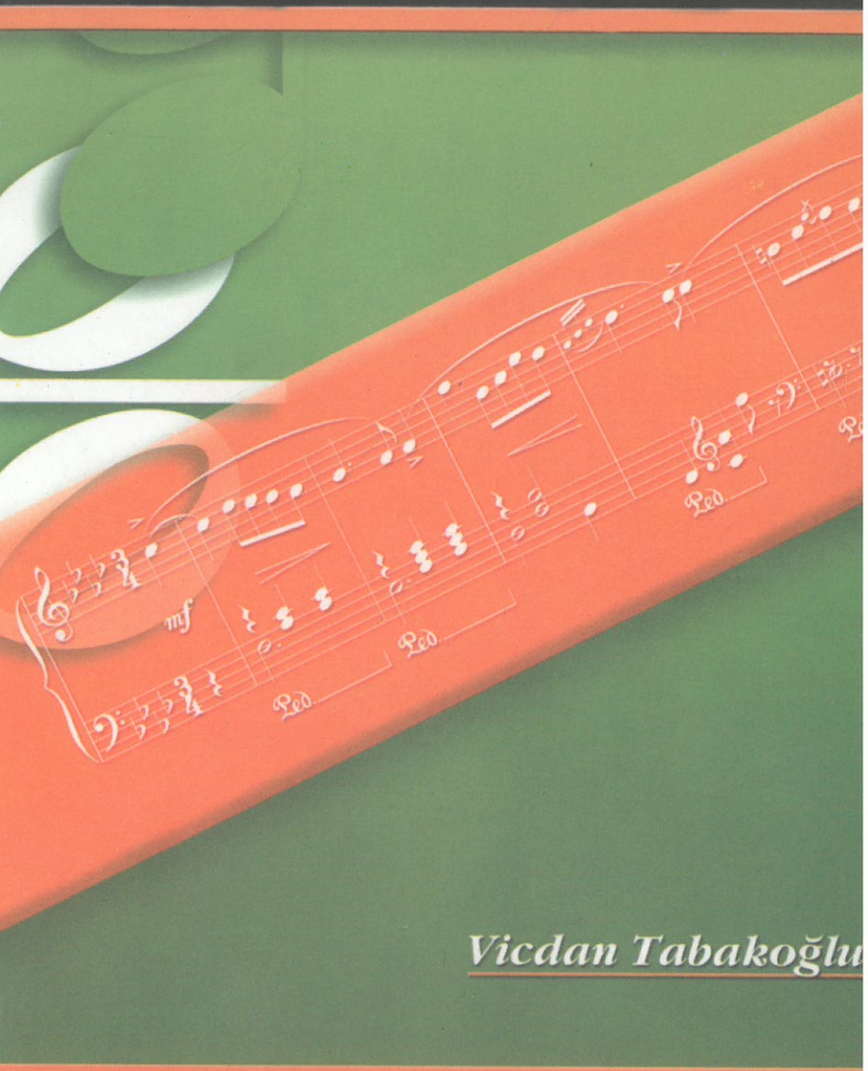
15 TL

KİTAP 2006

volume
MÜZİK ENSTRÜMANLARI, SES, IŞIK VE GÖRÜNTÜ TEKNOLOJİLERİ

BONA Müzik Teorisi Notları

BONA
Müzik Teorisi Notları

Vicdan Tabakoğlu

kıvılcım
müzik eğitimi ve yayıncılık

MÜZİK TEORİSİ NOTLARI

Müzik çalışmalarına geçmeden önce siz öğrencilere çok önemli bir uyarıdır.

Müzik aletlerinden birini çalabilmek veya iyi şarkı söyleyebilmek için siz öğrencilerin öncelikle temel müzik eğitimi derslerini iyi bilmenize bağlıdır.

BUNUN İÇİN :

1 - Fiziksel olarak ritim duyunuzu geliştirmek ve süratli nota okuma becerisine sahip olmalısınız.

2 - İyi işiten ve iyi eğitilmiş bir kulağa sahip olmalısınız.

3 - Müzik nazariyatını, müzik formlarını, Türk Müziği usullerini ve makamlarını iyi bilmeyen öğrenci yeterinden fazla zaman kaybeder.

Bu zaman kaybından dolayı, müzik kabiliyetinin olmadığı kanısına varárak müzik çalışmalarını bırakmayı bile düşünmeye başlar.

SON ÖNEMLİ UYARI :

Bunun için temel müzik eğitim derslerini yeterince almadan bir müzik aletini çalmayı veya şarkı söylemeyi düşünmeyin.

Yukarıdaki uyarılarımızı yerine getirdiğinizde hem zaman kaybının önüne geçeceksiniz hemde %90 çalma ve söyleme kolaylığını sağlayacaksınız.

Vicdan TABAKOĞLU

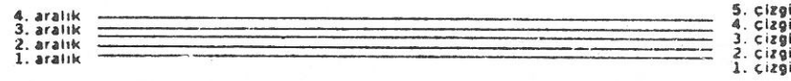
MÜZİK TEORİSİ

Müzik Nedir? Kelimelerle anlatamadığımız duygu ve düşüncelerimizi seslerle anlatmak sanatıdır.

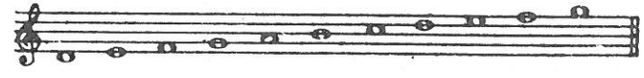
Müzik Teorisi Nedir? Müziğin uyduğu kuralları inceleyen bilim dalına denir.

Nota Nedir? Müzik seslerini gösteren işaretlere *nota* denir. Yedi tane nota vardır. DO-RE-Mİ-FA-SOL-LA-Sİ-(DO).

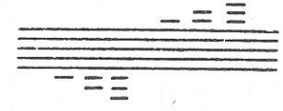
Porte Nedir? Beş paralel düz çizgi ve dört eşit aralıktan oluşan şekle *porte* denir. Portedeki çizgi ve aralıklar aşağıdan yukarıya doğru sayılır. Portenin çizgileri arasında kalan boşluğa *aralık* denir.

İlave Çizgisi Nedir? : Porteye sığmayan notaları yazmak için kullandığımız işaretlere *ilâve (EK) çizgisi* denir. Portenin çizgi ve aralıklarına ancak dokuz nota yazabiliriz. Portenin birinci çizgisinin altına bir nota, beşinci çizgisinin üstüne de bir nota yazarsak, porteye sığdırabildiğimiz notaların sayısı onbire çıkar.

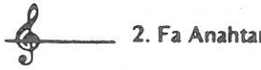
Müzikte, yukarıdaki örnekte görülen onbir sesten fazla ses olduğu bilinmektedir. Bu gereğe cevap verebilmek için, portenin altına ve üstüne konulan küçük çizgiler kullanılmaktadır.

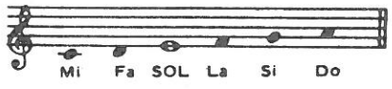
Notalar portenin altında veya üstünde yazılması gerektiğinde ilâve çizgilerinin üzerinde yer alırlar. Portenin üstündeki ilâve çizgileri aşağıdan yukarıya, altındaki ilâve çizgileri de yukarıdan aşağıya doğru sayılır.

Anahtar Nedir? : Portenin sol baş tarafına konulan ve konulduğu çizgiye kendi adını veren işarete *anahtar* denir. Anahtarlar yalnız çizgilere konulur, aralıklara konulmaz. Anahtarlar konuldukları çizgi adı ile birlikte söylenirler.

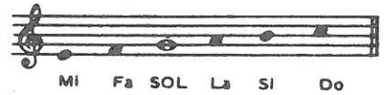
Müzikte üç türlü anahtar şekli kullanılır :

1. Sol Anahtarı: **2. Fa Anahtarı:** **3. Do Anahtarı:**

1. Sol Anahtarı : Sol anahtarı portenin birinci ve ikinci çizgisine konur ve konuldukları çizgilere yazılan notalara *sol* adını verirler.

Birinci çizgideki SOL anahtarı

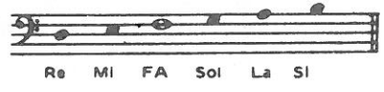
İkinci çizgideki SOL anahtarı

Birinci çizgideki Sol anahtarı ile dördüncü çizgideki Fa anahtarı kullanılmaz. Yalnız notaların yükseklik dereceleri aynı değildir.

2. Fa Anahtarı : Fa anahtarı portenin üçüncü ve dördüncü çizgilerine konur ve o çizgilere yazılan notalara *FA* adını verirler.

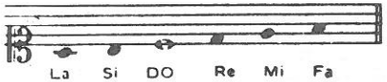

Üçüncü çizgideki FA anahtarı

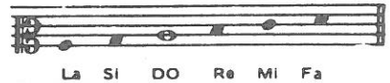

Dördüncü çizgideki FA anahtarı
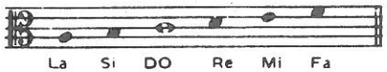
3. Do Anahtarı : Do anahtarı portenin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü çizgilerine konur ve konuldukları çizgilere yazılan notalara *DO* adını verirler.

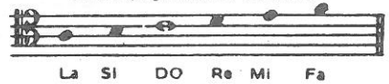
Birinci çizgideki DO anahtarı

İkinci çizgideki DO anahtarı

Üçüncü çizgideki DO anahtarı

Dördüncü çizgideki DO anahtarı

Ses Nedir? : Cisimlerin titreşiminden meydana gelen ses dalgalarının hava aracılığı ile kulağımıza kadar gelmesine *ses* denir. Müziğin temeli sestir. Sesler birbirlerinden TINI (Ses rengi), Yükseklik, Gürlük gibi niteliklerle ayrılırlar.

1. Ses Rengi (Tını) : Her sesin kendine göre özelliği vardır. Duyulan sesleri, bu özellikleri ile ayırt edebiliriz. Klârinet ile Flüt, Kornet ile Basson veya Kadın ve Erkeğin ses özelliği gibi.

Yükseklik : Sesin kalın veya ince olmasıdır.

Gürlük : Sesin kuvvetli veya kısık olmasıdır.

İnsan Sesi : İnsan sesleri ikiye ayrılır :

1. Kadın Sesi 2. Erkek Sesi

1. Kadın sesi üçe ayrılır :

1. Soprano : İnce kadın sesleriyle ince çocuk seslerine denilir.

2. Mezzo Soprano : Orta kalınlıktaki kadın sesleriyle çocuk seslerine denilir.

Alto veya Kontralto : Kalın kadın seslerine denir.

2. Erkek sesi üçe ayrılır :

1. Tenor : İnce erkek seslerine denir.

2. Bariton : Orta kalınlıktaki erkek seslerine denir.

3. Bas : Kalın erkek seslerine denir.

İNSAN SESLERİ VE ENSTRUMANLAR İÇİN HANGİ ANAHTARLAR KULLANILIR?

DÖRDÜNCÜ ÇİZGİDEKİ FA ANAHTARI :

İnsan Sesleri : Bas veya Bariton

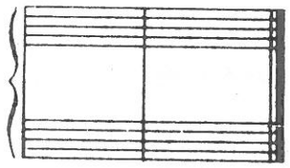
Enstruman : Bason-KORNO / (Kalın seslerde bir kaç nota için) TROMBON - BARİTON - EUPHONİUM - VİYOLONSEL - TUBA - KONTRBAS.

DÖRDÜNCÜ ÇİZGİDEKİ DO ANAHTARI :

İnsan Sesleri : 1 ve 2nci TENOR

Enstruman : VİOLA - VİYOLONSEL - FLÜT - OBUA - KLARİNET - TROMPET - KORNET-BÜĞLÜ - SAKSOFON KORNO - KORANGLE.

Piyano, org ve arp için notalar iki porteye yazılır. Kalın sesler için dördüncü çizgideki Fa anahtarı ile ve sol elle, ince için de ikinci çizgideki Sol anahtarı iie sağ elle çalınır. İki porteye yazılan notalar *AKOLAT* adı verilen çizgi ile birbirine bağlanır.

Süre Nedir? : Seslerin (notaların) ve sus'ların uzadıkları zaman bütünlüğüne *süre* denir.

İki türlü süre vardır.

1. Sesli süre
2. Sessiz süre

1. Sesli Süre : Müzikte sesli süreler notalardır.

Notaların şekilleri süre değerlerini belirtir :

Birlik Nota

İkilik Nota

Dörtlük Nota

Sekizlik Nota

Onaltılık Nota

Otuzikilik Nota

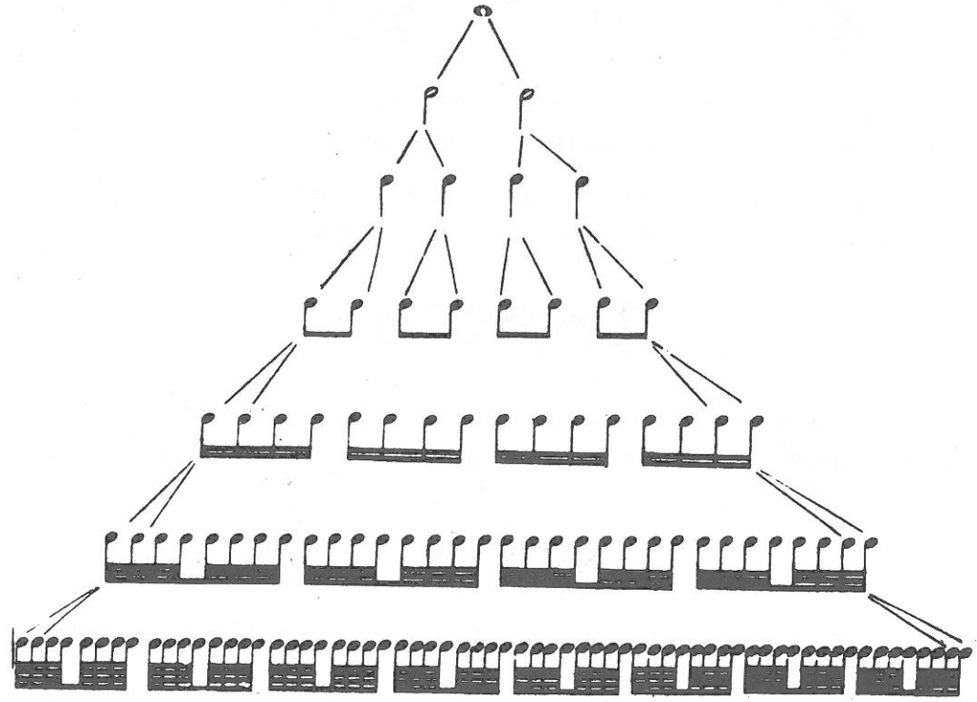
Altmışdörtlük Nota

Müzik yazısında en uzun değer *BİRLİK*, en küçük değer de *ALTMIŞDÖRTLÜK* notadır.

NOTA DEĞER TABLOSU

Yukarıdaki sıraya göre her süre (nota) kendisinden sonra gelen süre'nin (notanın)

iki katı değerindedir. Örneğin, Birlik nota, kendisinden sonra gelen ikilik notanın iki kat süre değerindedir.

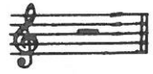
2. Sessiz Süre : Müzikte sessiz süreler SUS'lardır. SUS : Bir müzik parçası içerisinde susulması gereken yerleri gösteren işaretlere sus denir. Nota değerleri kadar da sus vardır :

Birlik Sus daima portenin dördüncü çizgisinin altına, İkilik sus da daima portenin üçüncü çizgisinin üstüne konur.

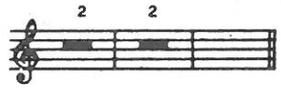
Birlik Sus

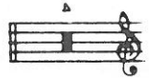
İkilik Sus

Yukarıdaki sessiz süre değerlerinden başka, bir müzik parçası içerisinde bir ölçüden daha çok susulması gerekiyorsa şöyle (■) bir işaretle gösterilir ki, buna *BATON* denir.

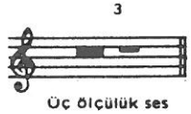
Örneğin : Baton işareti portenin üçüncü ve dördüncü çizgileri arasını doldurur ve üzerine 2 rakamı yazılırsa bu, iki ölçülük susulacağını gösterir.

Baton işareti portenin ikinci ve dördüncü çizgileri arasını doldurur ve üzerine 4 rakamı yazılırsa bu, dört ölçülük susulacağını gösterir.

Birlik, iki ölçülük ve dört ölçülük suslar karıştırılarak çeşitli ölçülerde sus işaretleri meydana getirilebilir.

Üç ölçülük ses

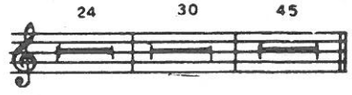

Beş ölçülük ses

Sekiz ölçülük ses

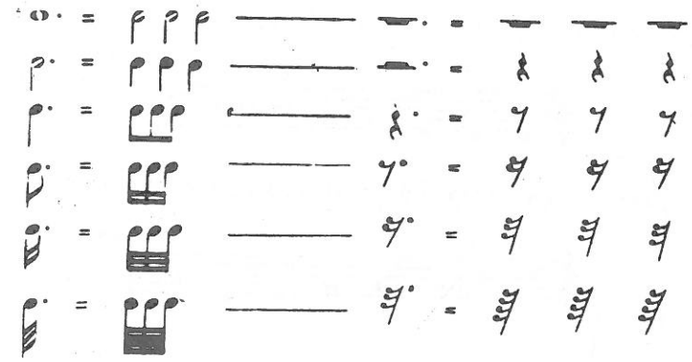
Bugün, genel olarak dört ölçüden daha fazla Baton'lar kullanılmaz. Onun yerine porte'nin içine eğik kalın bir veya iki çizgi konur ve bu çizgilerin üzerine susulması gerek ölçüleri gösteren rakamlar yazılır. Bu şekil bize yazma kolaylığı sağlar.

Çoğaltma Noktası : Sesli ve sessiz süre değerlerini çoğaltmak için sürelerin sağ tarafına konulan noktaya çoğaltma noktası denir. Bir sürenin sağına konulan çoğaltma noktası, o sürenin değerini yarı değeri kadar çoğaltır. Örneğin: Bir dörtlük notanın yarı değeri sekizlik notadır. Bir dörtlük notaya konulan çoğaltma noktasının değeri bir sekizlik demektir. Önüne çoğaltma noktası konulmuş bir dörtlük nota üç sekizlik notaya eşit oluyor.

Çoğaltma noktası konulmuş SESLİ SÜRELER (NOTALAR) ve SESSİZ SÜRELER (SUS) örneklerini görelim:

Çift Nokta : Bir sesli veya sessiz sürenin sağ tarafına iki çoğaltma noktası konulabilir ve konulan ikinci nokta, kendinden önceki çoğaltma noktasının yarı değerine eşittir.

ÇOĞALTMA BAĞI : Notaların değerlerini çoğaltmak için yalnız nokta kullanılmaz. Bir de isim ve sesleri aynı olan notaları çoğaltmak için şöyle (⁀) bir işaret kullanılır ki, buna çoğaltma bağı denir. Çoğaltma bağı ile birbirine bağlanmış notalar, kesintisiz ve bir değermiş gibi okunur.

Çoğaltma Bağı

Gam Nedir? : Sekiz bitişik ve komşu notanın meydana getirdiği şekle gam (dizi) denir. Gamın sekizinci notası birinci notanın tekrarıdır.

Do Re Mi Fa Sol La Si Do

Gam herhangi bir nota ile başlayabilir ve başladığı notanın ismini alır. Do gamı, Mi gamı, Si gamı gibi...

İki türlü gam vardır: 1. Çıkıcı Gam, 2. İnici Gam.

Çıkıcı **Gam** : Gam kalından inceye doğru sıralanıyorsa, buna *Çıkıcı Gam* denir.

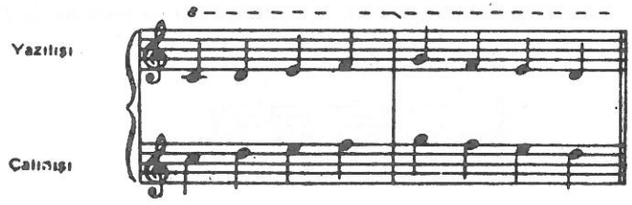
İnici Gam : Gam inceden kalına doğru sıralanıyorsa, buna da *İnici Gam* denir.

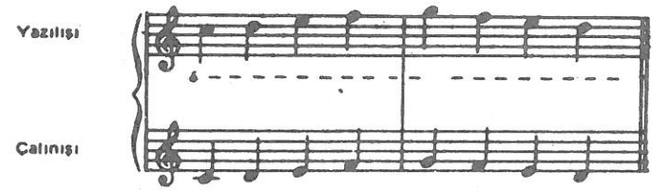

Oktav : Aynı ismi taşıyan iki ses arasındaki sekiz notalık aralığa *Oktav (Sekizli)* denir. İsimleri bir olan bu notaların yükseklik dereceleri ayrıdır.

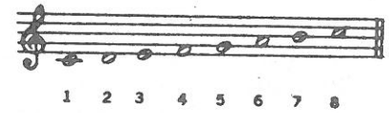

Oktav Çizgisi : Bir oktav kalından veya bir oktav inceden okunması gereken notaların altına veya üstüne (8ª.....) işareti konur. Bu işaretin noktalarının bittiği notalara kadar bir oktav (sekizli) kalından veya inceden okunur veya çalınır.
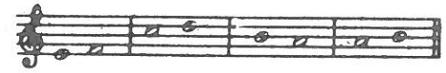

Derece : Öz dizinin (gamın) her birine (DO - RE - Mİ - FA - SOL - LA - Sİ) derece adı verilir. Gamın sekiz notasının sıralanışı bu esasa göre yapılır.

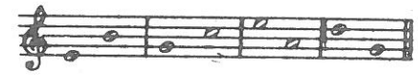
1 2 3 4 5 6 7 8

Her gamın (dizinin) birinci notası birinci derece, ikinci notası ikinci derece, üçüncü notası üçüncü derece, dördüncü notası dördüncü derece, beşinci notası beşinci derece, altıncı notası altıncı derece, yedinci notası yedinci derece, sekizinci notası sekizinci derece adını alır.

Dereceler yan yana (Komşu) gelebileceği gibi, birbirine uzak da olabilir.

Komşu Dereceler

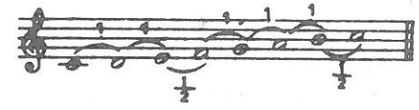
Uzak Dereceler

Diziyi (gamı) sekiz dereceye bölmüştük. Bu dizinin bütün derecelerinin arası birbirine eşit değildir. Bundan önce *TAM* ve *YARIM* sesleri görelim:

Tam Ses : İki bitişik derecenin gösterdiği büyük açıklığa *Tam Ses* denir.

Yarım Ses : İki bitişik derecenin gösterdiği küçük açıklığa *Yarım Ses* denir.

Şimdi öz dizinin (gamın) dereceleri arasındaki tam, yarım sesleri ve doğal durumu görelim:

Bu doğal dizide örnekte görüldüğü gibi, 3 ile 4 ve 7 ile 8 inci derecelerin arası yarım, diğer derecelerin arası tam sestir. Bu durumda doğal dizi 5 tam ve 2 yarım sesten oluşmuştur.

Birinci	- İkinci derece arası	TAM
İkinci	- Üçüncü derece arası	TAM
Üçüncü	- Dördüncü derece arası	YARIM
Dördüncü	- Beşinci derece arası	TAM
Beşinci	- Altıncı derece arası	TAM
Altıncı	- Yedinci derece arası	TAM
Yedinci	- Sekizinci derece arası	YARIM sestir.

Yukarıda görülen DO DİZİSİ (gamı) DİATONİK Majör gamın değişmez kalıbıdır. DİATONİK GAM 5 tam ve 2 yarım sesten oluşan gamlardır. Bu oluşma bir tesadüf veya hayal ürünü olmayıp, doğanın bize verdiği değişmez bir esastır.

Ölçü Nedir? : Bir müzik parçasının eşit süreli bölümlerine *ölçü* denir.

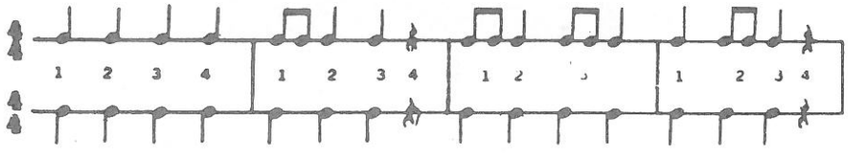
Ölçü Çizgisi Nedir? : Bu eşit süreli bölümleri ayıran ve porteyi dikey olarak kesin çizgilere *ölçü çizgisi* denir.

Ölçü Gösteren Rakamlar : Ölçüler çeşitlidir. Ölçülerin çeşitleri, portenin başına anahtardan sonra konulan rakamlarla belirtilir. İşte bu rakamlara *ölçü gösteren rakamlar* denir. Ölçü gösteren rakamlardan alttaki rakam değer parçasını, üstteki rakam ise her ölçüde o değer parçasından kaç tane bulunacağını gösterir.

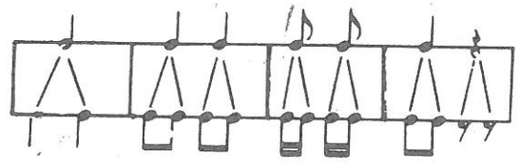

Yukarıdaki örnekte her ölçü birlik süre değerine eşittir. Her ölçüde dört vuruş bulunacak ve her vuruş dörtlük süre değerinde olacaktır.

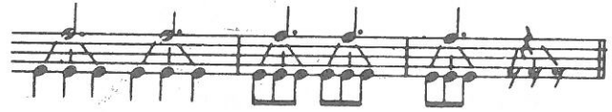

Vuruş Nedir? : Bir ölçünün eşit süreli değerlere bölünmesine *vuruş* denir.

Basit Vuruş : İkiye bölünen süre değerlerinden oluşan vuruşlara *basit vuruş* denir.

Bileşik Vuruş : Üçe bölünen süre değerlerinden oluşan vuruşlara *bileşik vuruş* denir.

Vuruşların Basit ve Bileşik diye ikiye ayrıldığını gördük. Aynı şekilde ölçüler de ikiye ayrılır.

Basit Ölçü : Vuruşları iki eşit süre değerine bölünebilen ölçülere *basit ölçü* denir.

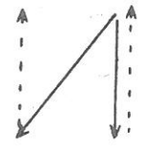
Bileşik Ölçü : Vuruşları üç eşit süre değerine bölünebilen ölçülere *bileşik ölçü* denir.

Ölçü Vurmak : (Usul) Bir ölçünün vuruşlarındaki süre değerlerini eşit zamanlar içinde okumak için elin düzenli hareketleri ile göstermeğe *ölçü vurmak* denir.

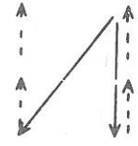
İki vuruşlu ölçülerin her türlüsü şu şekilde vurulur :

Birinci vuruş: YERE - YUKARI
İkinci vuruş : SOLA - YUKARI

Basit Ölçülerde

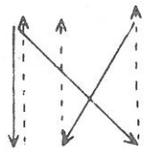
Bileşik Ölçülerde

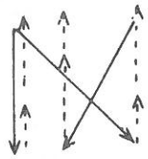
Üç vuruşlu ölçülerin her türlüsü şu şekilde vurulur :

Birinci vuruş : YERE - YUKARI
İkinci vuruş : SAĞA - YUKARI
Üçüncü vuruş : ORTAYA - YUKARI

Basit ölçülerde

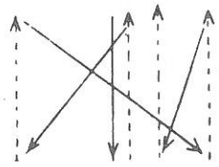
Bileşik ölçülerde

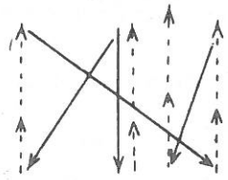
Dört vuruşlu ölçülerin her türlüsü şu şekilde vurulur :

Birinci vuruş : YERE - YUKARI
İkinci vuruş : SOLA - YUKARI
Üçüncü vuruş : SAĞA - YUKARI
Dördüncü vuruş : ORTAYA YUKARI

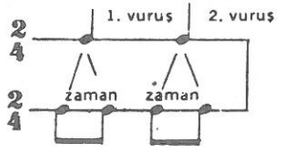
Basit ölçülerde

Bileşik Ölçülerde

Zaman : Basit veya bileşik vuruşların herbir bölümüne *zaman* denir.

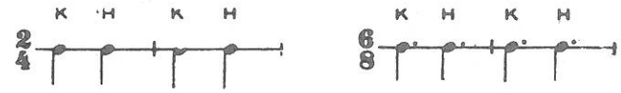

KUVVETLİ - HAFİF VURUŞLAR

KUVVETLİ - HAFİF ZAMANLAR : ***Bir ölçünün vuruşları aynı kuvvetle değildir. İki***

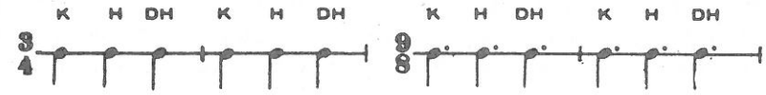
vuruşlu ölçülerde, vuruşların kuvvet dereceleri şöyledir :

Birinci vuruş : KUVVETLİ
İkinci vuruş : HAFİF

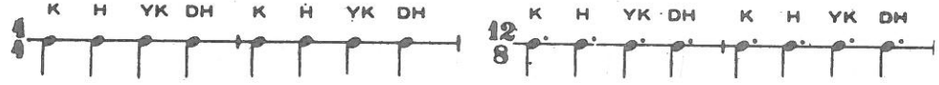
Üç vuruşlu ölçülerde, vuruşların kuvvet dereceleri şöyledir :

Birinci vuruş : KUVVETLİ
İkinci vuruş : HAFİF
Üçüncü vuruş : DAHA HAFİF

Dört vuruşlu ölçülerde, vuruşların kuvvet dereceleri şöyledir :

Birinci vuruş : KUVVETLİ
İkinci vuruş : HAFİF
Üçüncü vuruş : YARI KUVVETLİ
Dördüncü vuruş : DAHA HAFİF

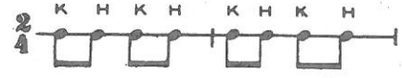

Bir ölçü her zaman kuvvetli bir vuruşla başlamayabilir.

Zamanlarda vuruşlar gibi kuvvetli ve hafif olur.

İkiye bölünen vuruşlarda zamanların kuvvet dereceleri şöyledir :

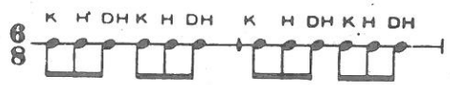
Birinci zamanlar : KUVVETLİ

İkinci zamanlar : HAFİF

Üçe bölünen vuruşlarda zamanların kuvvet dereceleri şöyledir :

Birinci zamanlar : KUVVETLİ
İkinci zamanlar : HAFİF
Üçüncü zamanlar : DAHA HAFİF

Zamanların da ikiye bölünmesinden zaman bölümleri meydana gelir.

Değiştirme (Alterasyon) İşaretleri : Önüne konulduğu notanın ses yüksekliğini değiştiren işaretlere değiştirme (Alterasyon) işareti denir. Değiştirme işaretleri notaların sol önüne konur ve bir ölçü içinde oktav farkı da olsa aynı ismi taşıyan bütün notaları etkiler.

Müzikte Kullanılan Değiştirme İşaretleri Şunlardır :

DİYEZ ..... ♯ **Önüne konulduğu notayı yarım ses inceltir.**
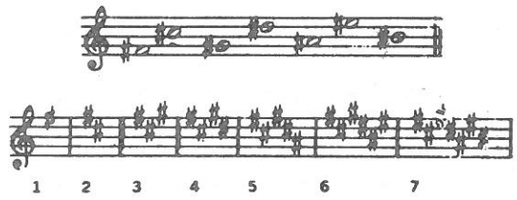
BEMOL ..... ♭ **Önüne konulduğu notayı yarım ses kalınlaştırır.**

NATÜREL ..... ♮ **Değişime uğramış notayı tabii hale getirir.**
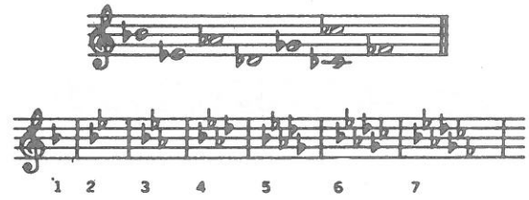
ÇİFT DİYEZ ..... 𝄪 **Önüne konulduğu notayı bir tam ses inceltir. ..**

ÇİFT BEMOL ..... 𝄫 **Önüne konulduğu notayı bir tam ses kalınlaştırır.**

Yedi türlü değiştirme işareti vardır. Diyezler çıkıcı beşliler halinde sıralanır:

Yedi diyez gibi yedi de bemol vardır. Bemoller inici beşliler halinde sıralanır :
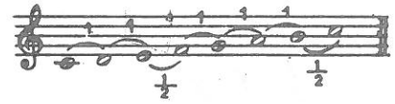

Önüne diyez veya bemol konmuş notanın ismi değişmez; yalnız değiştirme işareti notanın isminden sonra söylenir: Do diyez, Fa diyez - Re bemol, Si bemol, Mi çift bemol, La natürel... gibi,

Tür : *Derecelerin* diziliş şekillerine *tür* denir.

Üç tür vardır :

1. Diatonik Tür
2. Kromatik Tür
3. Anarmonik Tür

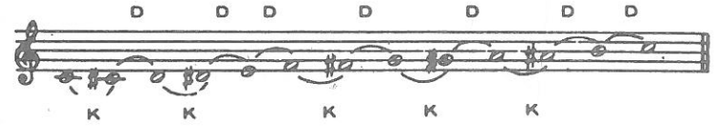
1. Diatonik Tür : Bu türde sesler, tam ve yarım sesler sırasıyla derecelenir :
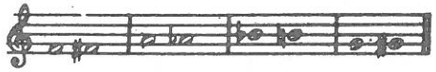

Diatonik Yarım Ses : İsimler ayrı olan iki nota arasındaki yarım sese *diatonik yarım ses* denir.

2. Kromatik Tür : Bu türde sesler, kromatik ve diatonik yarım sesler sırasıyla derecelenir.

Kromatik Yarım Ses : İsimleri aynı olan iki nota arasındaki yarım sese *kromatik ses* denir.

3. Anarmonik Tür : Bu tür isimleri **ayrı,** fakat sesleri **aynı** olan iki notanın birinden diğerine geçmektir.

Anarmonik Nota : İsimleri **ayrı,** fakat sesleri **aynı** olan iki notaya *anarmonik nota* denir.

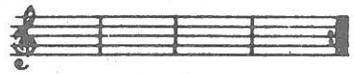
MÜZİK YAZISINDA KISALTMALAR :

Bir müzik parçasının bir bölümü veya bütünü tekrar edilecekse o kısımları tekrar yazmayıp, bir işaret ile gereğe cevap verilir. Bu işaret, ölçü çizgisinin yanına kalın bir çizgi çekilerek ve portenin ikinci ve üçüncü aralıklarına birer nokta konularak yapılır. Bu şekle *Tekrar İşareti* adı verilir.

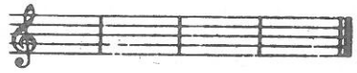

Bir müzik parçasının bütünü tekrar edilecekse, şu şekillerde yazılır :

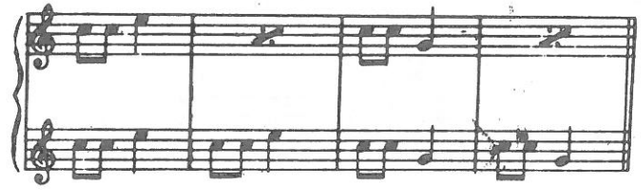

Bitirme Çizgisi : Bir müzik parçasının bittiğini belirtmek için, son ölçü çizgisinden sonra kalın bir çizgi çekilir. Bu çizgiye *Bitirme Çizgisi* denir.
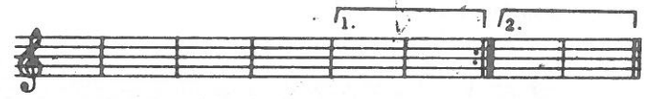

Bir Ölçünün Tekrarı : Bir ölçüde bulunan değerler olduğu gibi tekrar edilecekse, bunlar ikinci ölçüye yazılmaz ve (. / .) işareti ölçünün içine yazılarak gösterilir.

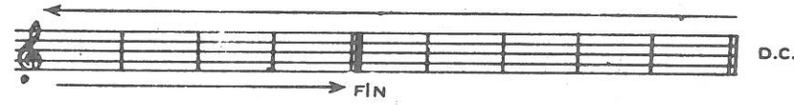
Dolap : Bir müzik parçasında, bir bölümün tekrar edilmesi istenir, fakat tekrar edilecek bölümün sonunda veya sonuna doğru bir değişiklik de yapılmış olabilir. Değişiklik yapılan bölüm yazılır ve önce çalınacak bölümün üstüne (1), ikinci defada çalınacak bölümün üstüne de (2) yazılır.

Normal çalışta önce 1 yazılı bölüm çalınır, tekrarında ise 1 yazılı bölüm atlanır ve 2 yazılı bölüm çalınır. Porte üzerinde 1. ve 2. nci defa çalınacak bölümler çizilerek gösterilir. Bu işaretler dolap, *ikinci dolap* adını alır.

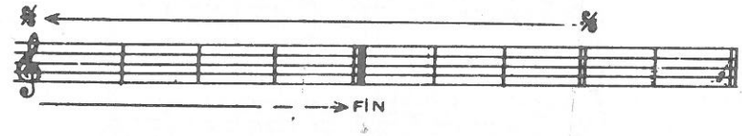

Birinci Dolap İkinci Dolap

Da Capo (D.C.) : İtalyanca ***Baştan*** anlamına gelen bu kelime genellikle D.C. şeklinde yazılır. Bir müzik parçasının genellikle sonuna konulup, eserin tekrar baştan çalınıp ***Fine*** kelimesinde bitirileceğini belirtir.

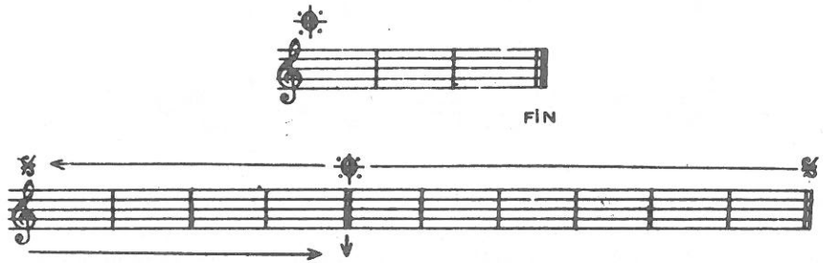

SENYÖ (𝄋) : Bir müzik eserinde ikinci defa konulduğu yerden, birinci defa konulduğu yere dönüleceğini ve ***Fine*** kelimesinde bitirileceğini belirtir.

CODA Bir müzik eseri belirli bir yere kadar tekrar edildikten sonra, bir bölüm atlanarak başka bir yerde bitirilmek istendiğinde, bitirilecek bölümün baş tarafı ile, bitirilecek bölüme geçilecek olan bölümün sonuna *coda* denilen bu işaret konulur.
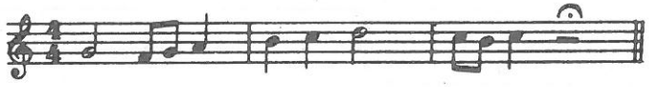
Eser tekrar edilirken Coda işareti geldiğinde aradaki bölüm atlanır ve ikinci Coda işaretinden sonrası çalınarak *Fine* kelimesinde bitirilir.
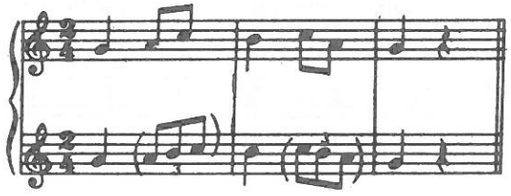

DURAK İŞARETİ : Bir müzik eseri çalınırken veya söylenirken istenilen bir etkiyi elde etmek için bazen ölçünün muntazam olan hareketi durdurulur. Bu durdurma şöyle (𝄐) bir işaretle gösterilir ki, buna DURAK İŞARETİ denir. Bu işaret notaların üzerine gelmişse, notaların süre değerleri eşit zamanda kesilmeyip daha çok uzatılacağını gösterir. Bu belirsiz zaman, çalıcının veya şefin isteğine bağlıdır. Fransızlar buna (POİNT D'ORGUE = PUAN DORG) derler ki, Türkçemize de yerleşmiştir. Bu işaret daima notaların baş kısımlarına konur.

Durak işareti SUS'ların üzerine konulur ve (POİNT DARRET = PUANDARE) adını alır.

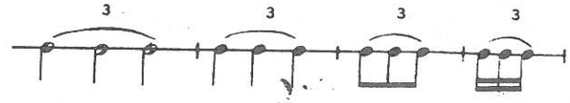
ÜÇLEME (TRİOLE) : İki noktaya eşit süre değeri içinde üç nota yapmaya ÜÇLEME denir.

Bu örnekte 2/4 lük ölçünün bir vuruşuna eşit olan iki sekizlik nota yerine, yine bir vuruşa eşit olmak üzere üç sekizlik nota yazılmıştır. Üçleme her türlü süre değerleri ile yapılır ve üçlü notanın üstüne bir bağ ve bağın altına da 3 rakamı yazılır.

Basit Üçleme : Üçleme eşit değerde üç süreden meydana gelmişse, buna *Basit Üçleme* denir.

Bileşik Üçleme : Üçleme eşit değerde olmayan üç süreden meydana gelmişse, buna *Bileşik Üçleme* denir.
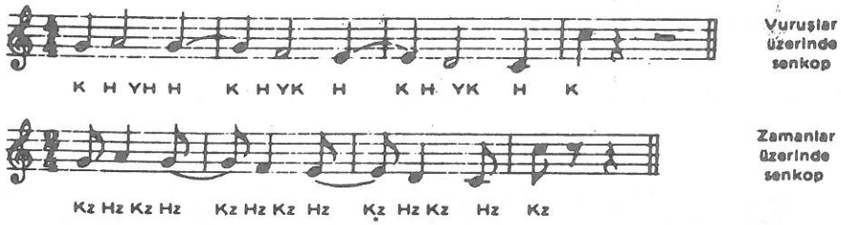

Sus işaretleri de üçlemede yer alabilir ve yerine geçtiği notanın süre değerine eşit olur.

ÇİFT - ÜÇLEME - ALTILAMA İKİLEME - DÖRTLEME BEŞLEME - YEDİLEME
SEKİZLEME - DOKUZLAMA

Senkop (Syncope) : Hafif bir vuruş veya zaman üzerinde başlayan sesli sürenin kuvvetli bir vuruş veya zaman üzerinde devam etmesine *Senkop* denir. Hafif ve kuvvetli süre birbirine bağ işareti ile bağlanır. Bu bağın kullanılması zorunludur. Bu bağlı notalara *Senkoplu Notalar* denir. Bu bağ işareti bitişik iki ölçü arasındaki senkoplu notalar için gereklidir. Bir ölçü içindeki iki notayı ayrı ayrı yazıp bağlamak gereksizdir.

Eşit Senkop : Senkopun iki değeri, eşit değerli ve eşit süreli olursa buna *Eşit Senkop* denir.
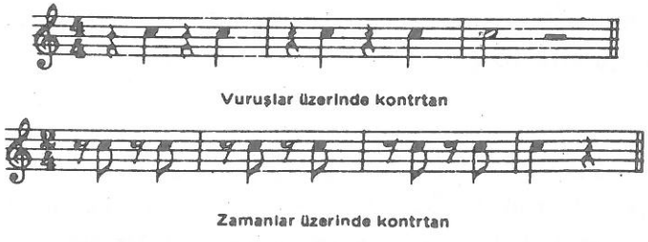

Eşit Olmayan Senkop : Senkopun iki değeri eşit süreli değil ve ikinci değer birinci değerden sürece küçük ise, buna *Eşit Olmayan Senkop* denir.

Aksak Senkop : Senkopun iki değeri eşit süreli değil ve ikinci değer birinci değerden sürece büyükse buna *Aksak Senkop* denir.

Kontrtan (Contretemps : Karşı Zaman) : Kuvvetli vuruş veya zamanların Sus'larla, hafif vuruş veya zamanların notalarla oluşmasına *Kontrtan* denir.
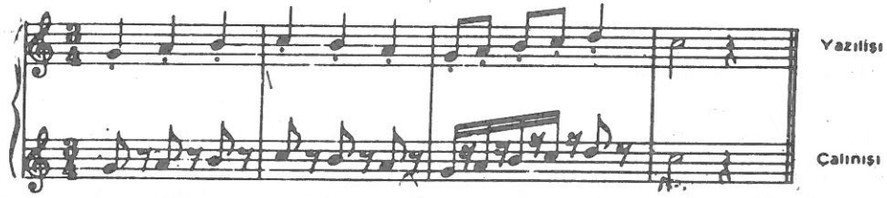

Vurgu (Accent) : Bir müzik cümlesinde bulunan sürelerin okunurken veya çalınırken kuvvetli, hafif, bağlı, bağsız, uzun, kısa olarak belirtilmesine *Vurgu* denir. Vurgu, özel işaretlerle gösterilir.

Bağlı Çalış (Legato) : Notaların birbirine bağlanarak çalınmasıdır.

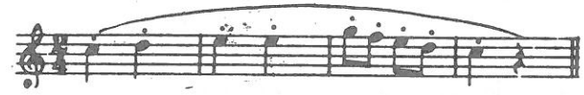
Noktalı Çalış (Staccato) : Notaların baş kısımları üstüne konulan noktalar, o notaların yarı değerine yakın kesik kesik çalınacağını gösterir.

Yatık Çizgili Noktalar : Üzerine yatık çizgi konmuş notalar, süre değerleri kadar gür e belirtilerek çalınır.

Bağlı Kesik Çalış : Notaların baş kısımlarına hem nokta, hem de bağ konulabilir. Böyle notalar belirsiz dil vuruşlarıyla, hafif dokunuşlarla çalınır.

Kopuk Çalış (Spiccato) : Kesik ve kopuk çalınacak notalar için, notaların üzerine üst kısmı geniş, alt kısmı sivri uzunca bir nokta konulur.

Aksanlı Notalar : Bir notanın diğerlerinden daha kuvvetli çalınacağını gösterir.
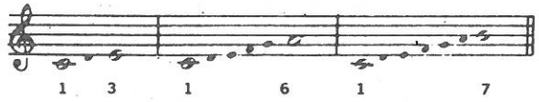

Nüans : Bir müzik parçasında seslerin kuvvetli, hafif, çabuk, ağır, canlı v.b. gibi çeşitli gürlük derecelerine *Nüans* denir. Bir müzik eserinde, yaratıcının tarz ve düşüncelerine çalıcı tarafından canlılık, renk verilmezse eser sönük kalacaktır.

Ses ayırtıları, his ve karakter gibi öğreneceğimiz müzik terimleri esere canlılık ve ruh katacaktır. Resimde ışık ve gölge ne ise, müziktede en önemli unsur nüanstır.

Mod : Bu terim, dizilerin Majör ve Minör olarak kurulması anlamında kullanılır. Majör Mod, Minör Mod gibi.

Majör : İtalyanca "Maggiore" (büyük) anlamına gelmektedir. Minör aralıktan bir kromatik yarım ses daha büyük olan aralığa Majör Aralık denir. Majör terimini sadece *Mod*'lar konusunda kullanıyoruz. Öz dizinin ilk derecesi ile üçüncü derecesi, ilk derecesi ile altıncı derecesi arası ve ilk derecesi ile yedinci derecesi arası büyük olduğundan *Majör Mod*'dur.

Öz dizide :

Birinci ile ikinci derece arası : TAM
İkinci ile üçüncü derece arası : TAM sestir.

Böyle birinci ile üçüncü derece arasındaki iki tam ses olan aralığa *Büyük Üçlü Aralığı* denir.

Öz dizide :

Üçüncü ile dördüncü derece arası : YARIM
Dördüncü ile beşinci derece arası : TAM
Beşinci ile altıncı derece arası : TAM sestir.

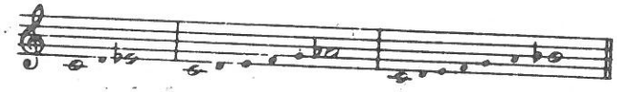
Böyle birinci ile altıncı derece arasında, dört tam ve bir yarım ses olan aralığa *Büyük Altılı Aralığı* denir.

Öz dizide :

Altıncı ile yedinci derece arası : TAM sestir.

Böyle birinci ile yedinci derece arasında, beş tam ve yarım ses olan aralığa *Büyük Yedili Aralığı* denir. Bir dizinin *Üçlü, Altılı ve Yedili* aralıkları büyük ise böyle dizilere *Majör Mod*'da denir.

Minör : İtalyanca Minore" (küçük) anlamına gelmektedir. Majör aralıktan bir kromatik yarım ses daha küçük olan aralığa *Minör Aralık* denir. Minör terimini de sadece *Mod*'lar konusunda kullanıyoruz. Öz dizinin üçlü, altılı ve yedili aralıklarının büyük olduğunu öğrenmiştik. Şimdi değiştirme işaretleri kullanarak, birer birer yarım ses küçültelim.

Birinci ile ikinci derece arası : TAM
İkinci ile üçüncü derece arası : YARIM

Böyle birinci ile üçüncü derece arasında bir tam ve bir yarım ses olan aralığa *Küçük Üçlü Aralığı* denir.

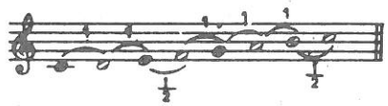
Üçüncü ile dördüncü derece arası : TAM
Dördüncü ile beşinci derece arası : TAM
Beşinci ile altıncı derece arası : YARIM

Böyle altılı aralığa Küçük Altılı Aralığı denir.

Altıncı ile yedinci derece arası : TAM

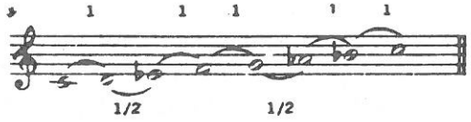
Böyle yedili aralığa Küçük Yedili Aralığı denir.

Dizilerin *Mod*'u yarım seslerin yerleri ile anlaşıldığına göre, 3 ile 4 ve 7 ile 8 inci dereceler arası *Yarım*, diğer dereceler arası *Tam* ses olan diziye *Majör Mod*'unda *Dizi ve Majör Dizi* denir.

Bu örnekteki dizi Do Majör'dür.

Minörü öğrenmek için, Majör dizinin üçüncü, altıncı ve yedinci dereceleri arasını birer kromatik yarım ses kalınlaştırarak küçültmüştük :

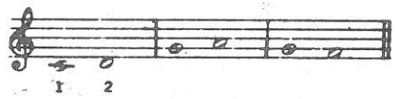

Dizilerin *Mod*'u yarım seslerin yerleri ile anlaşıldığına göre, 2 ile 3 ve 5 ile 6 ncı dereceler arası *Yarım*, diğer dereceler arası *Tam* ses olan diziye *Minör Modunda Dizi* ve *Minör Dizi* denir. örnekteki dizi *Do Minör*'dür.
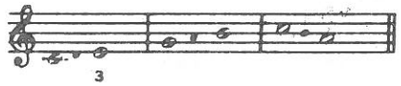
Çok kısaca özetlersek, bir dizinin Majör veya Minör oluşunu baştaki ilk üçlünün durumu gösterir. Üçlü büyük ise dizi Majör, üçlü küçük ise dizi Minördür.

Aralık : İki nota arasındaki ses açıklığına *Aralık* denir. Aralıklar isimlerini, içindeki derece sayılarına göre alırlar :

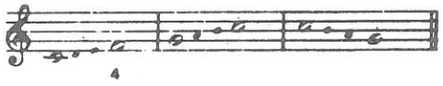
İkili Aralığı : İki bitişik derecenin ses açıklığına denir.

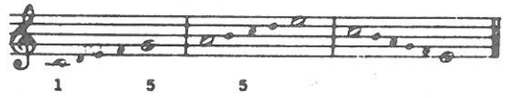
Üçlü Aralığı : Üç bitişik derecenin ses açıklığına denir.
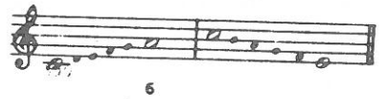

Dörtlü Aralığı : Dört bitişik derecenin ses açıklığına denir.

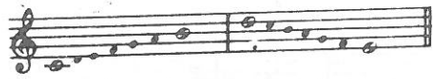
Beşli Aralığı : Beş bitişik derecenin ses açıklığına denir.

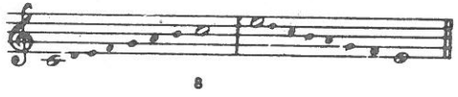
Altılı Aralığı : Altı bitişik derecenin ses açıklığına denir.
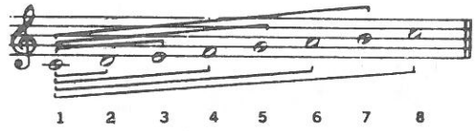

Yedili Aralığı : Yedi bitişik derecenin ses açıklığına denir.

Sekizli Aralığı : Sekiz bitişik derecenin ses açıklığına denir.

Basit Aralıklar : Bir sekizli genişliği içinde bulunan aralıklara *Basit Aralıklar* denir.

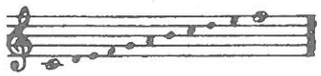
Katlı Aralıklar : Bir sekizli genişliğini aşan aralıklara *Katlı Aralıklar* denir.

Dokuzlu aralığı

Onlu aralığı

Onbirli aralığı

Onüçlü aralığı

Her aralık çeşitli yükseklik dereceleri gösterir. Her aralık, kendi içindeki tam ve yarım seslerin sayısı ile ölçülür. Aralıkların dereceleri tam ve yarım ses sayısına göre değişiktir. Aralıkların bu değişikliğine *Değişim* denir ve Büyük-Küçük-Tam-Artık-Eksik gibi isimler alır.

Çıkıcı Aralık : Bir aralığı oluşturan dereceler, kalından inceye doğru diziliyorsa buna *Çıkıcı Aralık* denir.

İnici Aralık : Bir aralığı oluşturan dereceler, inceden kalına doğru diziliyorsa buna *İnici Aralık* denir.

Armonik Aralık : Notaları aynı anda çalınan aralığa *Armonik Aralık* denir.

Bir aralığı oluşturan notalardan alttaki notayı üste veya üstteki notayı alta almaya *Çevirme* denir.

Alttaki nota üste alınırsa, buna *Üst Çevrim* denir.

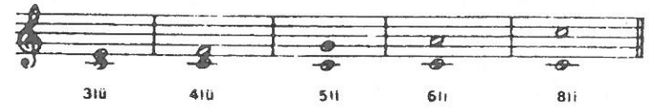

Üstteki nota alta alınırsa, buna *Alt Çevrim* denir.

Çevrimler aralıkları etkiler. Büyük aralıklar çevrilince küçük, küçük aralıklar çevrilince büyük, artık aralıklar çevrilince eksik, eksik aralıklar çevrilince artık olurlar.

Uyumlu (Konsonan) Aralıklar : İki sesin kaynaşmış olarak kulakta etki uyandırması, bir karara ihtiyaç göstermemesi ve üçlü, dörtlü, beşli, altılı ve sekizli aralıklardan oluşmasıdır.

Uyumsuz (Dissonan) Aralıklar : Uyumlu olmayan, kulakta kaynaşmış etki uyandırmayan bir karara ihtiyaç gösteren ve ikili, yedili, dokuzlu aralıklardan oluşan aralıklara denir.

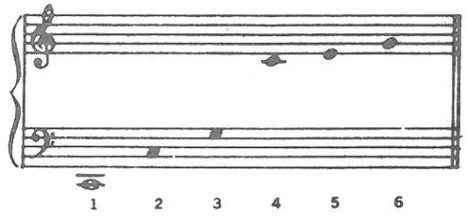
Ton : Tonun müzik dilinde çeşitli anlamları vardır :

a) Çeşitli yükseklik dereceleri gösteren müzik seslerinden her birine denir.
b) İki bitişik derece arasındaki bir tam ses açıklığına da ton denir.
c) Dizi anlamında da ton vardır. Do dizisi yerine Do tonu denir.

Dizinin Doğuşu : Parmağımızla piyanonun tuşlarından birisine dokunursak, kulağımıza önce bir ses gelir; fakat dikkatle dinleyecek olursak daha başka sesler de duyulur. İlk titreştirdiğimiz sese Ana Ses ve sonradan duyulan seslere de Doğal Sesler denir.

Şimdi bu sesleri görelim :
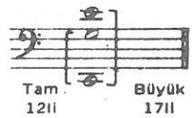

Bu sesleri işitiriz ve bu sıra hiç bozulmaz. Yukarıdaki (1) Do ana ses, diğer sesler de doğal seslerdir. Hangi seriyi ana ses olarak alırsak alalım, yukarıdaki sesler arasındaki aralık değişmeden kendisiyle ilgili doğal sesleri verir. Yukarıdaki doğal sesleri incelersek, (1) DO, (2) DO, (3) SOL, (4) DO, (5) Ml, (6) SOL olduklarını görelim. Sekizlileri olan sesleri tek bir ad ile yazacak olursak :

Birinci : DO - ana ses
İkinci : SOL - ana sesin tam onikili yukarısındaki ses
Üçüncü : Ml - ana sesin büyük onyedili yukarısındaki ses.
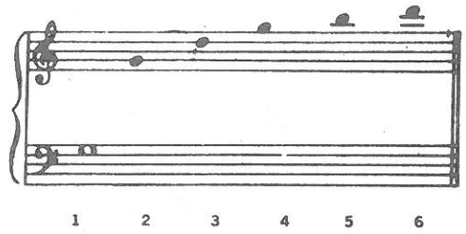
Şimdi sonradan duyduğumuz bu iki sesle birlikte ana sesi yazalım :

Okuma kolaylığı sağlamak için sesleri birbirlerine yaklaştıralım :
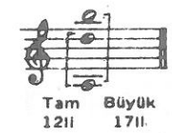

Şimdi ana sesin, tam onikili yukarısından duyduğumuz SOL sesini ana ses olarak alalım ve titreştirelim :

İlk söylediğimiz kurala göre, SOL ana sesin doğal sesleri de örnekte gösterilen sesler olacaktır.

Birinci : SOL - ana ses
İkinci : RE - ana sesin tam onyedili yukarısındaki ses
Üçüncü : Sl - ana sesin büyük onyedili yukarısındaki ses

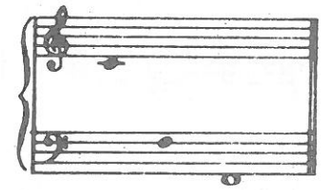
Şimdi sonradan duyduğumuz bu iki sesle birlikte ana sesi yazalım :

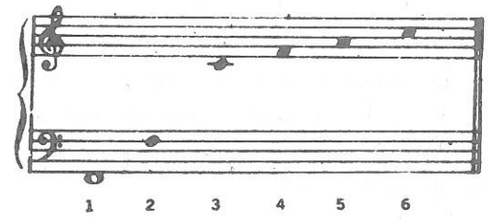
Okuma kolaylığı sağlamak için sesleri birbirlerine yaklaştıralım :

DO sesi Ana Ses olarak alınıp titreştirildiğinde, bize doğal ses olarak önce tam onikilisini verdiğine göre, kendisi de tam onikili aşağısında bulunan ana sesin doğal sesi olur :
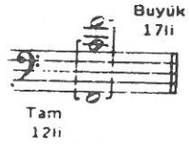

Şimdi bulduğumuz bu FA sesini ana ses olarak alalım ve titreştirelim

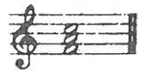
İlk söylediğimiz kurala göre, FA ana sesin doğal sesleri de örnekte gösterilen sesler olacaktır.

Birinci : FA - ana ses
İkinci : DO - ana sesin tam onikili yukarısındaki ses
Üçüncü : LA - ana sesin büyük onyedili yukarısındaki ses.
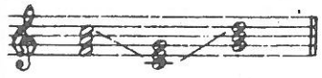
Şimdi sonradan duyduğumuz bu iki sesle birlikte ana sesi yazalım :

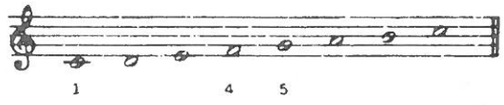
Okuma kolaylığı sağlamak için sesleri birbirlerine yaklaştıralım :

Sonuçta elimizde üç akor olduğu görülür.

Bu akorları ilk ana ses olarak aldığımız DO sesinden başlayarak bitişik bir sıra şeklinde yazalım :

Bu şekilde öz diziyi kurmuş oluyoruz. Bu dizi diğer bütün dizilerin kuruluşlarına örneklik eder. Örnek DO dizisini oluşturan üç ana sese (DO - FA - SOL) *Tonal Sesler* denir. Tonal sesler her dizinin *Birinci, Dördüncü ve Beşinci* dereceleridir.

Dizinin derecelerine şu isimler verilir :

Birinci dereceye : TONİK
İkinci dereceye : TONİK ÜSTÜ

Üçüncü dereceye : MEDİYANT
Dördüncü dereceye : DOMİNANT
Beşinci dereceye : DOMİNANT
Altıncı dereceye : DOMİNANT ÜSTÜ
Yedinci dereceye : SANSİBL
Sekizinci dereceye : TONİK veya SEKİZLİ

Modal Sesler : Dizinin veya tonun modunu gösteren seslere *Modal Sesler* denir. Her dizinin 3,6 ve 7 nci dereceleri modal İniteliğini taşırlar.

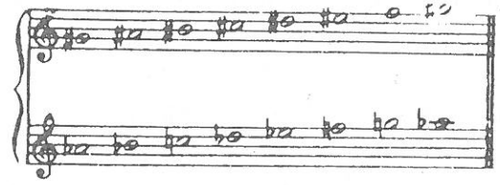
Majör Diziler : Müzikte yedi tane de bemollü majör dizi vardır. Diyezli majör diziler, örnek DO Major dizisinin toniğinden başlamak üzere çıkıcı tam beşliler aralığı ile sıralanır.

Bemollü Majör diziler örnek DO Majör dizisinin toniğinden başlamak üzere inici tam beşliler aralığı ile sıralanır.

Anarmonik Diziler : İsimleri ayrı, fakat sesleri aynı olan dizilere *Anarmonik Diziler* denir.

Sol Diyez Majör

La Bemol Majör

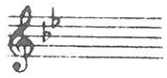
BİR MÜZİK PARÇASININ TONUNUN BULUNUŞU :

Bir tonun bulunması için başlıktan yararlanırız. Başlıkta diyezler varsa, son diyezden bir yarım ses yukarıya çıkarız. Bulacağımız nota, tonun adını veren tonik notasıdır. Bu kural yalnız majör tonlar içindir.

Yarım ses yukarıdaki nota RE notasıdır. Bu nota tonun adını veren tonik notası olduğuna göre, iki diyezli başlığı alan tonun adı *Re Majör*'dür.

Eğer başlıkta bemoller varsa, son bemolden bir önceki bemol tonun adını verir.

başlık Si BEMOL MAJÖR'dür.

Son bemolden bir önceki bemol Sl bemol'dür. Son bemolden bir önceki bemol tonun adını verdiğine göre, iki bemollü başlık *Si Bemol Majör*'dür.

Yalnız bu kuralın dışında kalan, başlığında tek bemol olan tonun adı *Fa Majör*'dür.
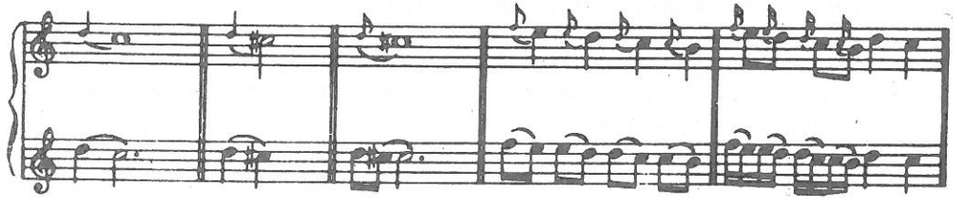
Aktarma (Transpoze) : Bir müzik parçasının yazılı olduğu tondan başka bir tonda tekrar edilmesine *Aktarma (Transpoze)* denir. Bir çalgının tonu eşlik edeceği çalgının tonundan yukarıda ise, gösterdiği aralık kadar aşağıdan, bir çalgının tona eşlik edeceği çalgının tonundan aşağı ise, gösterdiği aralık kadar yukarıdan çalar.

Süsleme : Bir müzik parçasında, deyiş ve anlam gücünü arttırmak amacıyla kullanılan küçük notalara *Süsleme* denir.

Basamak (Apojiyatür) : Çarpma, yaslanma, basamak anlamına gelir. Basamak (apajiyatür) esas notanın bir tam veya yarım ses yukarısında veya aşağısında bulunur. Bağlandığı notadan gösterdiği süre değeri kadar alır.

Üst Basamak (Apojiyatür) : Esas notanın bir tam veya yarım ses yukarısına yazılan küçük notalardır. Her türlü sesli süre değerinden önce gelebilirler.
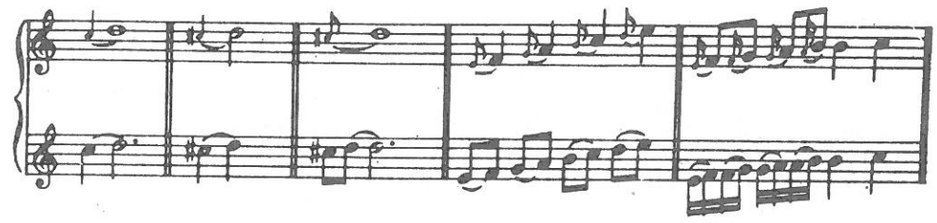
Yazılışı

Okunuşu

Alt Basamak : Esas notanın bir tam veya yarım ses aşağısına yazılan küçük notalardır.

Yazılışı
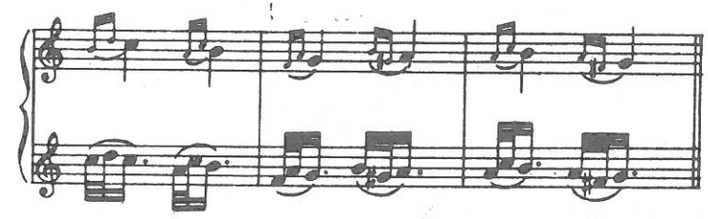

Okunuşu

İkiz Basamak (Çift Çarpma) : Alt ve üst iki basamak (apojiyatür) notasının birleşmesinden oluşur. Değerlerini önüne konuldukları esas notadan alırlar ve daha çabuk çalınırlar.

Yazılışı
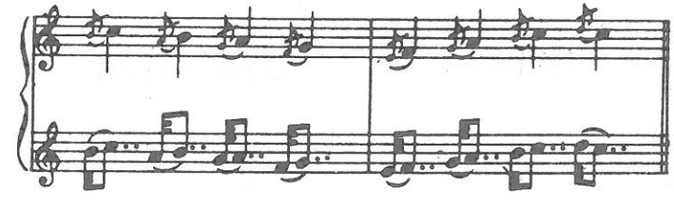
Okunuşu

Kısa Basamak : Esas notadan tam veya yarım ses aşağıda veya yukarıda bulunan notalardan oluşur. Yalnız böyle notaların değer çizgilerine eğri bir çizgi konur ve basamak notasına çabukça dokunulup esas notaya geçilir.

Yazılışı
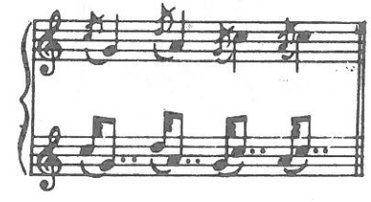
Okunuşu

Çarpma : Yukarıdaki kısa basamak notaları esas notaya bir tam sesten uzakta bulunurlarsa, bunlara *Çarpma* denir.

Yazılışı
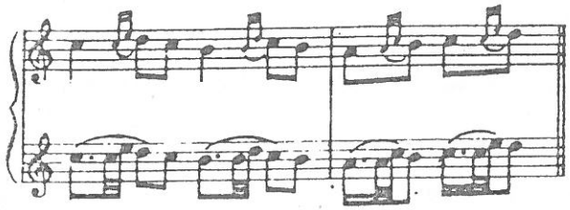
Okunuşu

Geçiş Notaları : İki esas nota arasına konulan küçük notalara Geçiş Notaları denir. Bu küçük notalar değerlerini kendilerinden önceki esas notadan alırlar.

Yazılışı

Okunuşu
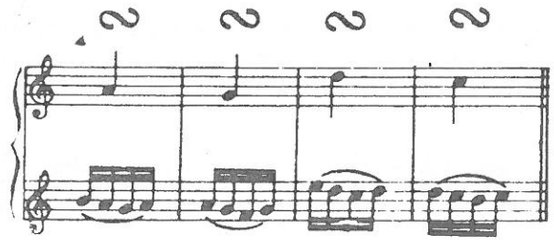

Küme (Grupetto) : Küme, esas notanın bir üst derecesiyle, esas nota, esas notanın alt derecesi ve yine esas notadan oluşur. Küme (Grupetto) küçük notalarla yazıldığı gibi, bazen de şu işaretlerle gösterilir. Bu gün genellikle bu işaretlerden birincisi kullanılır.

Küme şöyle oluşur :

1. Esas notanın bir üst derecesi
2. Esas nota
3. Esas notanın bir alt derecesi
4. Esas nota

Yazılışı

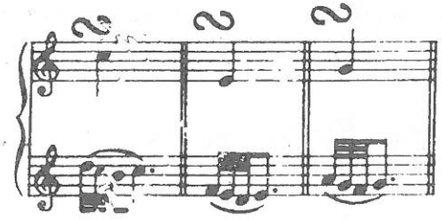
Okunuşu

Bazen küme işareti esas notanın tam üstünde değil de biraz sol tarafına konulur. Bu durumda küme aşağıdaki gibi okunur veya çalınır.

Yazılışı
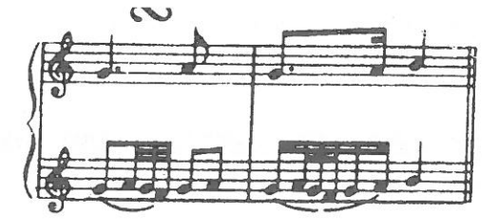
Okunuşu

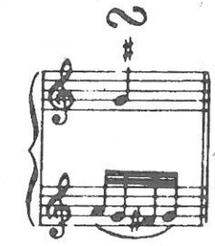
Bazen de küme işareti iki esas notanın arasına konulur ve aşağıdaki gibi okunur.

Yazılışı

Okunuşu

Küme işaretinin altına konulan bir değiştirme işareti, esas notanın bir alt derecesinin değişime uğratılacağını gösterir.

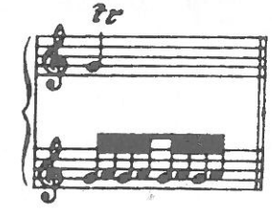
Küme işaretinin üstüne konulan değiştirme işareti esas notanın bir üst derecesinin, yan kümenin başlangıç notasının değişime uğratılacağını gösterir.

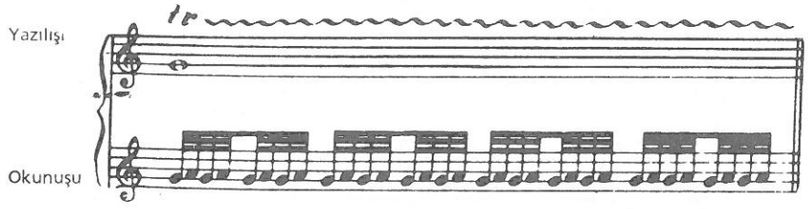
Tril : Birbirine tam ve yarım ses aralı bulunan iki bitişik notanın sıra ile ve süratle tekrarıdır. Tril esas ses üstüne (Tr) harfleri yazılarak gösterilir.

Yazılışı

Okunuşu

Tril uzun süreler konulduğu zaman, trilin uzayacağı kadar (Tr) harflerinin yanına kırık çizgiler konulur :

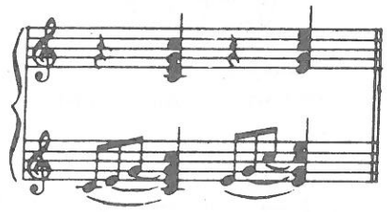
Kadans (Durgu) : Bir müzik parçasının belli bir yerinde ölçü zamanları uygulanmadan yazılan küçük notalara *Durgu (Kadans)* denir. Kadanslar solo olarak okunur ve çalınır. Kadans, bu gün müzikte genellikle iki anlamda kullanılmaktadır.

1. Bir müzik parçasının bitişine kadans denir.

2. Çalıcının veya şarkıcının sanat gücünü göstermek için, çaldığı veya okuduğu gösterişli melodik süslemelere denir.

Arpej : Bir akor notalarının melodik olarak arka arkaya çalınmasına *Arpej* denir.

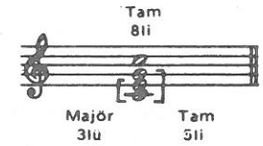
Akor : En az üç sesin bir anda çalınmasına veya seslerin bir düzen içinde üst üste getirilmesine *akor* denir.

Akor üç sesden oluşmuşsa, buna üç sesli akor denir. Ayrıca akoru oluşturan aralıkların niteliklerine göre, akorlar da majör akor, minör akor, eksik akor gibi isimler alırlar.
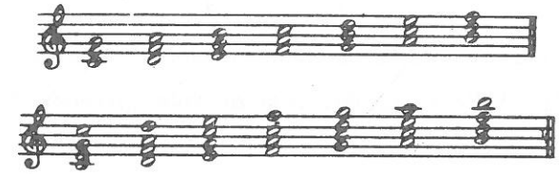

Majör Altılı Minör Altılı Eksik Beşli

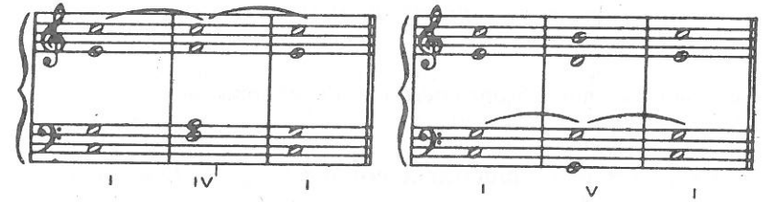
Bir tonun temel sesi, üçlüsü ve beşlisinden oluşan akora temel üç sesli akor denir. Bu akorda temel ses, bir oktav inceden tekrar duyulursa, buna dört sesli temel akor denir.

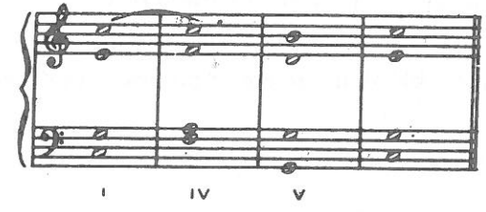

Tonun her notası üzerine üç sesli ve dört sesli akorlar kurabiliriz.

Bunlardan dördüncü nota (Dominant Altı) ve beşinci nota (Dominant) üzerine kurulan akorlar, temel akorla birlikte bir tonun ana akorlarını oluştururlar. Bu üç ana akorun birbirine bağlanışına karar (kadans) denir. Çeşitli kadanslar vardır :

TÜRK MUSİKİSİ MÜZİK TEORİSİ ÖZET NOTLARI

Kitabınızın baş tarafındaki *Müzik Teorisi* bölümü bir çok yönlerden Türk Musikisi Müzik Teorisi notlarına yanıt vermektedir. Biz burada ortak konu ve noktalara değinmeyip, yalnız Türk Musikisi bölümlerini ele aldık. Konuya yeni başlayanlar, kitabımızın ilk bölümlerinden mutlaka yararlanacaklardır.

Derece : Dizinin her bir notasına derece denildiğini biliyoruz. Dereceye karşıt olarak *Perde* tabirini de sık sık kullanacağız. Burada do dizisinin derecelerini Türk Musikisi esasları içinde tekrar ele alıyoruz.

Do : Birinci derece olan bu perdenin ismi *(Durak)* adını alır. Dizilerin ilk derecelerine *Karar* adı da verilir.

Re : Do Majör dizisindeki ikinci derece *Durak Üstü* adını alır.

Mi : Do Majör dizisindeki üçüncü derece *Orta Ses* adını alır.

Fa : Do Majör dizisindeki dördüncü derece *Güçlü* veya *Güçlü Altı* adını alır.

Sol : Do Majör dizisindeki beşinci derece *Güçlü Üstü* veya *Güçlü* adını alır.

La : Do Majör dizisindeki altıncı derece *Güçlü Üstü* veya *Altıncı Derece* adını alır.

Si : Do Majör dizisindeki yedinci derece *Yeden (Sansibl)* adını alır.

Yedmek kelimesi bir şeyi bir yerden alıp bir başka yere götürmek anlamına gelir. Yedinci derece *(Yeden)* melodiyi sekizinci dereceye götürür. Yalnız Türk Müziğinde hiç bir eser sekizinci derecede bitmez. Bütün makamlar birinci perde olan *Durak*'ta biterler. Bu nedenle yeden Türk Müziğinde yedinci derece değildir. Yedinci derecenin bir sekizli aşağısında durağın altında bulunan sestir.

Türk Müziğinde iki türlü yeden vardır :

1. Tam Sesli Yeden

Tam sesli yedenler yalnız Türk Müziğinde bulunur. Ağır başlı, fakat gevşek bir etkisi vardır.

2. Yarım Sesli Yeden

Yarım sesli yedenler neşeli ve keskin bir etkiye sahiptirler (ileride görüleceği üzere yarım sesler *Bakiyye* ve *Küçük Müneccep* olabilirler).

Türk Müziği makamlarının dizileri anlatılırken, onların muhtelif kıymetlerde dört veya beş sesin birleşmesinden oluştuğunu göreceğiz. Makamların bu dörtlü veya beşlilerinin birleştiği noktaya güçlü denir. Dizinin alt sesleri dörtlüden oluşursa, güçlü dördüncü derece olur. Alt dizi beşli seslerden oluşmuşsa, beşinci derece güçlü olur (Bak : güçlü)

Dizinin ilk derecesine *Karar* adı da verilir demiştik. Türk Musikisinde üç türlü karar vardır :

1. Tam Karar : Daima durak sesi üzerinde yapılır. Bir çok makamlarımızda tam karar yedenli olur. Şarkılarda tam karar nakarat sonlarında, çift nakaratlı şarkılarda ise ikinci nakaratın sonunda bulunur.

2. Eğreti (Yarım) Karar : Makamın güçlü perdesi üzerinde duruşudur. Şarkılarda birinci mısranın sonunda bulunur.

3. Asma Karar : Bu kararın yeri makamın karakterine göre değişir. Çift nakaratlı şarkılarda birinci nakaratın sonunda, tek nakaratlı şarkılarda ise tam karara yakın bir yerde *Asma Karar* yapılır.

TÜRK MÜZİĞİ İŞARETLERİ

ADI	KOMA DEĞERİ	DİYEZ	BEMOL	RUMUZ
KOMA	1	𝄲	𝄳	F
BAKİYE	4	♯	♭	B
KÜÇÜK MÜNECCEP	5	𝄰	𝄭	S
BÜYÜK MÜNECCEP	8	𝄯	𝄫	K
TANİNİ	9	𝄪	𝄫	T

Türk Müziğinde bir tam ses dokuz eşit parçaya bölünür ve her parça *Koma* adını alır.

BİR KOMA : KOMA
DÖRT KOMA : BAKİYE
BEŞ KOMA : KÜÇÜK MÜNECCEP
SEKİZ KOMA : BÜYÜK MÜNECCEP
DOKUZ KOMA : TANİNİ (TAM SES)

Yukarıda görüldüğü gibi diyez ve bemoller birden fazla olup, her işaret ayrı bir değeri ifade eder.

Perde İsimleri : Türk Musikisinde bir tanini içerisinde aşağıdan yukarıya doğru sıralanış B-S-K-T dir. Bazı yerlerde (S) ye rastlayan perdenin tek adı vardır. Bunun tiz tarafından bulunan *Dik* ve pes tarafında bulunana *Nim* sözleri eklenir.

USUL

Usul : Eşit sayıda çeşitli vuruşlardan oluşan kalıplara usul adı verilir.

Türk Musikisinde usuller vuruşlarla belirtilir. El hareketleriyle yapılan bu vuruşlar, muntazam bir tempo ile aksamadan, eser bitene kadar devam eder.

Türk Müziğinde usullerin değişmez yapılış şekli, sağ el sağ diz, sol el sol diz üzerine vurulmasıyla belirtilir. Usulllere daima sağ el ile başlanır. Türk müziğinde usuller şu kelimelerle belirtilir.

DÜM - TEK - TEKE - TEKA - TAHEK

Düm : Kuvvetli zamandır. Sağ elle, sağ diz üzerine vurmakla belirtilir.

Tek : Hafif zamandır. Sol elle, sol diz üzerine vurmakla belirtilir.

Teke : Birbirine eşit iki kısa zamandır. Sağ ve sol ellerin sağ ve sol dizlere vurulmasıyla belirtilir.

Teka : Bir uzun ve bir kısa zamandır. Sağ ve sol ellerin sağ ve sol dizlere vurulmasıyla belirtilir.

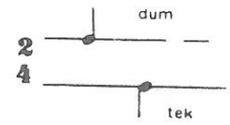
Tahek : Sağ ve sol ellerin birlikte havaya kaldırılıp dizler üzerine vurulmasıyla belirtilir.

Usuller *Basit* ve *Bileşik* olur. Bir zamanlı usul olmaz. Basit usuller iki tanedir. *İki Zamanlı (Nim Sofyan)* ve *Üç Zamanlı (Semai)* dir. Onbeş zamanlıya kadar olan usullere *Küçük Usul,* onbeş zamanlıdan yukarı olanlara da *Büyük Usul* denir.

Şimdi onbeş zamanlıya kadar olan küçük usulleri görelim :

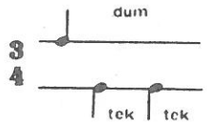
NİM SOFYAN (Basit Usul) :

a- İki zamanlıdır.
b- 2/4'lük kıymetindedir.
c- Bu usulde oyun havaları, türküler, marşlar yazılmıştır.
d- Vuruluşu :

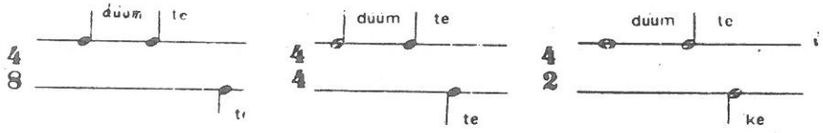
SEMAİ (Basit Usul) :

a- Üç zamanlıdır
b- 3/4'lük kıymetindedir.
c- Bu usulde oyun havaları ve şarkılar yazılmıştır.
d- Vuruluşu :

SOFYAN :

a- Dört zamanlıdır.
b- 4/8, 4/4, ve 4/2'lik değerlerde vurulur.
c- İki nim sofyanın birleşmesinden oluşur.
d- Vuruluşu :

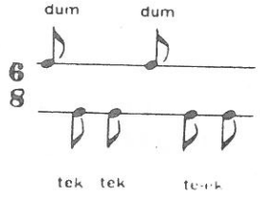
TÜRK AKSAĞI :

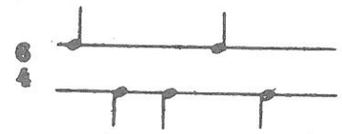
a- Beş zamanlıdır.
b- 5/8 ve 5/4'lük değerlerde vurulur.
c- Bir nim sofyan ve bir semainin birleşmesinden oluşur.
d- Vuruluşu :

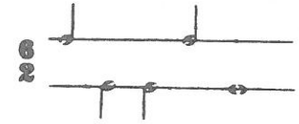

YÜRÜK SEMAİ :

a- Altı zamanlıdır.
b- 6/8, 6/4 ve 6/2'lik değerlerde vurulur.
c- İki semai veya üç nim sofyandan oluşur.
d- Vuruluşu :

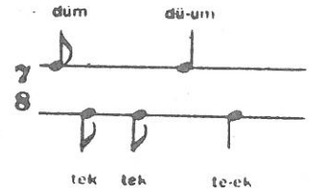

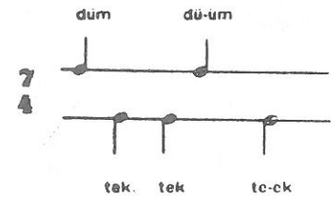

Not : Normal ritmdeki yürük semai, daha ağır hareketlerle vurulduğunda *(Sengin Semai)* adını alır (6/2'lik sengin semai).

DEVRİ HİNDİ :

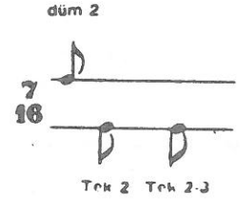
a- Yedi zamanlıdır.
b- 7/8 ve 7/4'lük değerlerden oluşur.
c- Bir semai ve bir sofyandan yapılmıştır.
d- Vuruluşu :

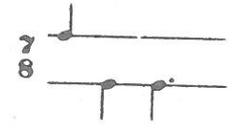

DEVRİ TURAN :

a- Yedi zamanlıdır.
b- 7/16 ve 7/8'lik değerlerde vurulur.
c- Bir sofyan ve bir semaiden oluşur.
d- Vuruluşu :

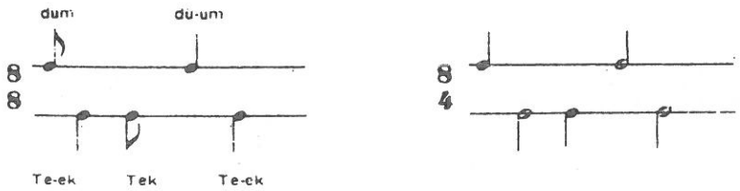

DÜYEK :

a- Sekiz zamanlıdır.
b- 8/8 ve 8/4'lük değerlerde vurulur.

c- İki sofyandan oluşur.

d- Vuruluşu :

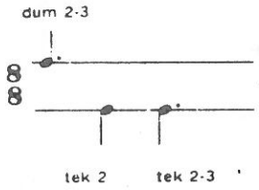
MÜSEMMEN :

a- Sekiz zamanlıdır.

b- Bir semai, bir nim sofyan ve bir semaiden oluşur.

c- 8/8'lik değerde vurulur.

d- Vuruluşu :

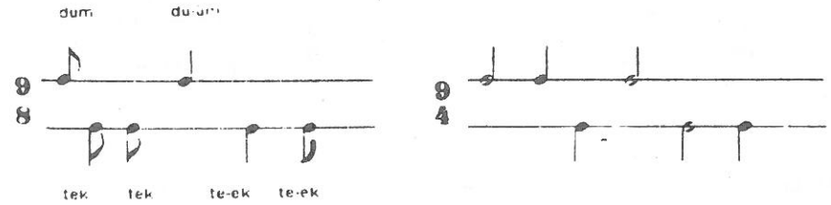
AKSAK :

a- Dokuz zamanlıdır.

b- Bir sofyan ve bir Türk Aksağından oluşur.

c- 9/8 ve 9/4'lük değerlerde vurulur.

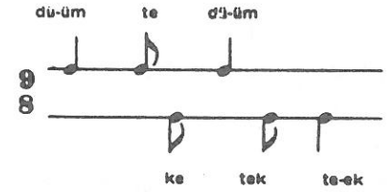
d- Vuruluşu :

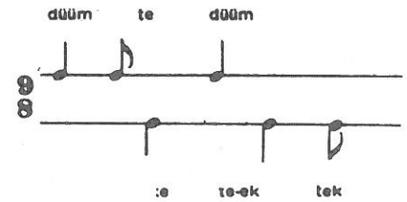
Not : 9/8'lik değer *Aksak* adını alır.

9/4'lük değer *Ağır Aksak,* bazen de *Orta Aksak* adını alır.

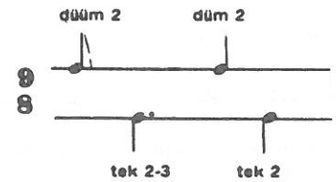
Evfer : Aksak usulünün değişik biçimde değer Aksak usulün dekinin tersine olarak düüm-tek-teek şeklinde olur.

Oynak : Aksak usulünün değişik biçimde çalınışından oluşur. Bir semai ve üç nim sofyandan oluşur :

Raks Aksağı : Aksak usulünün değişik biçimde çalınışından oluşur. Bir Türk Aksağı ve bir soyfandan oluşur.

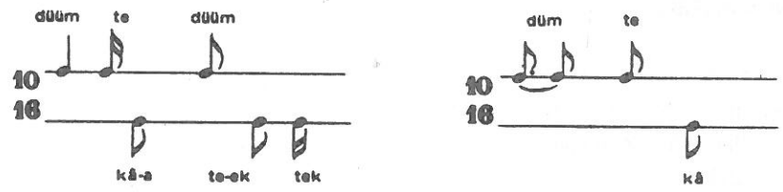
CURCUNA :

a- On zamanlıdır.

b- İki Türk Aksağının birleşmesiyle oluşur.

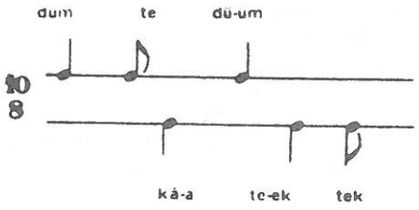
c- 10/16 değerde vurulur.

d- Vuruluşu :

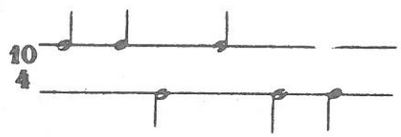

AKSAK SEMAİ :

a- On zamanlıdır.
b- Curcuna usulünün aynı, fakat daha ağırdır.
C- 10/8'lik değere *Aksak Semai,* 10/4'lük değere *Ağır Aksak Semai* denir.

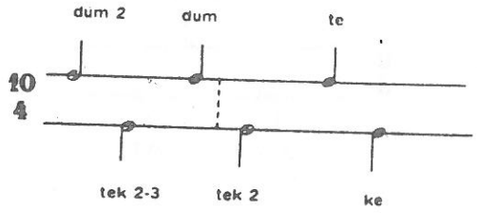
AKSAK SEMAİ

AĞIR AKSAK SEMAİ

LENK FAHTE :

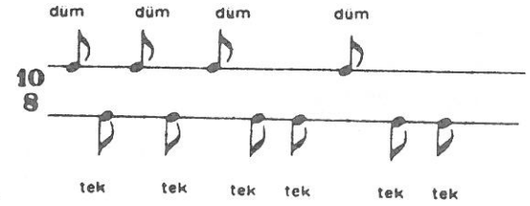
a- On zamanlıdır.
b- Bir yürük semai ile bir sofyandan oluşmuştur.
c- 10/4'lük değerde vurulur.
d- Vuruluşu :

Not : *Lenk Fahte* usulünde, önce 6/4'lük vuruşlar yazılır ve noktalı ölçü çizgisi çizilir, diğer 4/4'lük kısım da yazılınca usul bitmiş olur ve ölçü kapatılır. Bu usule Fahte usulünün yarısı olduğundan *Nim Fahte* adı da verilir.

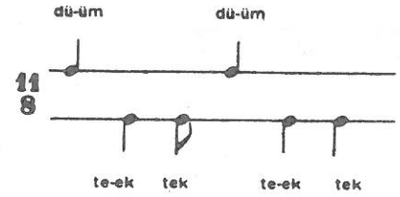
ÇENGİ HARBİ :

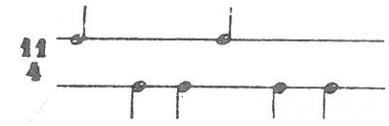
a- On zamanlıdır.
b- İki nim sofyan ve iki semaiden oluşur.
c- 10/8'lik değerde vurulur.
d- Vuruluşu :

TEK VURUŞ :

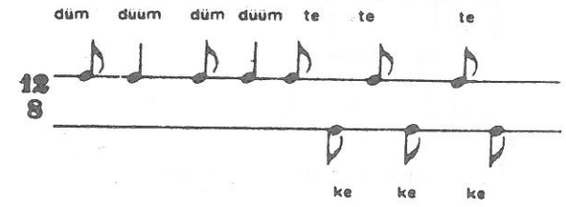
a- Onbir zamanlıdır.
b- Bir Türk Aksağı ile bir yürük semaiden oluşmuştur.
c- 11/8 ve 11/4'lük değerlerde vurulur.
d- Vuruluşu :

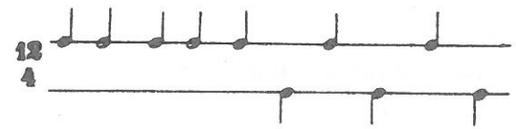

FRENKCİN :

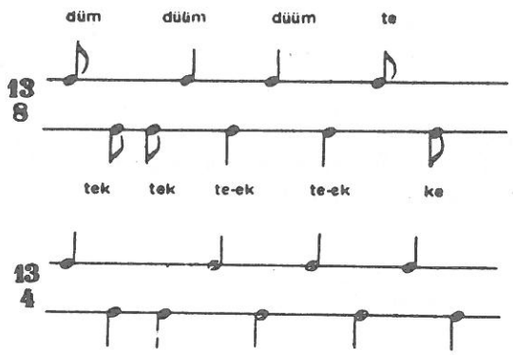
a- On iki zamanlıdır.
b- İki semai ile üç nim sofyanın birleşmesinden oluşmuştur.
c- 12/8 ve 12/4'lük değerlerde vurulur.
d- Vuruluşu :

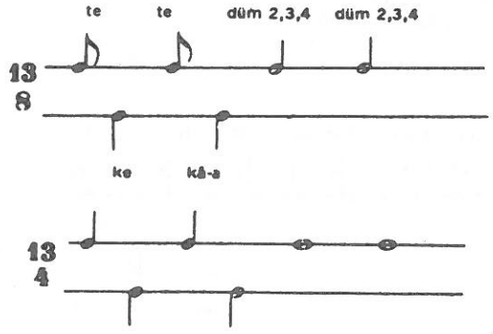
ŞARKI DEVRİ REVANI :

a- Onüç zamanlıdır.
b- Bir semai, iki sofyan ve bir nim sofyandan oluşur.
c- 13/8 ve 13/4'lük değerlerde vurulur.
d- Vuruluşu :

NİM EVSAT :

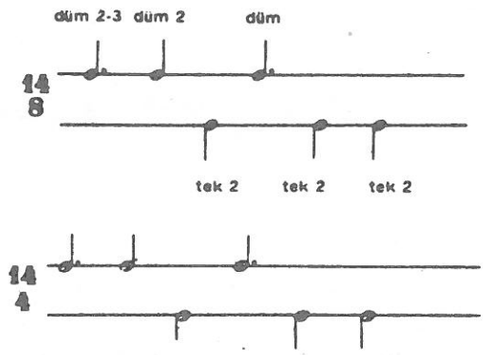
a- Onüç zamanlıdır.
b- Bir Türk Aksağı ile iki sofyandan oluşmuştur.
c- 13/8 ve 13/4'lük değerlerde vurulur.
d- Vuruluşu :

DEVRİ REVAN :

a- Ondört zamanlıdır.
b- Bir Türk Aksağı ile iki sofyandan oluşmuştur.

c- 13/8 ve 13/4'lük değerlerde vurulur.
d- Vuruluşu :

TÜRK MUSİKİSİNDE MAKAMLAR VE SEYİR

Türk Musikisinde dinlediğimiz bütün sazlı ve sözlü eserlerin birer makamı vardır.

Türk Musikisinde dizileri dörtlü ve beşliler oluşturur :

Dörtlü Aralık : (Tam Dört) iki tanini ve bir bakiyyeden oluşur.

Artık Dörtlü : İki tanini ve bir bakiyyeden daha fazla değerde olur. Üç taninden oluşur.

Eksik Dörtlü : İki tanini ve bir bakiyyeden daha az değerde olur. Bir bakiyye, bir tanini ve bir bakiyyeden oluşur.

Tam dörtlüler (22) komadır.

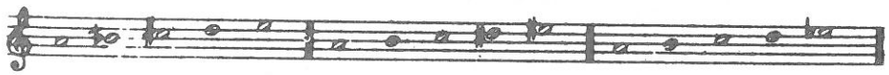
Tam Dörtlü	Artık Dörtlü	Eksik Dörtlü
K S T	K T T	K S S

Beşli Aralık : (Tam beşli) üç tanini ve bir bakiyyeden oluşur.

Artık Beşli : Dört taniniden oluşur.

EKSİK BEŞLİ : İki tanini ve iki bakiyyeden oluşur.

Tam beşliler (31) komadır.

Tam Beşli	Artık Beşli	Eksik Beşli
S A S T	T B A T	T B T B

Türk Müziğinde kullanılan tam dörtlü ve beşliler altışar adettir.

Makamı oluşturmak, seslendirmek için dizinin seslerinde dolaşılır. *Güçlü'de* durdurulduktan sonra karışık seslerle durak perdesinde karar verilir.

Makamın seslerinde dolaşmaya *Seyir* denir. *Çıkıcı, İnici ve İnici - Çıkıcı* olmak üzere üç türlü *Seyir* vardır.

Makamlar da üç bölüme ayrılır :

1. Basit Makam : Bir tam dörtlü ve bir tam beşliden oluşur.

2. Şed Makam (Göçürülmüş makam) : Bir makamın başka bir perde üzerinde gösterilmesidir.

3. Bileşik Makam : Yapısında birden fazla basit makam bulunan makamlara denir.

Basit makamlardan bazıları şunlardır :

ÇARGAH - BUSELİK - RAST - UŞŞAK - HİCAZ - NEVA - KARCIĞAR - KÜRDİ. Tamamı 13 Tanedir.

Şed makamlardan bazıları şunlardır :

ACEMAŞIRAN - MAHUR - SULTANİYEGAH - NİHAVENT - KÜRDİLİ - HİCAZKAR - SUZİDİL. Tamamı 15 dir.

Bileşik makamları sekiz grupta inceleyebiliriz :

1. Yegah perdesinde duranlar
2. Hüseyni Aşiran perdesinde duranlar
3. Acem Aşiran perdesinde duranlar
4. Irak perdesinde duranlar
5. Rast perdesinde duranlar
6. Dügah perdesinde duranlar
7. Segah perdesinde duranlar
8. Buselik perdesinde duranlar.

Türk Musikisinde bestelenen eserler bir çok makamların birleşmesinden oluşmuştur. Tek bir ana dizi ile yapılan eserler daima renksiz kalır.

Eserleri dört kısımda inceleyebiliriz :

1. ZEMİN
2. NAKARAT
3. MEYAN
4. DURAK

Örnek olarak dört mısralık bir şarkıyı ele alalım. Birinci mısra *Zemin* adını alır. Zeminin sonunda çoğunlukla *Güçlü'*de bir asma kalış yapılır.

İkinci mısra *Nakarat* adını alır. Üçüncü mısra *Meyan,* dördüncü mısra ise tekrar *Nakarat* ve bitiştir.

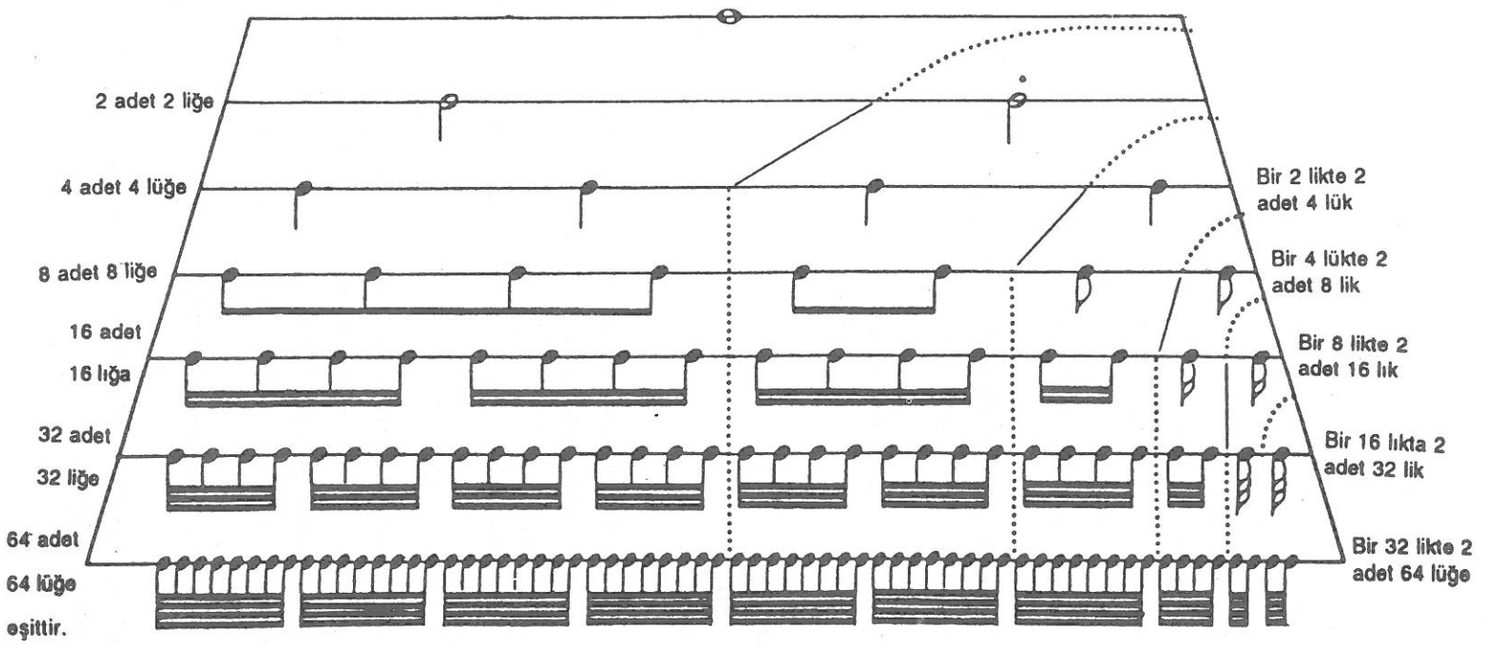
Makamın karakterine göre durak, güçlü veya başka bir perdeden seyire başlanarak icra edilecek makamın sesleri gösterilir. Güçlü'de durularak nakarata geçilir, meyan'da çeşitli değişik seslerde dolaşılarak makamın sesleri (ana dizi) belirtilerek tam karar yapılır. Bazı makamlarımız yedenli olarak tam karar yaparlar.

Basit makamları incelerken genellikle şu özellikler üzerinde durmalıdır :
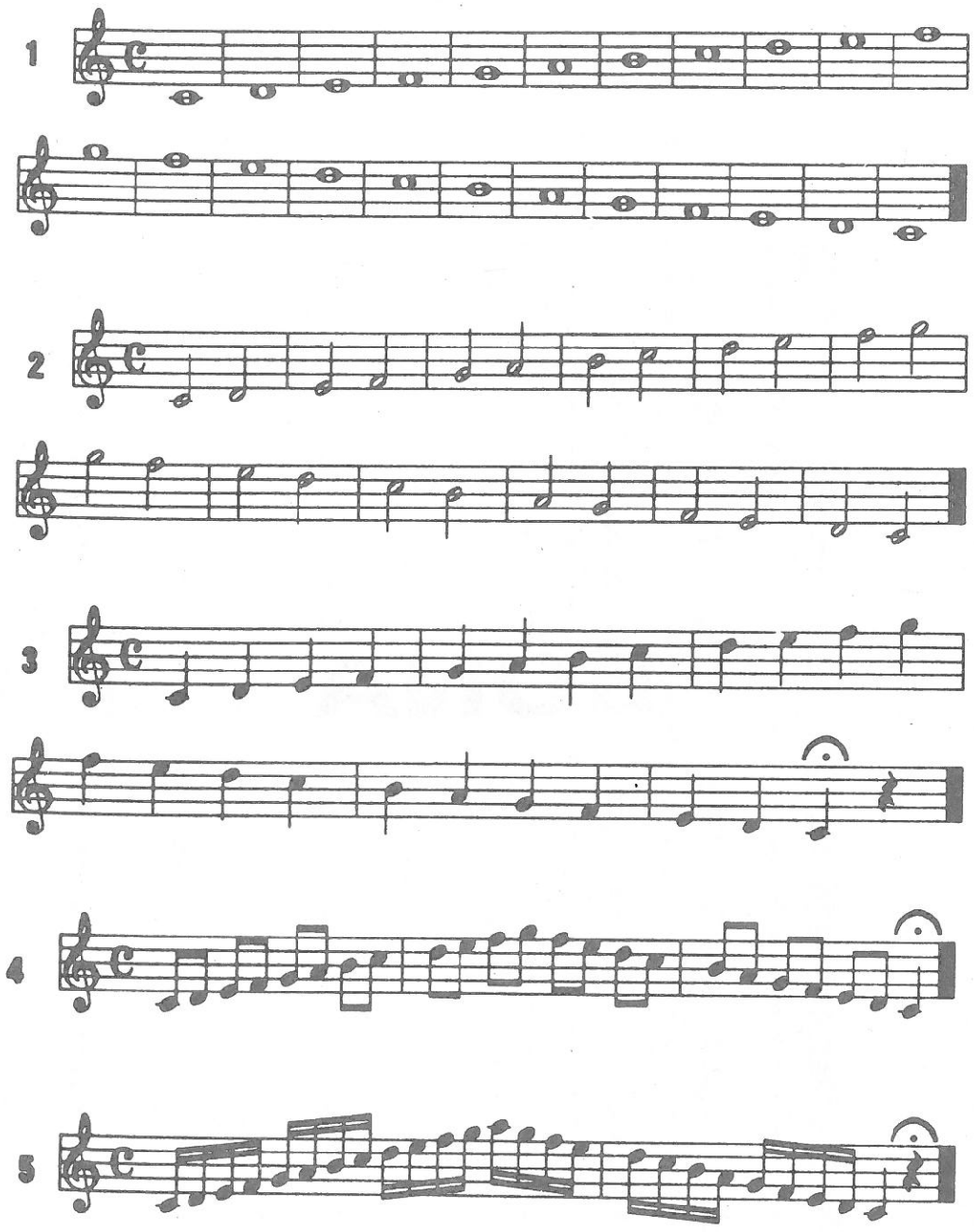
1- DURAK, 2- SEYİR, 3- DİZİ, 4- GÜÇLÜ, 5- YEDEN, 6- DONANIM, 7- DİZİNİN SEYRİ, 8- MAKAMIN ÖZELLİĞİ.
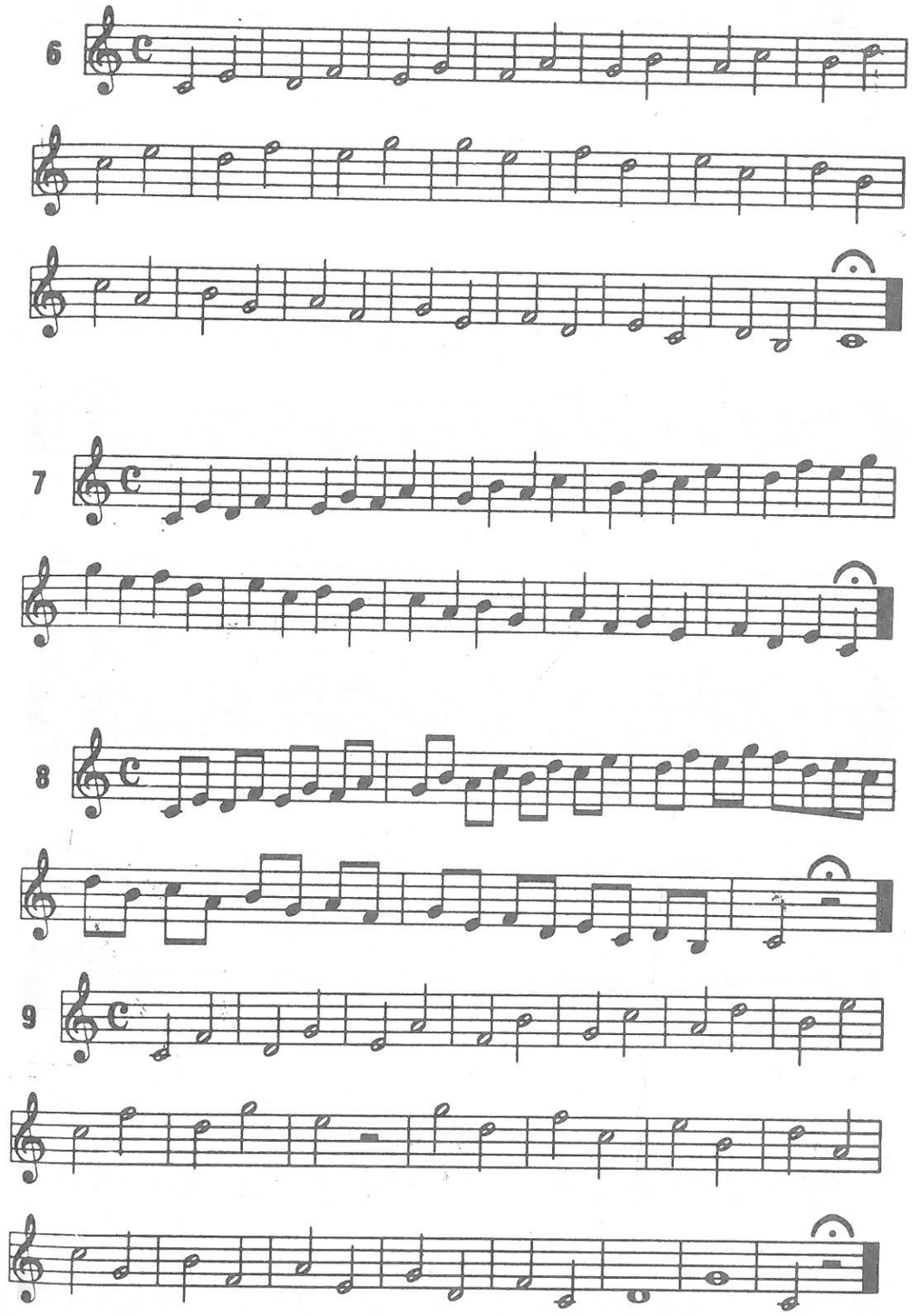
EN UZUN BİRLİK NOTA DEĞER SÜRESİNE EŞİT NOTALAR BİRİM TABLOSU:

BİRLİK NOTA EŞİTTİR.
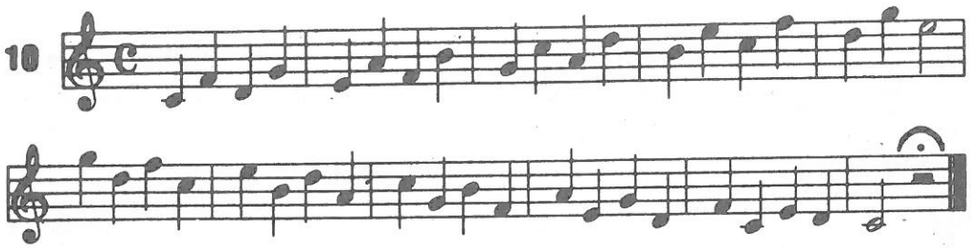

BONA
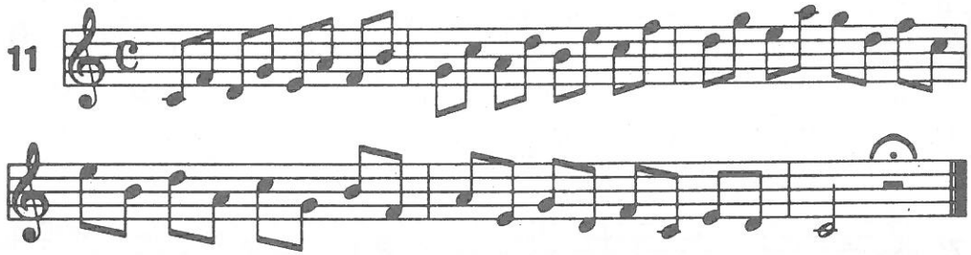

1
2
3
4
5

6
7
8
9

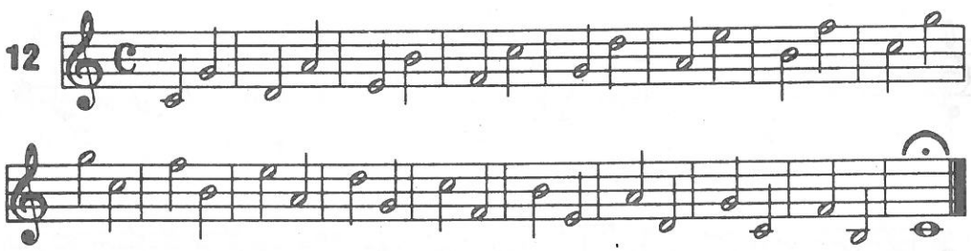
10
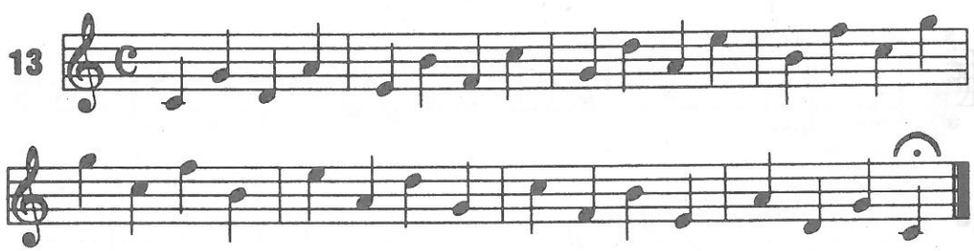

11

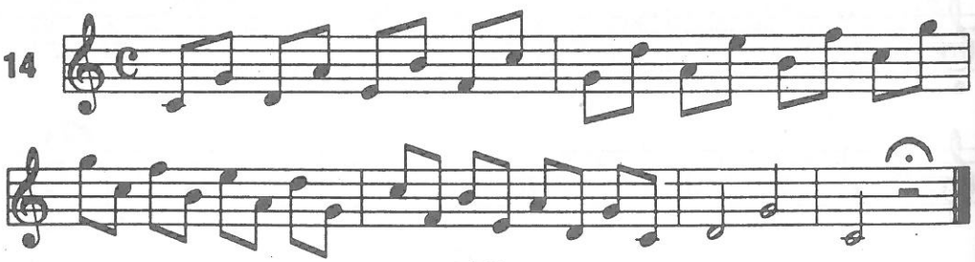
12

13
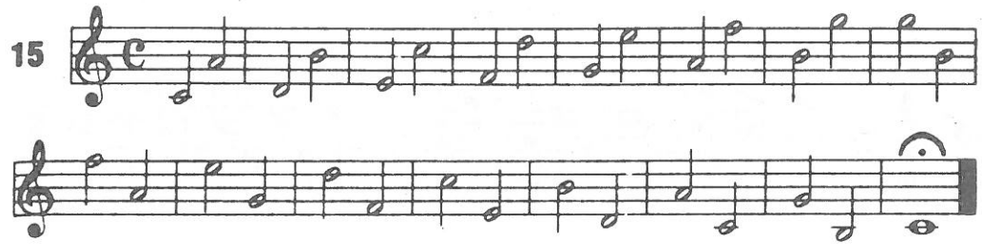

14
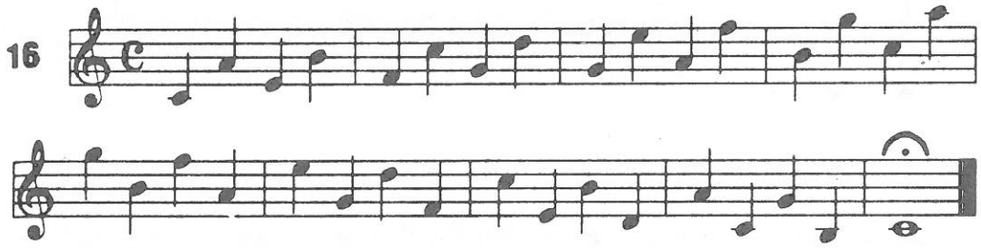

56

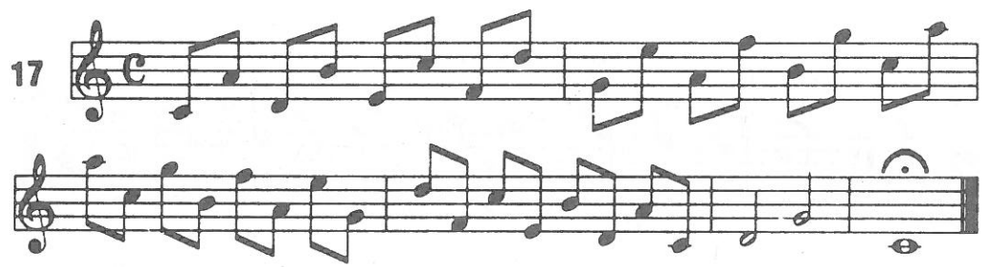
15
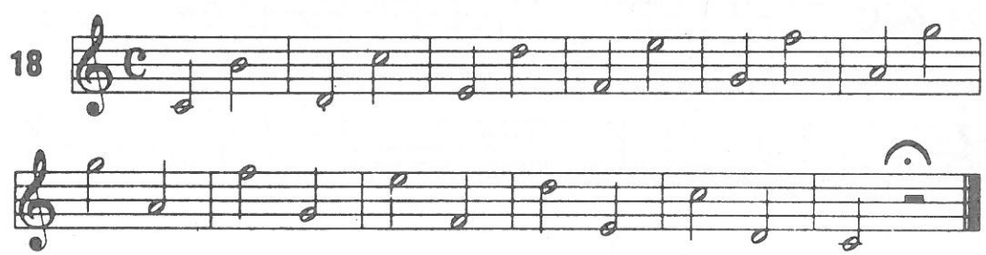

16
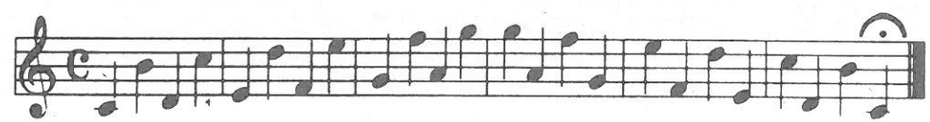

17
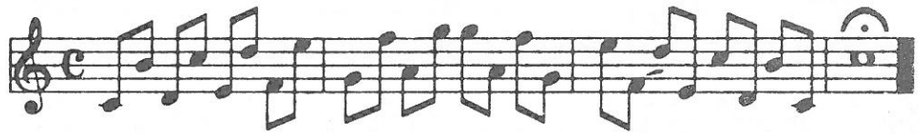

18
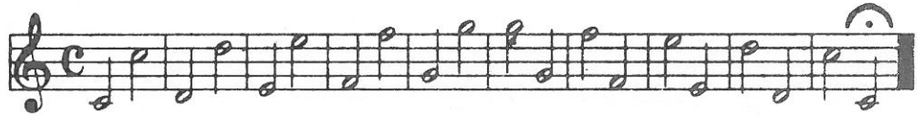

19
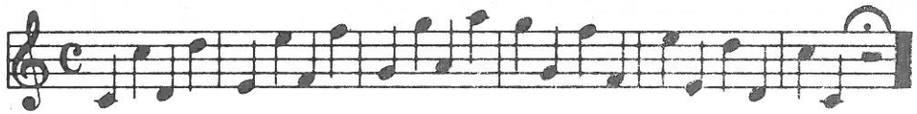

20
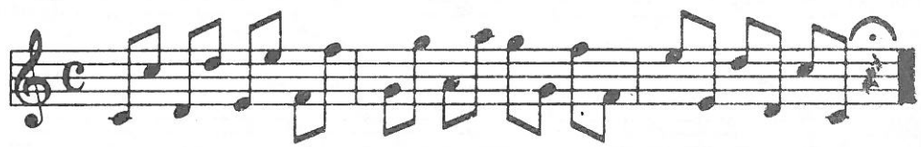

21

22
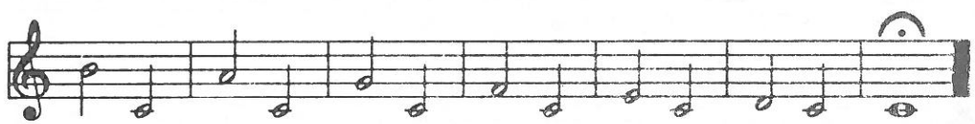

23
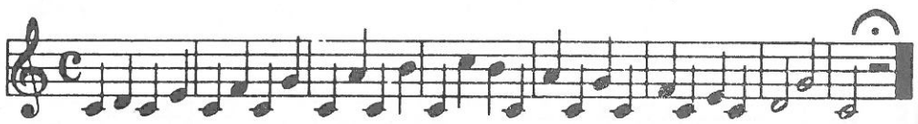

24
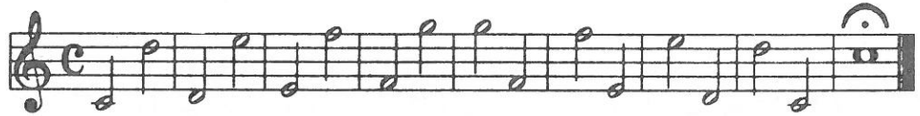

25
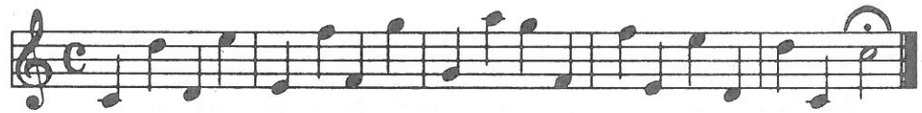

26

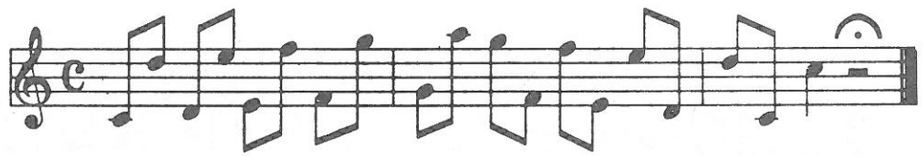
27

28
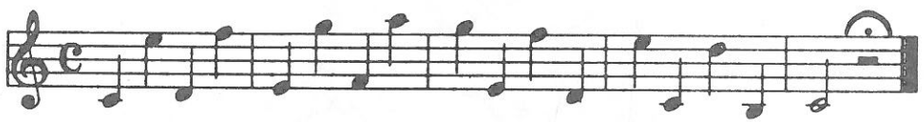

29

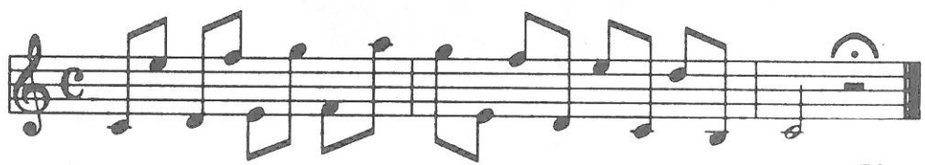
30

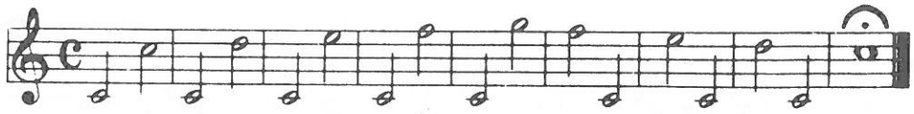
31
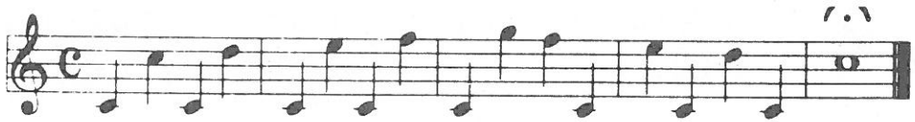

32

33

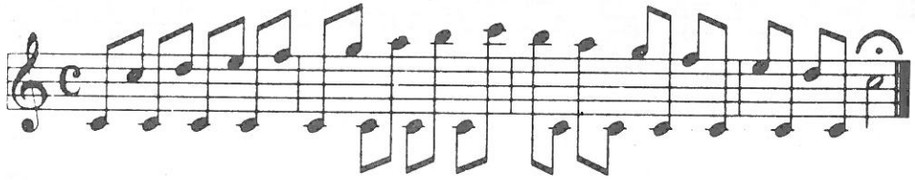
34

35
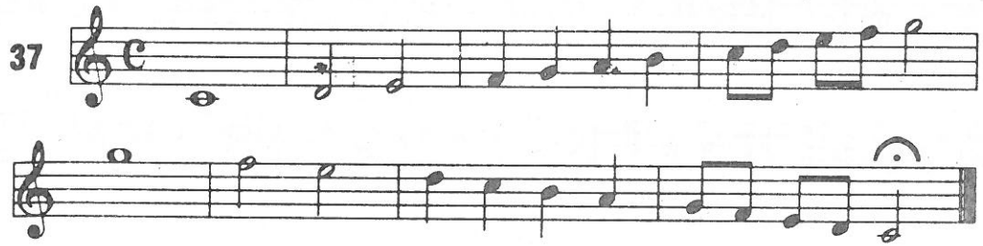

36

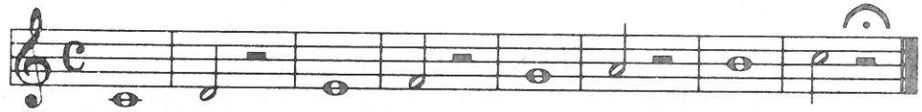

Ölçü ve Ölçüler İçindeki Karışık Nota Değer Sürelerini Dikkatlice ve Bilinçle Çalışınız.
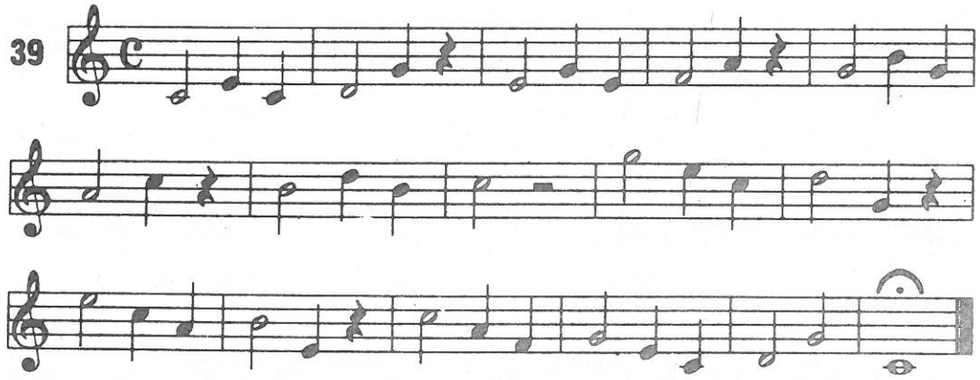
37

38
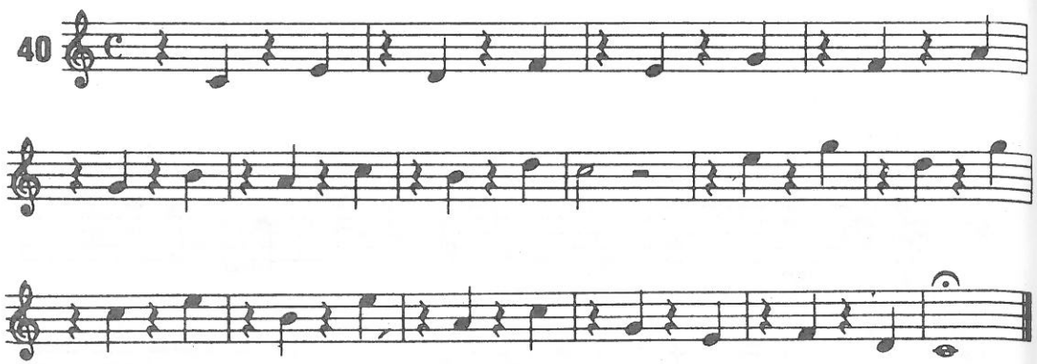

39
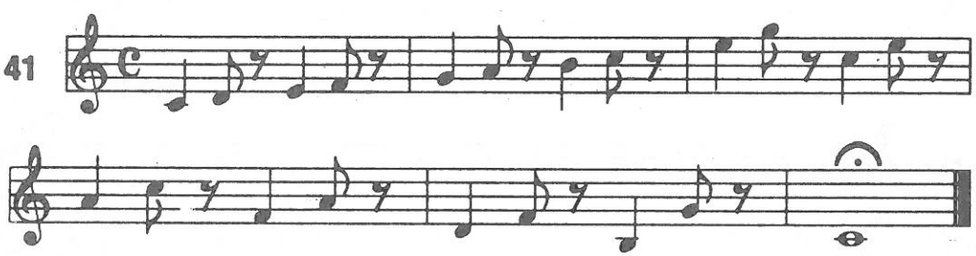

Vuruş Üzerinde Konturtan :

40
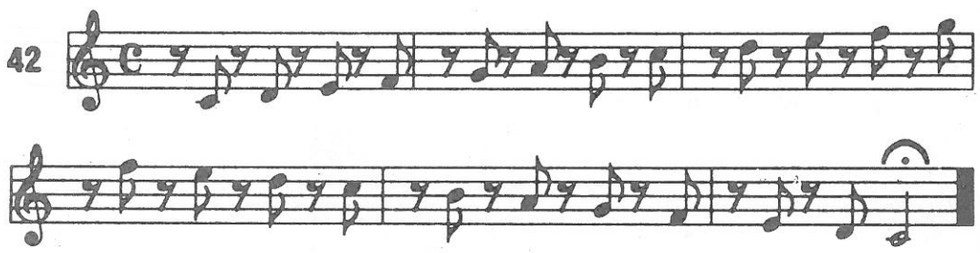

41
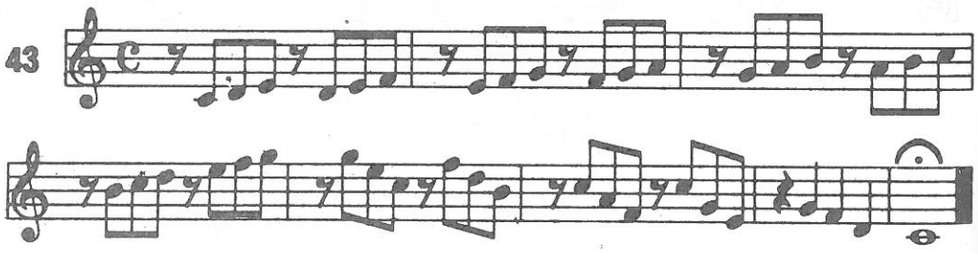

Zaman Üzerinde Konturtan :
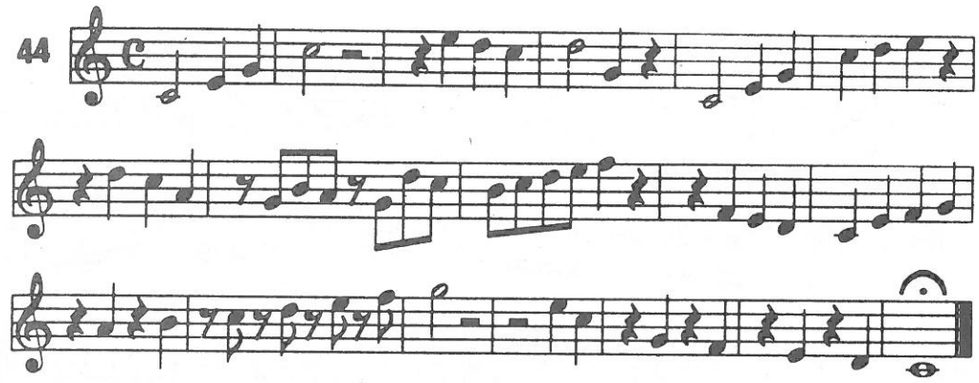
42

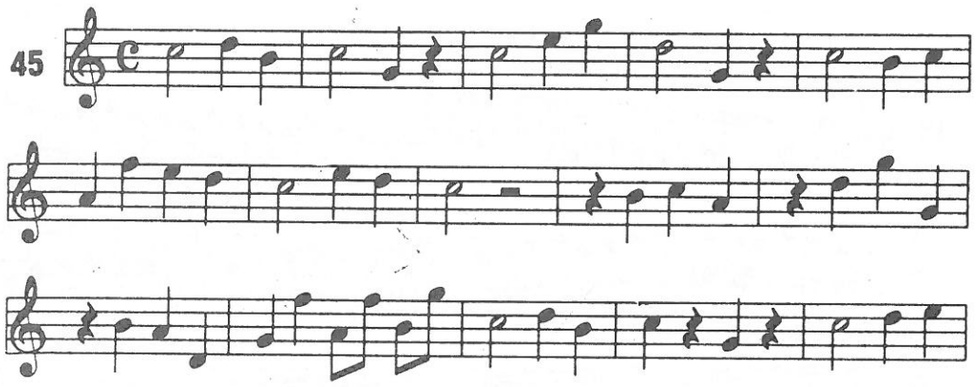
43
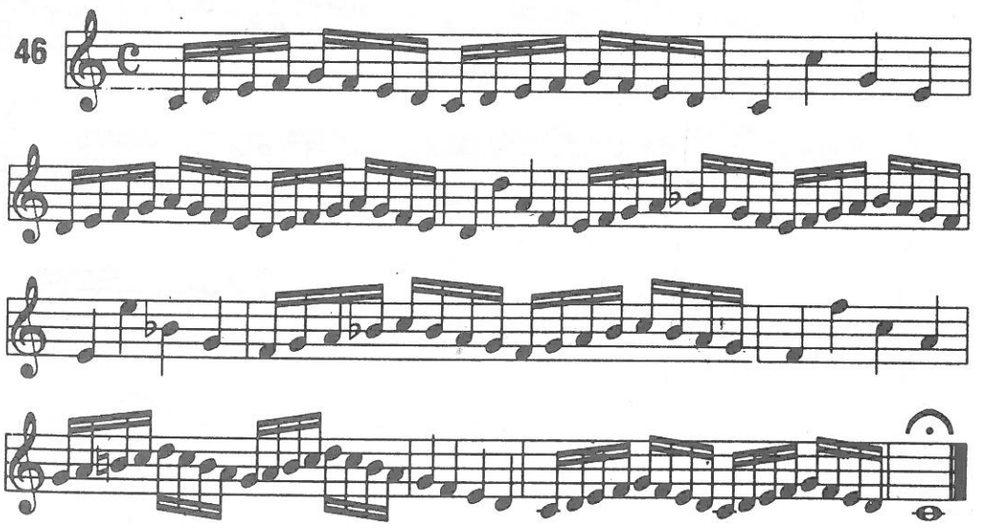

44
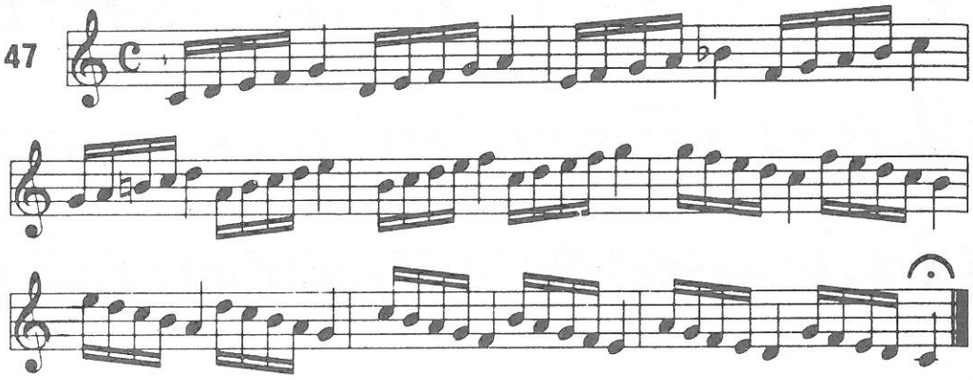

45
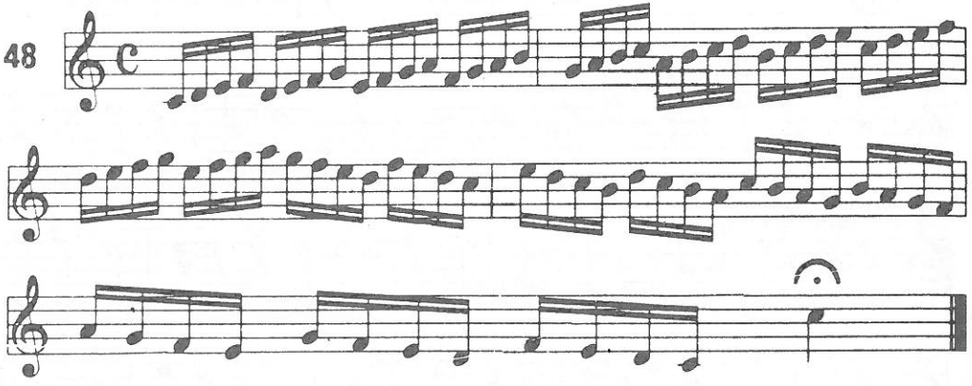

46

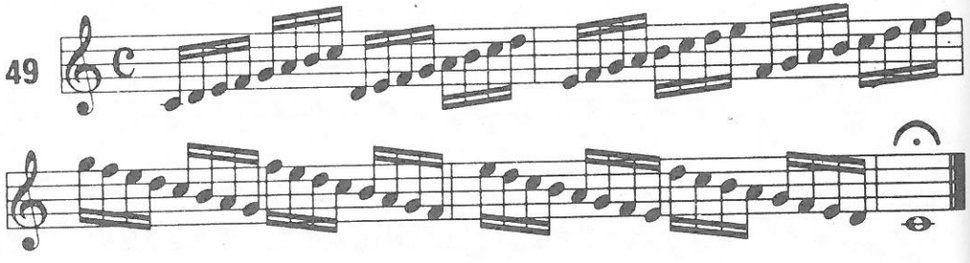
47
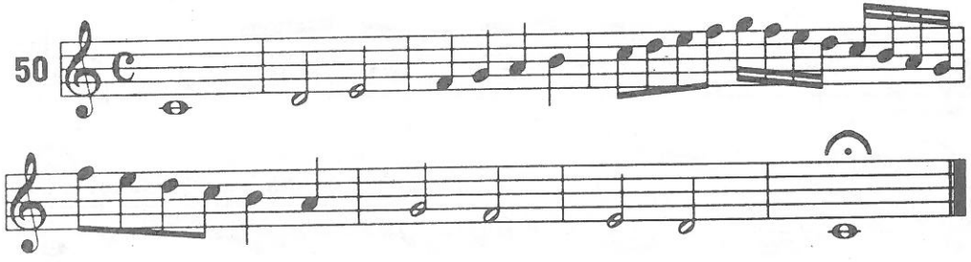

48
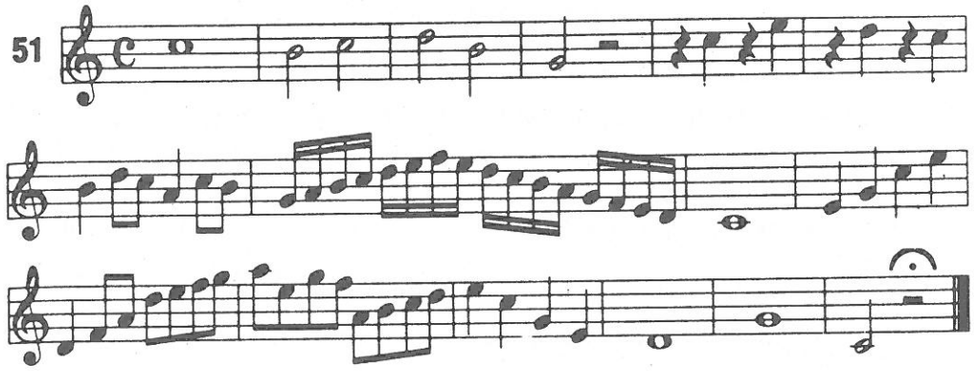

49
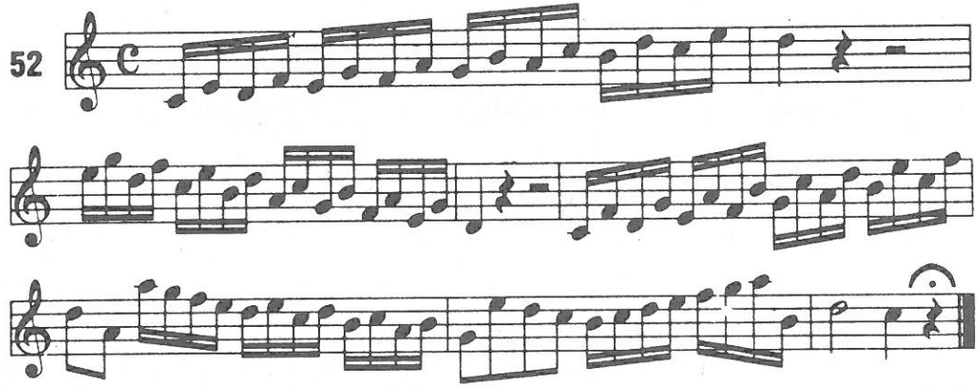

50
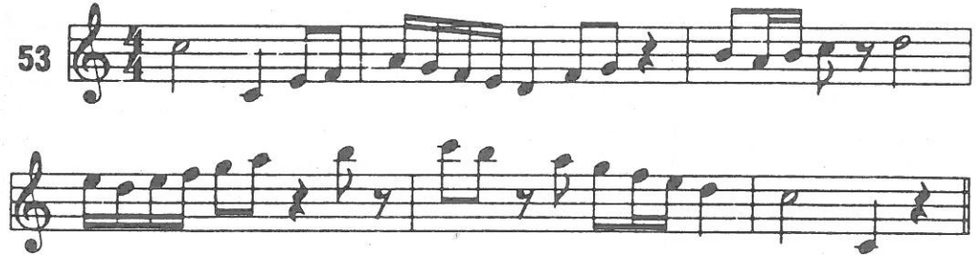

51

52

53

Uzatma (Çoğaltma Noktaları)

Bir müzik eserinin ölçüleri içindeki nota veya es'lerin değer sürelerini uzatmak için, nota ve es'lerin sağ önüne konulan noktalara uzatma veya çoğaltma noktaları denir.

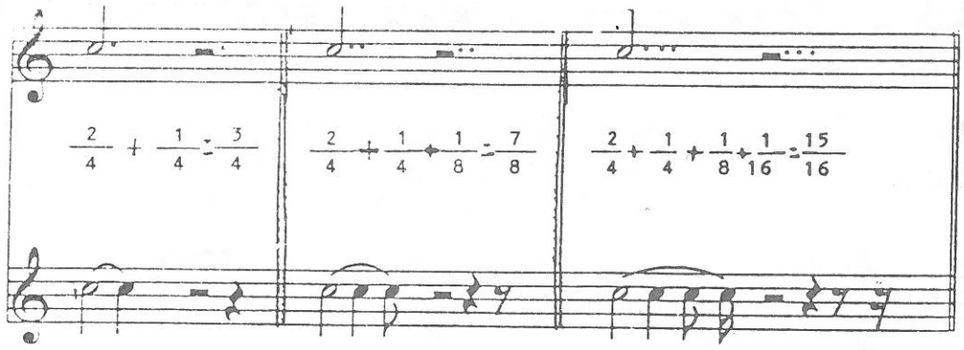
Uzatma noktası sağ önüne konulan nota ve es'i yarı değeri kadar uzatır.

Nota ve es'lerin sağ önüne bir nokta geldiği gibi iki veya üç noktada gelebilir. Her nokta bir evvelki noktanın yarı değeri kadardır.

Aşağıdaki örneklerde görüldüğü gibi bir - iki - üç noktalı ikilik nota değerini dikkatlice inceleyin.

Bütün noktalı notalar için aşağıdaki örneklere göre uygularız.
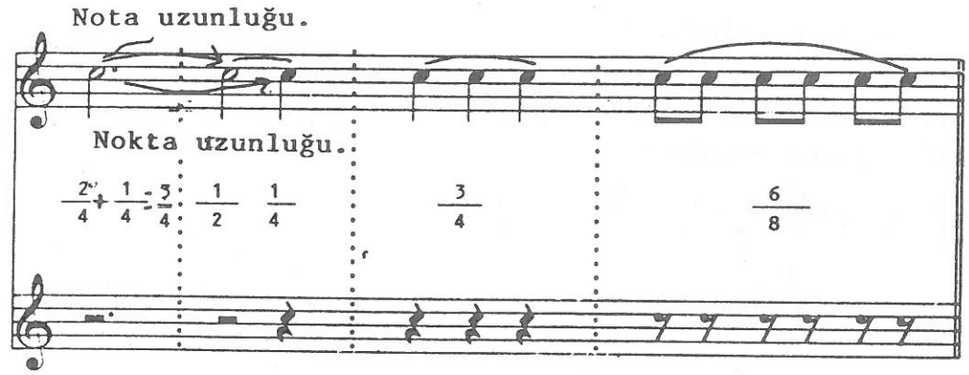
Bir Noktalı	İki Noktalı	Üç Noktalı
Nota	Nota	Nota

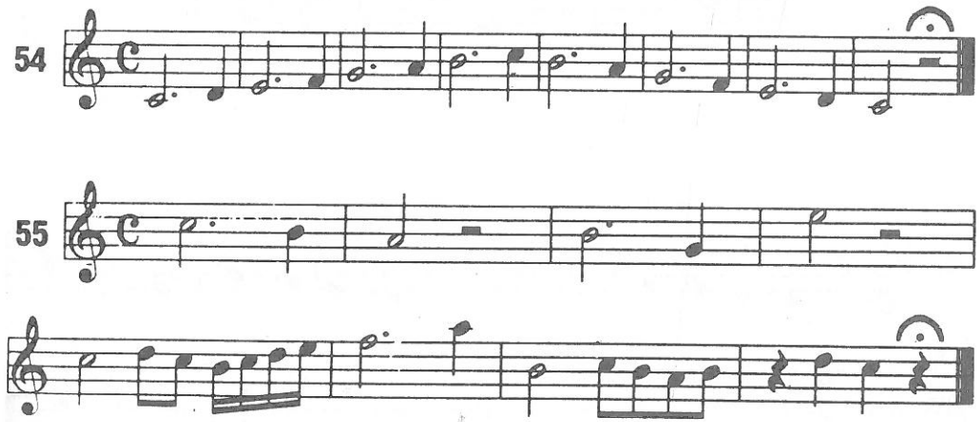

Bir Noktalı	İki Noktalı	Üç Noktalı
Notanın	Notanın	Notanın
Uzatma Değeri	Uzatma Değeri	Uzatma Değeri

Noktalı ikilik nota değer süresi içinde üç adet dörtlük nota ile altı adet sekizlik nota değer süresidir.
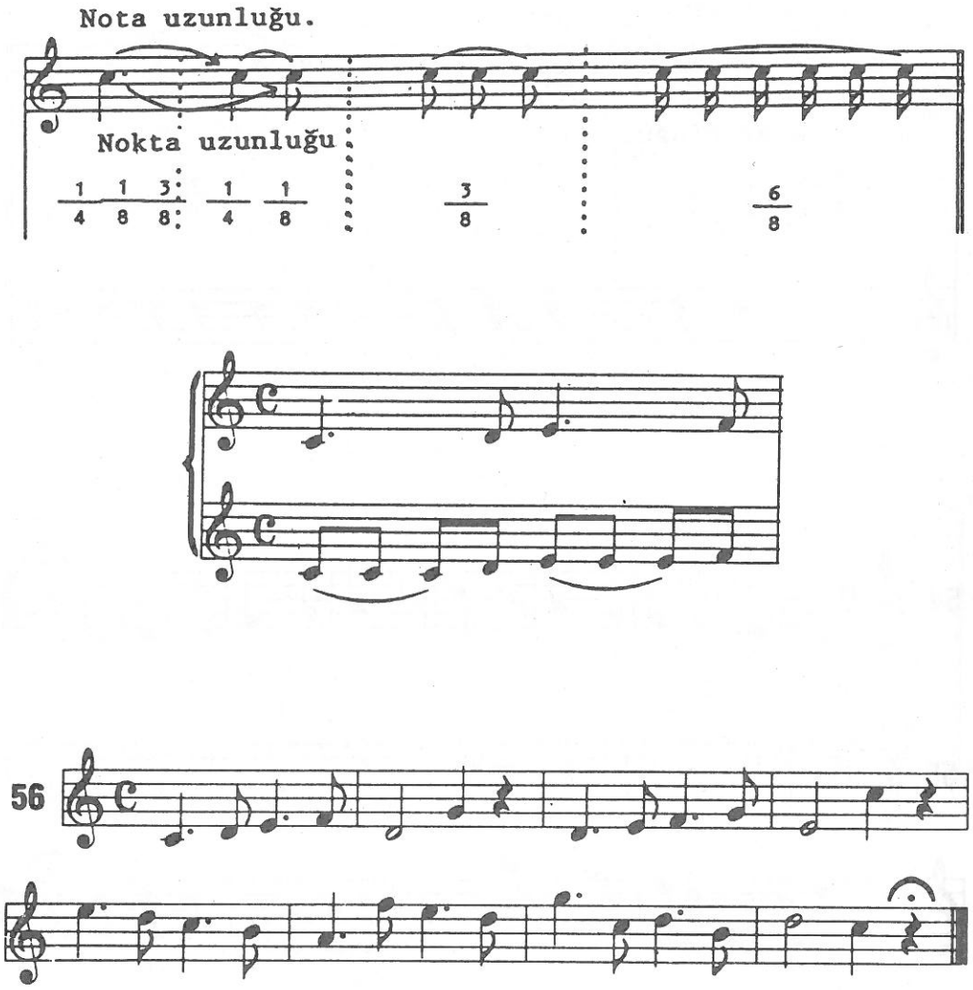
Noktalı dörtlük notayı üç vuruş altı zamana bölerek doğru tartımla okuyunuz.
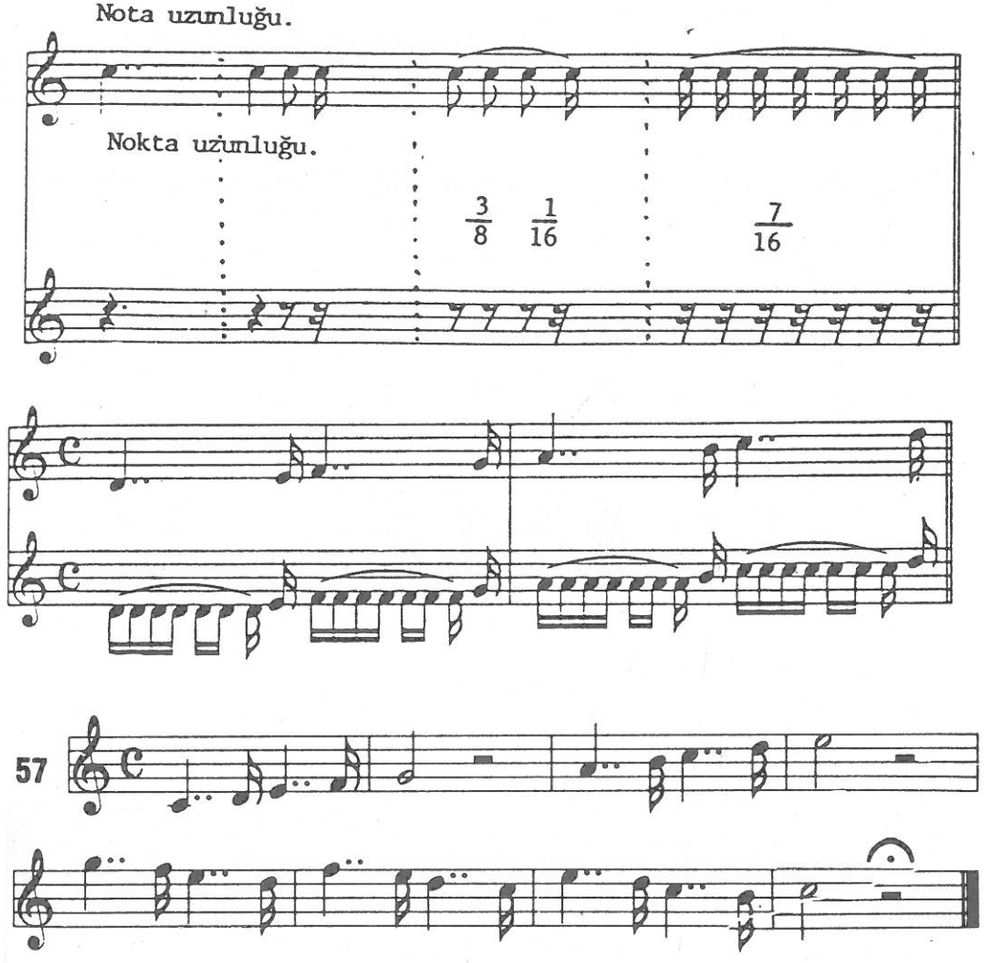

Noktalı dörtlük nota değer süresi içinde üç adet sekizlik nota ile altı adet onaltılık nota değer süresidir.

Noktalı dörtlük notayı bir buçuk vuruş üç zamana bölerek doğru tartımla okuyunuz.

Çift noktalı dörtlük nota değer süresi içinde, bir dörtlük, bir sekizlik, bir onaltılık notalar değer süresine eşittir veya başka bir şekliyle üç sekizlik, bir onaltılık veya sekiz onaltılığa eşit değer süredir.

Aşağıdaki örnek çalışmalarda çift noktalı dörtlük nota değer süresine eşit onaltılık nota değer sürelerini görerek vuruş içindeki yerlerine doğru tartımla nota değer sürelerini yerlerine oturtunuz.

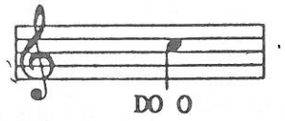
Noktalı Sekizlik Nota Değeri

Noktalı sekizlik nota değer süresini okurken çok dikkatli olunmalı, üç onaltılık notanın uzatılması ve dördüncü onaltılık notanın vuruş içindeki yerini bilinçle yerine konularak okunmalıdır.

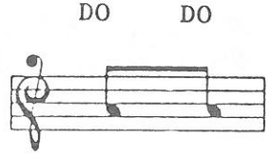
Bir vuruş içindeki dört onaltılık notalar gurubunun, üç onaltılık notalar değer süresinin bir bağ altındaymış gibi düşünerek, üç onaltılık nota değer süresini uzatın, dördüncü onaltılık notayı vuruşun son onaltılık zaman değer süresi içinde doğru tartımla okuyun. Dikkat edilmediğinde her an bir onaltılık nota değeri noksan okuma ihtimali vardır.

Aşağıdaki örnekte görüldüğü gibi noktalı sekizlik nota değer süresi dikkatlice inceleyiniz.
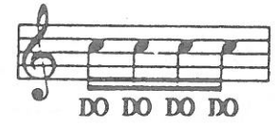
Bir dörtlü nota değer süresi içinde.

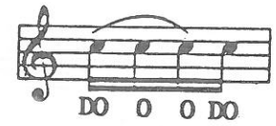
Birbirine eşit iki sekizlik nota yerine.
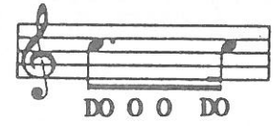

Bir vuruşta dört onaltılık notalar gurubunun okunacağı düşünerek.

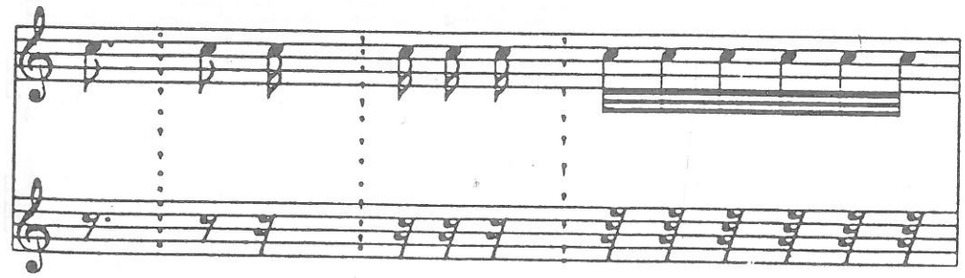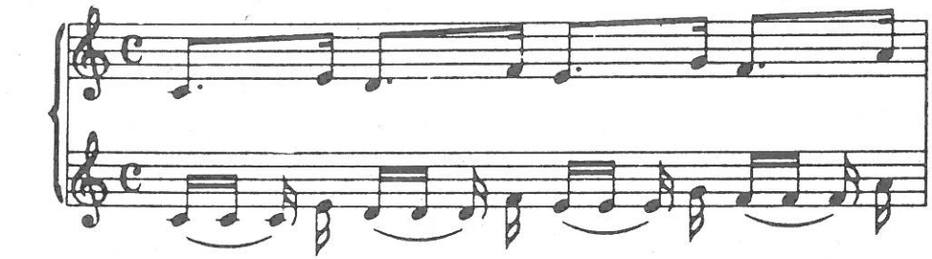

Üç onaltılık notalar gurubunu bağ ile bağlandığını düşün ve dördüncü onaltılık notayı vuruşun son analtılık zamanı içinde oku.
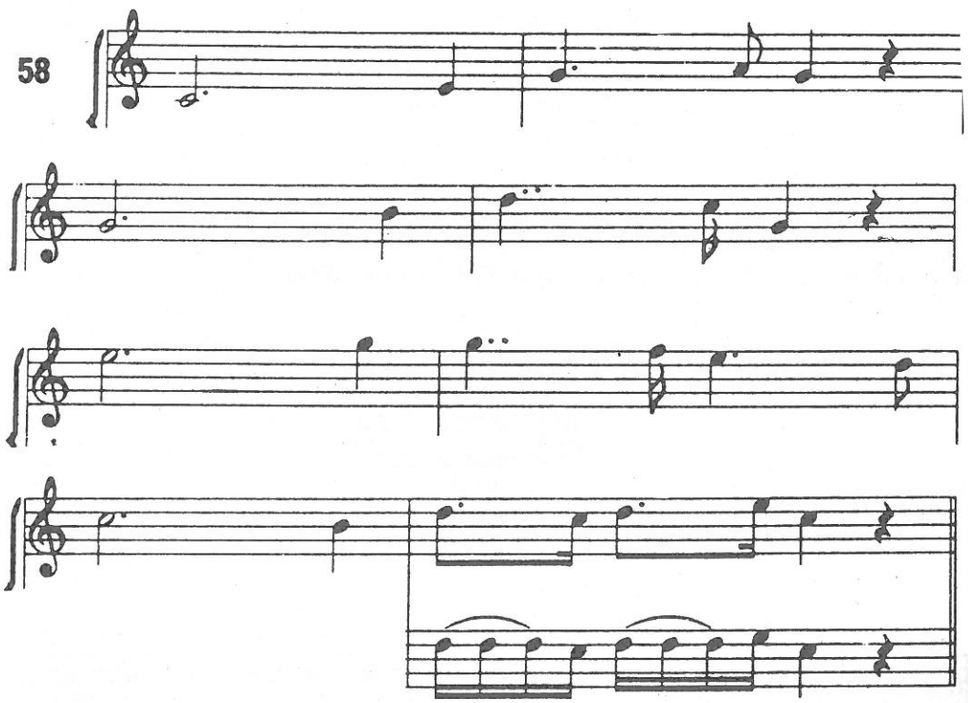

Yukarıdaki dört işlemi düşünerek noktalı sekizlik nota değer süreli vuruş içindeki yerini ve dördüncü onaltılığı doğru tartımla oku.
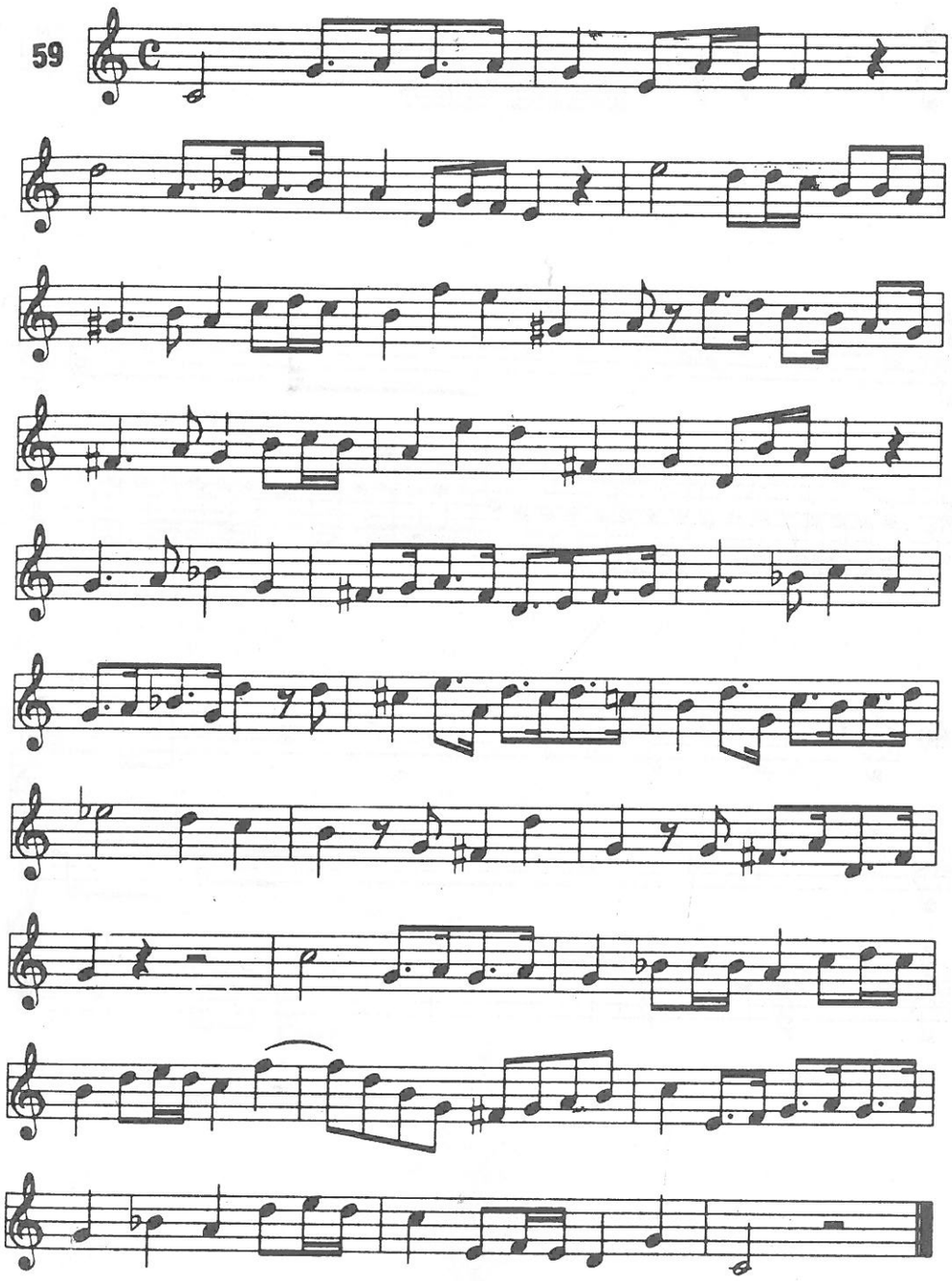

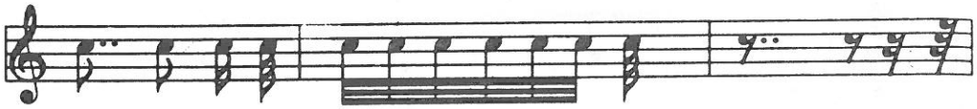

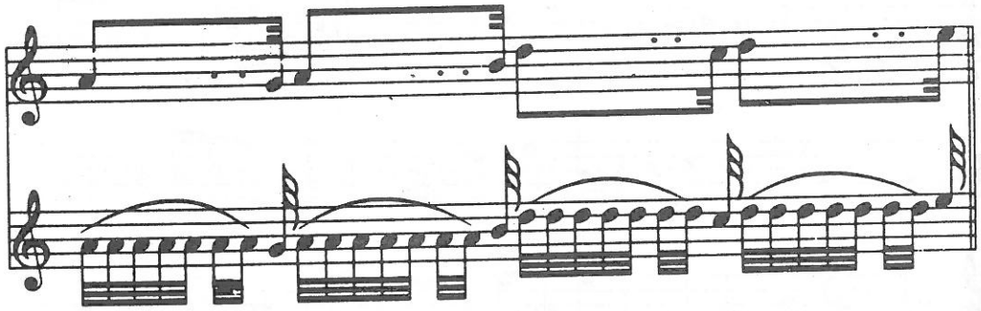
58
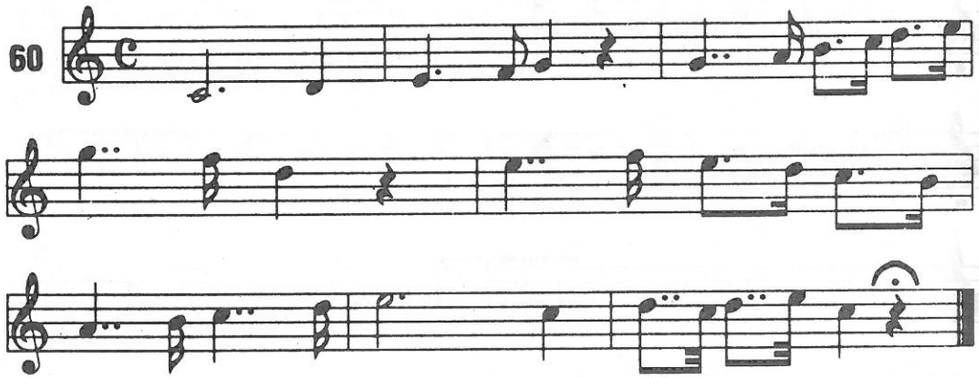

59
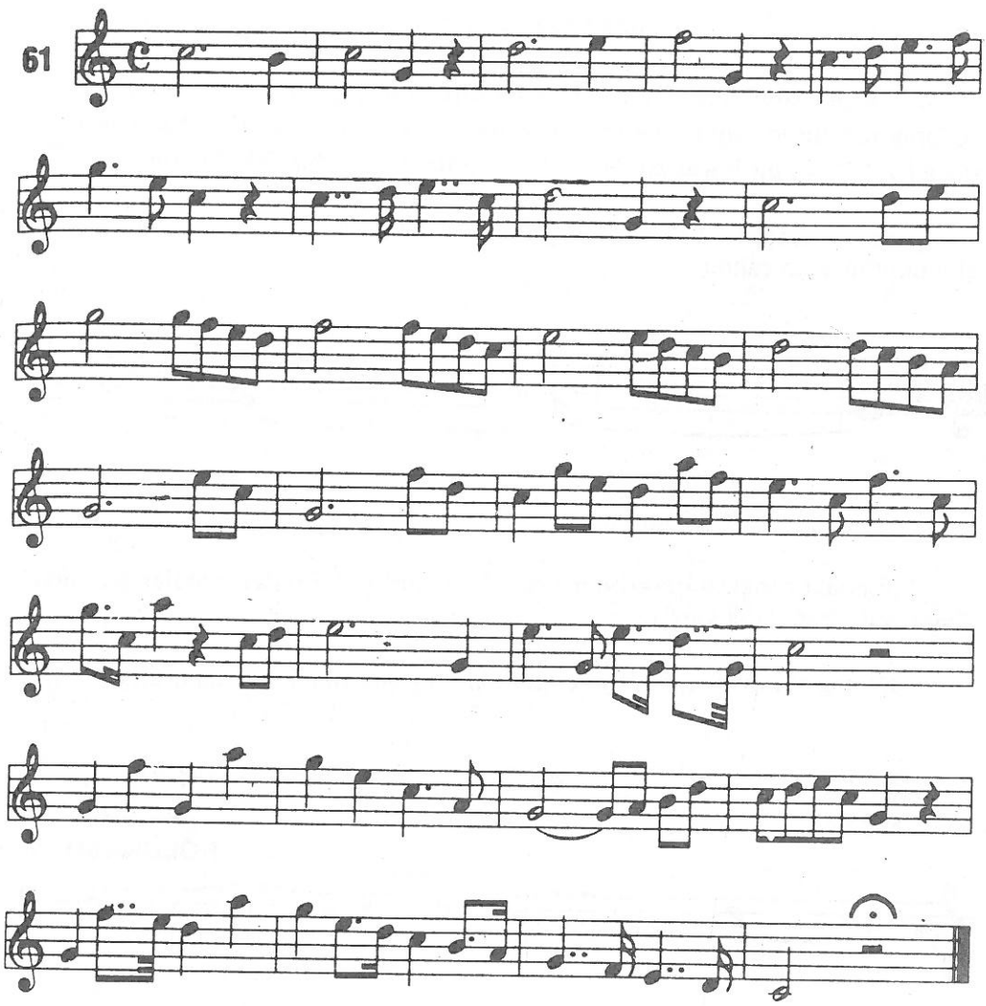

60

61

Uzatma veya Çoğaltma Bağı :

Bir müzik eserinin NOTA ve ES değer sürelerini çoğaltmak için yalnız nokta kullanılmaz. Birde isimleri ve sesleri aynı olan NOTA ve ES'leri çoğaltmak için şöyle (⌒) bir işaret kullanılır. Bu işarete ÇOĞALTMA BAĞI denir.

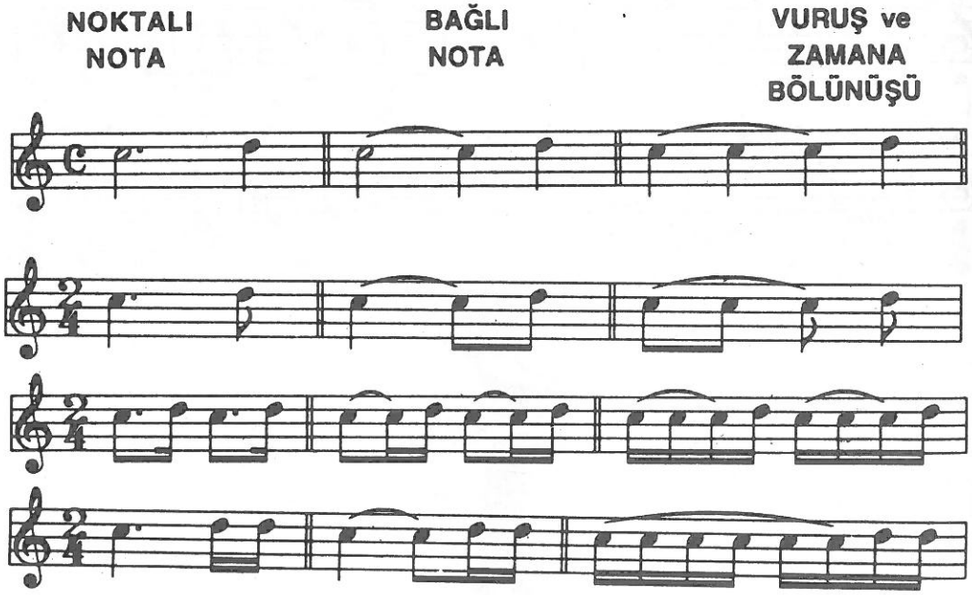
Çoğaltma bağı ile birbirine bağlanmış notaları, kesintisiz ve bir değermiş gibi okunur veya çalınır.
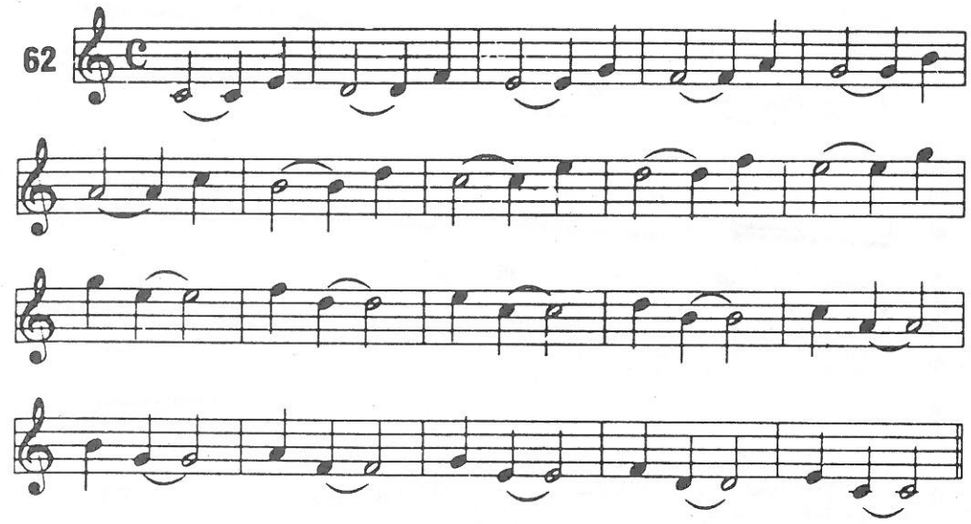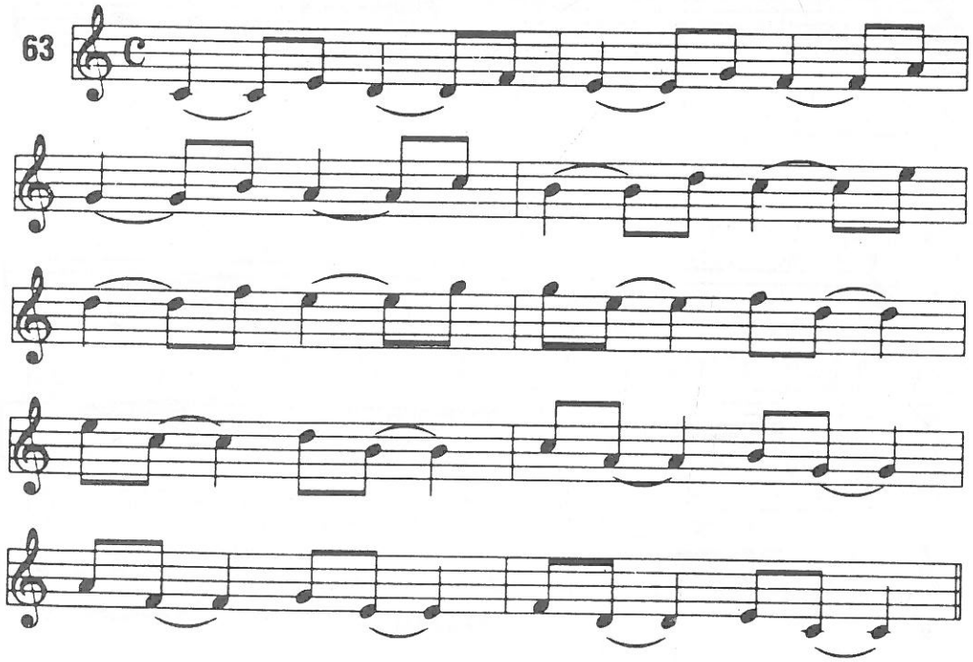

Çoğaltma Bağı.

Aşağıdaki örnekte göreceğiniz gibi bağlı notalar, noktalı notalar arasında değer süre benzerlik vardır.

Bağlı notaların vuruş ve zamanlarını bölünüşlerini dikkatlice inceleyiniz.

64
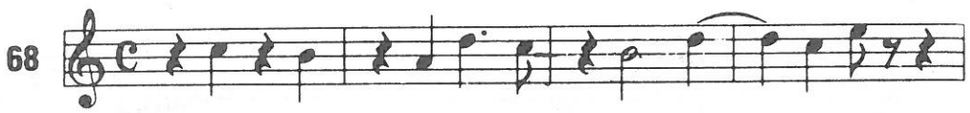
65

66

67
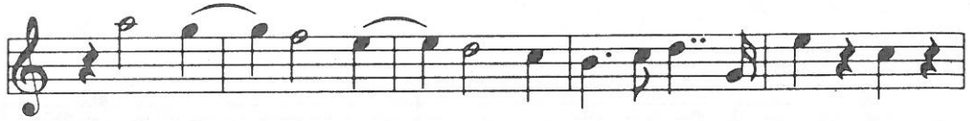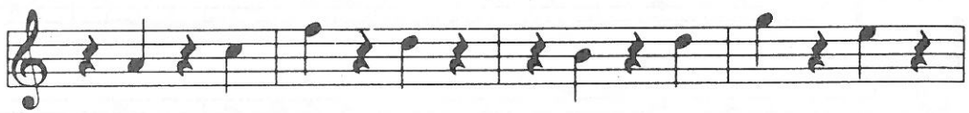

68
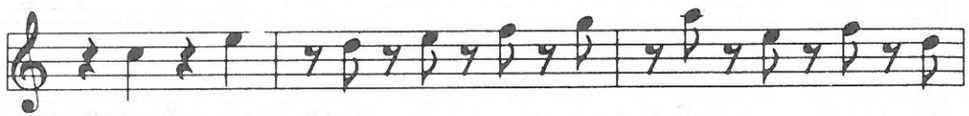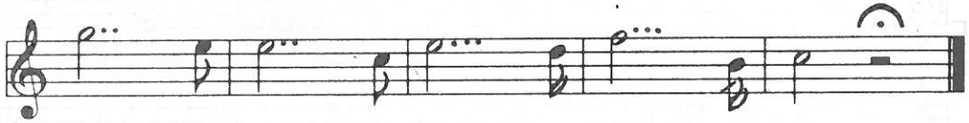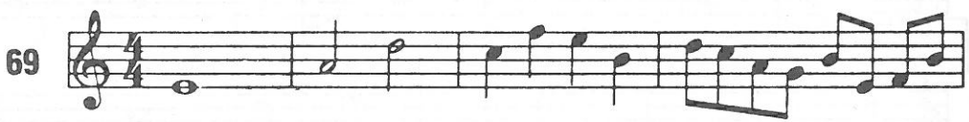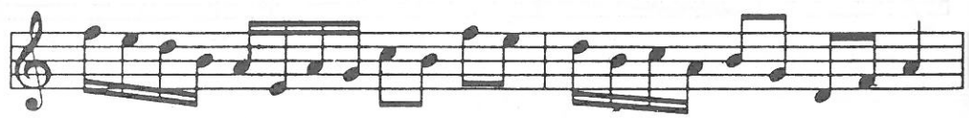

69

Aşağıdaki ölçüler içindeki onaltılık nota değer sürelerin, 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. li aralıklı nota değerleri, doğru tartımla ezbere okuma çalışması.

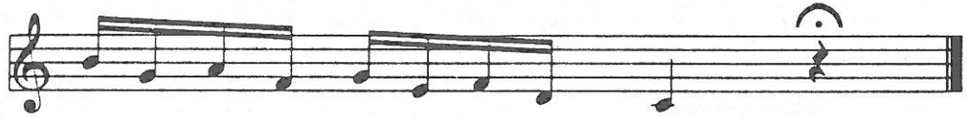
İkili aralığı, onaltılık nota değer süresiyle doğru tartımla çalışma.

Üçlü aralığı, onaltılık nota değer süresiyle doğru tartımla çalışma.

70

Dörtlü aralığı, onaltılık nota değer süresiyle doğru tartımla çalışma.

71

Beşli aralığı, onaltılık nota değer süresiyle doğru tartımla çalışma.
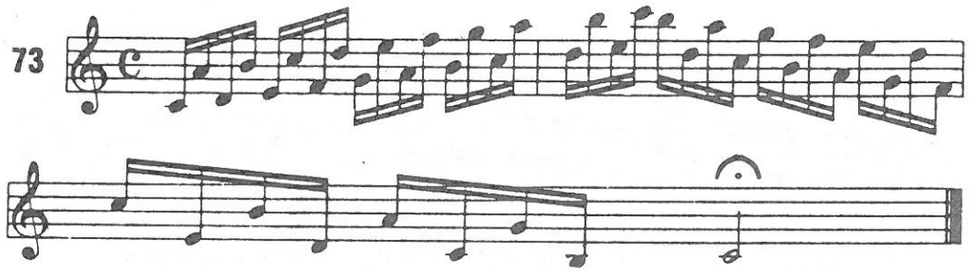
72
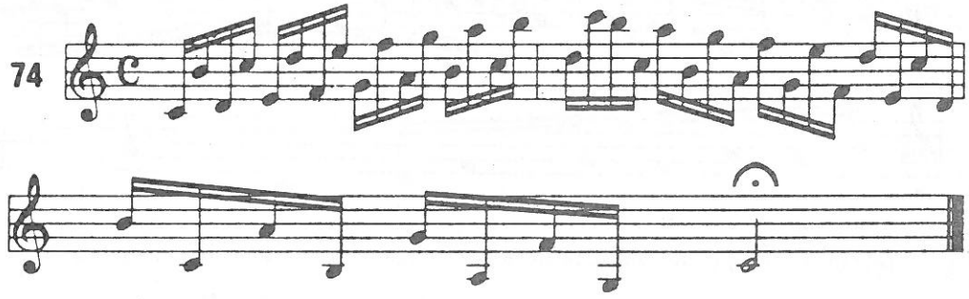

Altılı aralığı, onaltılık nota değer süresiyle doğru tartımla çalışma.

73
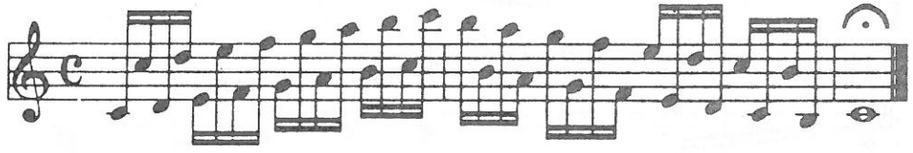

Yedili aralığı, onaltılık nota değer süresiyle doğru tartımla çalışma.

74

Sekizli aralığı, onaltılık nota değer süresiyle doğru tartımla çalışma.

75

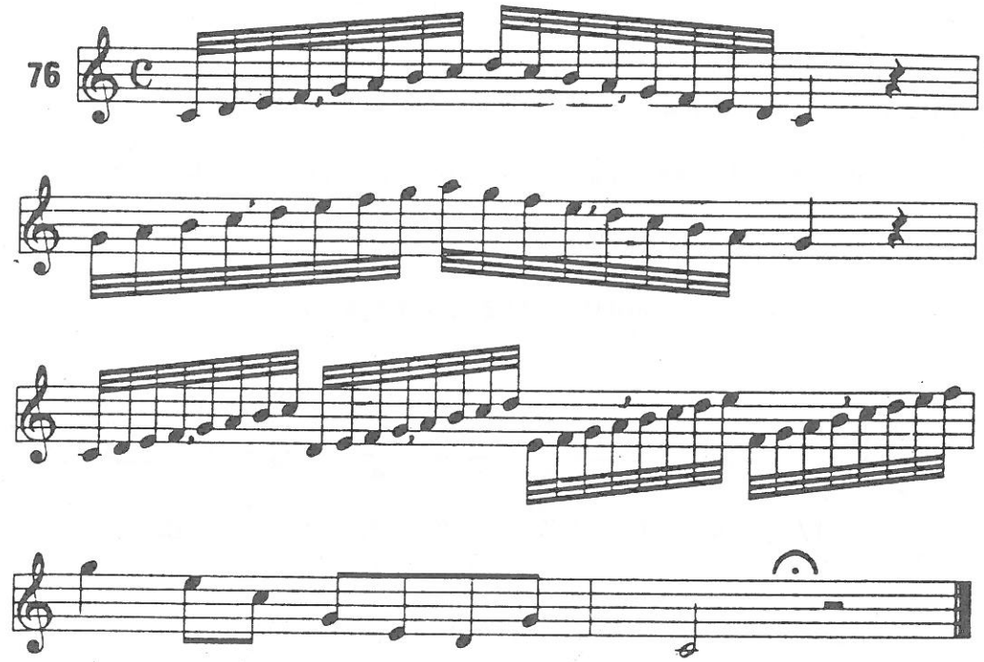

Önemli Uyarı :

Yukarıdaki sekizlik - onaltılık nota değer süreleri aralıkların çeşitlerini kesinlikle **ezberleyin.**

Günlük nota okuma veya müzik çalışmalarına başlamadan önce, sekizlik ve onaltılıklı, aralık çeşitlerinin her birini bir kaç defa tekrar, tekrar okuyun. Bu çalışmaları uzun bir süre tekrarlayın. Örneğin; en az bir yıl.

76

Porte üzerindeki notaları süratli bir şekilde isimlendiriniz.

Bu isimlendirmeyi belirli bir ritim temposu içinde ve doğru tartımla yapınız.

Bu çalışma her numarasını uzunca ve yeterince uzunca bir süre tekrarlayınız.

Buraya kadar olan nota okuma çalışmalarınızdaki göstereceğiniz başarı, ilerde iyi nota okumanızın göstergesi olacaktır.

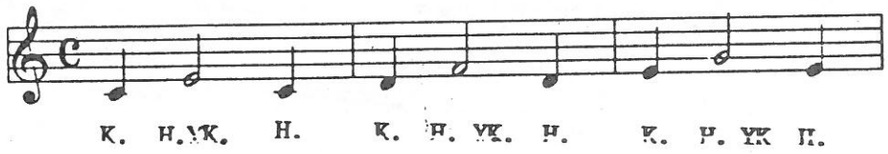
SENKOP :

Senkop Nedir : Hafif bir vuruş veya zaman üzerinde başlayan sesli sürenin kuvvetli vuruş veya zaman üzerinde devam etmesine *Senkop* denir.

İki ölçü arasındaki senkoplu notalar birbirine bağ işaretiyle bağlanır.
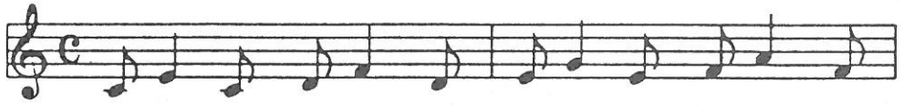
Aynı ölçü içindeki senkoplu notaların bağ ile bağlanması gereksiz.

VURUŞLAR ÜZERİNDE SENKOP :

K. zaman H. Hafif zaman YH. Yarı Kuvvetli zamandır.

ZAMANLAR ÜZERİNDE SENKOP :

EŞİT SENKOP :
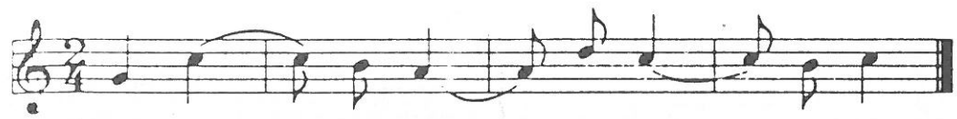
Senkoplu notaların ikisi iki eşit değer süreyse, buna eşit değerli *senkop* denir.

(*) Eşit nota değer süreli senkoplu notaları gösteriyor.

EŞİT OLMAYAN SENKOP :
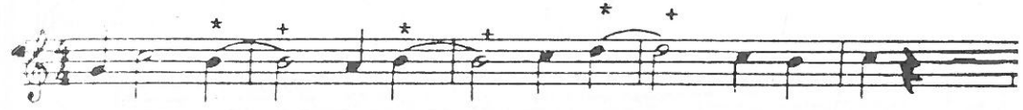
Senkoplu notalar birbiriyle eşit değilse buna eşit olmayan senkop denir.

(+) Eşit olmayan nota değer süreli olamayan senkoplu notaları gösterir.

AKSAK SENKOP :

Ölçü veya ölçüler arasındaki senkoplu notalar birbirine eşit değer süreli değilseler, bu senkop çeşitlerine AKSAK SENKOP denir.
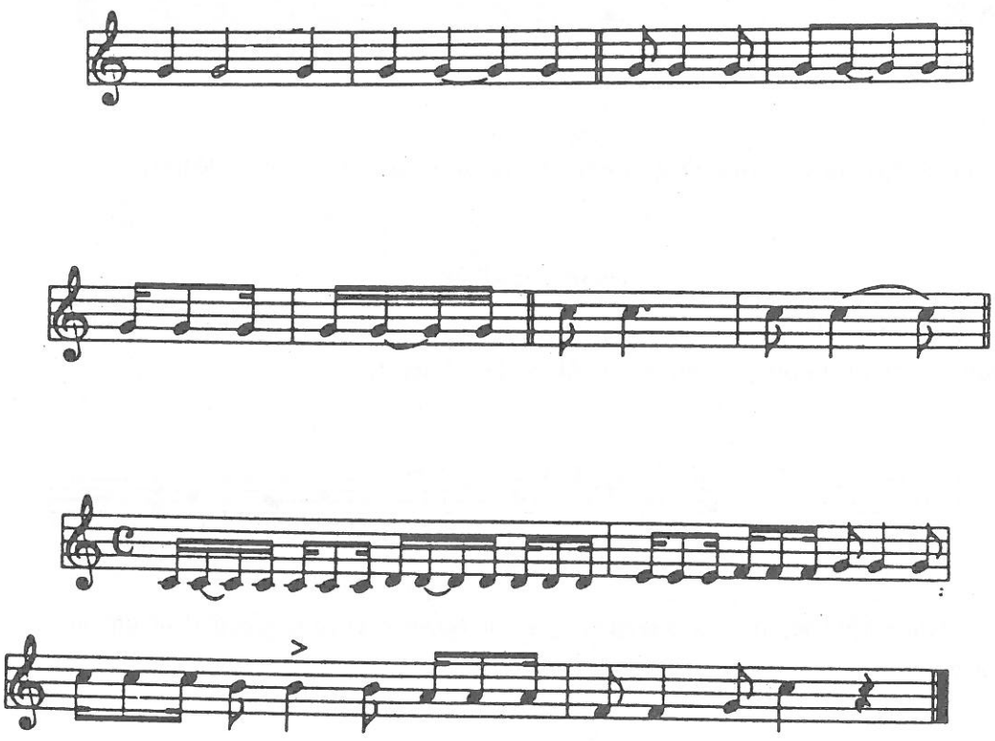

(*) Senkoplu notanın küçük değerini gösterir. (+) Senkoplu büyük değerli olduğunu gösterir.

Uyarı :

Vuruş ve vuruşlar içindeki zamanlı senkoplu nota değer süresi uzunluklarını çok iyi ve bilinçli bir şekilde öğreniniz. Biliniz, hertür senkoplu değerleri bir görüşte tanıyınız.
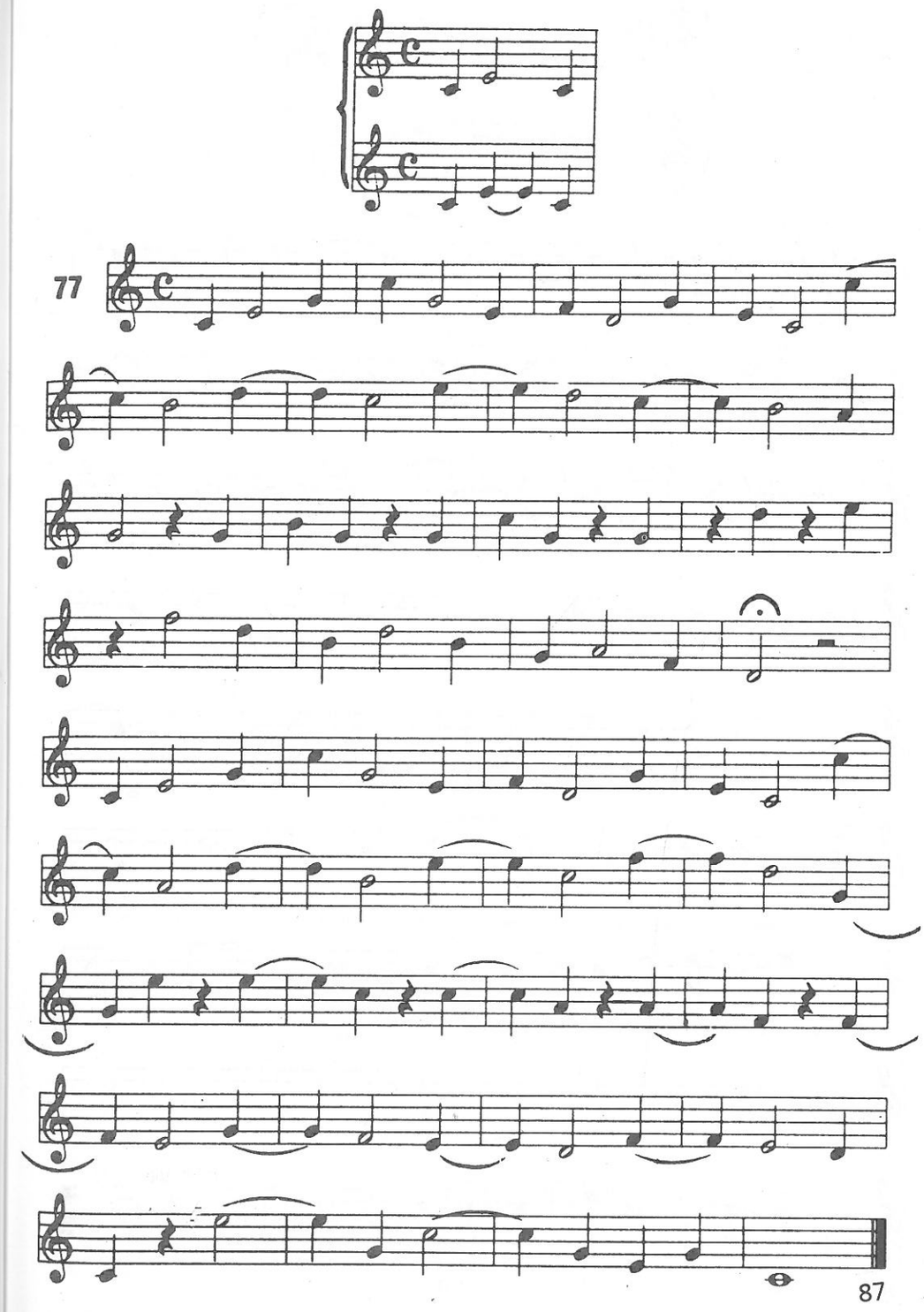
Senkoplu nota guruplarını okurken, vuruş ve zaman nota değer süresi uzunluklarını, vuruş ve zaman içindeki yerlerine oturtun doğru tartımla okuyunuz.
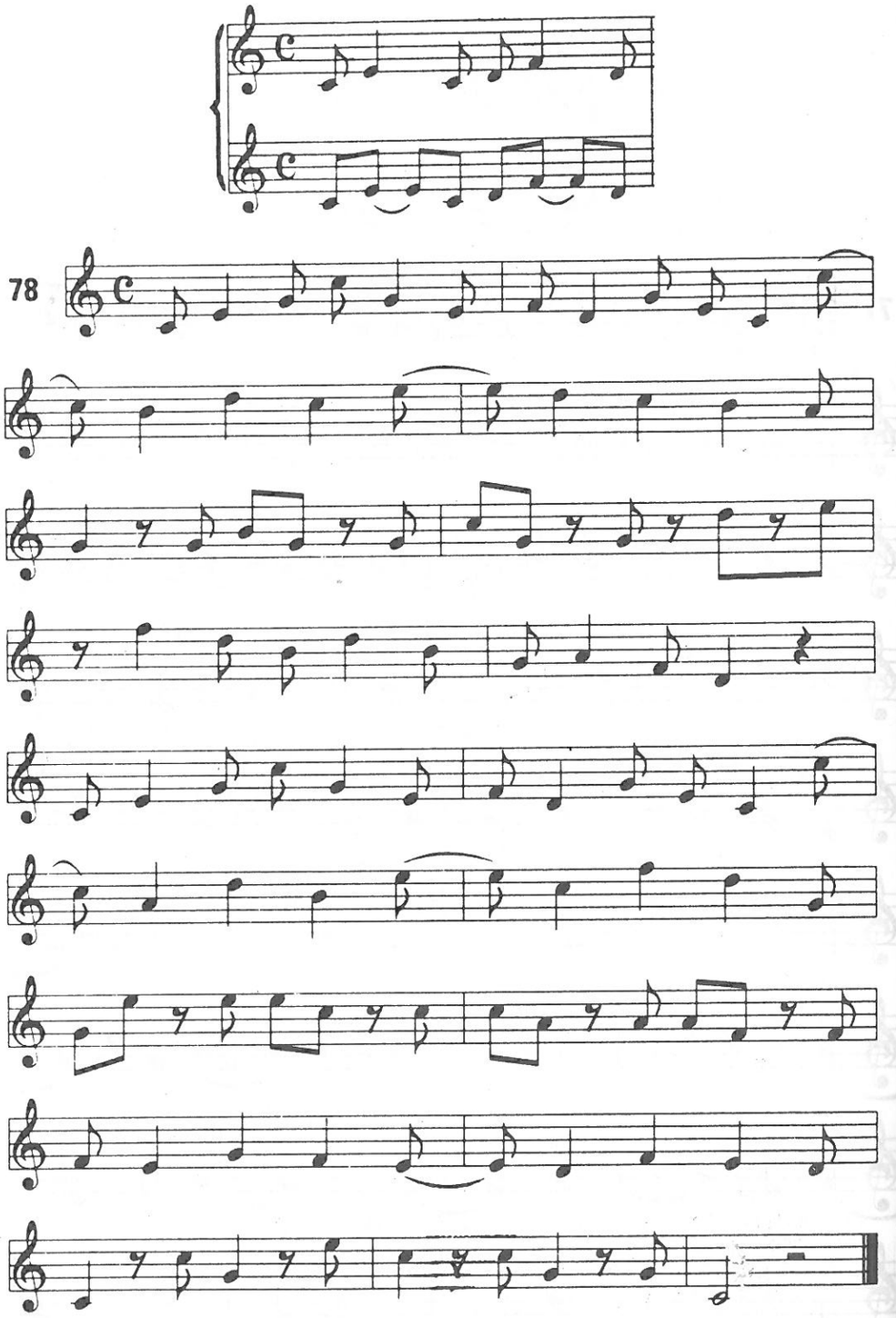
Aşağıdaki örneklerde görüleceği gibi ölçüler içindeki birbirine eşit değer süreli vuruşların, senkoplu notaları doğru tartımla okunması.
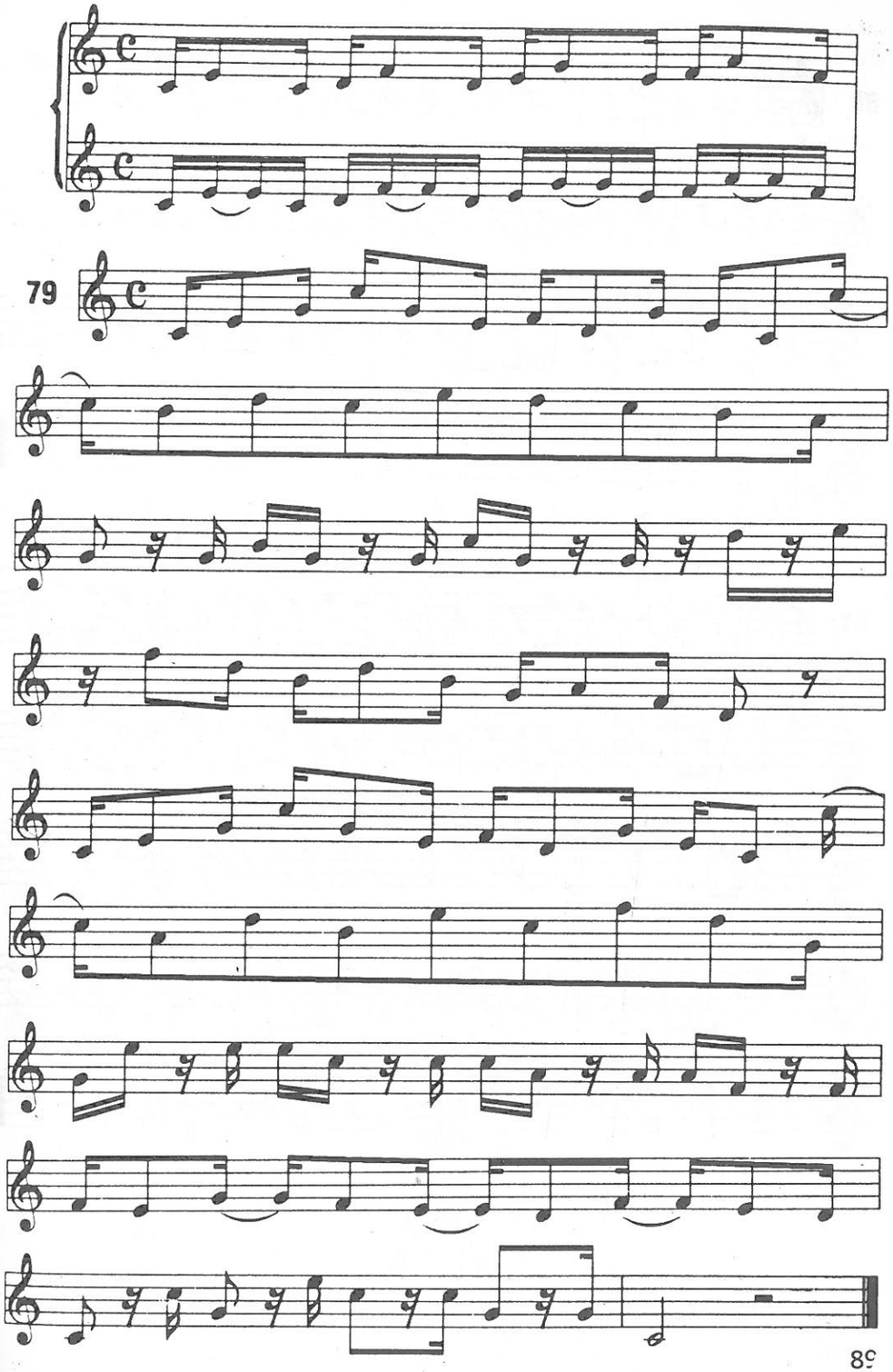

Yukarıdaki çalışmalarda görüldüğü gibi, senkoplu notalarla bundan sonraki çalışmalarınızda sık sık karşınıza çıkacaktır.
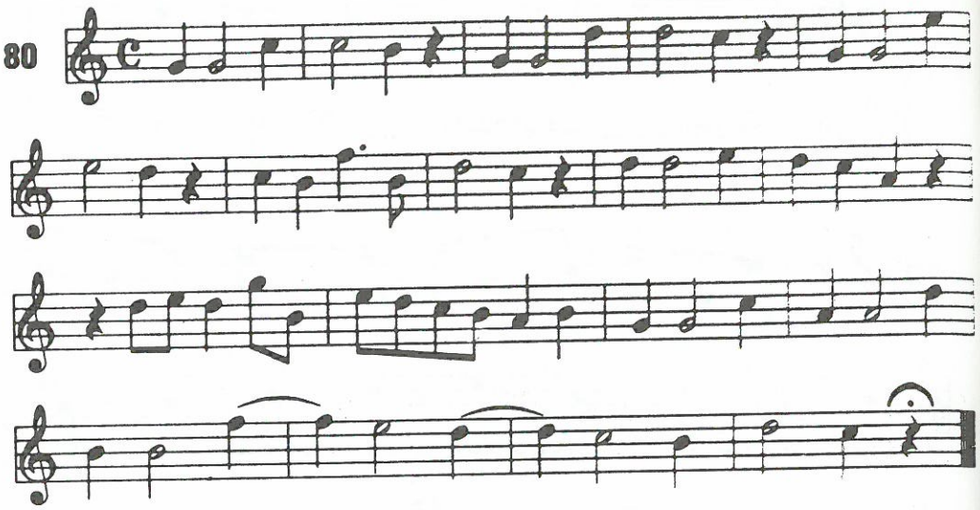
Vuruş ve zaman içindeki senkoplu notaların yerlerini iyi düşünün ve tartım içinde notaların değerlerini yerlerine oturtun.
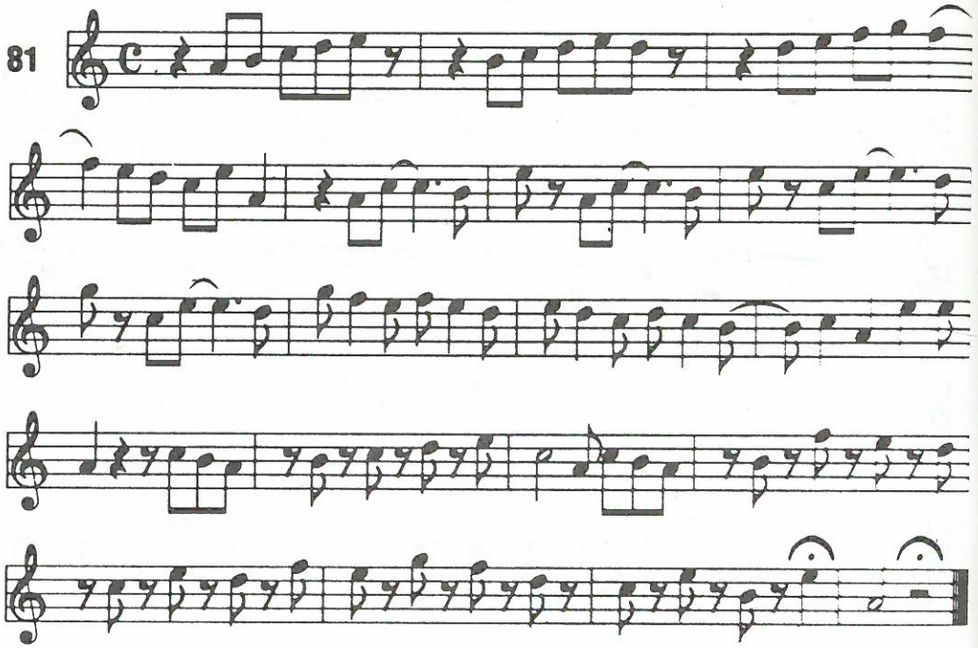

78

79

80

81
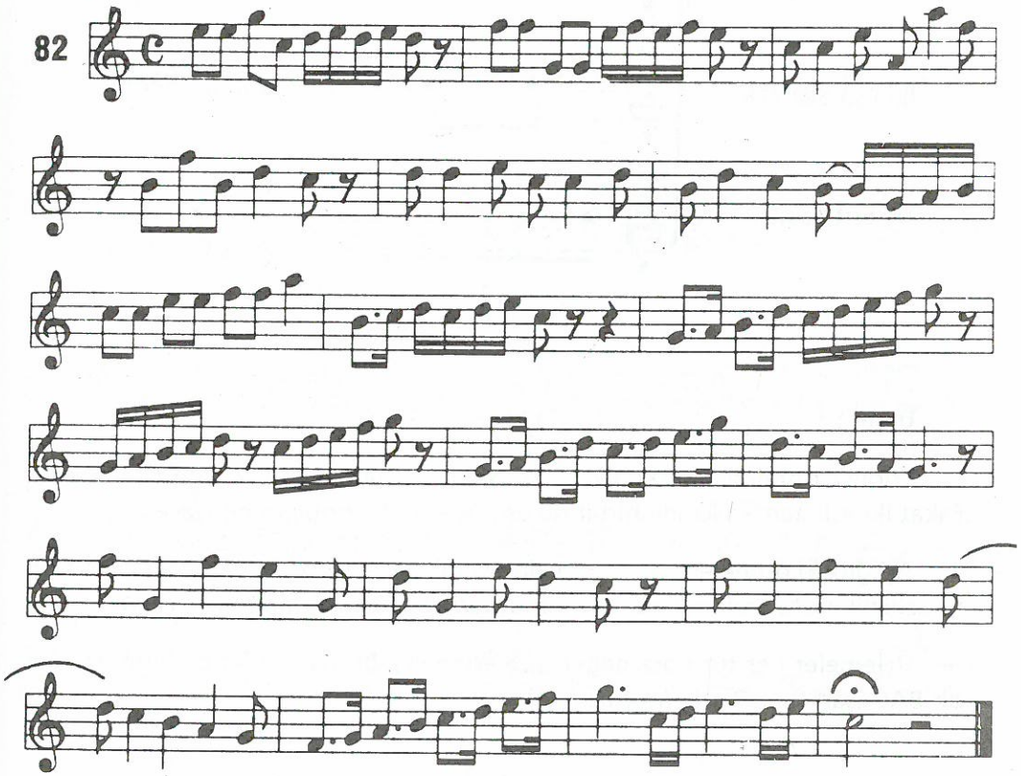

Aşağıdaki okunması istediğimiz nota okuma etüdü sizler için çok önemli bir çalışmadır.

Bu çalışma etüdünde şimdiye kadar öğrendiğiniz bütün nota değer sürelerini içerir.

Bu çalışma etüdünü okuyabildiğiniz hız temposu içinde doğru tartımla ezber okuyunuz.

Bu çalışma size ilerki nota okumanızda maymuncuk anahtar görevini yapacaktır.

82

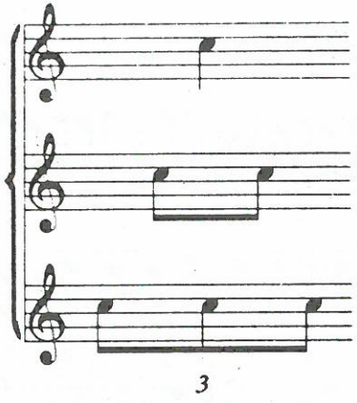
TRİOLE VEYA ÜÇLEME :

Bir vuruşlu dörtlük nota değer süresi içinde iki sekizlik, notalar yerine birbirine eşit üç sekizlik notaların okunmasına veya çalınmasına ÜÇLEME veya TRİOLE denir.

Bir Dörtlü Nota

İki Eşit Sekizlik

Üç Eşit Sekizlik

Değer Süresi İçinde.

Notalar Yerine.
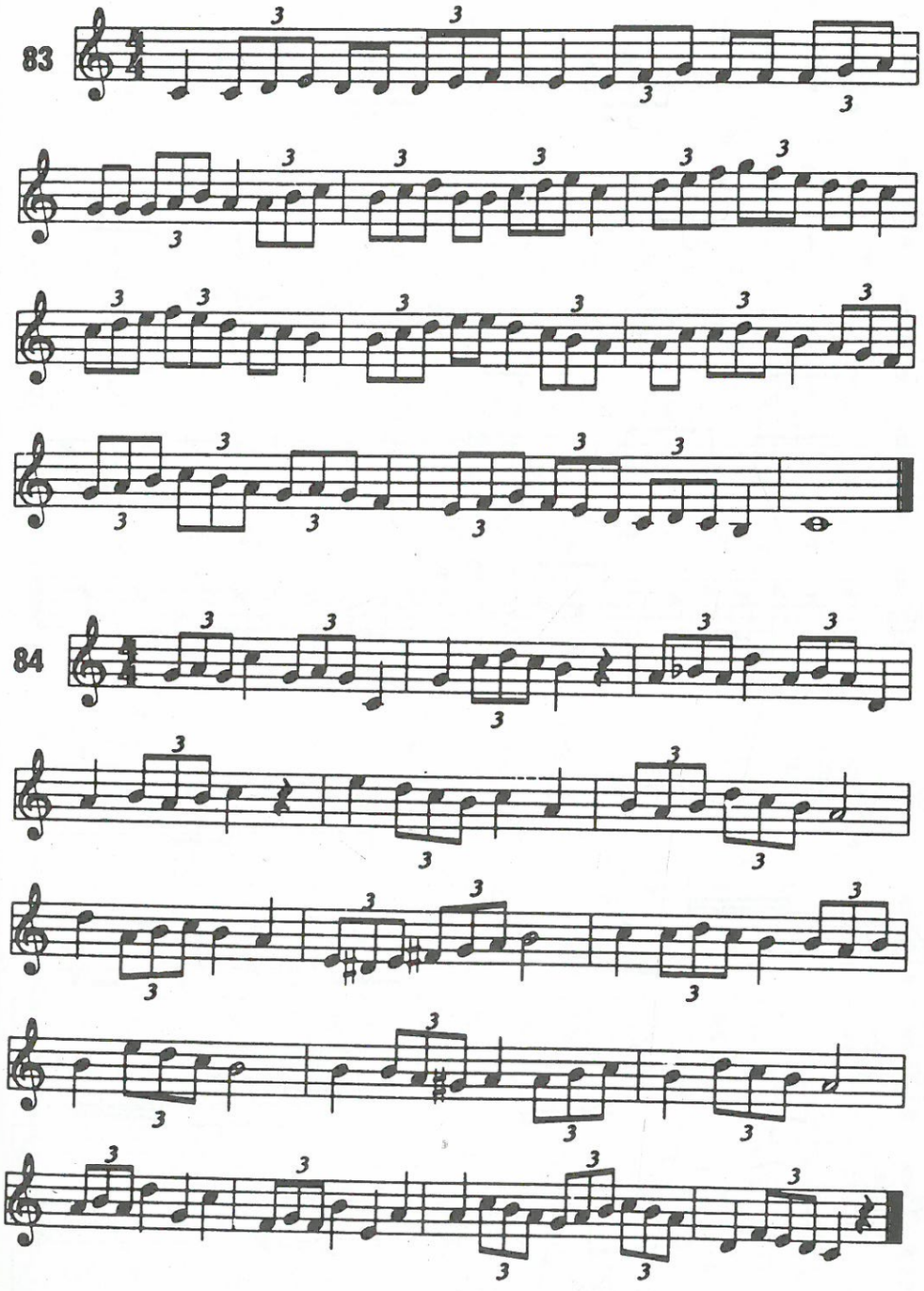
Notaların Okunması
Veya Çalınmasıdır.
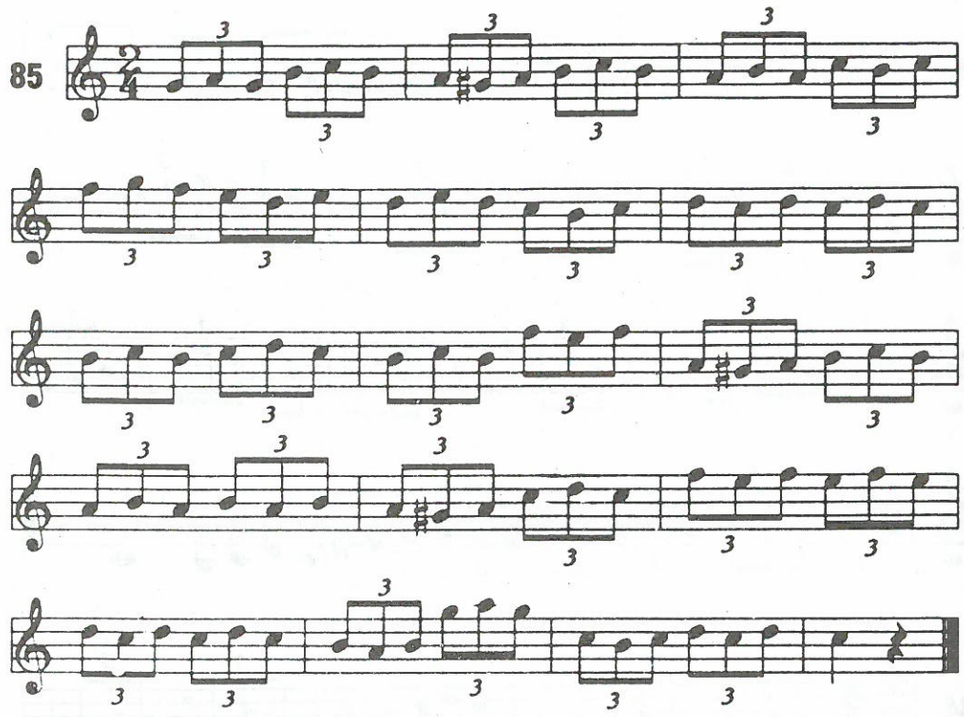
Uyarı :
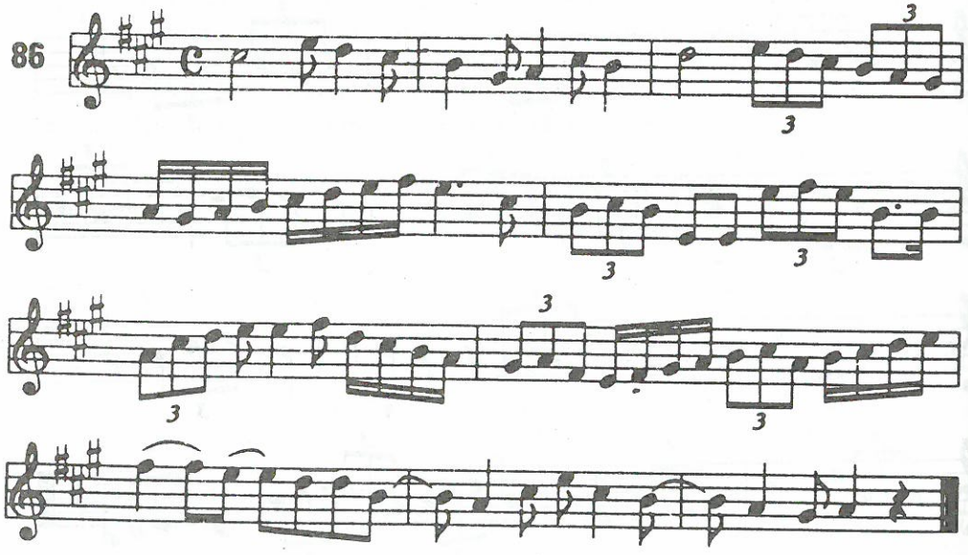
Trioleli notaları okurken elimizi eskiden olduğu gibi iki eşite böleceğiz. Fakat iki eşit zaman içinde birbirine eşit üç sekizlik notaları okuyacağız.

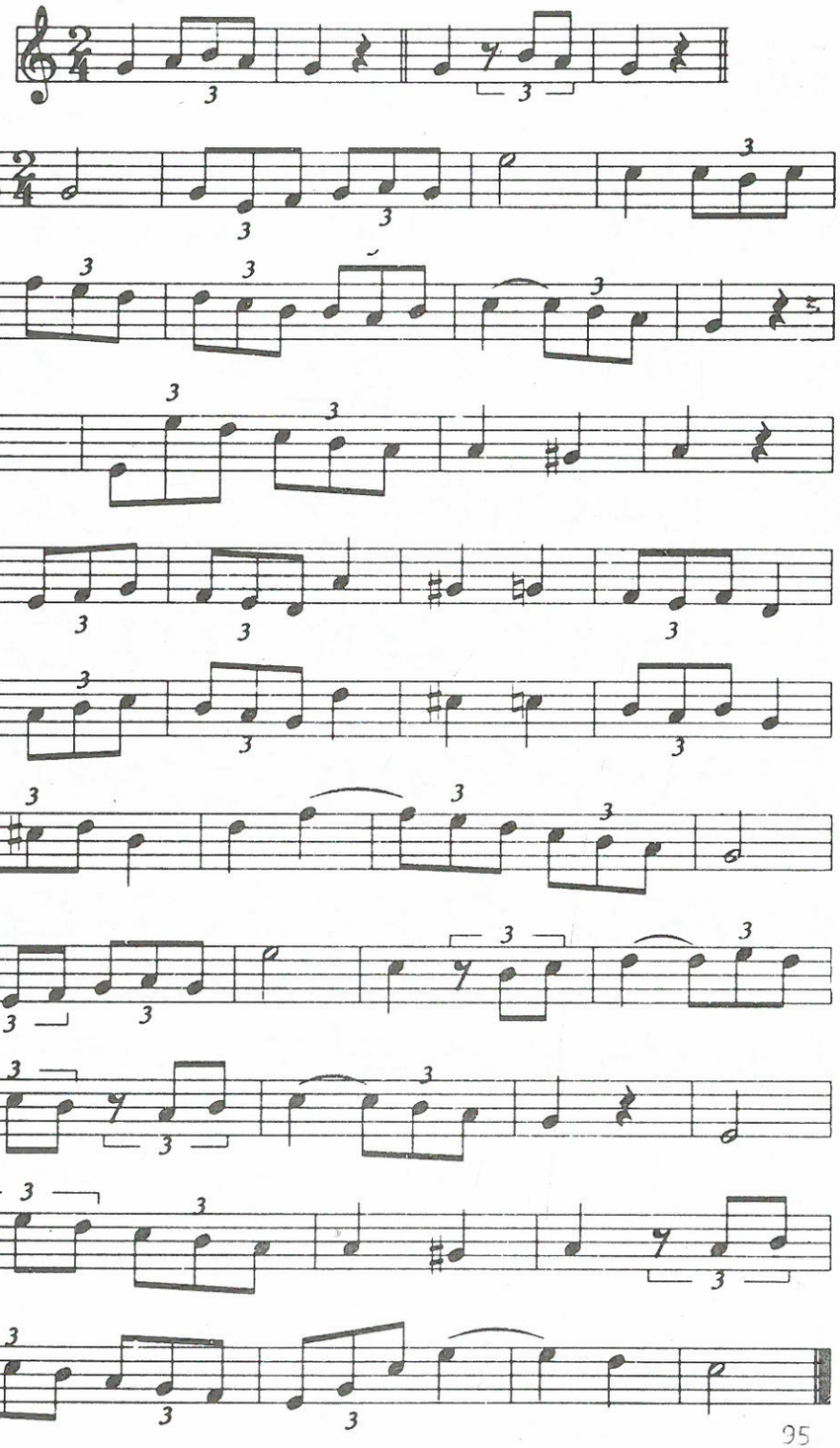
Aşağıdaki örnekleri iyice inceleyin 2/4'lük bir ölçünün bir vuruşuna eşit olan iki sekizlik nota yerine, birbirine eşit üç sekizlik nota okunur veya çalınır.

Üçlemeler her tür nota değer süreleride yapılır. Üçlemeli notaların üzerine bir BAĞ işareti ile 3 rakamı yazılır.
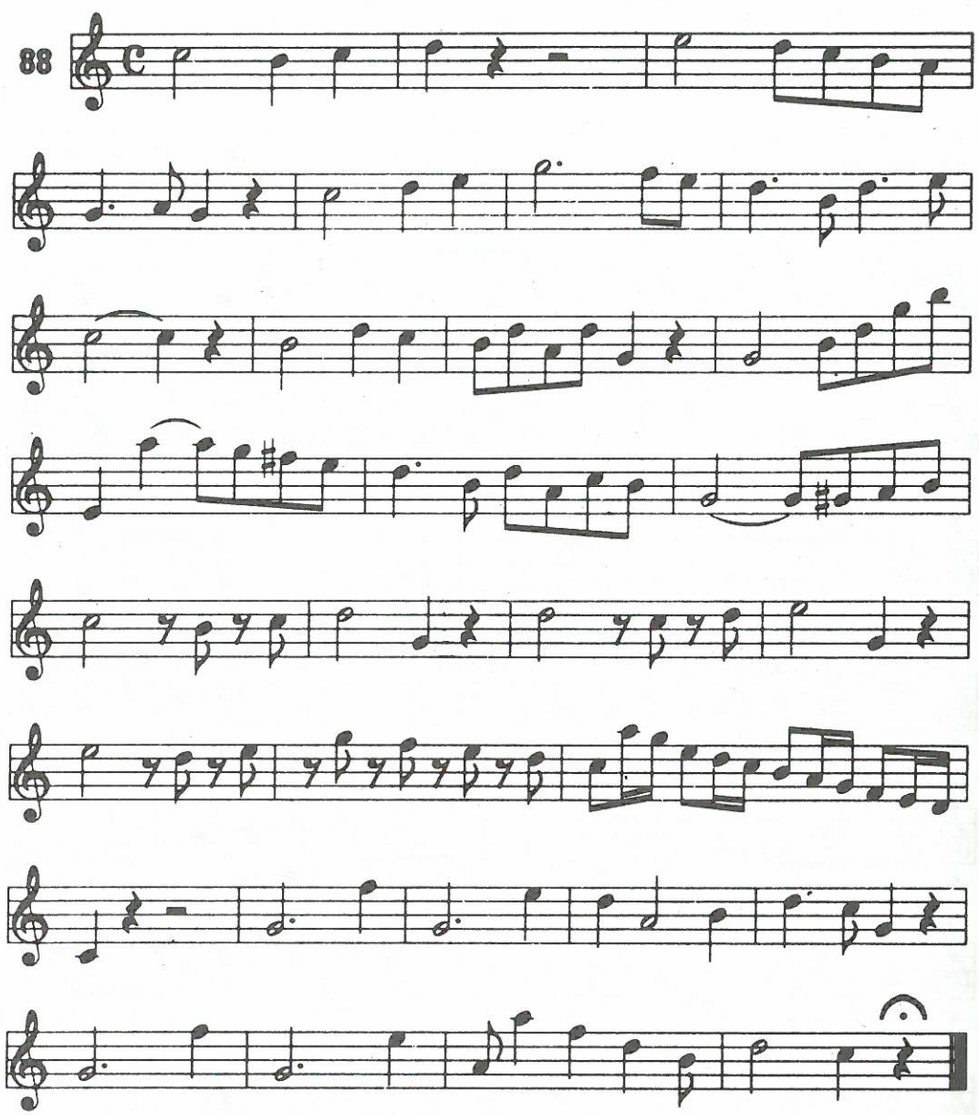

85

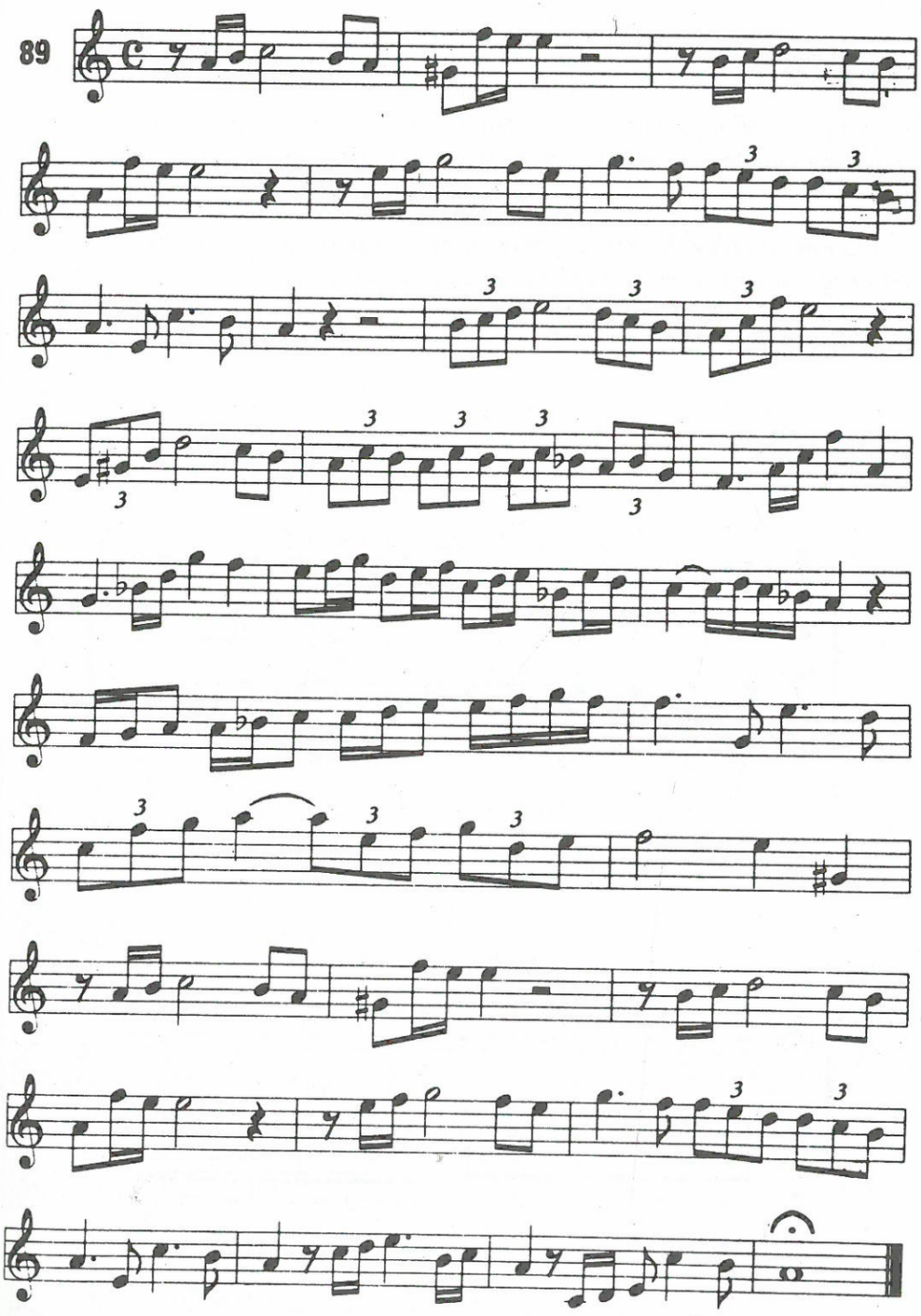

86

87

88
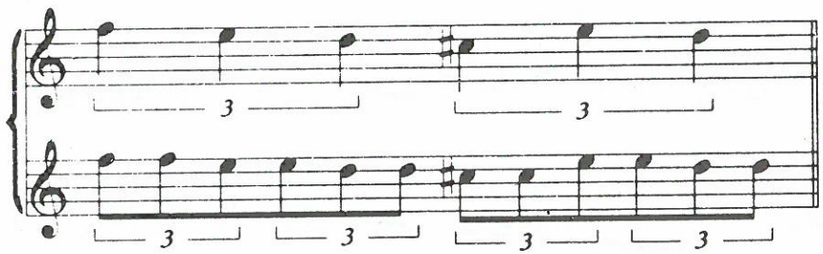

89

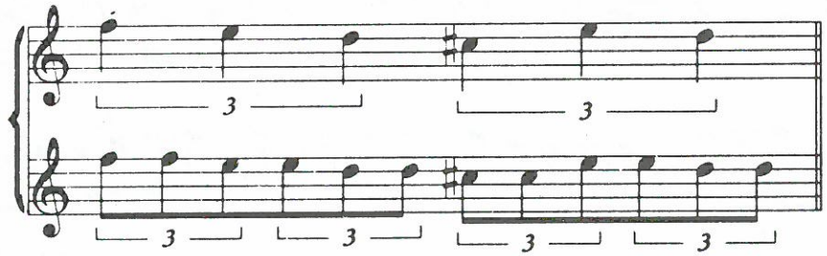

Bir vuruş içindeki üç eşit sekizlik nota değer süreleri olan üçleme nota değerlerinin okunuşunu öğrendik.

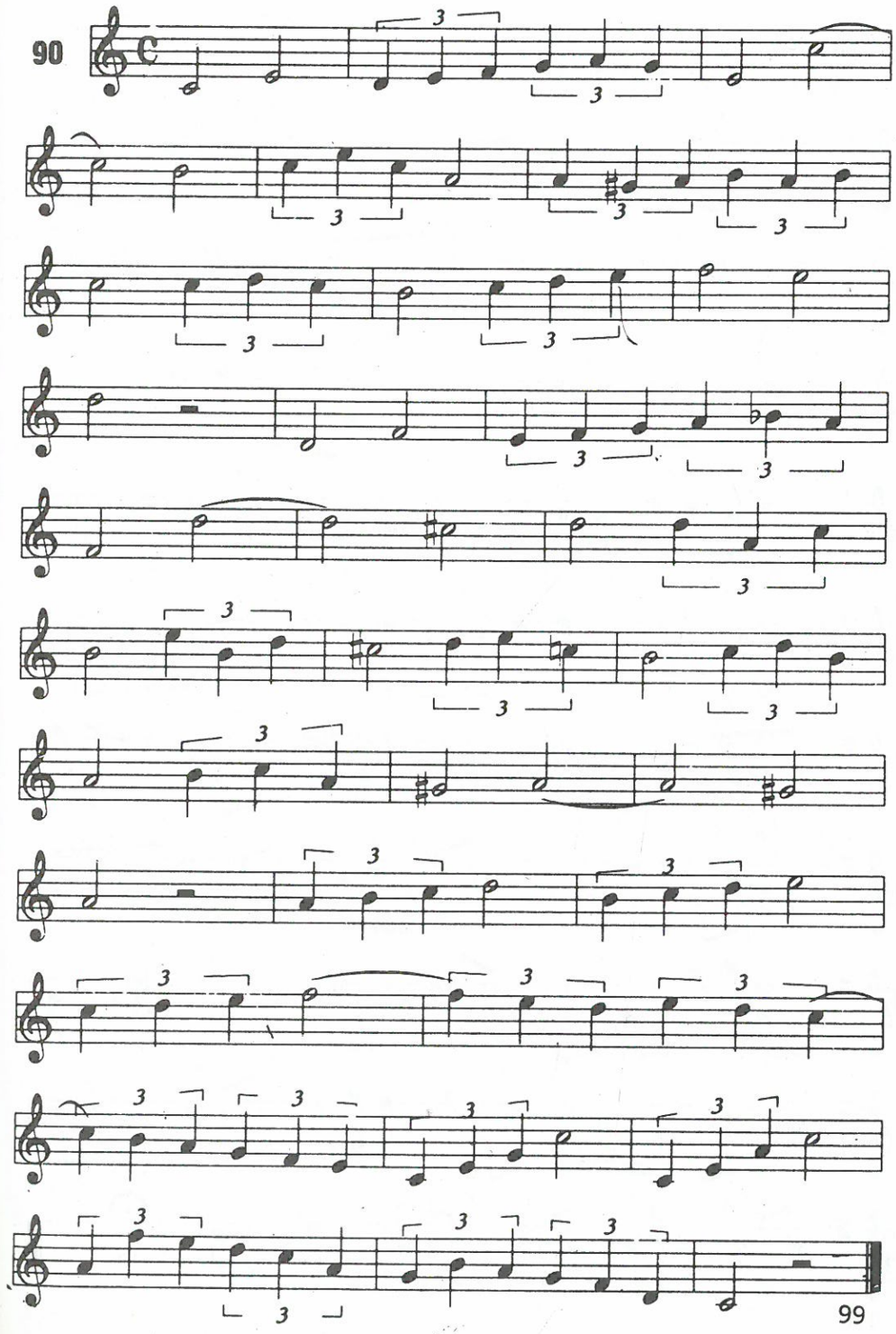
Şimdi ise üç adet dörtlük nota değer süresini iki vuruş içinde altı onaltılık nota değer sürelerini doğru tartımla yerlerine oturtulmasını öğreneceğiz.
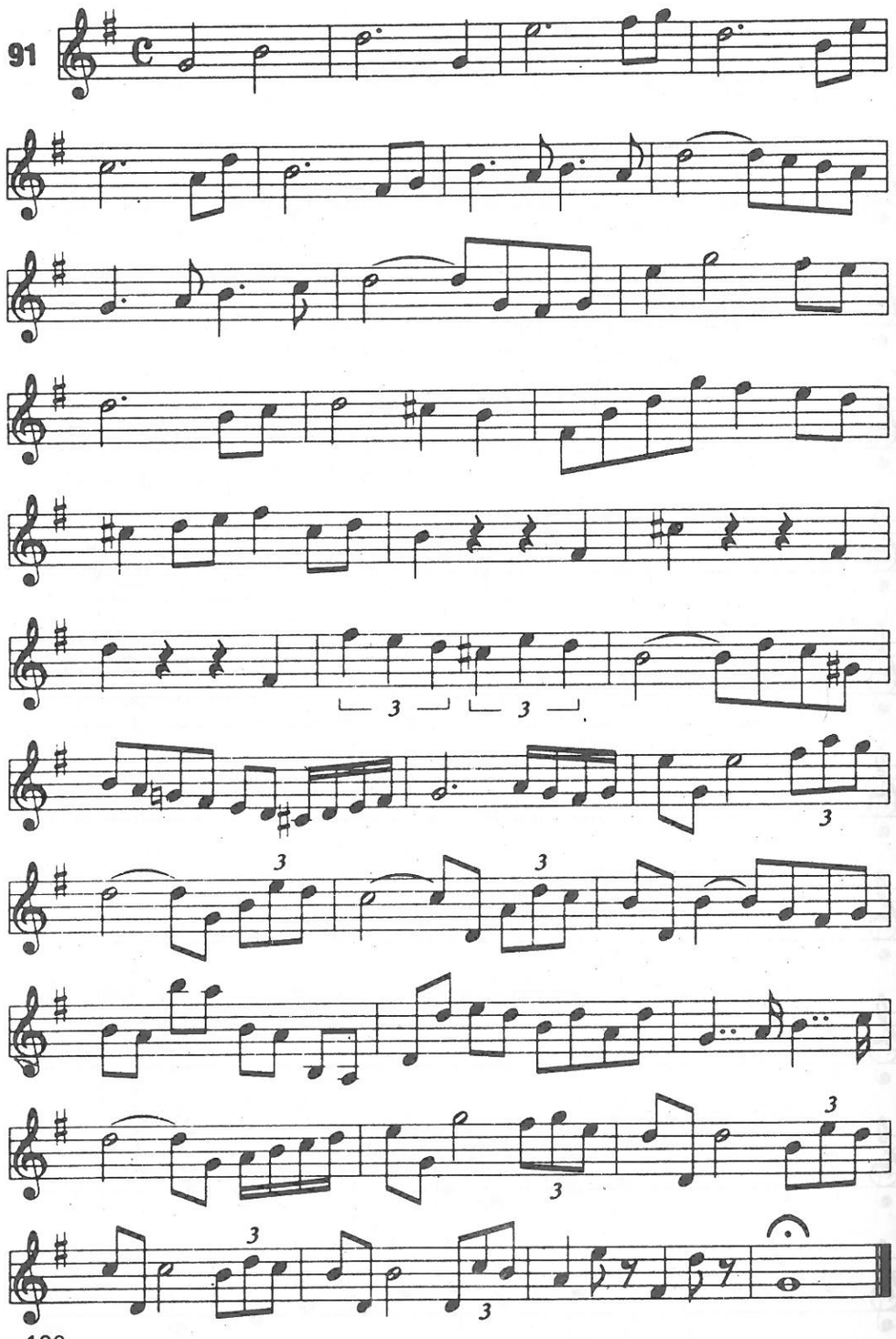
a- Her vuruşu üç eşite bölerken her bölünme içinde iki onaltılık nota değer uzunluğunu düşünerek nota isimlerini vurgulayarak bir vuruş içine altı onaltılık nota değer süreyi doğru tartımla yerlerine oturtunuz.

90

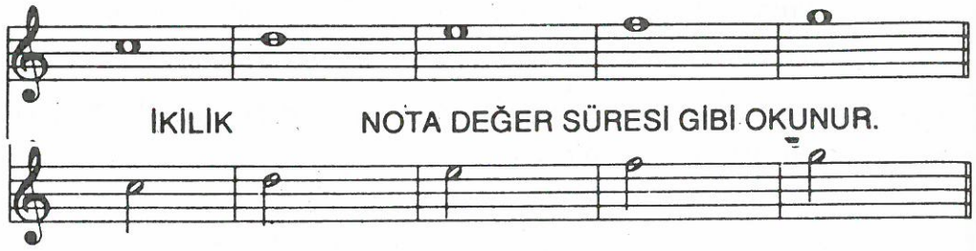
SEBARE

Basit vuruşun başka bir türüdür. Portenin başına anahtardan sonra usul gösteren rakamların yerine konulan şu işarete (¢) SEBARE denir.
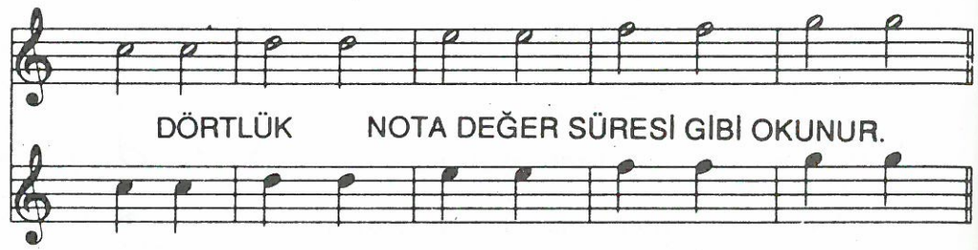
Porte üzerindeki sebareli notalar değerlerinin yarı değer süresidir. Okurken veya çalarken bu yarı değeri düşünün.

Birlik	Nota değer süresi gibi yazılır.	(𝅝)
İkilik	Nota değer süresi gibi okunur.	(𝅗𝅥)
İkilik	Nota değer süresi gibi yazılır.	(𝅗𝅥)
Dörtlük	Nota değer süresi gibi okunur.	(♩)
Dörtlük	Nota değer süresi gibi yazılır.	(♩)
Sekizlik	Nota değer süresi gibi okunur.	(♪)
Sekizlik	Nota değer süresi gibi yazılır.	(♪)
Onaltılık	Nota değer süresi gibi okunur.	(𝅘𝅥𝅯)
Onaltılık	Nota değer süresi gibi yazılır.	(𝅘𝅥𝅯)
Otuzikilik	Nota değer süresi gibi okunur.	(𝅘𝅥𝅰)
Otuzikilik	Nota değer süresi gibi yazılır.	(𝅘𝅥𝅰)
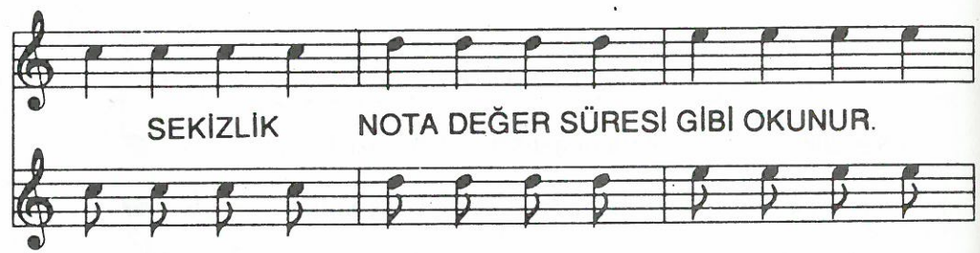
Birlik Nota değer süresi gibi yazılır.
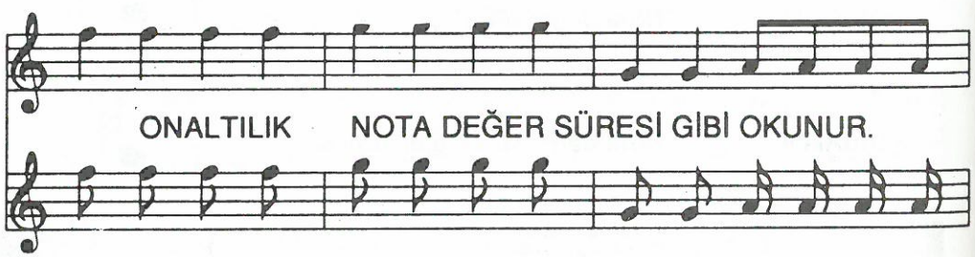

İkilik Nota değer süresi gibi yazılır.
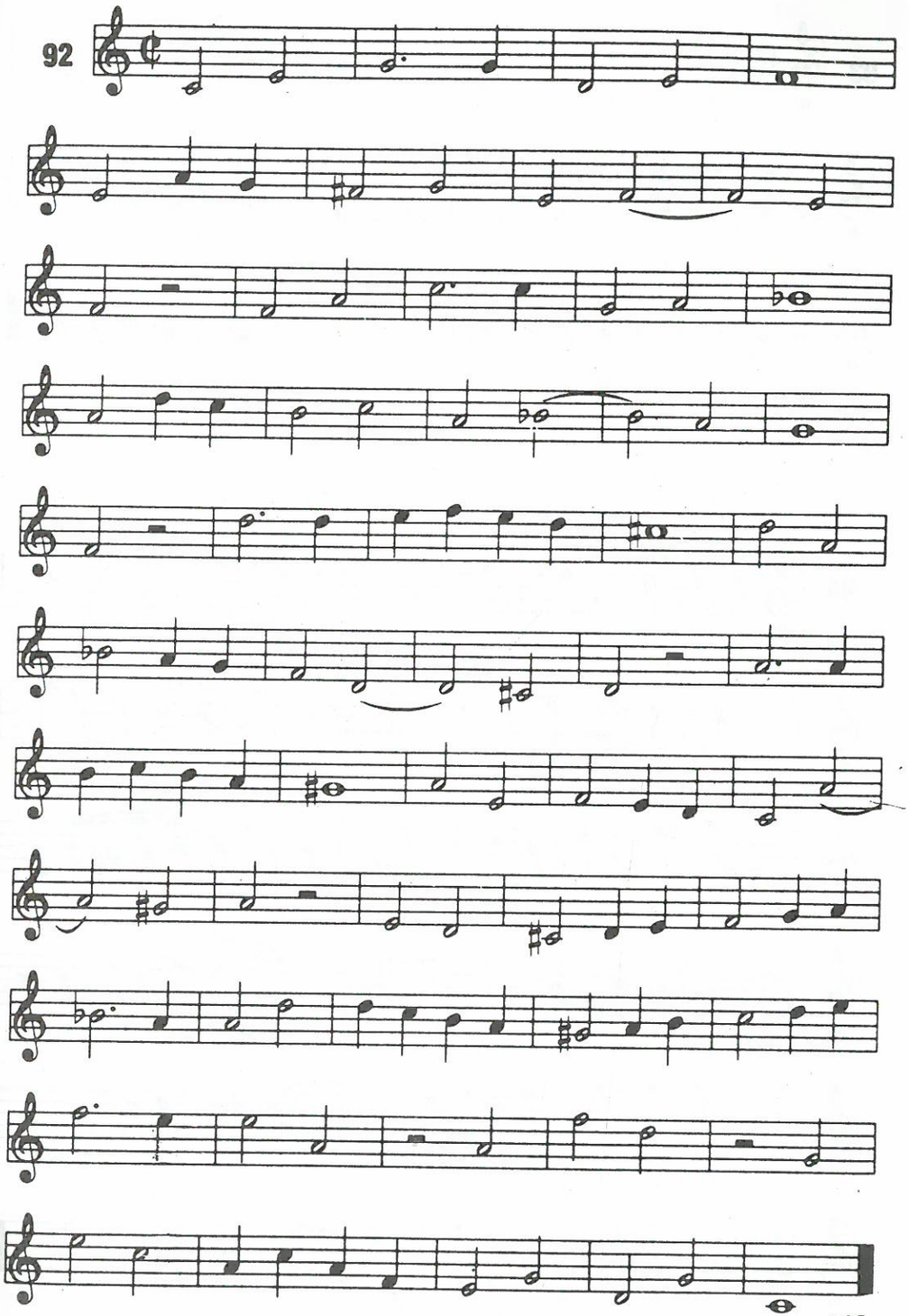

Dörtlük Nota değer süresi gibi yazılır.
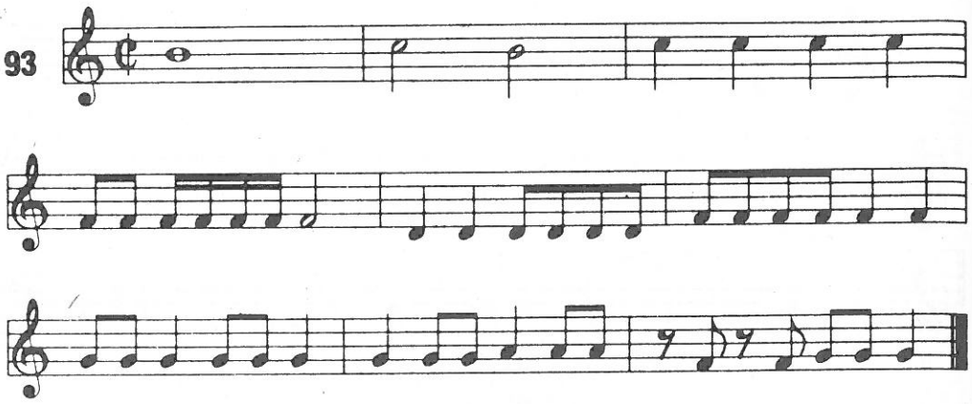

Sekizlik Nota değer süresi gibi yazılır.
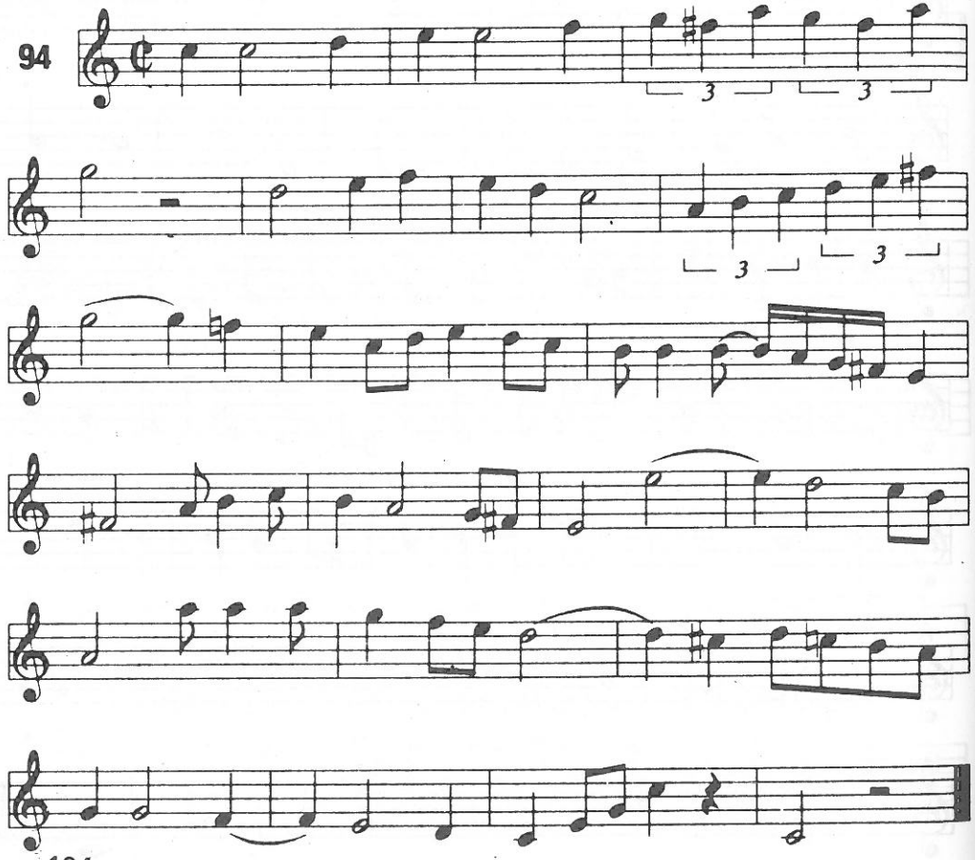

92

93
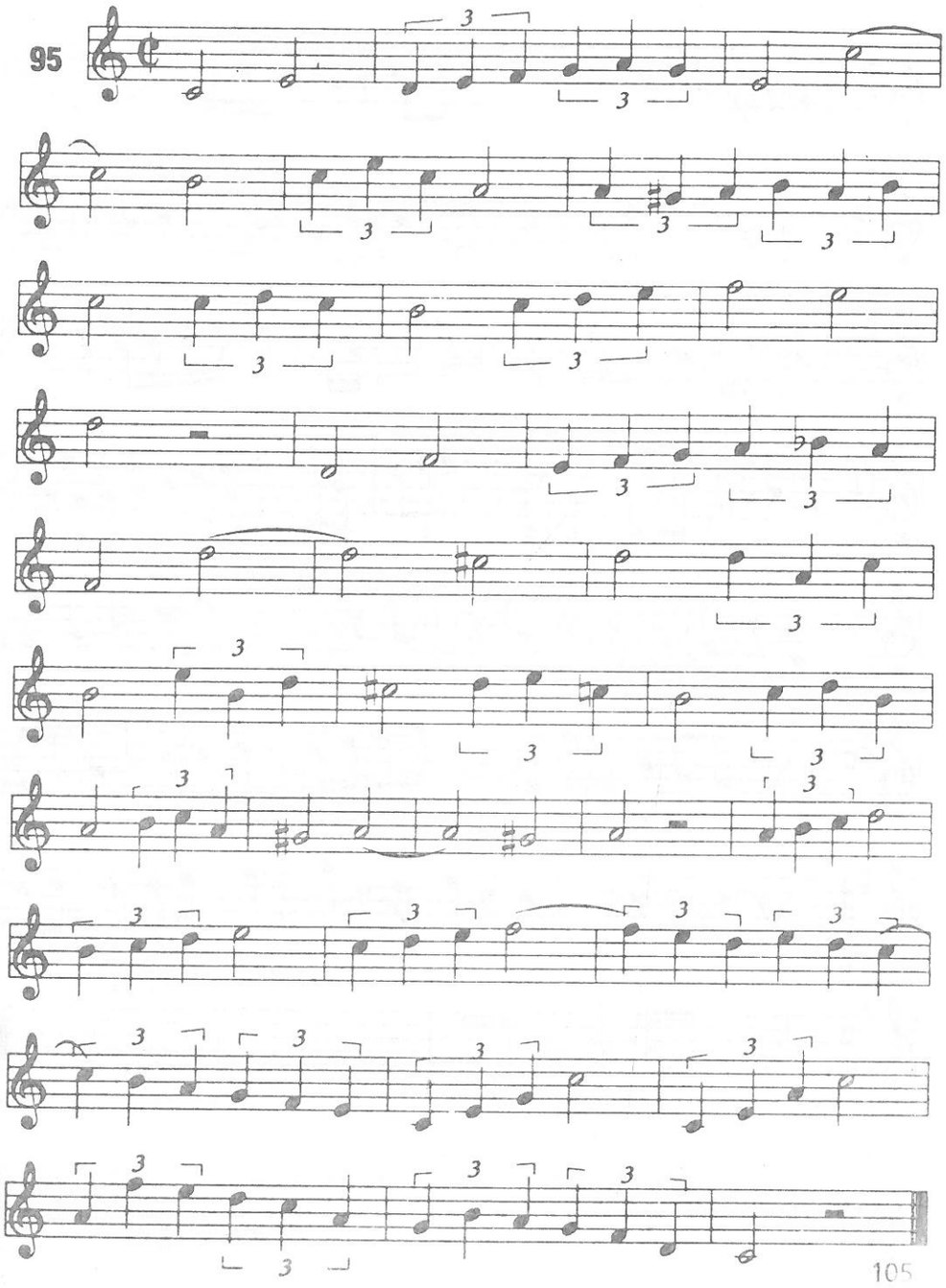

94
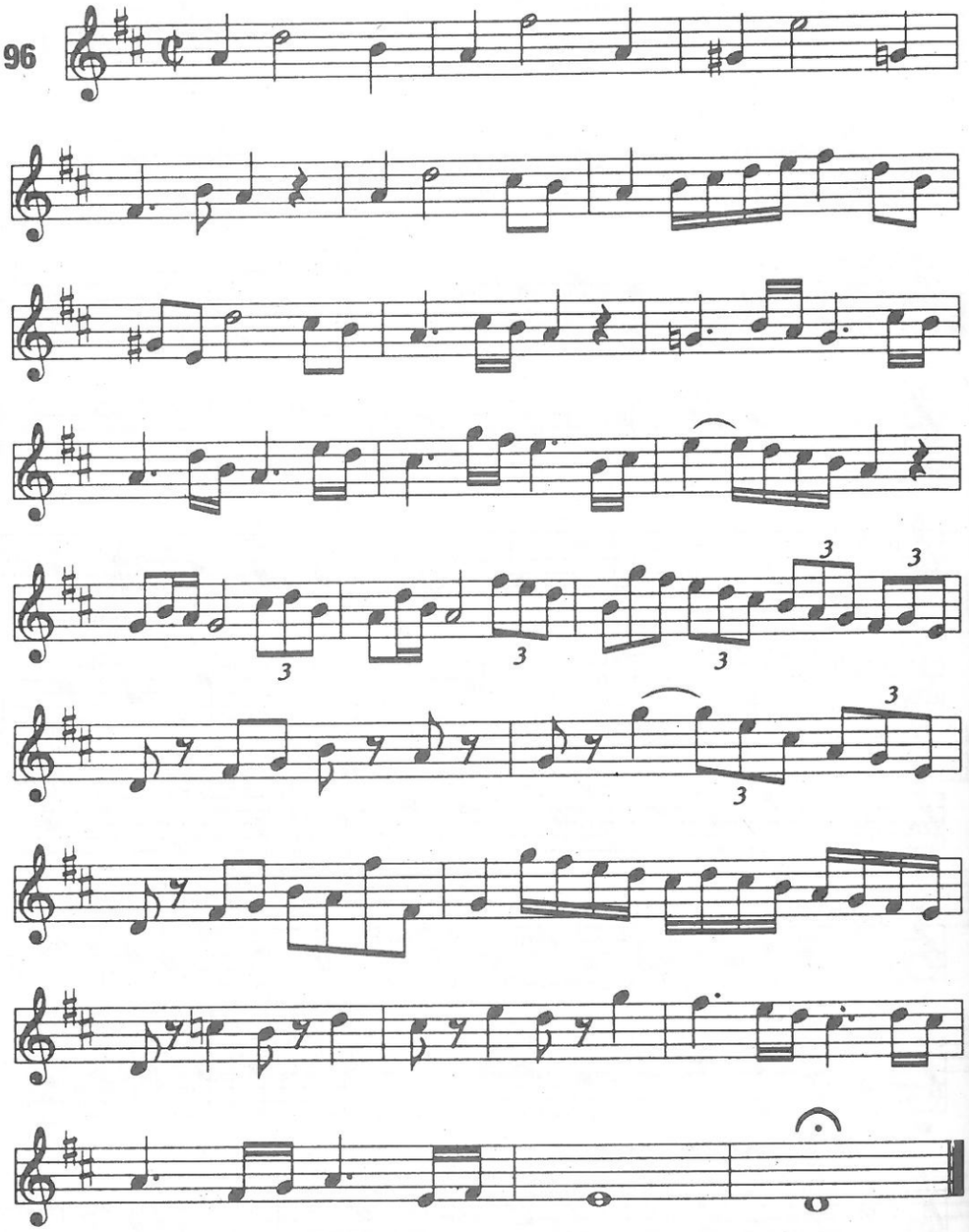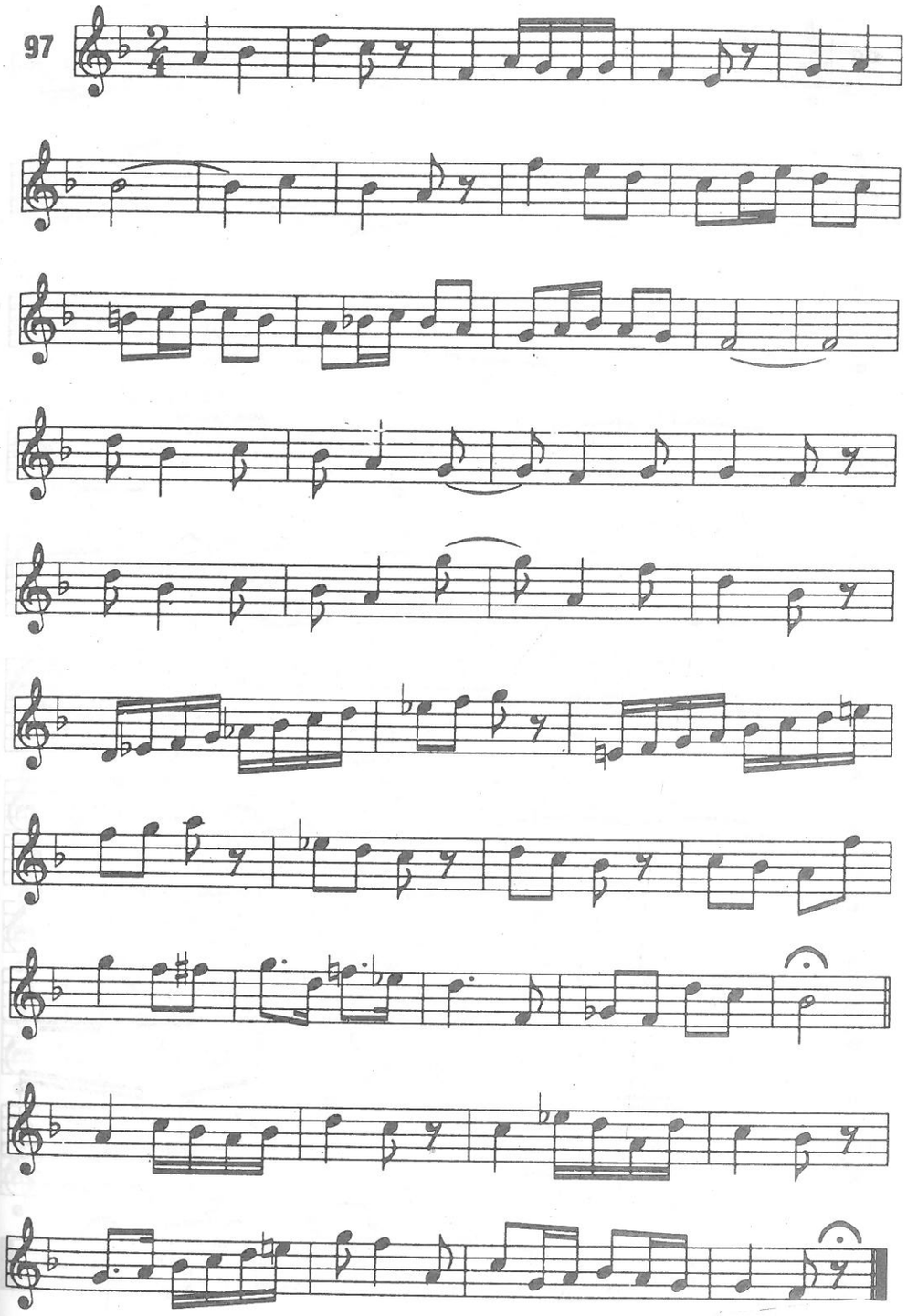

95
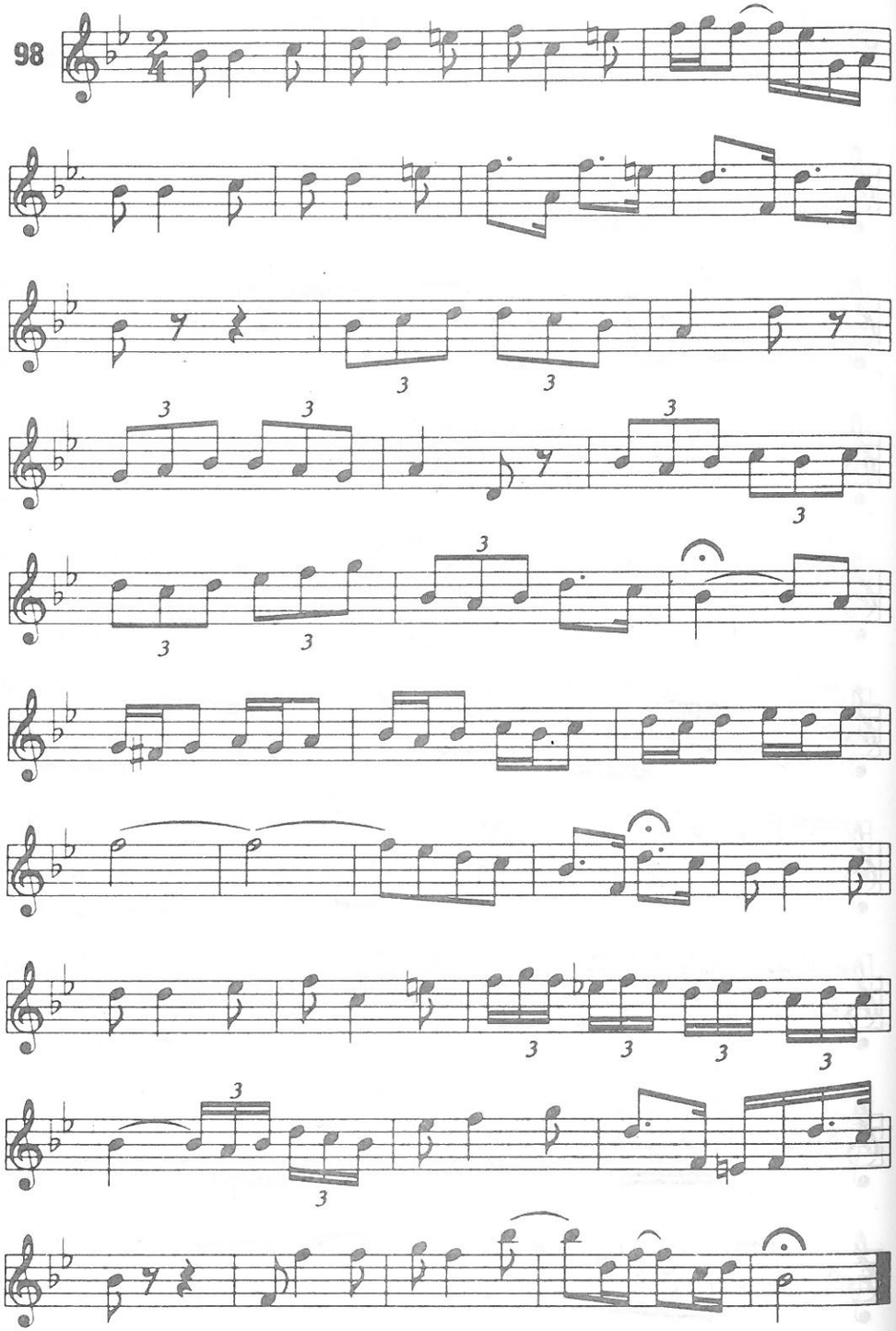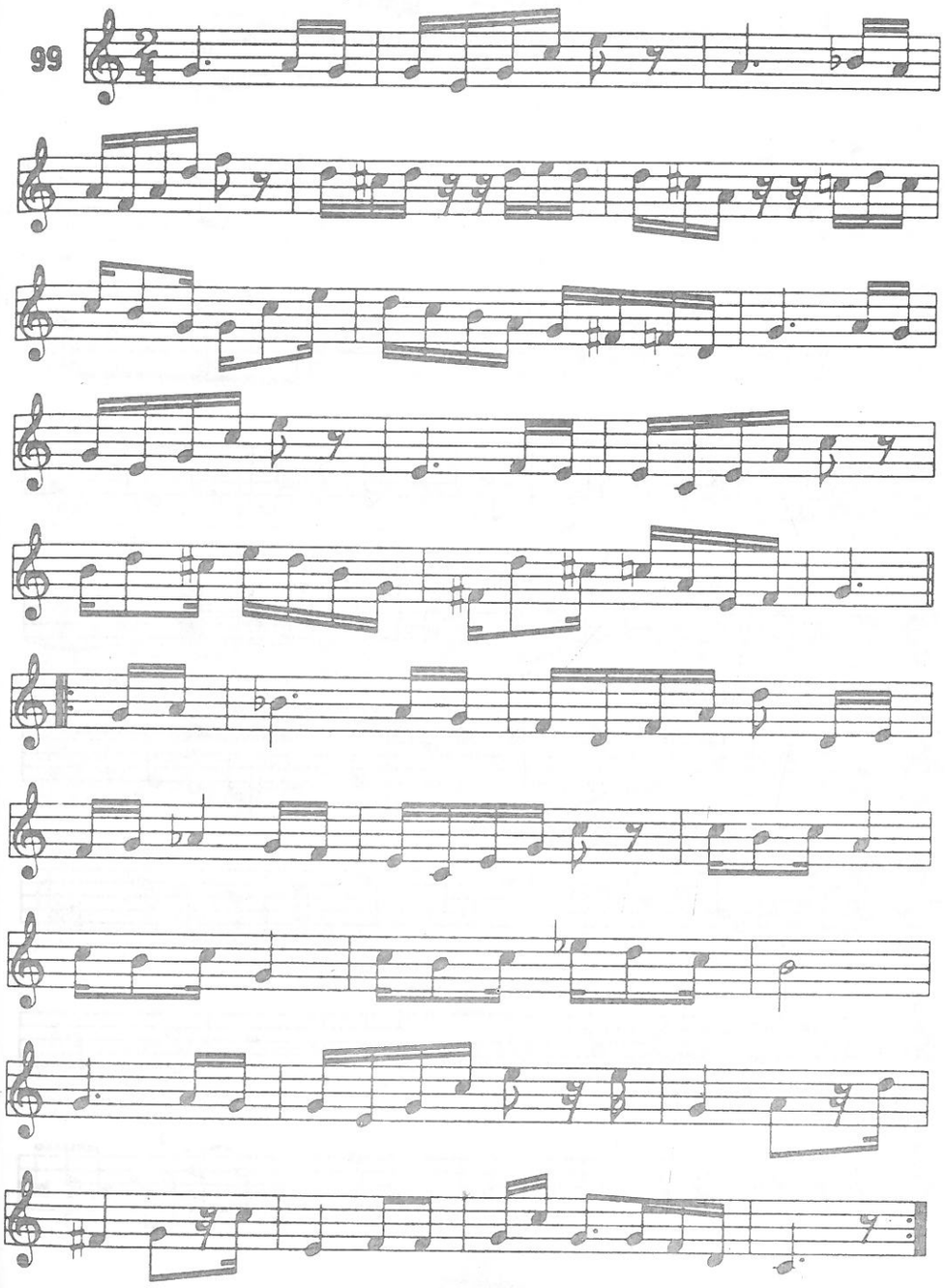

96

97
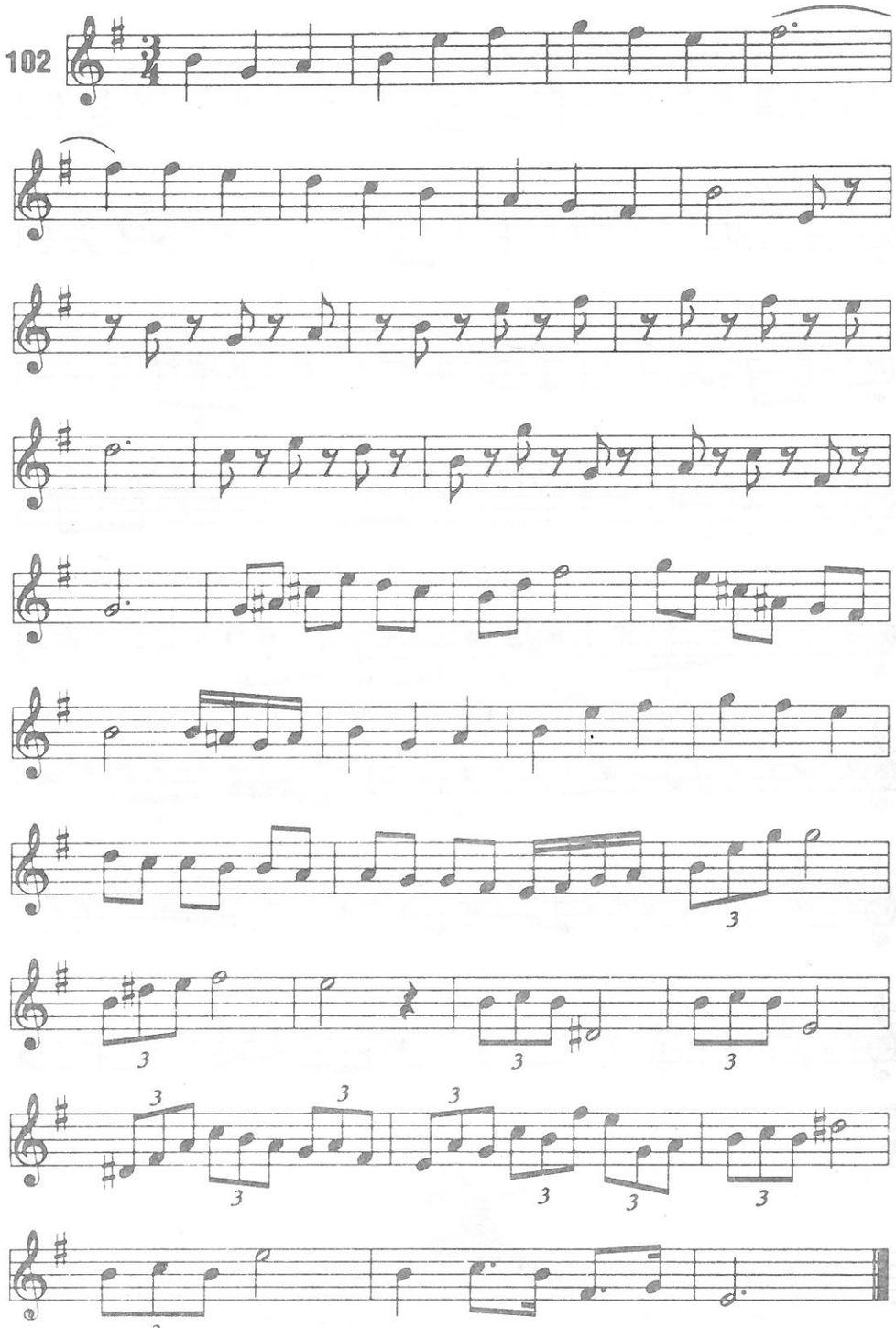

98

99

100

101

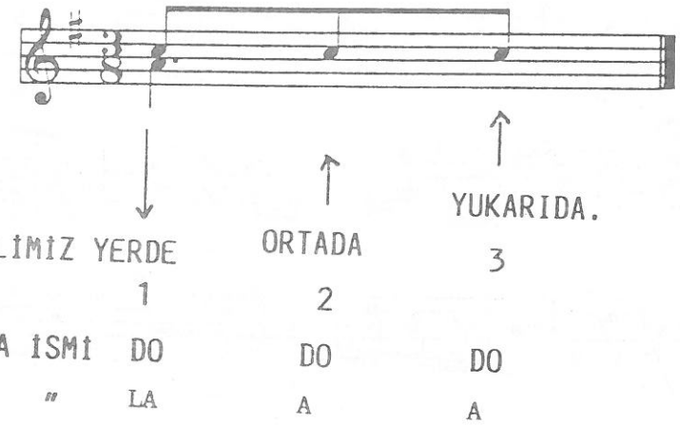

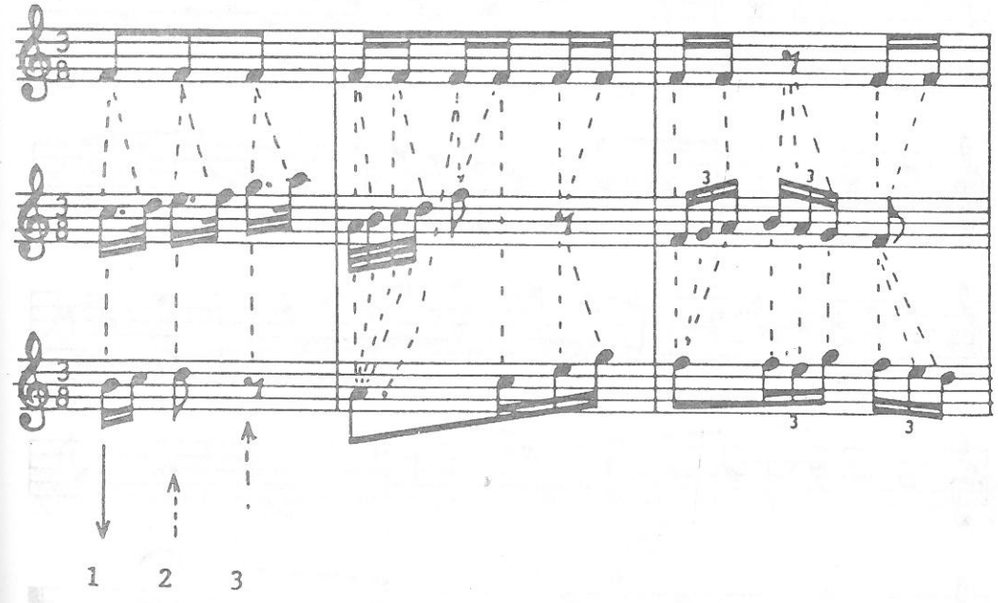
3/4'lük basit vuruş, basit vuruşların başka bir türüdür.

Bir ölçü içinde her vuruş bir noktalı dörtlük nota değer süresidir.
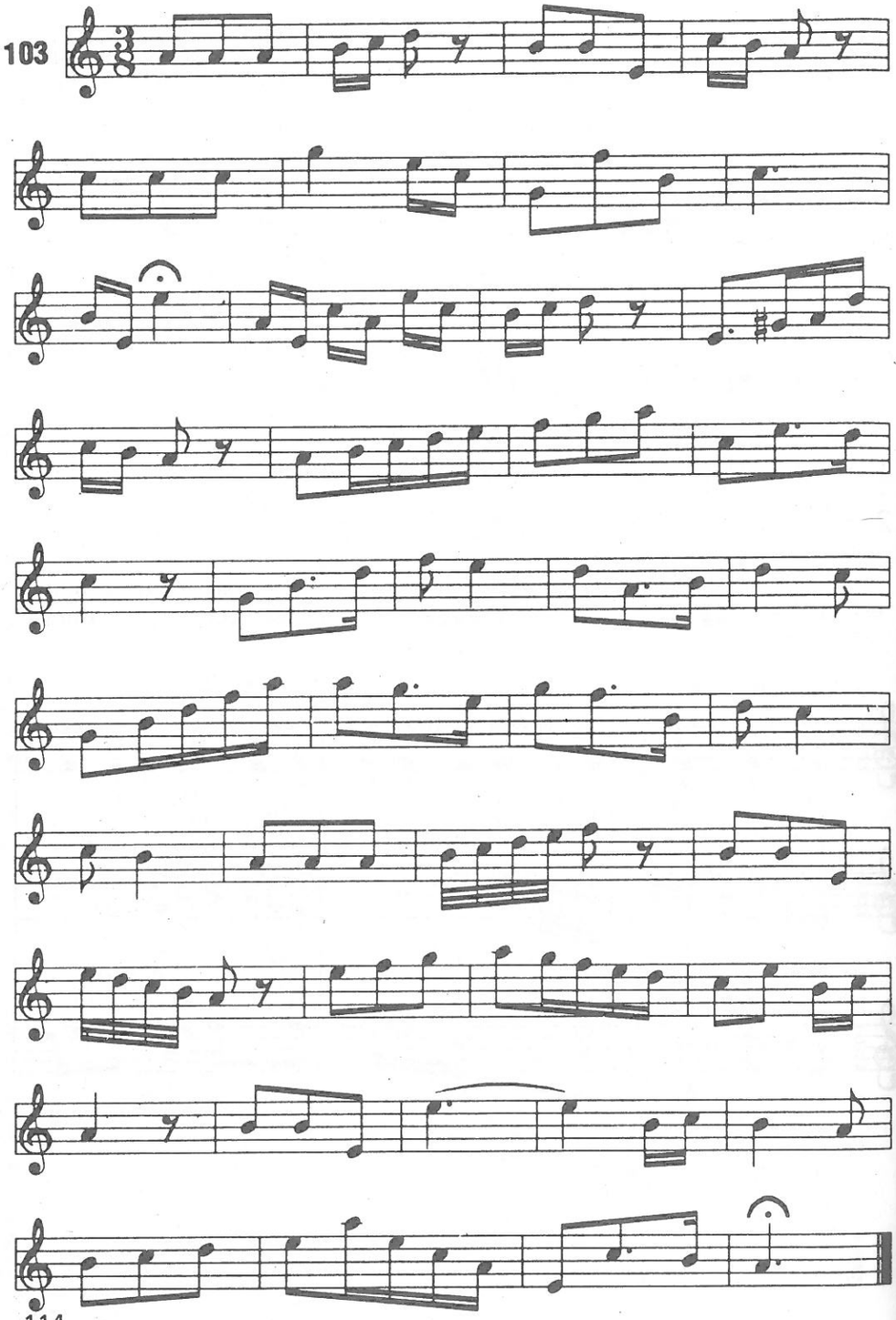
Her vuruş üç eşit sekizlik nota değer süresine bölünür.
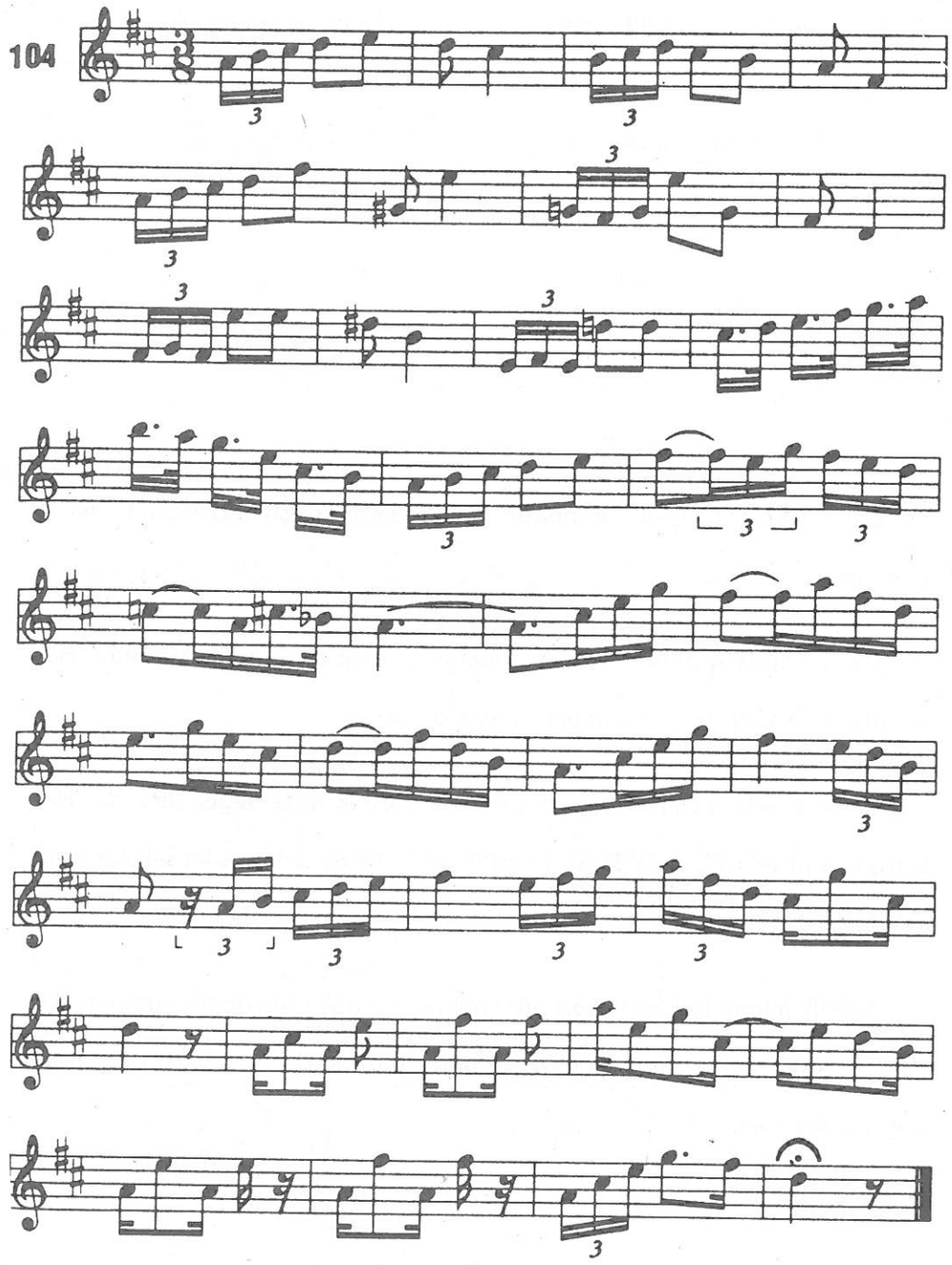

3/8'lik basit vuruşu okurken elimizi üç eşite böleriz. Bir ölçü içinde birbirine eşit üç sekizlik veya bu sekizliklere eşit karışık değer süreleri doğru tartımla çalışması.

103

104

Bileşik vuruşlardan 6/8'lik, 9/8'lik ve 12/8'lik, her vuruş üç eşit sekizliğe bölünen vuruşların okunuşu.

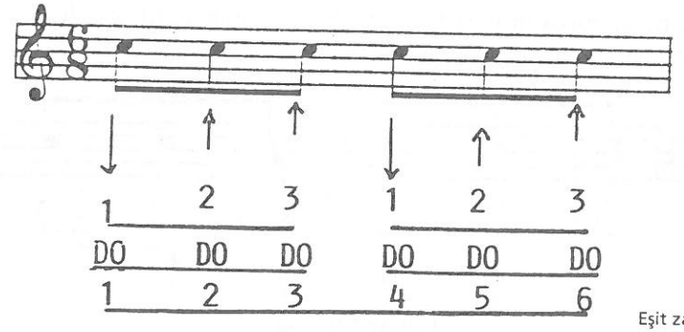
Bileşik ölçüler içindeki her noktalı dörtlük nota üç eşit sekizlik nota değer süresidir.

6/8'lik bileşik ölçülerde iki adet noktalı dörtlük nota değer süresidir. Her vuruşta üç eşit sekizlik nota değer süresi okunur.

9/8'lik bileşik ölçülerde üç adet noktalı dörtlük nota değer süresidir. Her vuruş üç eşit sekizlik nota değer süresi okunur. Her ölçüde dokuz adet sekizlik nota değer süresi okunur.

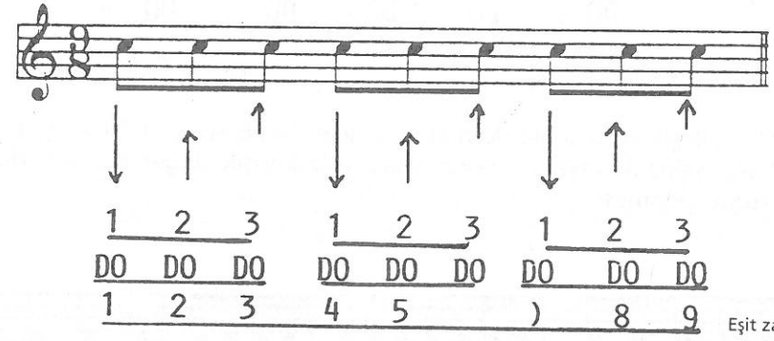
12/8'lik bileşik ölçülerde dört adet noktalı dörtlük nota değer süresidir. Her vuruş üç eşit sekizlik nota değeri süresidir. Her ölçüde oniki adet sekizlik nota değer süresi okunur.

6/8'lik bir bileşik ölçü içindeki altı adet sekizlik nota değer sürenin doğru tartımla okuma çalışması.

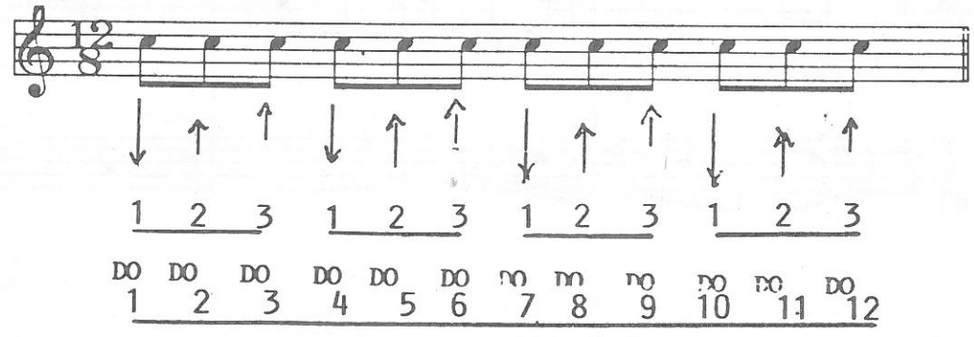
Eşit zamana bölünür.

9/8'lik bir bileşik ölçü içindeki dokuz adet sekizlik nota değer süresinin doğru tartımla okuma çalışması.

Eşit zamana bölünür.

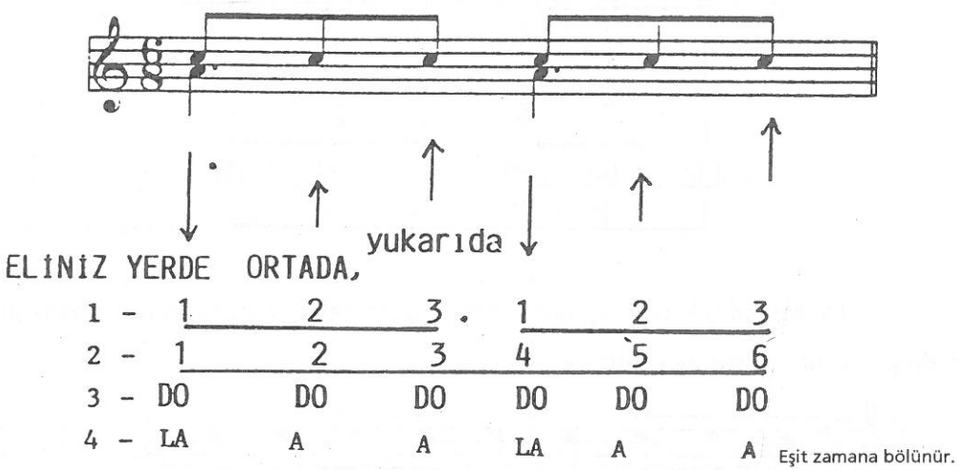
12/8'lik bir bileşik ölçü içindeki oniki adet sekizlik nota değer süresinin, doğru tartımla okuma çalışması.

Eşit zamana bölünür.

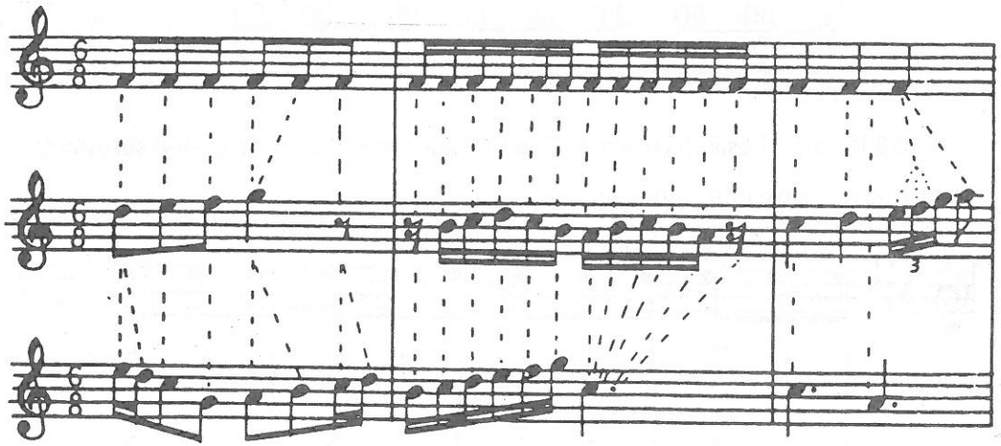
6/8'lik bir bileşik ölçü içindeki karışık nota değer sürelerin doğru tartımla okuma çalışması.

2/4'lük basit vuruşun karşıtı olan 6/8'lik bileşik vuruşun ölçüleri içinde üçe bölünüşü ve rakam veya nota isimlerini vurgulayarak okunuşu.
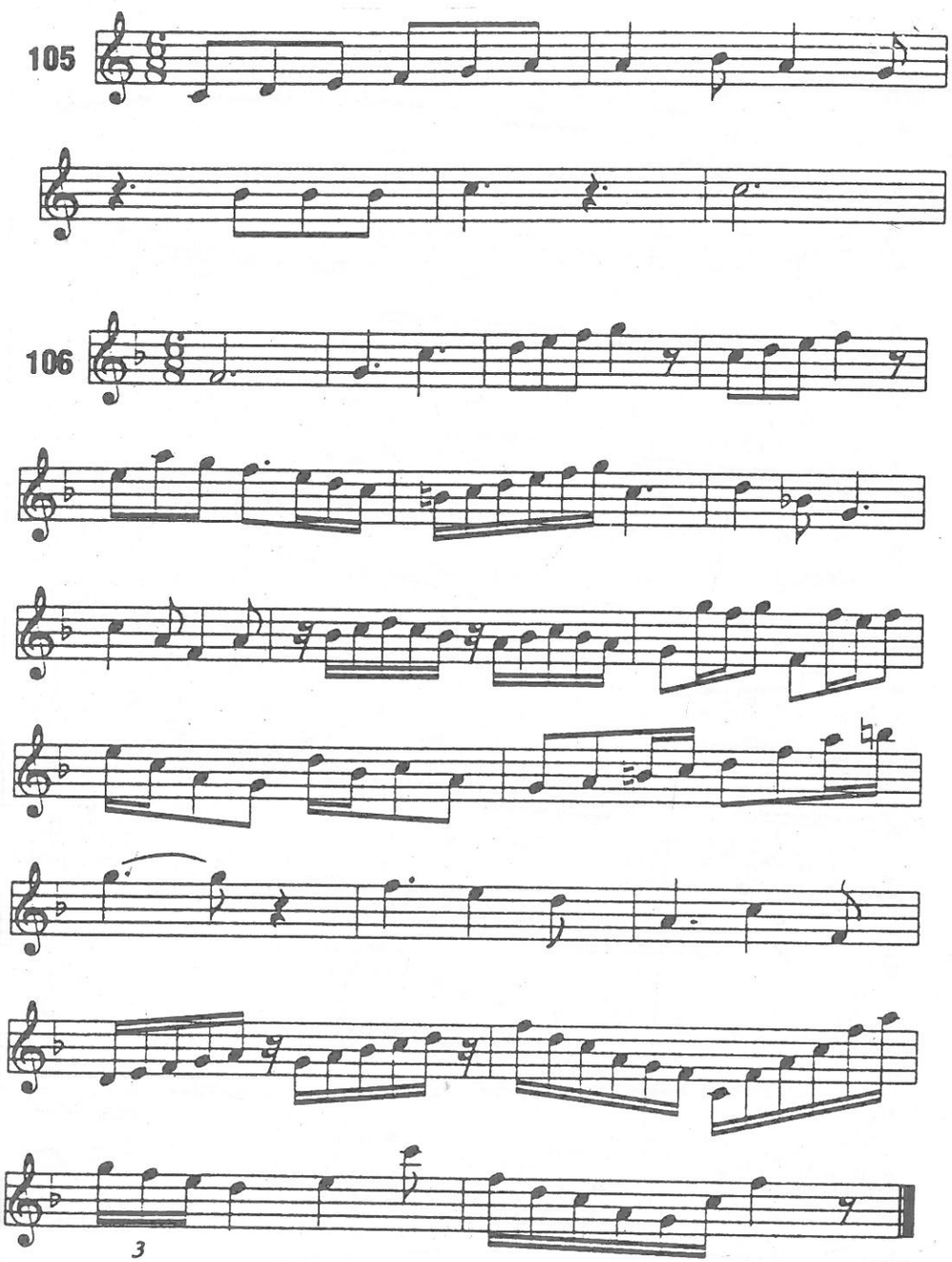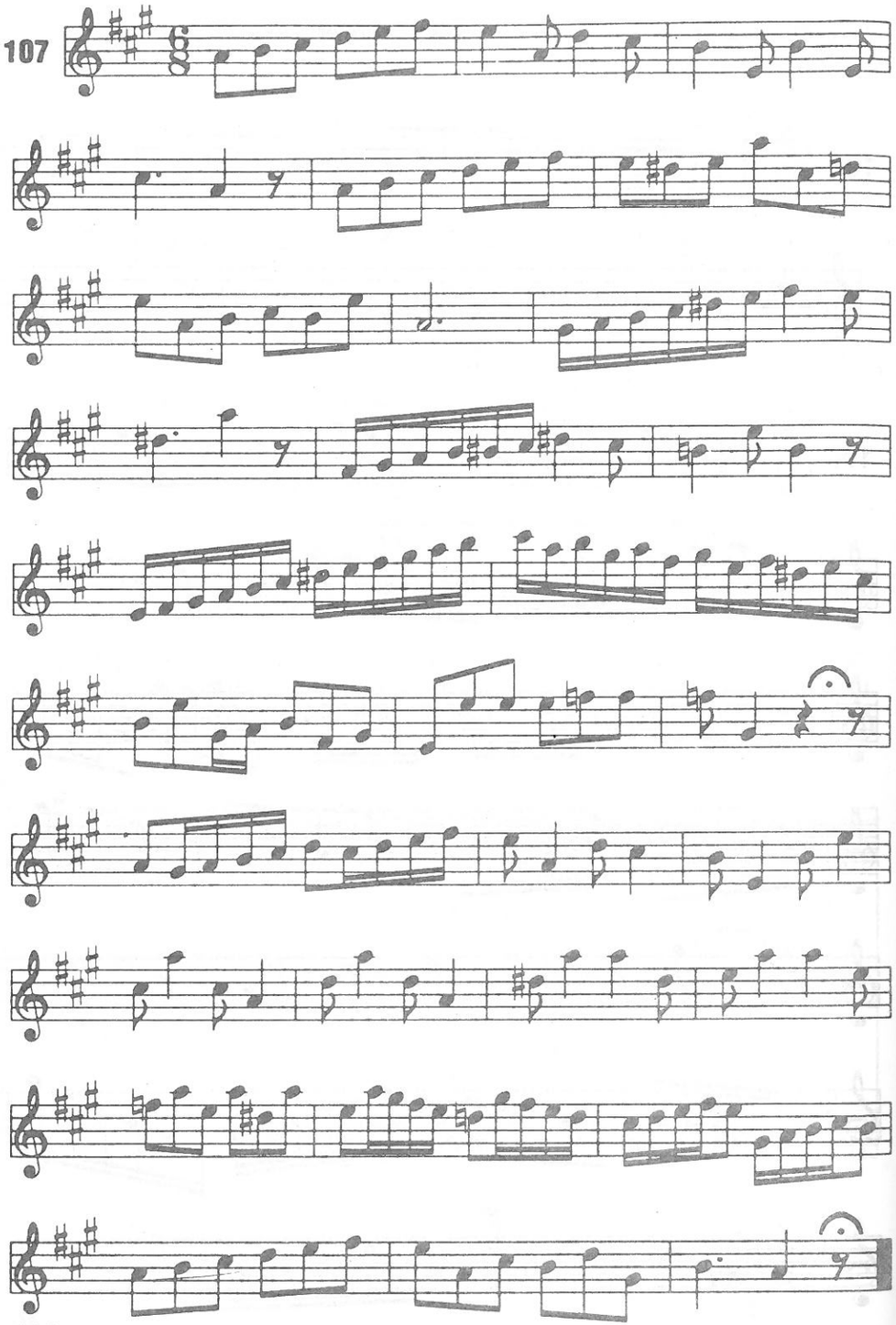

Eşit zamana bölünür.
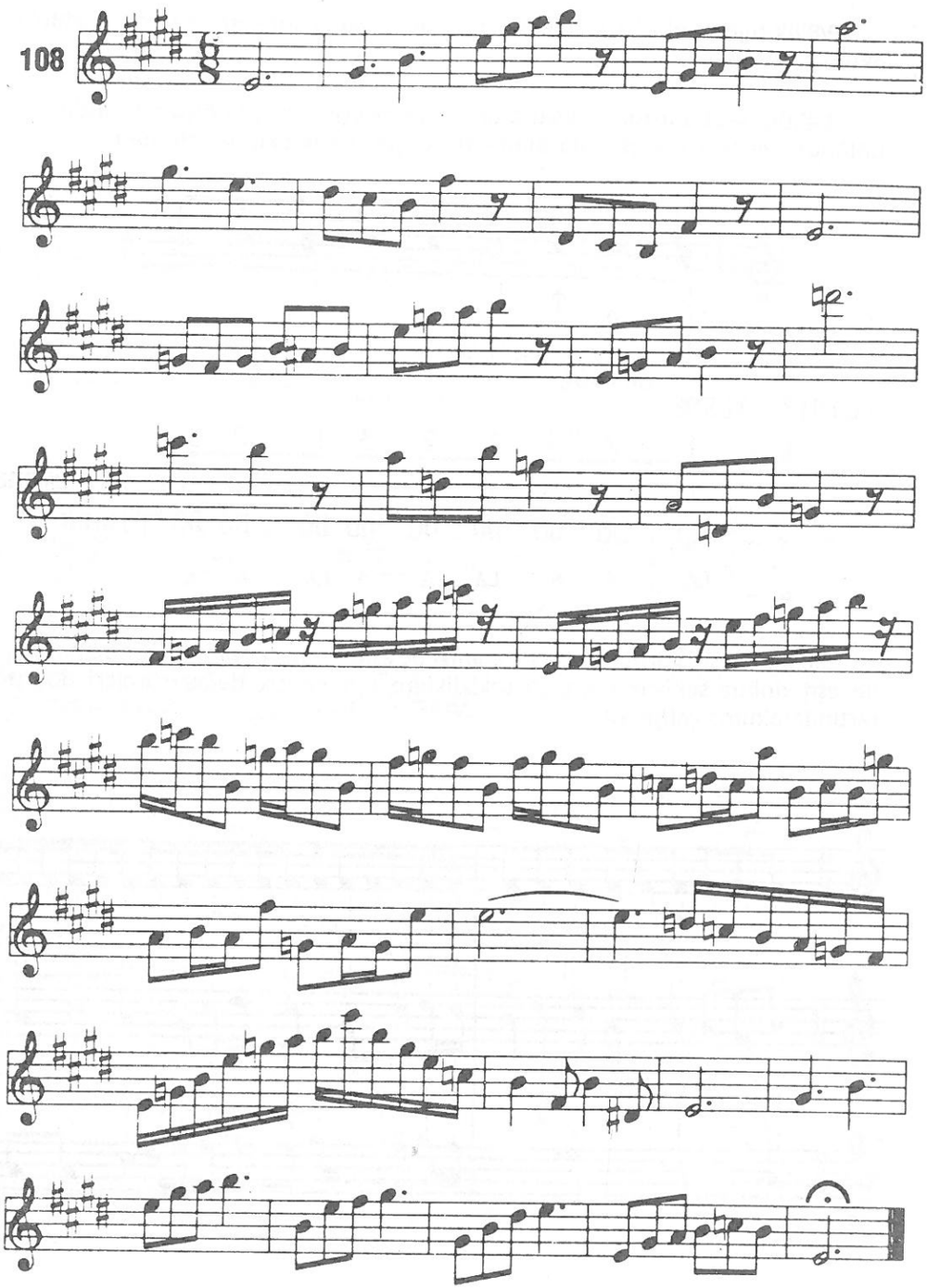
6/8'lik bir bileşik vuruşu okurken elimizi üç eşite böleriz. Bir ölçü içinde birbirine eşit altı sekizlik veya bu sekizliklere eşit karışık değer süreleri doğru tartımla okuma çalışması.

6/8'lik ölçüler içindeki karışık nota değer sürelerin okuma çalışması.
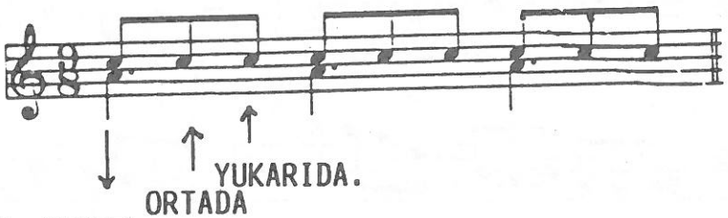

107

108

9/8'lik bileşik ölçüler içindeki karışık nota değer sürelerinin doğru tartımla okuma çalışması.

3/4'lük basit vuruşun karşıtı olan 9/8'lik bileşik vuruşun ölçüleri içinde üçe bölünüşü ve rakam veya nota isimlerini vurgulayarak okuma çalışması.

ELİNİZ YERDE

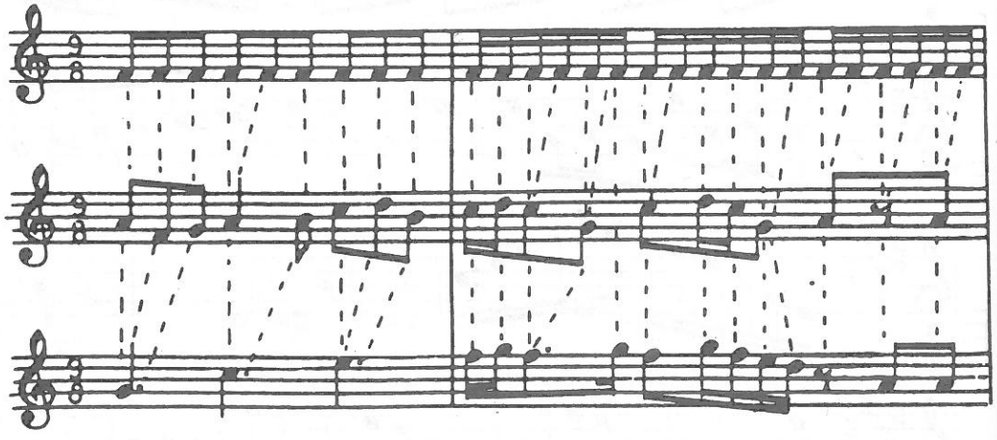
1 - 1 2 3 1 2 3 1 2 3

2 - 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Eşit zamana

3 - DO DO DO DO DO DO DO DO DO bölünür.
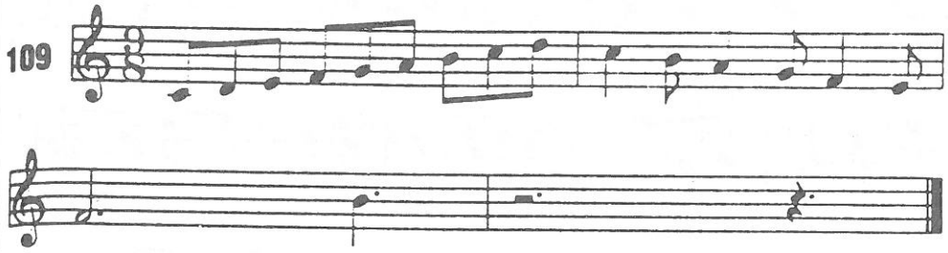
4 - LA A A LA A A LA A A

6/8'lik bileşik vuruşu okurken elimizi üç eşite böleriz. Bir ölçü içinde birbirine eşit dokuz sekizlik veya bu sekizliklere eşit karışık değer süreleri doğru tartımla okuma çalışması.
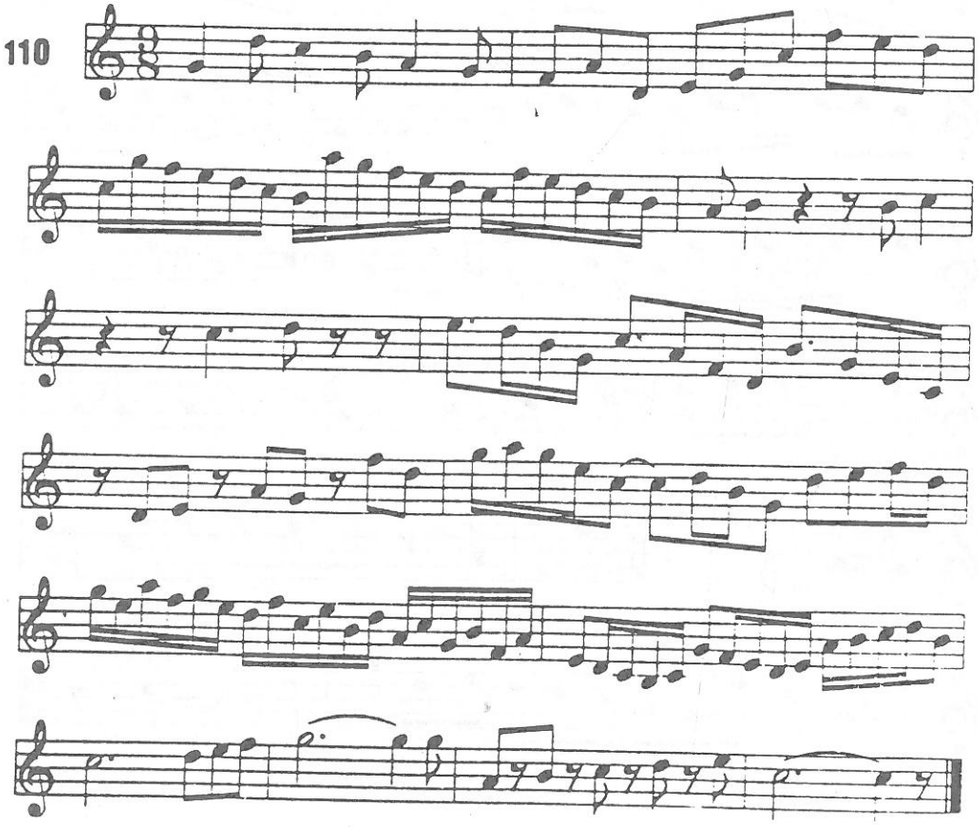

9/8'lik ölçüler içindeki karışık nota değer sürelerin okuma çalışması.
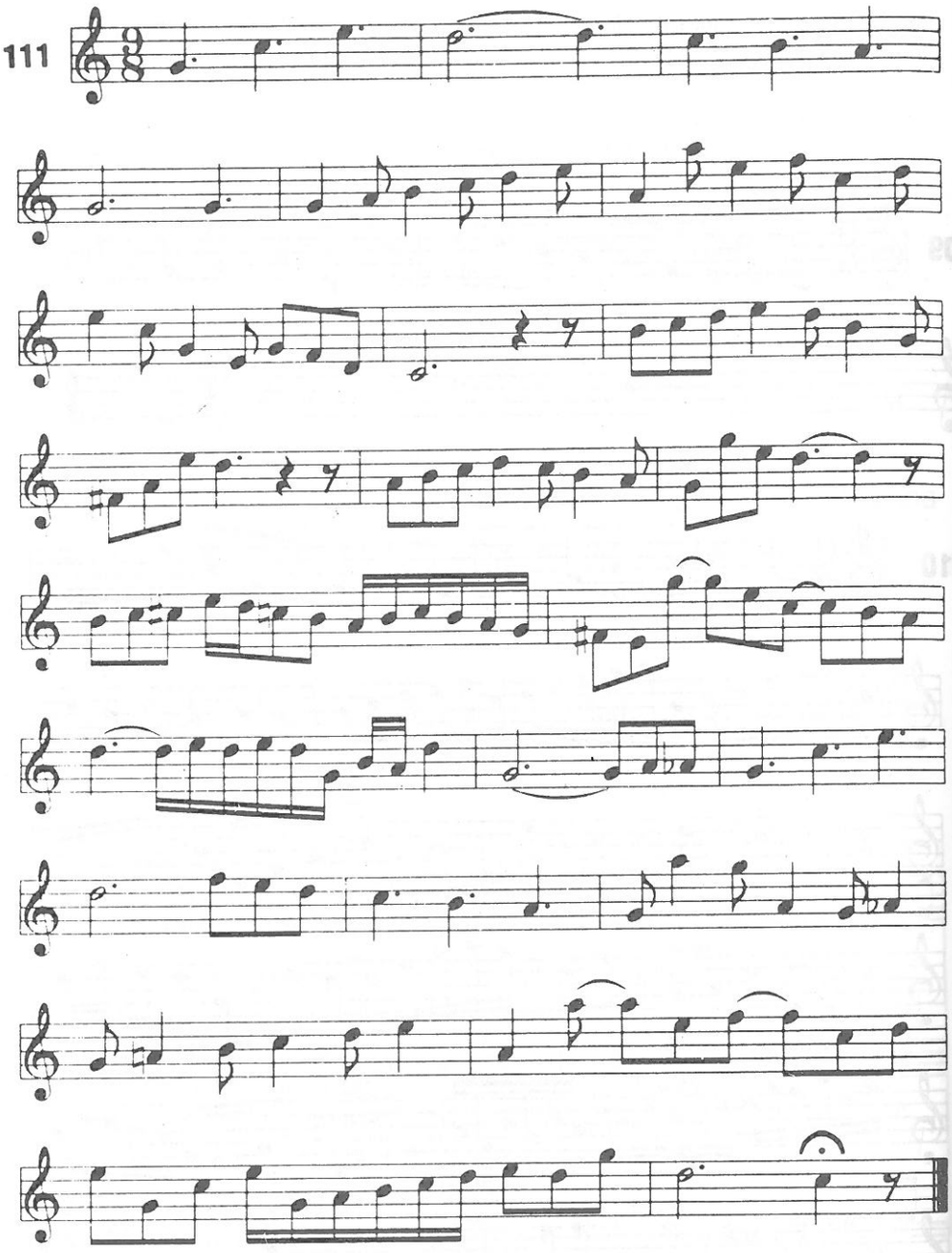
109
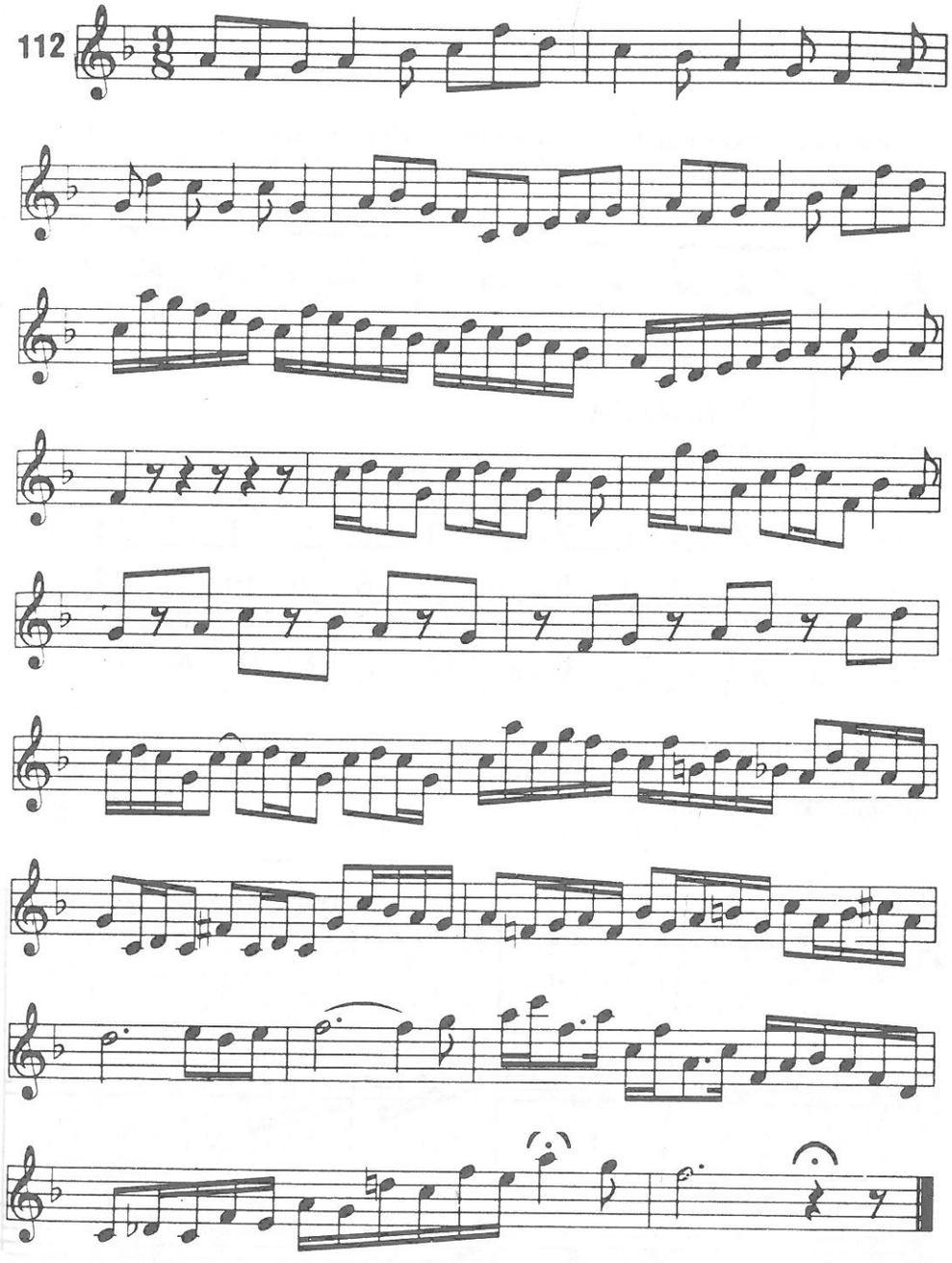

110

111
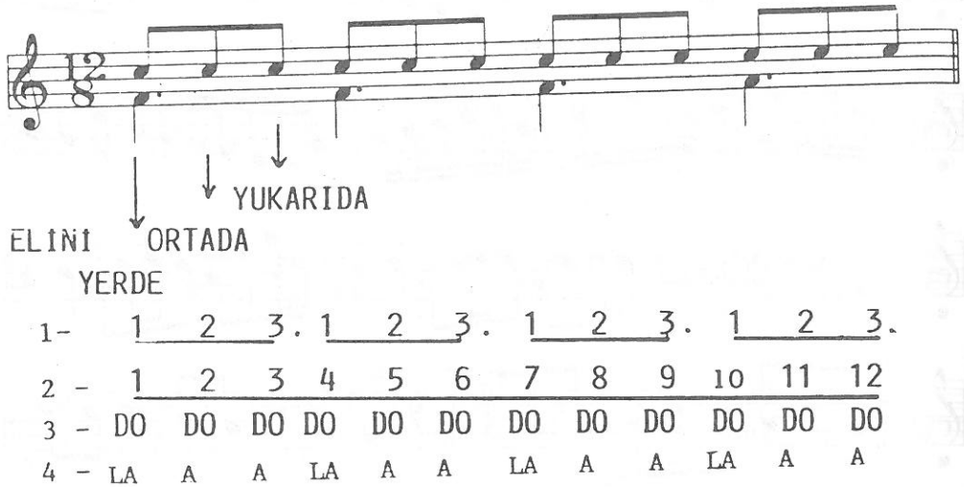

112

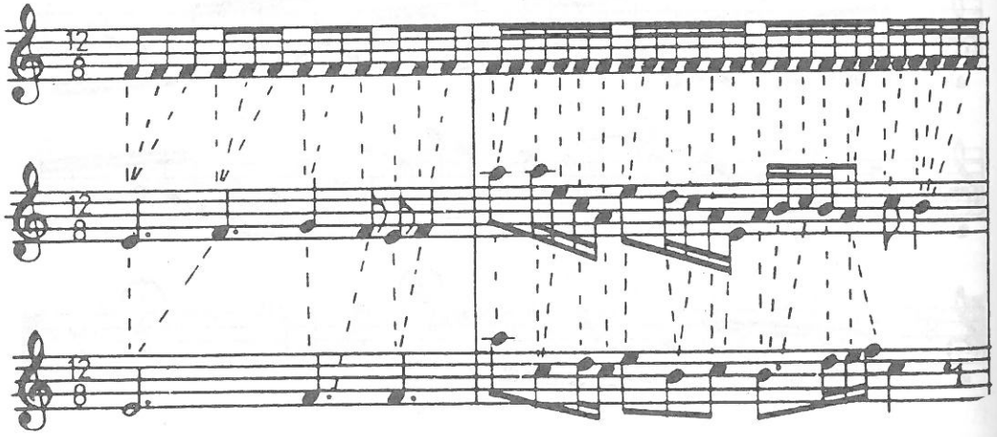

12/8'lik bileşik ölçüler içindeki karışık nota değer sürelerinin doğru tartımla okuma çalışması.
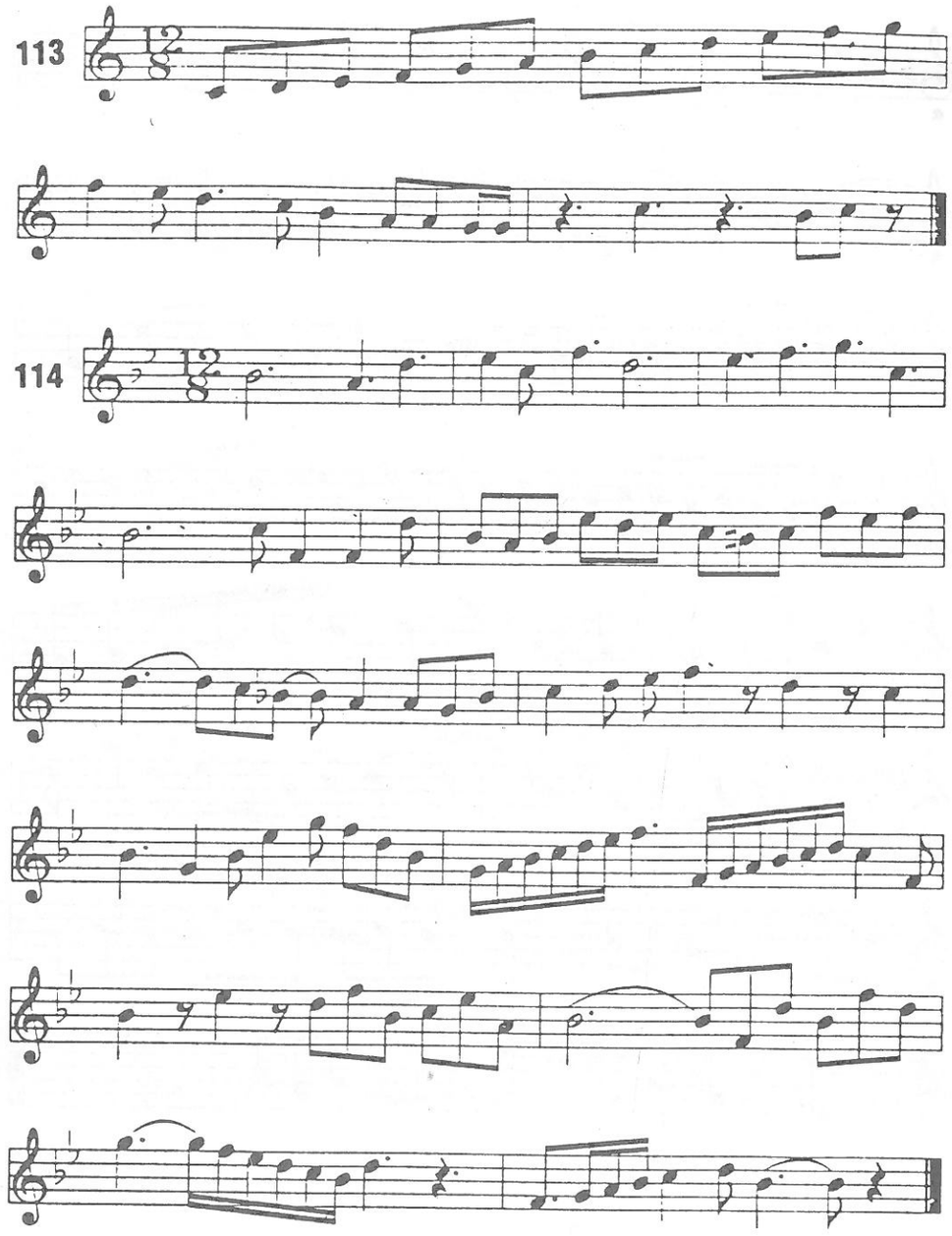
4/4'lük basit vuruşun karşıtı olan 12/8'lik bileşik vuruşun ölçüleri içinde üçe bölünüşü ve rakam veya nota isimlerini vurgulayarak okuma çalışması.
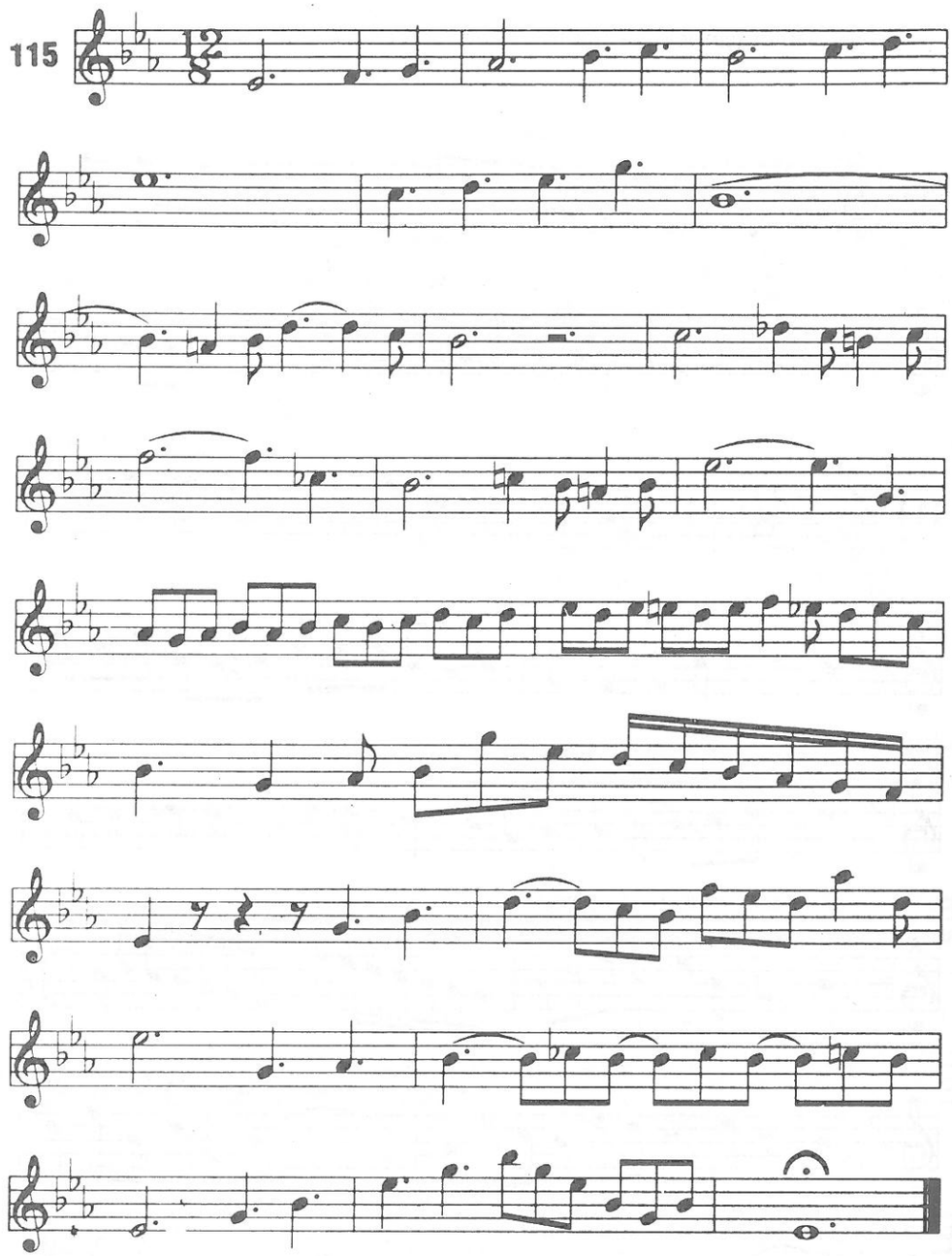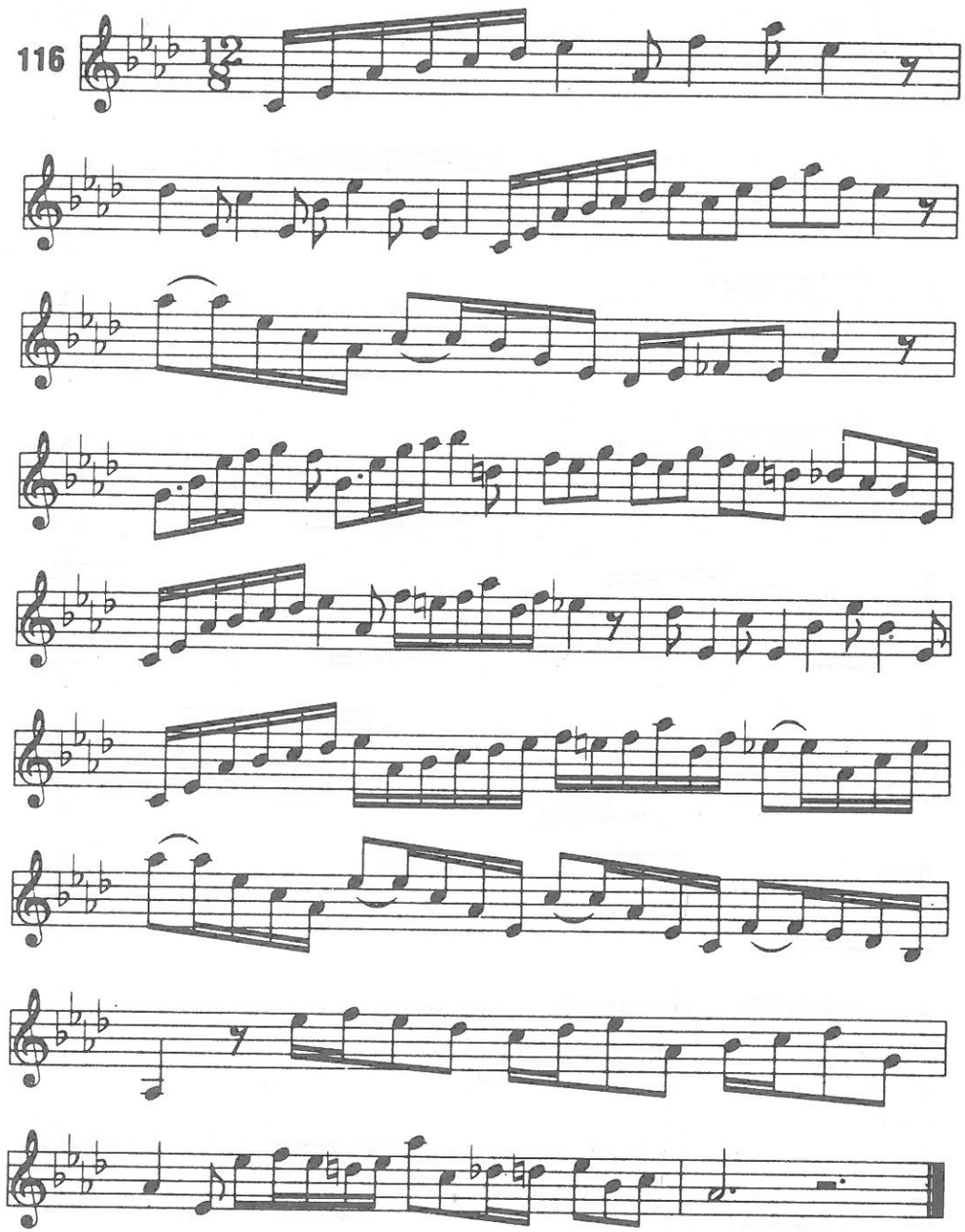

12/8'lik bileşik vuruşu okurken elimizi üç eşite böleriz. Bir ölçü içinde birbirine eşit oniki sekizlik veya bu sekizliklere eşit karışık değer süreleri doğru tartımla okuma çalısması.
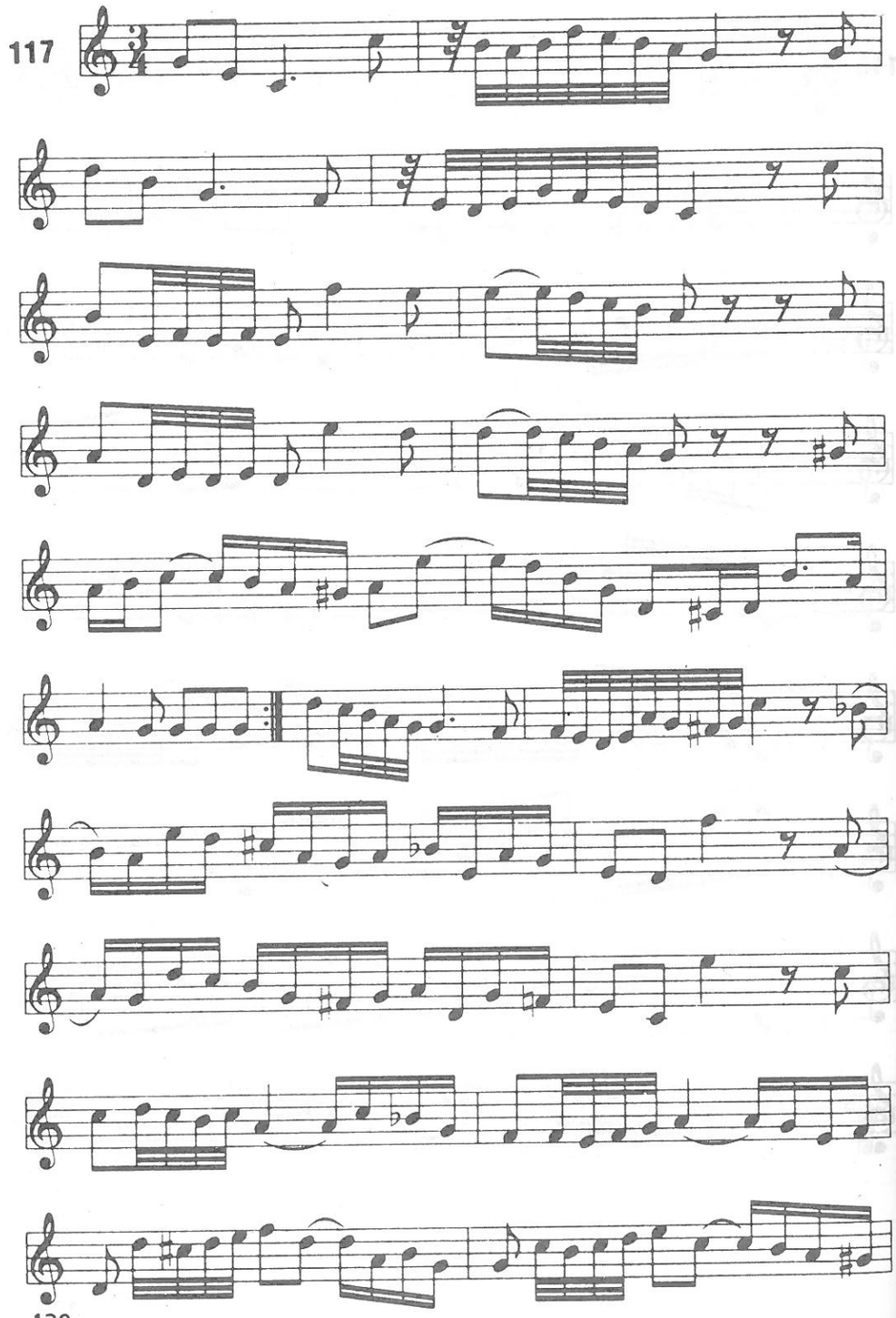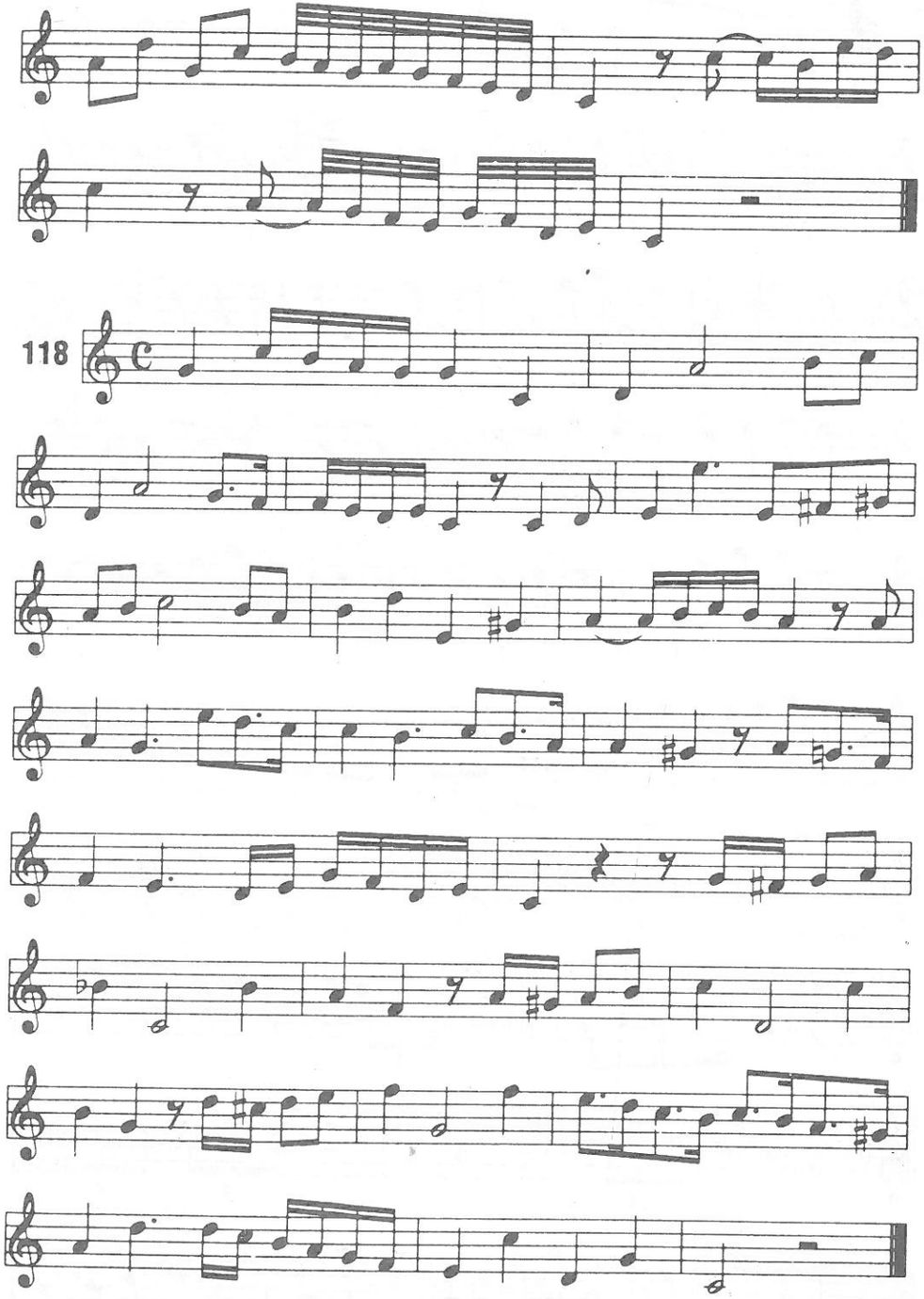

12/8'lik ölçüler içindeki karışık nota değer sürelerin okuma çalışması.
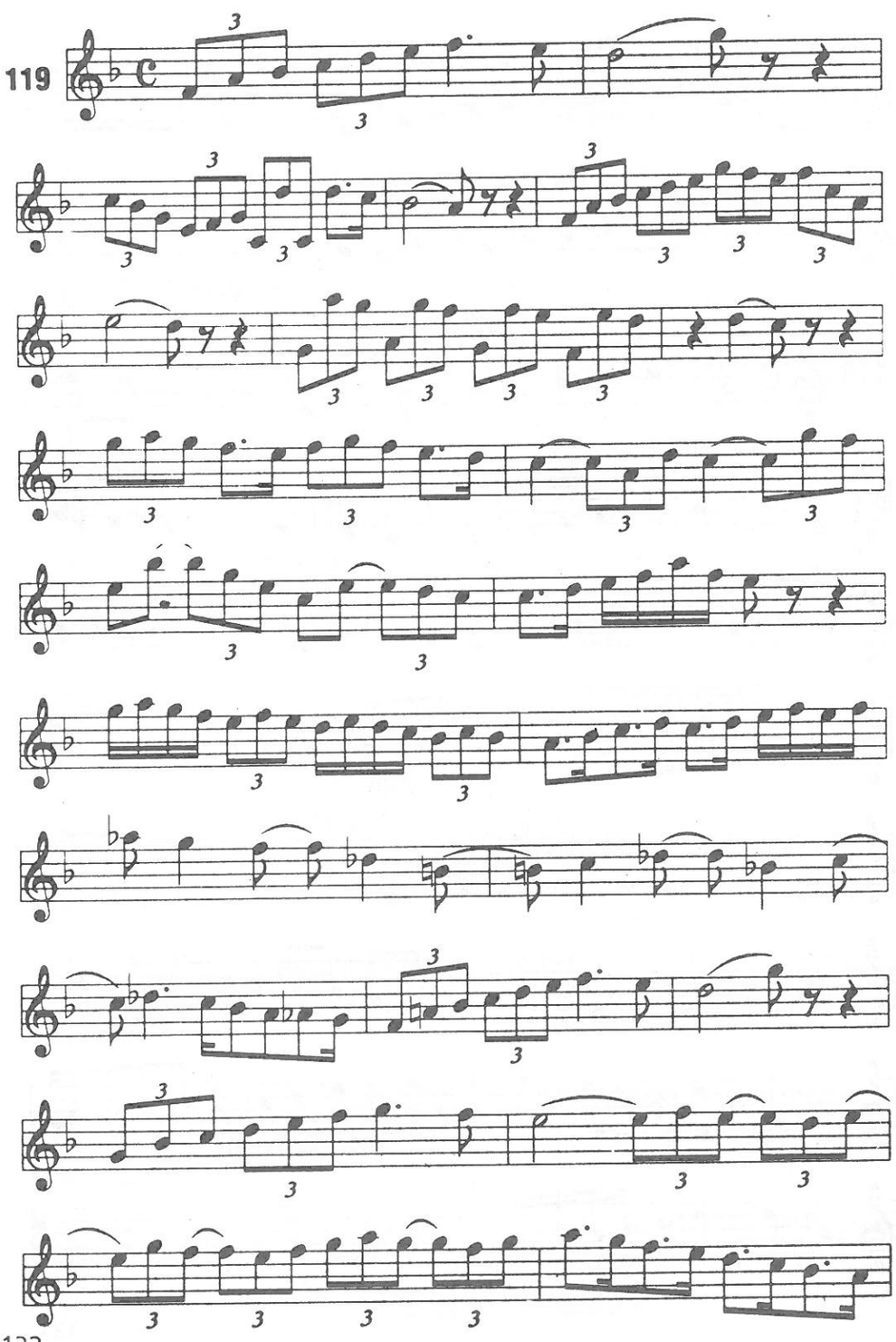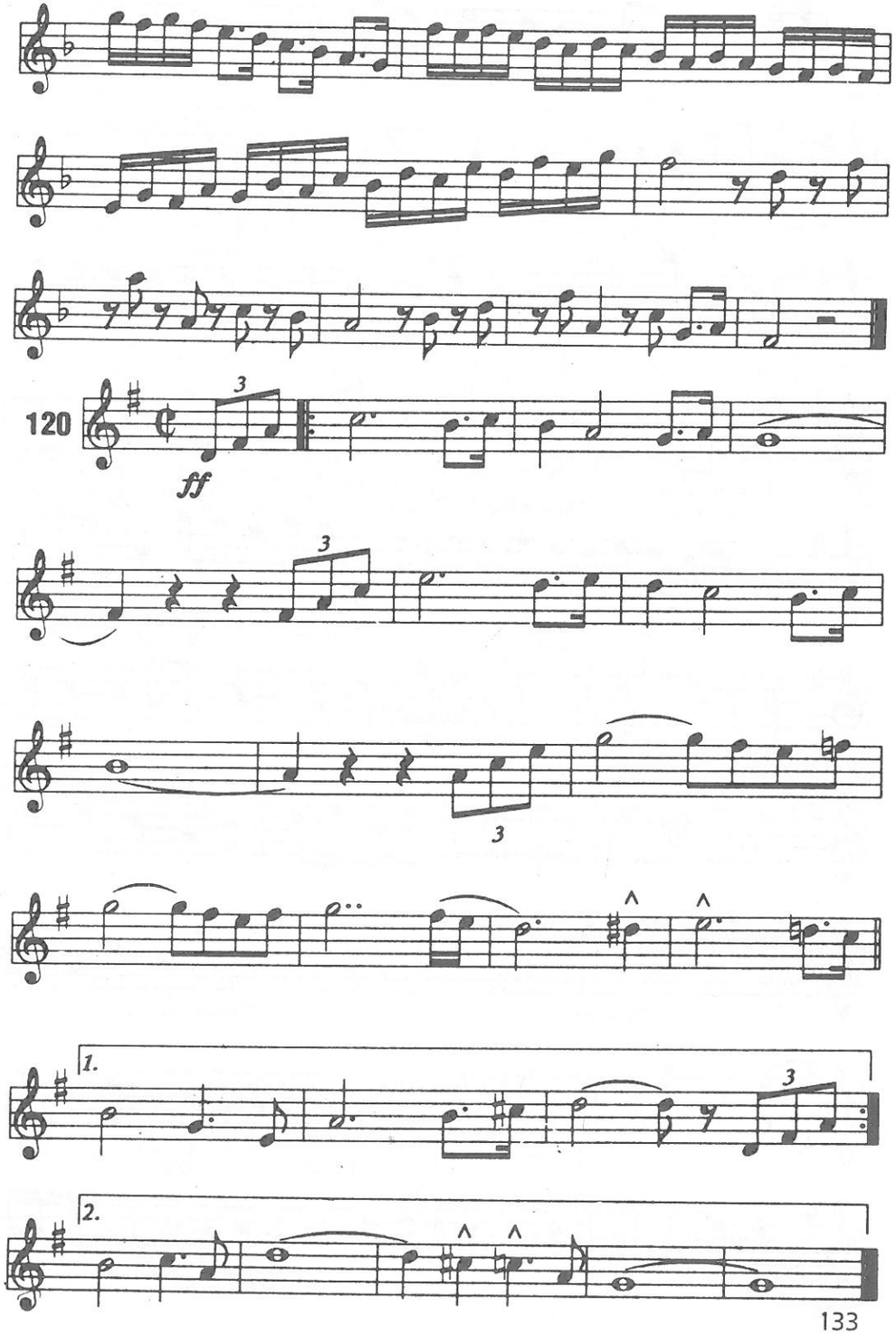

115
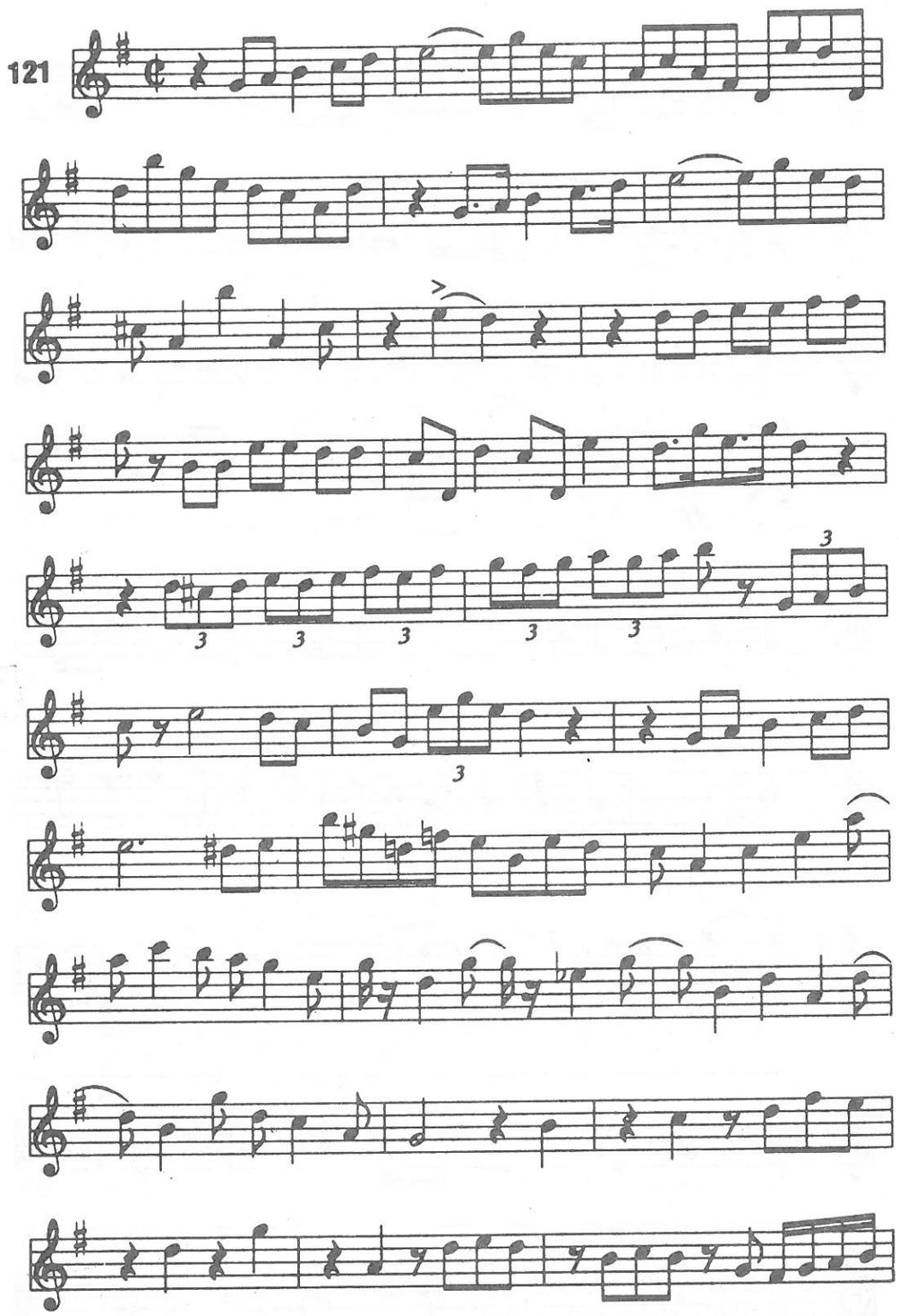

116
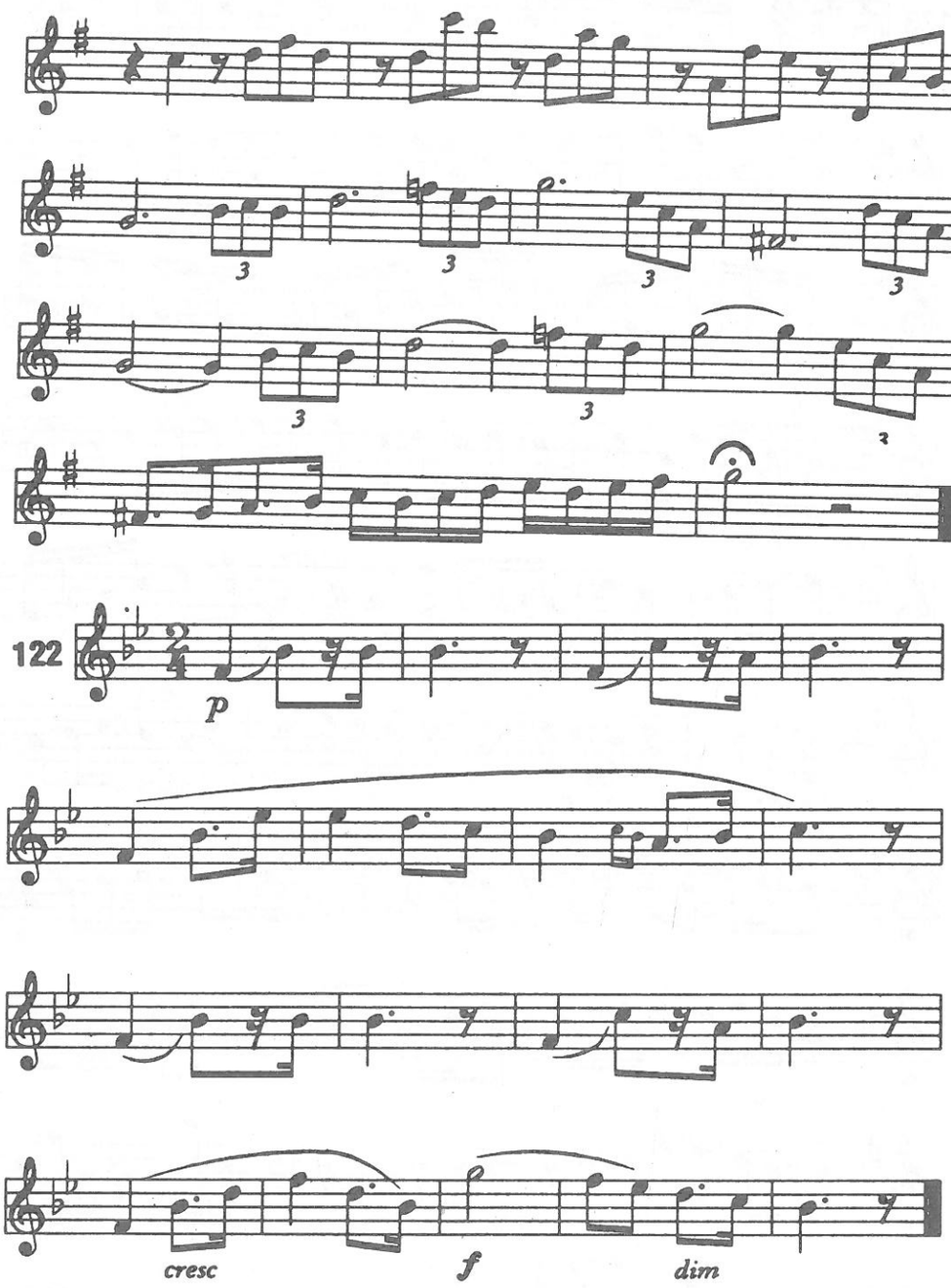

117
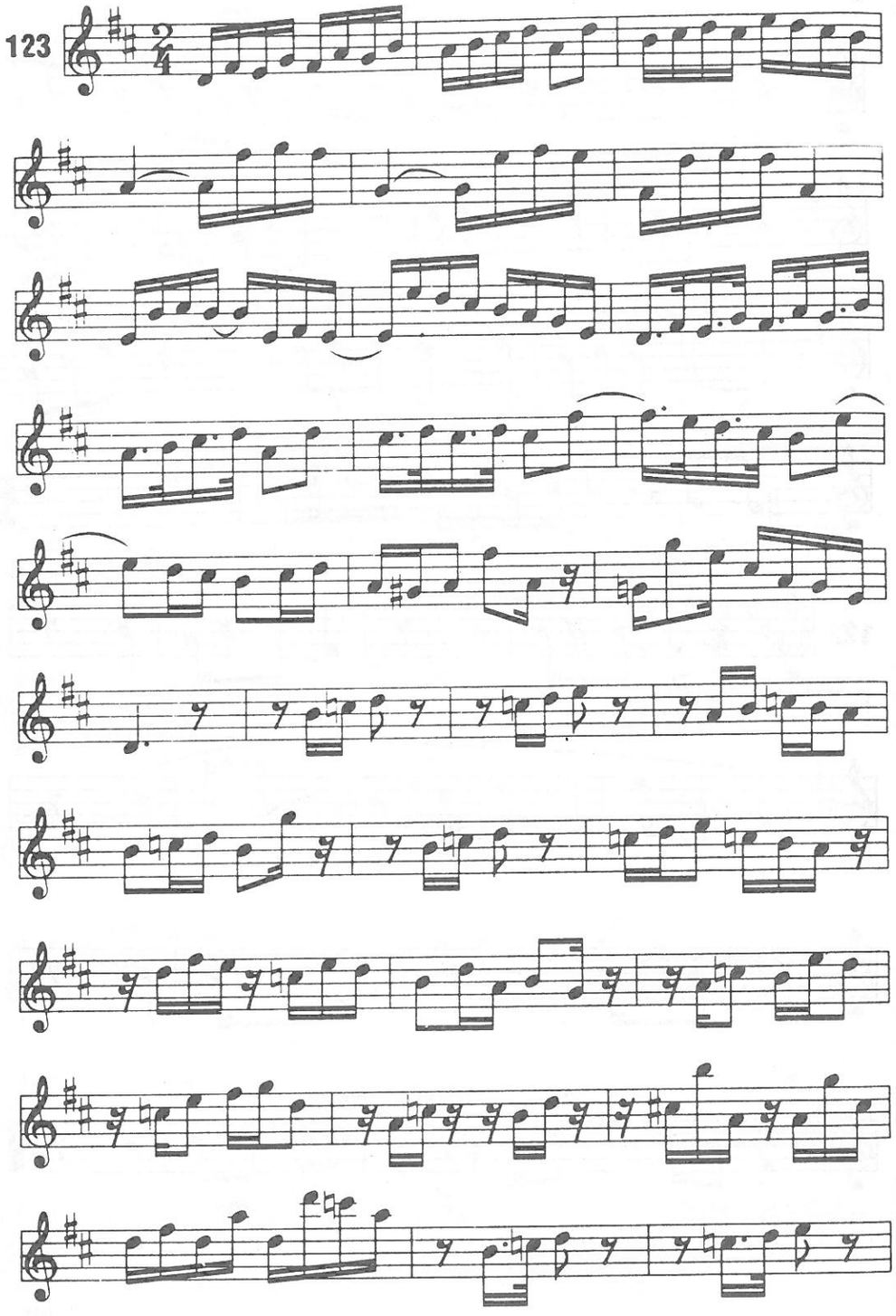

118
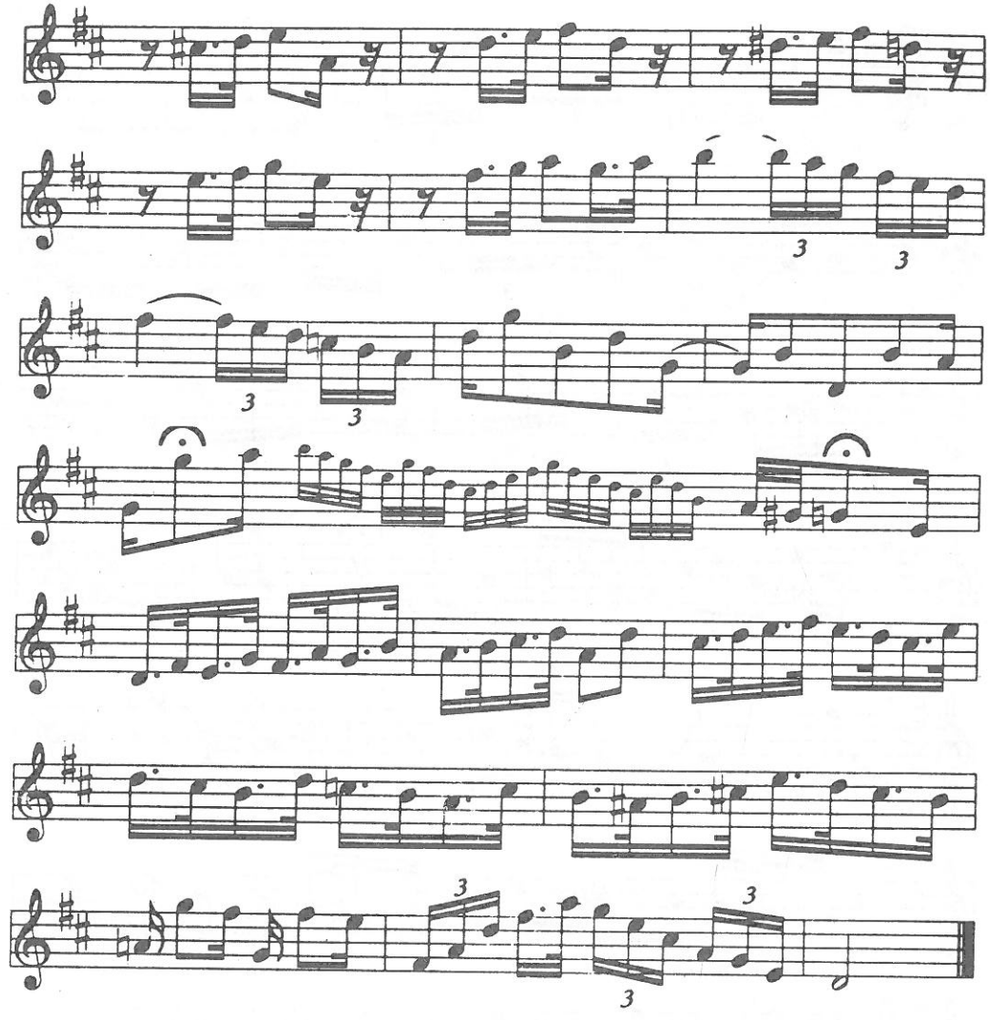

119

120
ff
1.
2.

121

122
p
cresc
f
dim
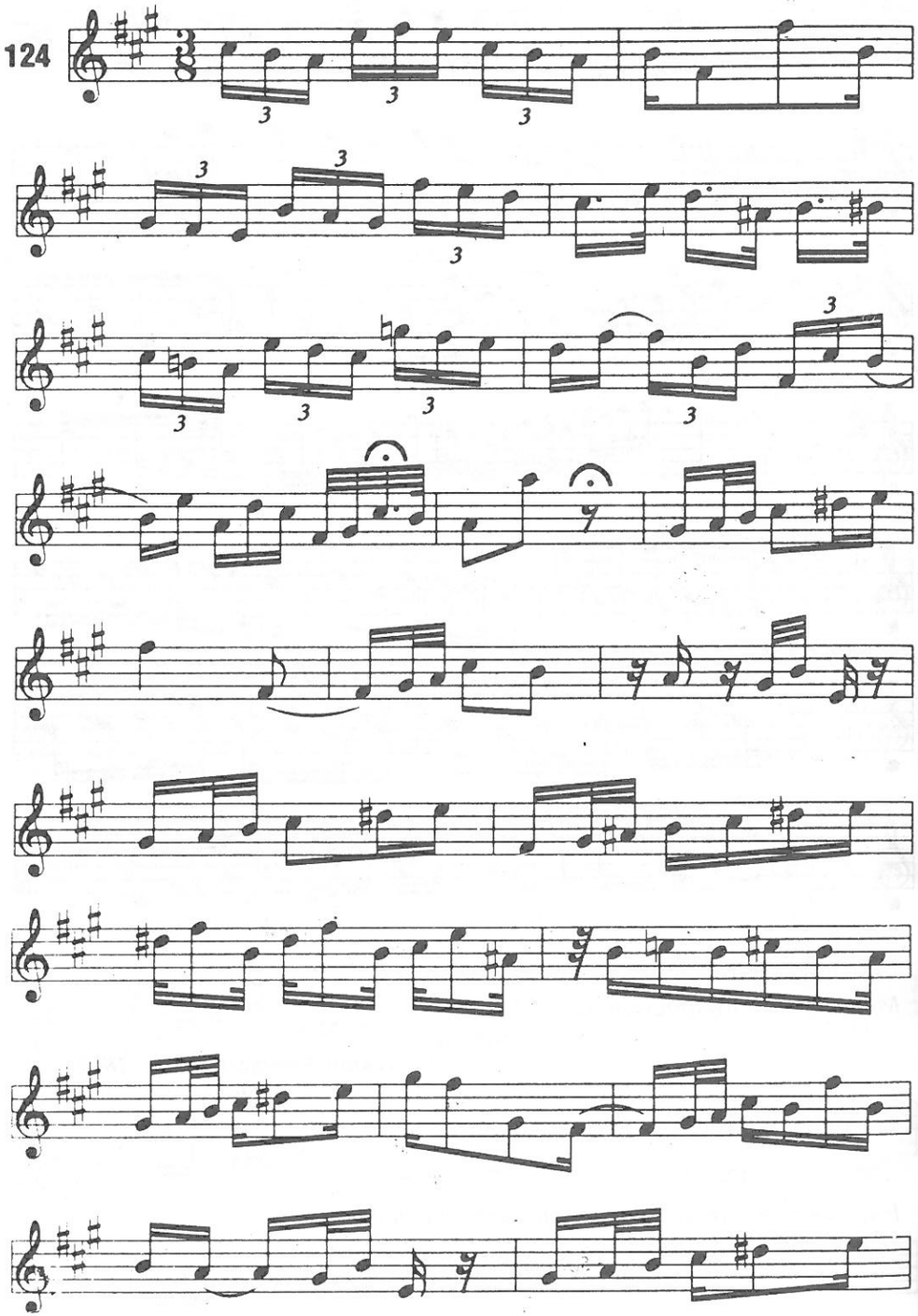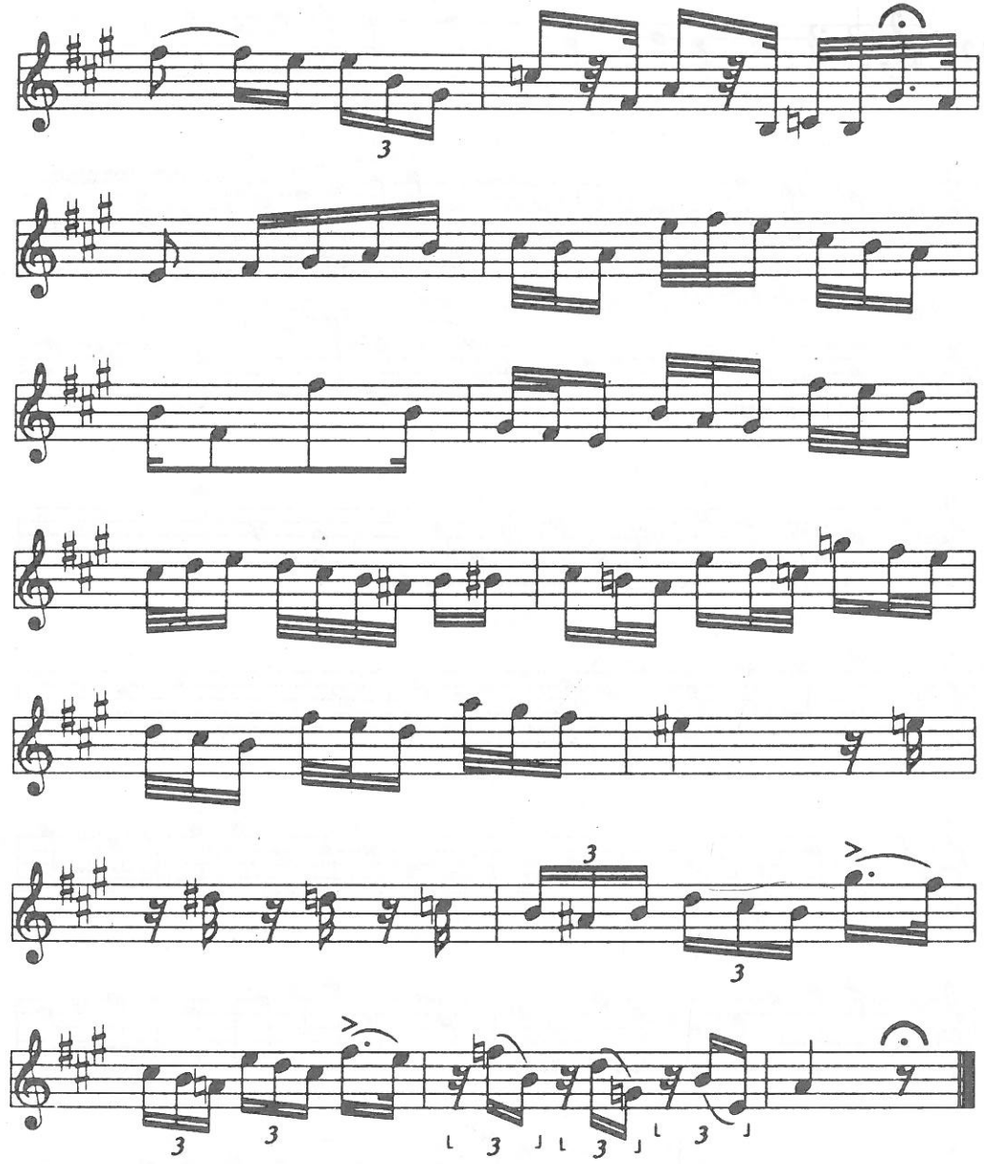

Müzik, yoksul insanın cennetidir.

Waldo Emerson (1803 - 1882)
Amerikalı Şair ve Filozof

İnsanların yetişmesinde en büyük etken müziktir.
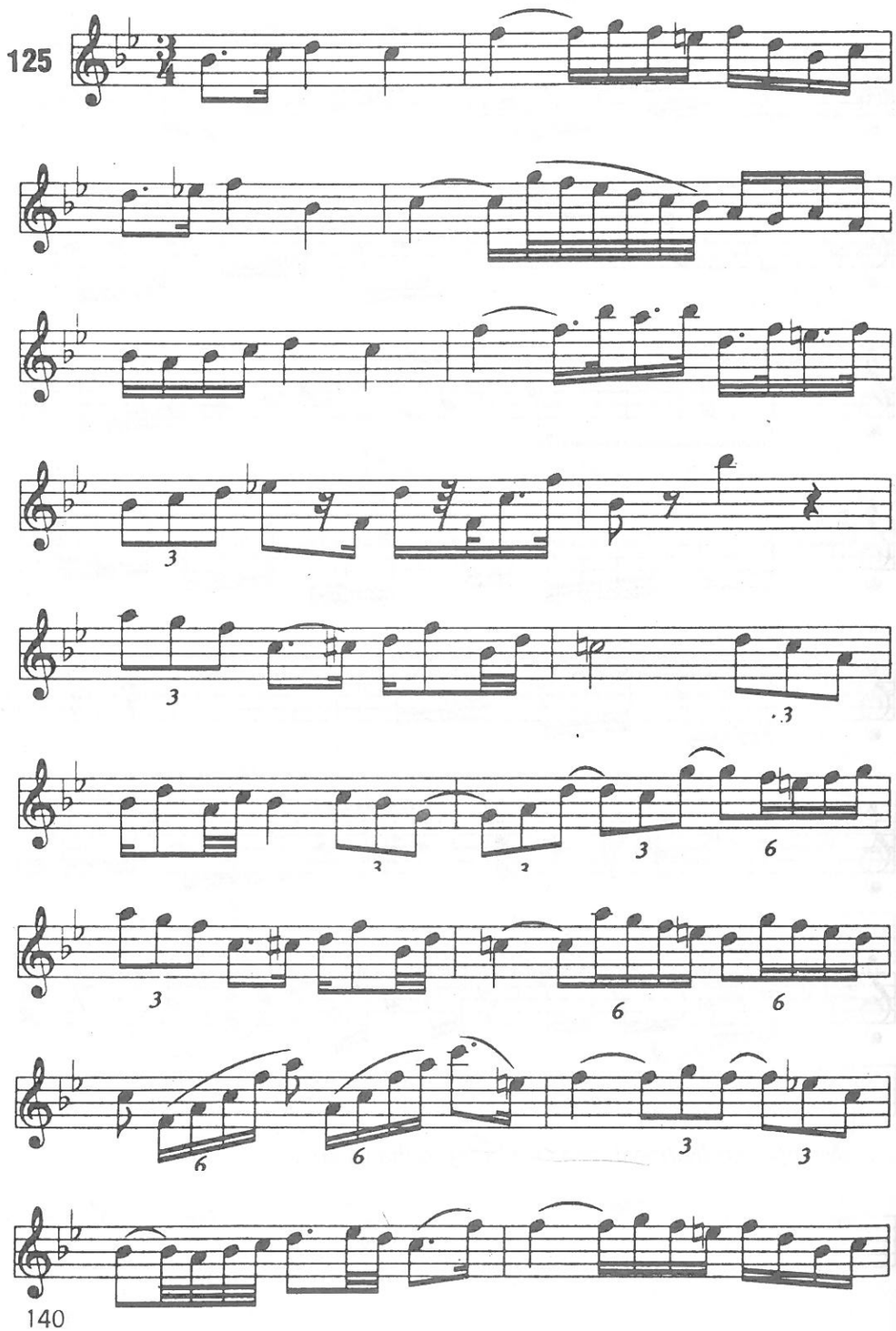
Konfüçyus (551 - 478)

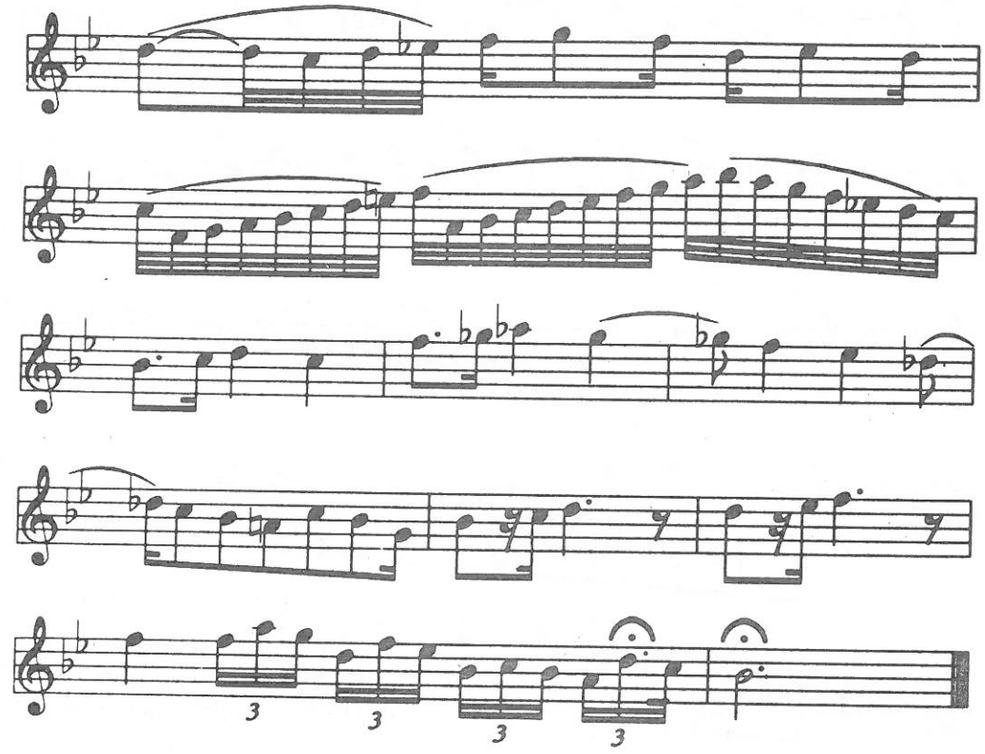

Müziği gençliğinde öğrenen felsefeyi daha iyi anlar.

Eflatun

Müzik, insanlığın uluslararası dilidir.

Lang Fellow
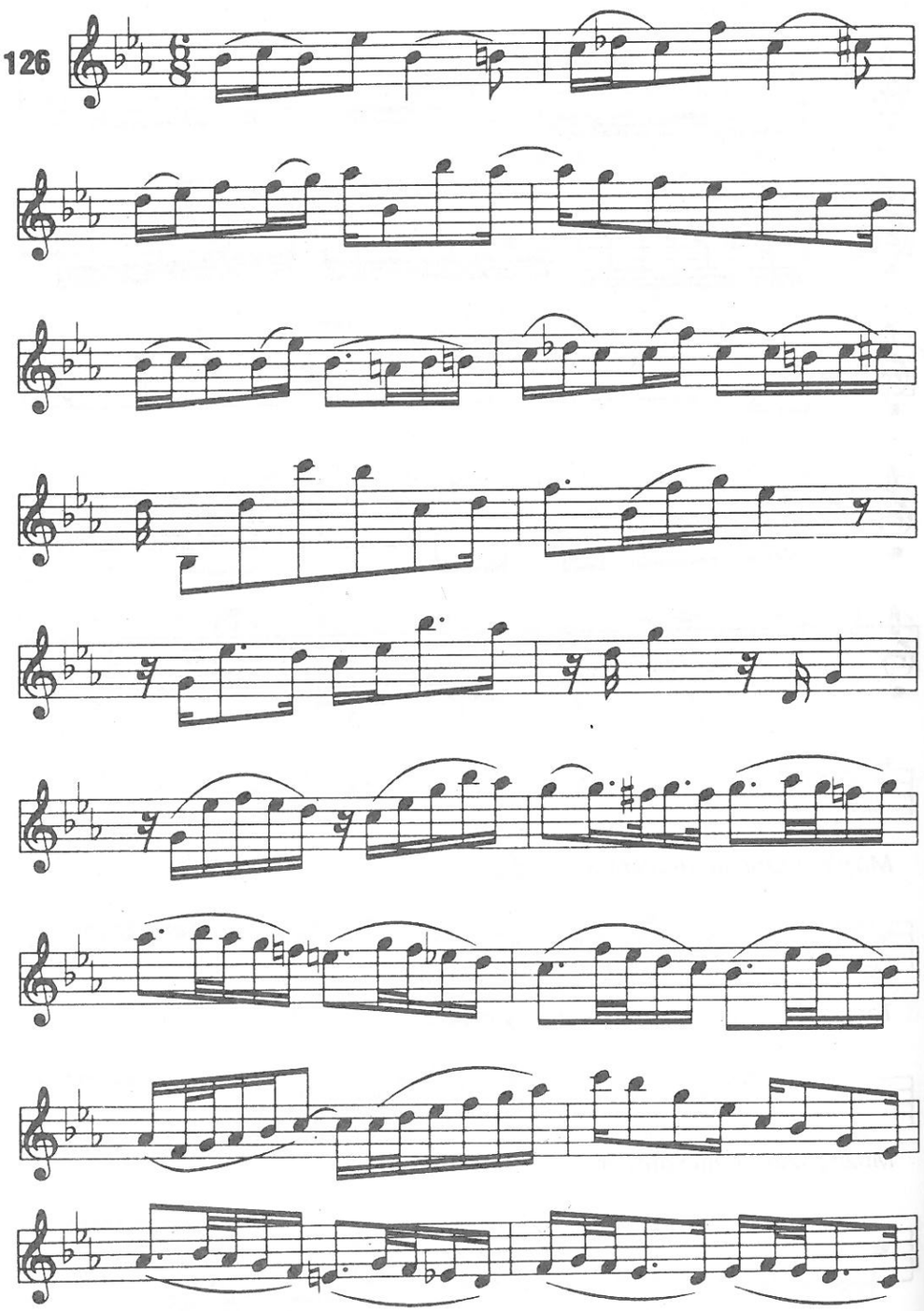
Tanrının bize verdiği en değerli şey müziktir.
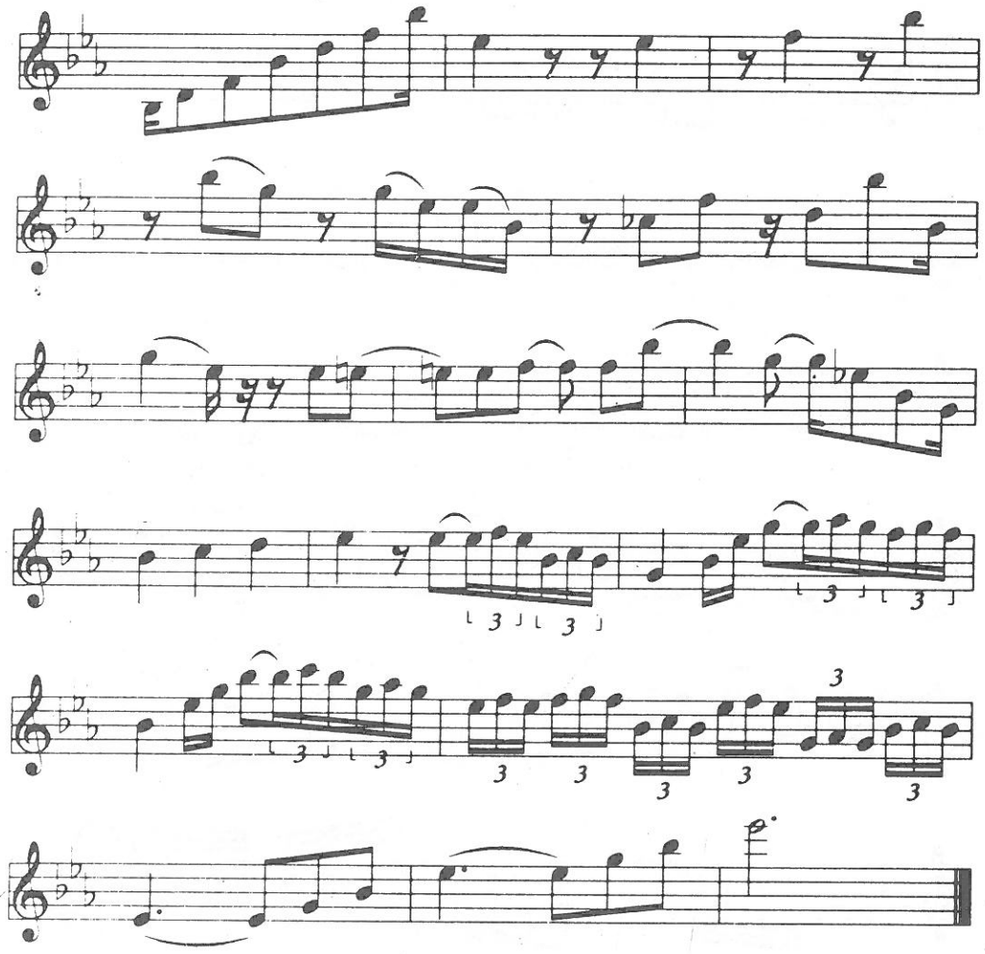
Luther

Müzik, seslerin mimarisidir.

Madame de Staell

126
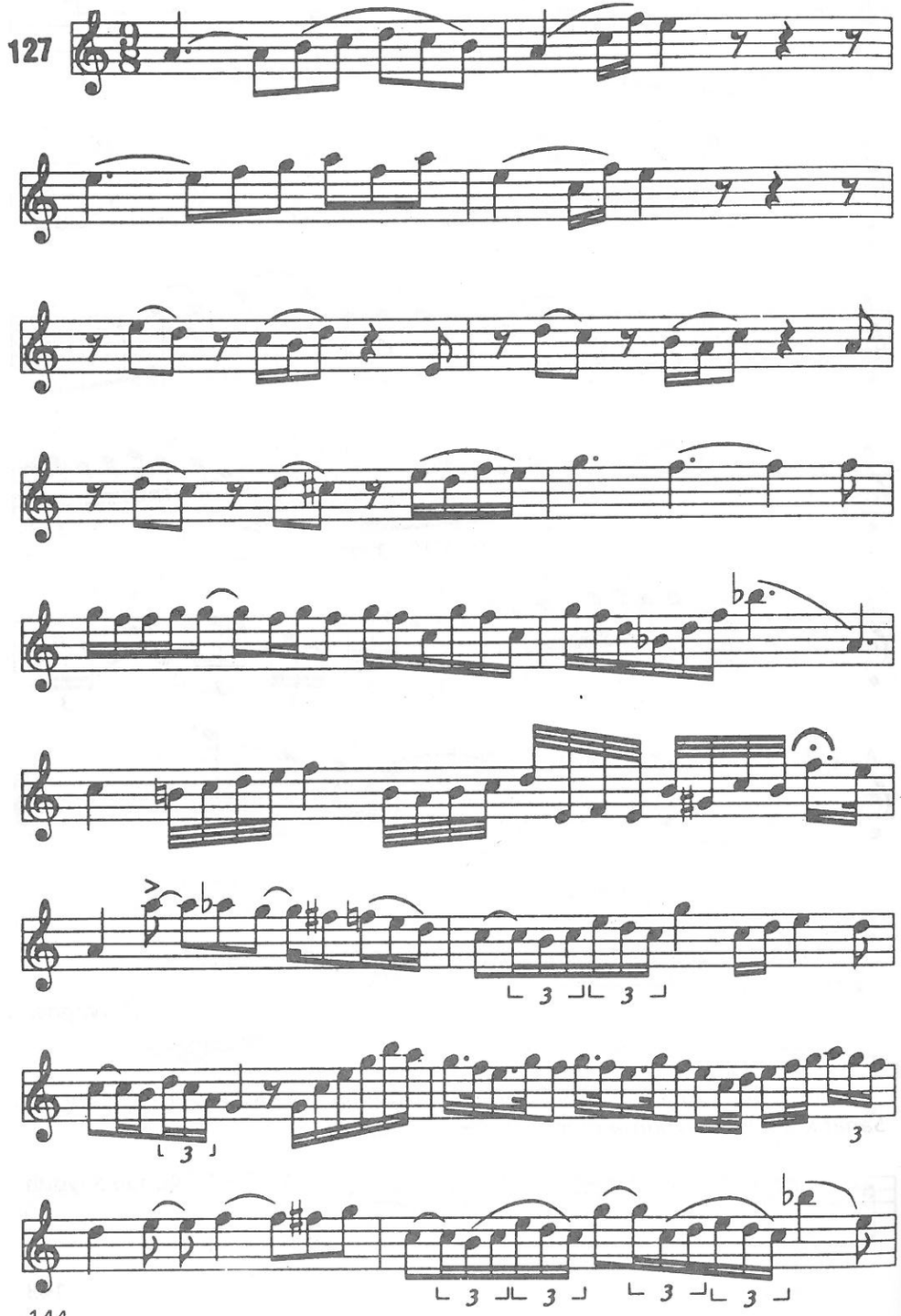

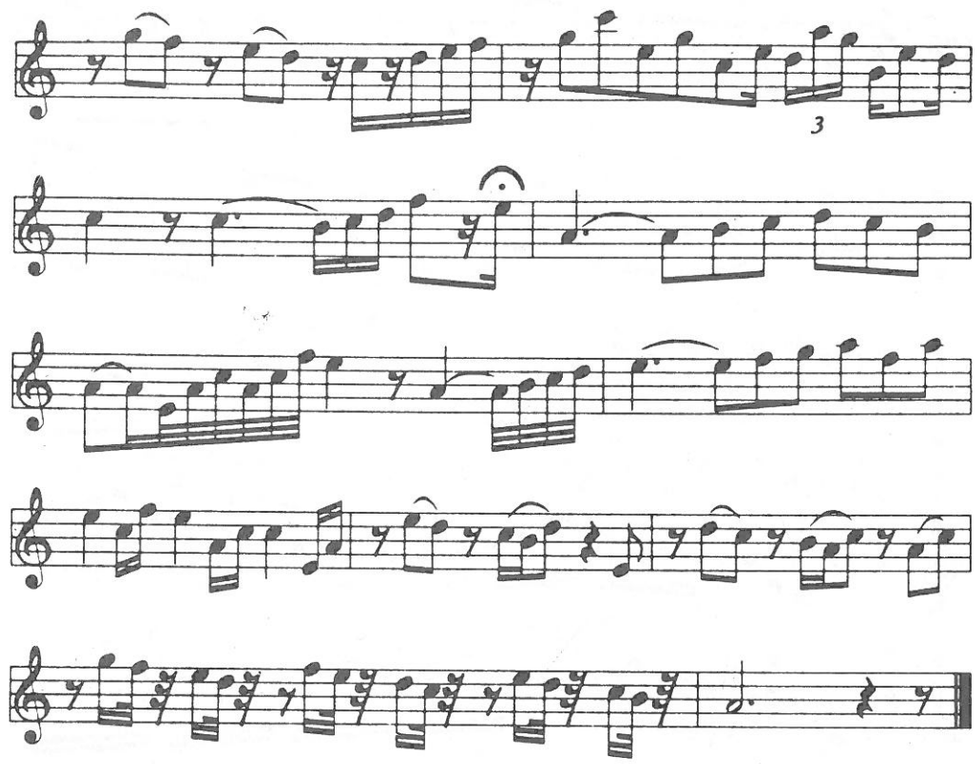
Müziğin ruhunu aşktan başka birşeyle anlatamam.

R. Wagner

Sanat her zaman kökü içinden çıktığı toprağa bağlı kaldıkça gelişmiştir. Sanat kökünden ayrılınca ölür.

Adnan Saygun

Ölümün ulaşamayacağı tek şey sanattır.

Oscar Wild (1856 - 1900)
İrlandalı Şair
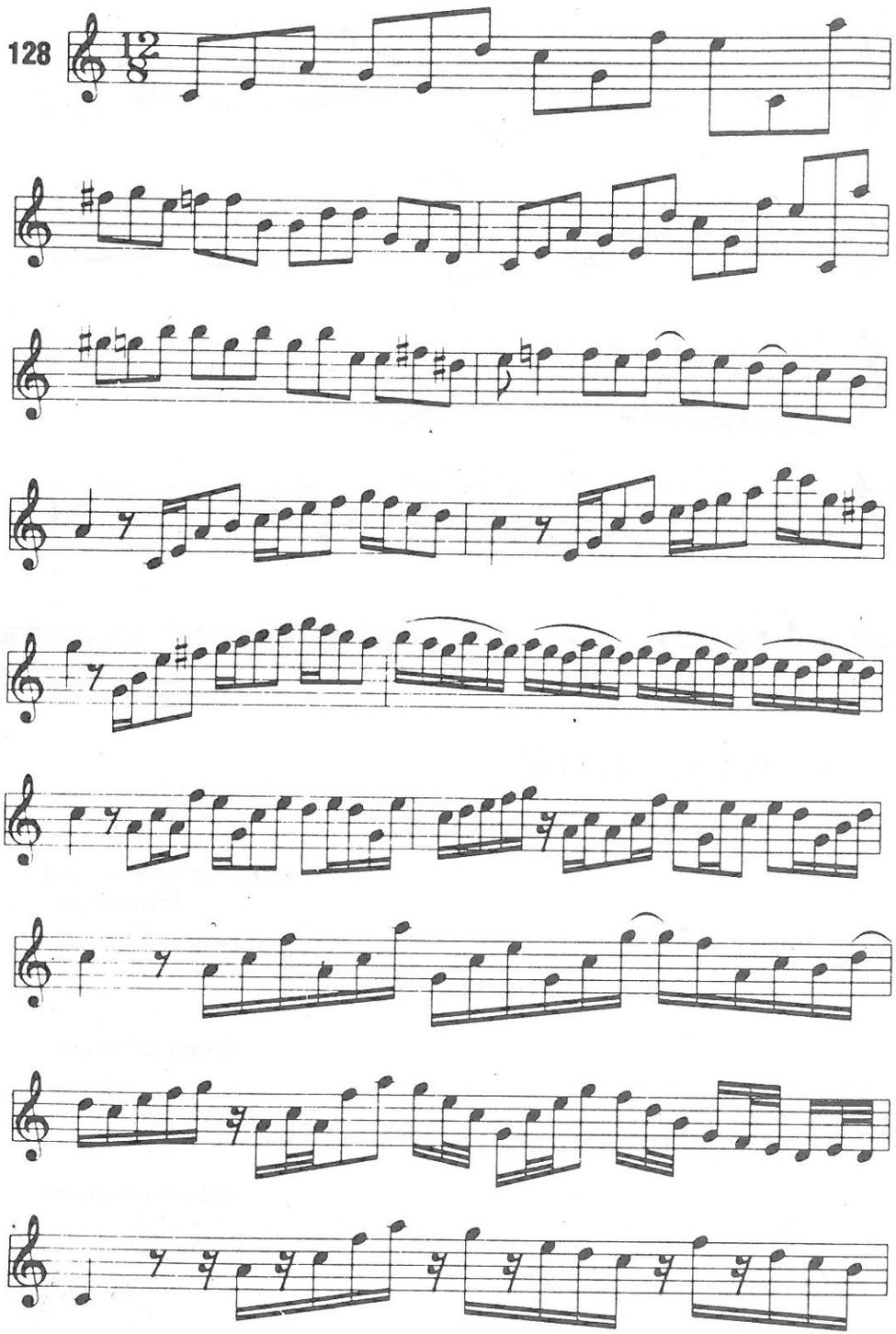
En yüksek müzik koro ve orkestra ile anlatılır.
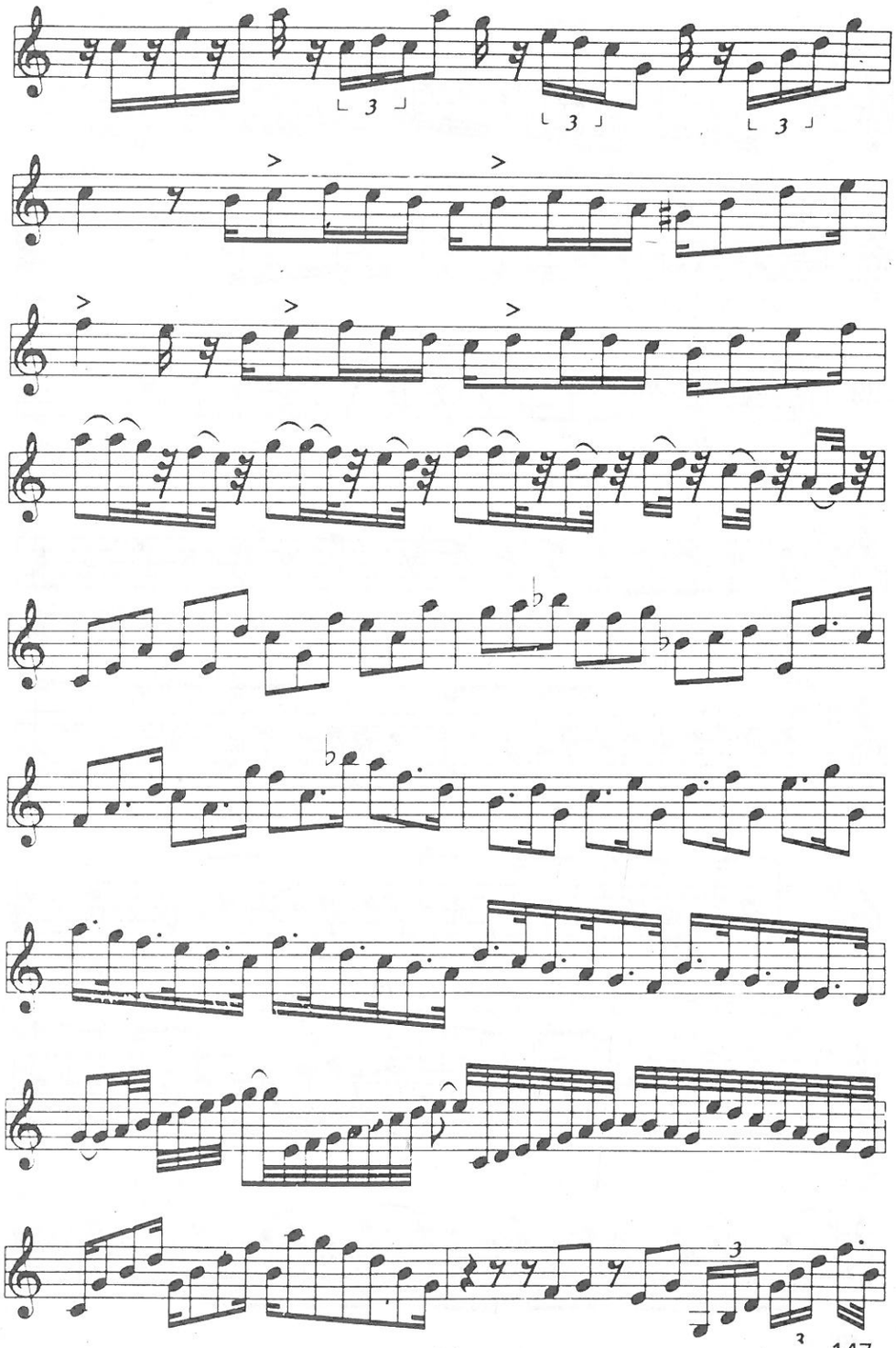
Robert Sehumann
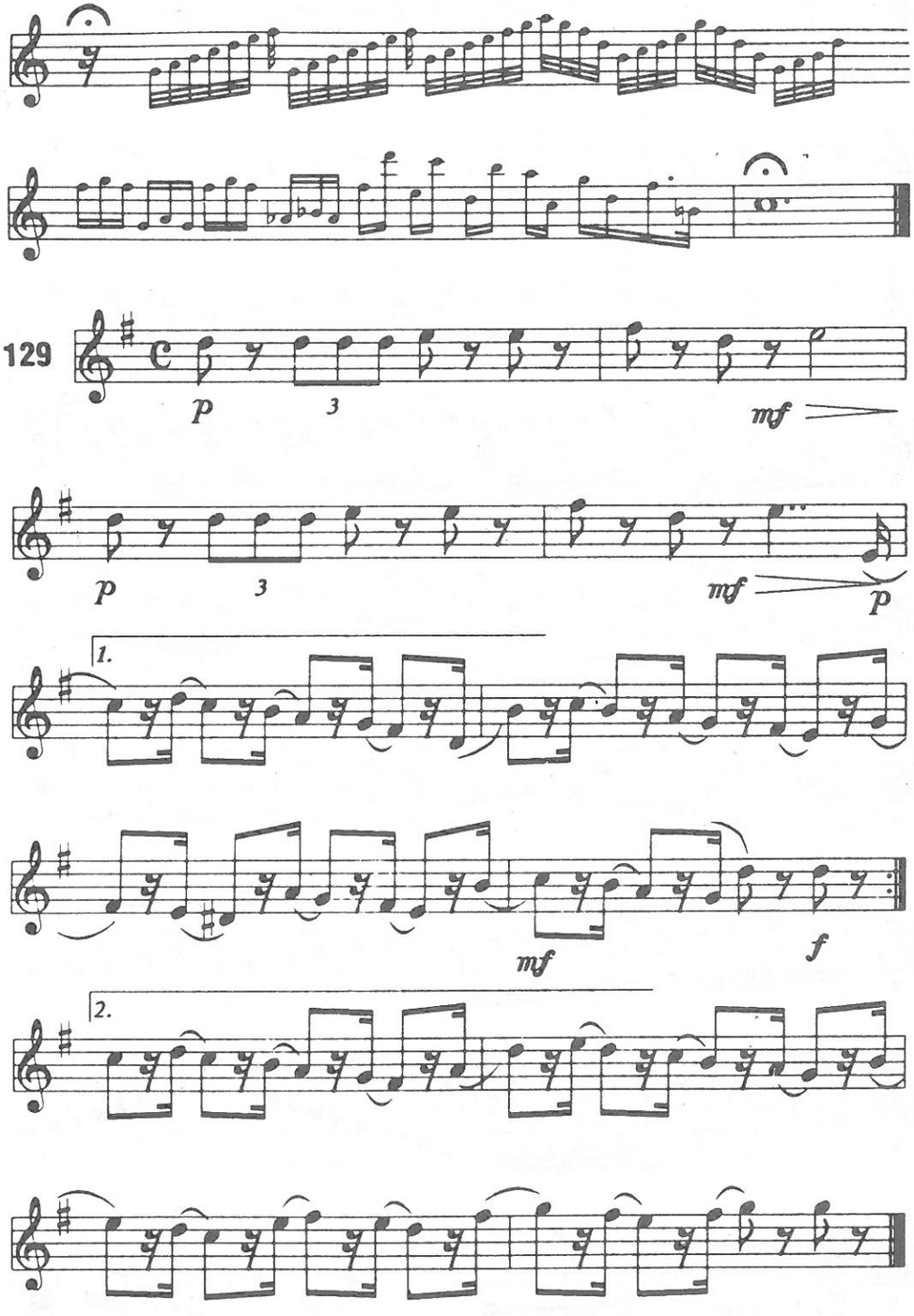
Çalarken sizi dinleyenlerle ilgilenmeyiniz.
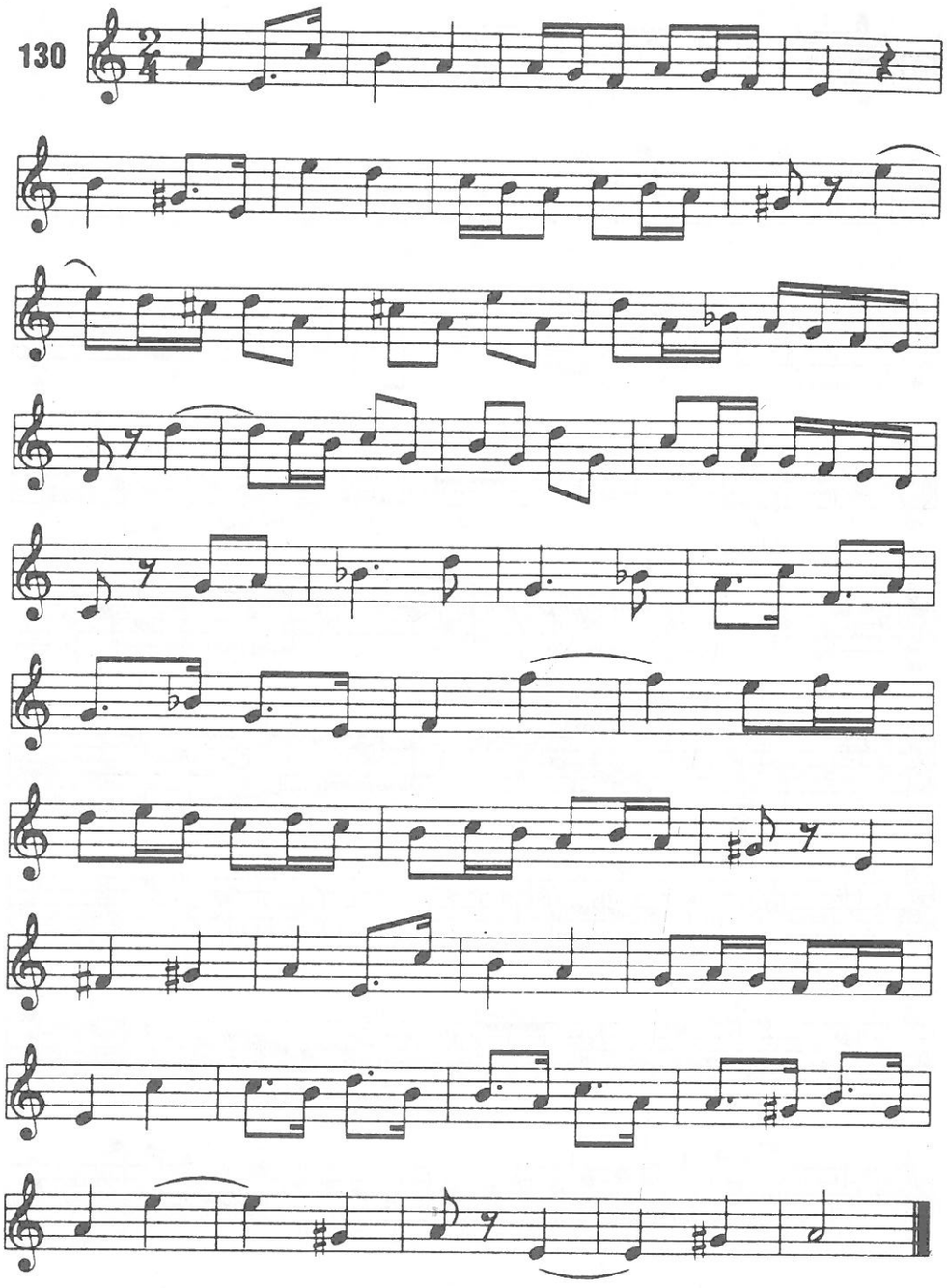
Robert Sehumann
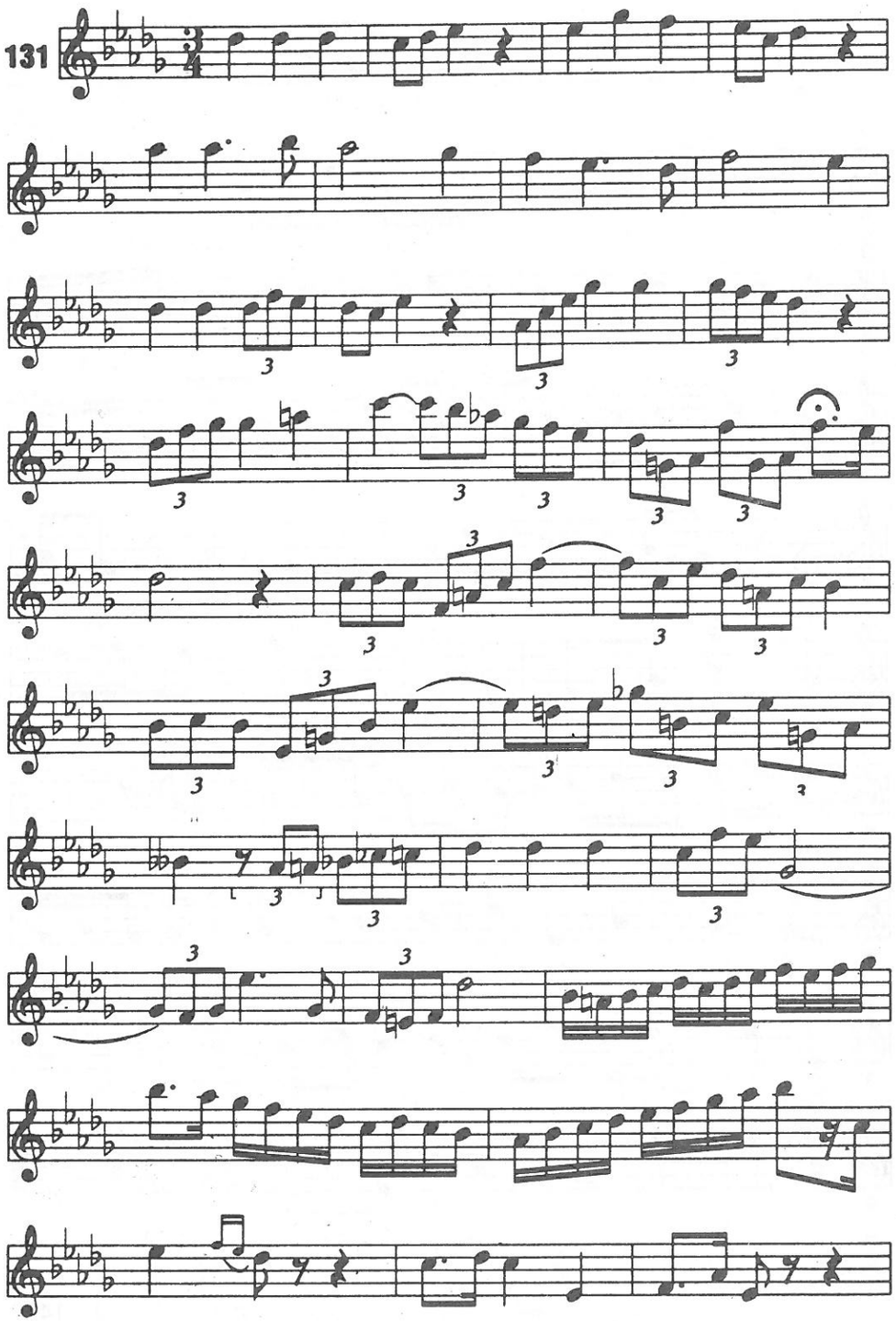
128
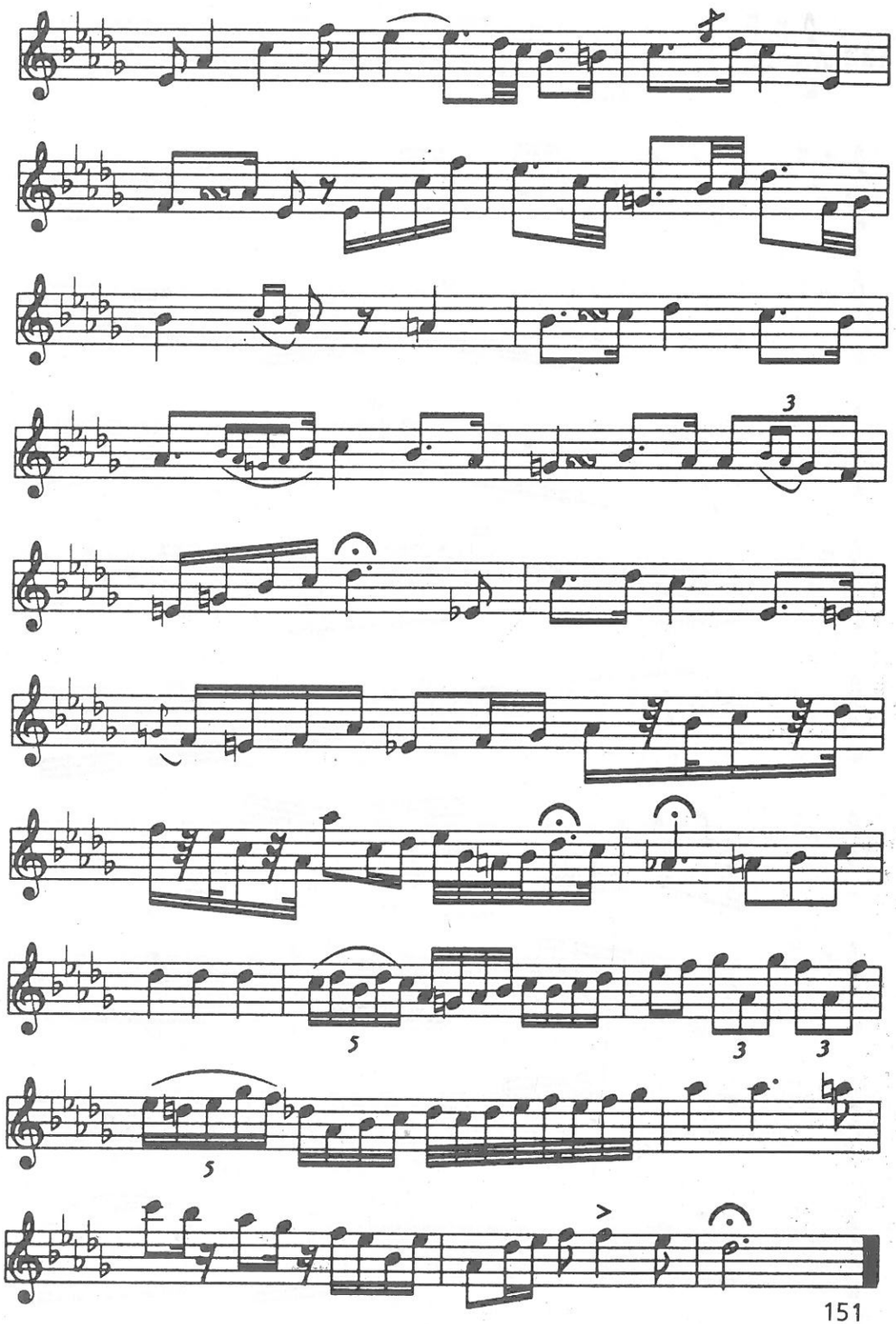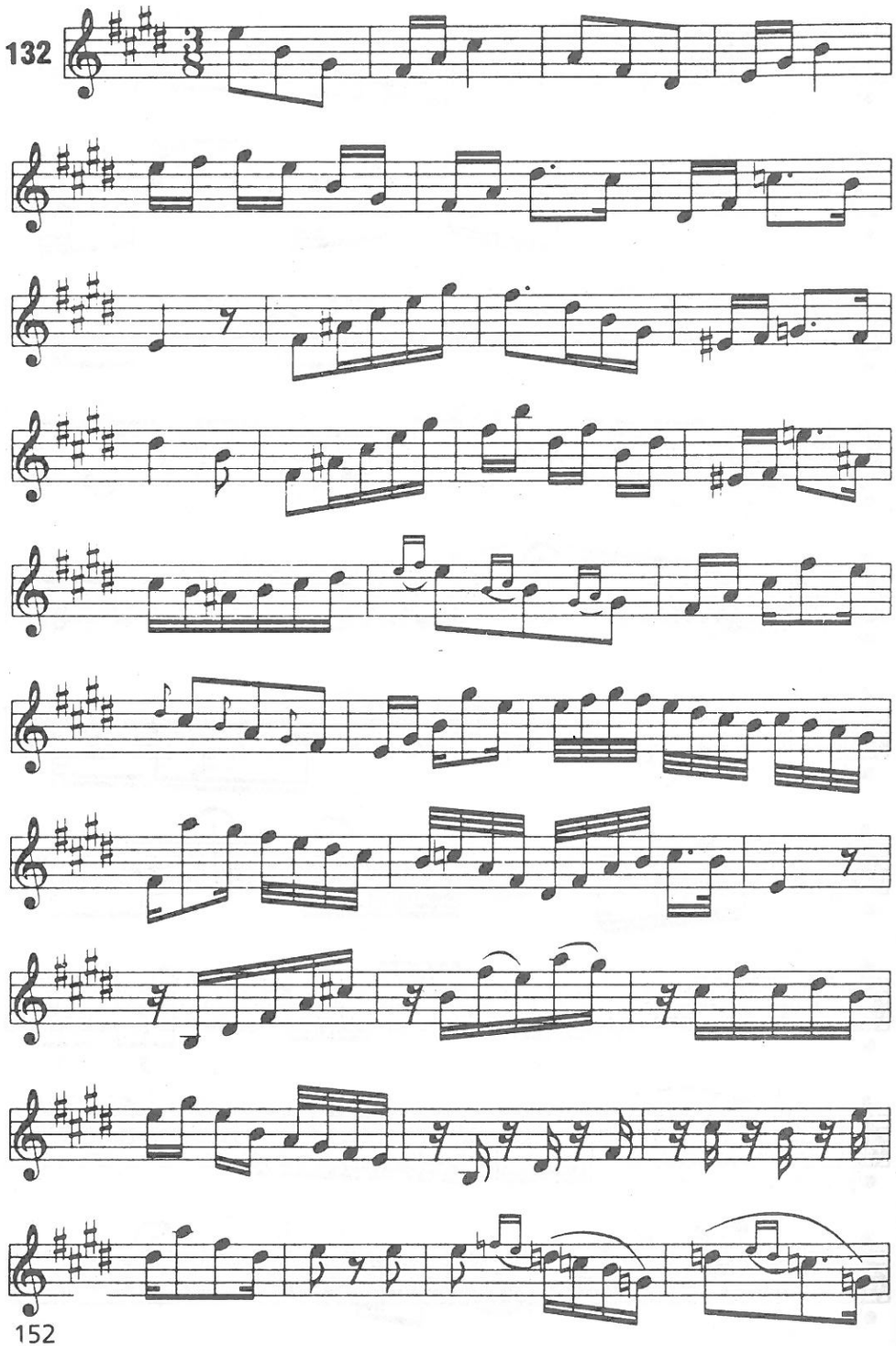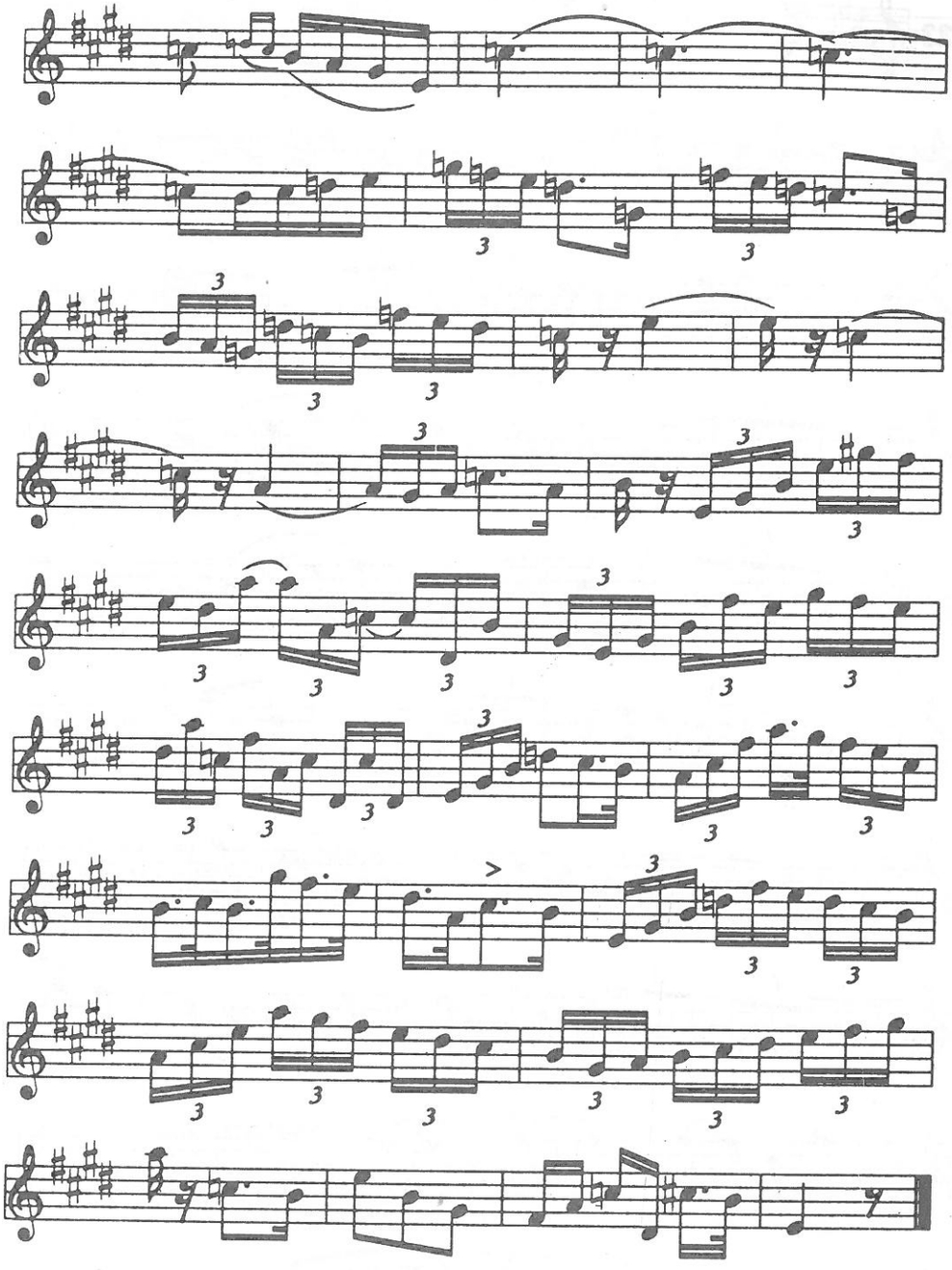

129
p
3
mf
p
3
mf
p
1.
mf
f
2.

130
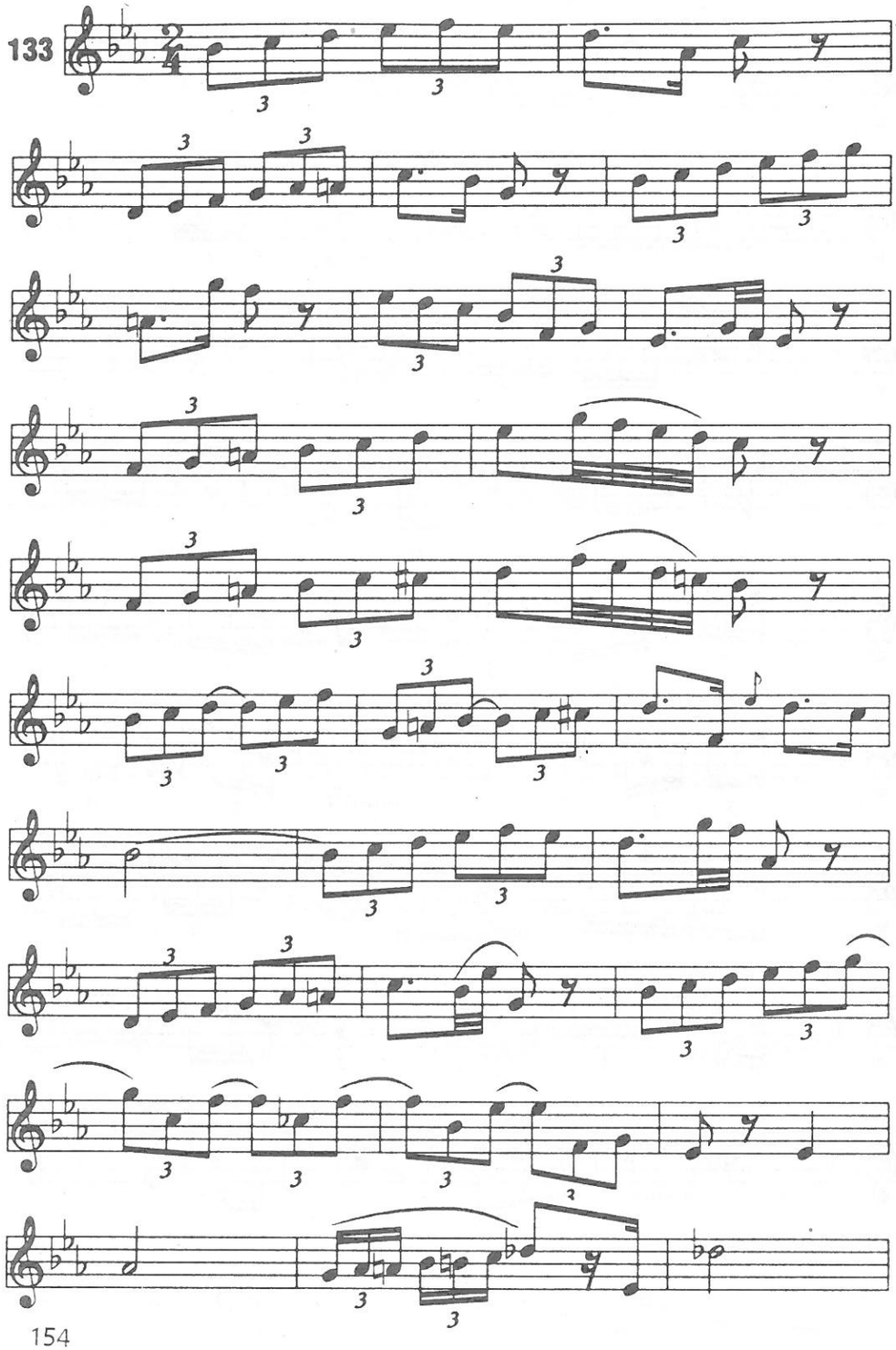

131
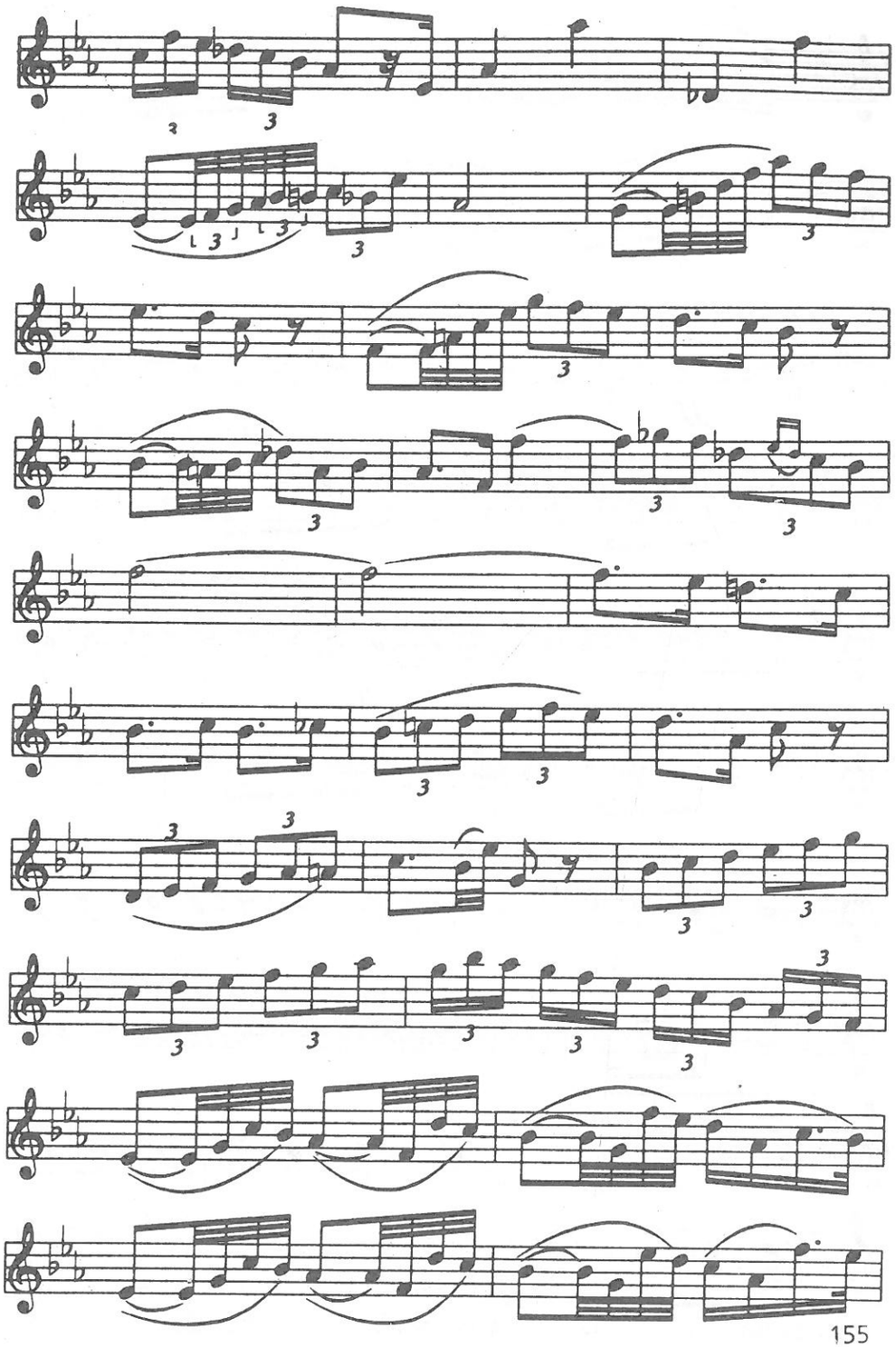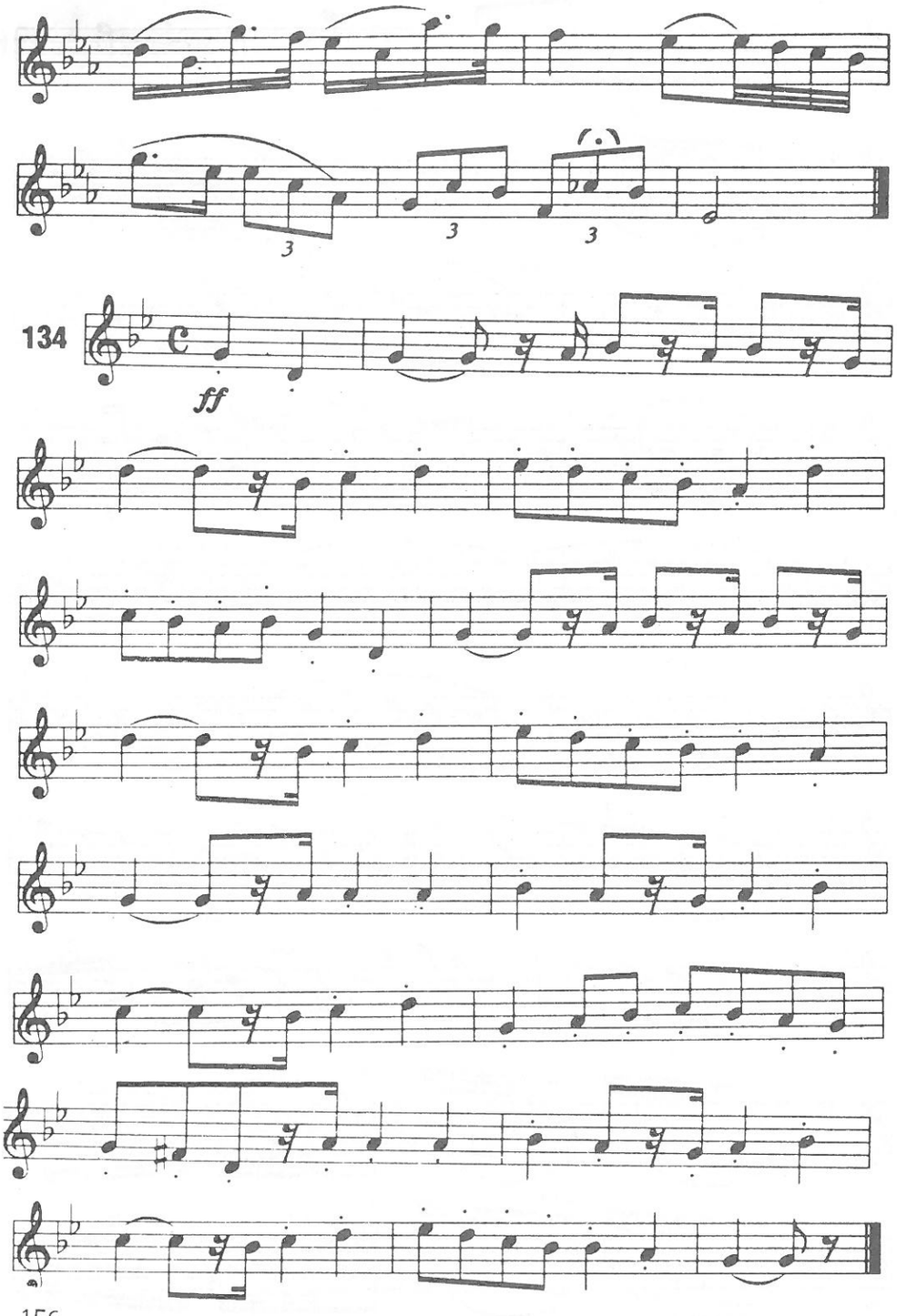

132
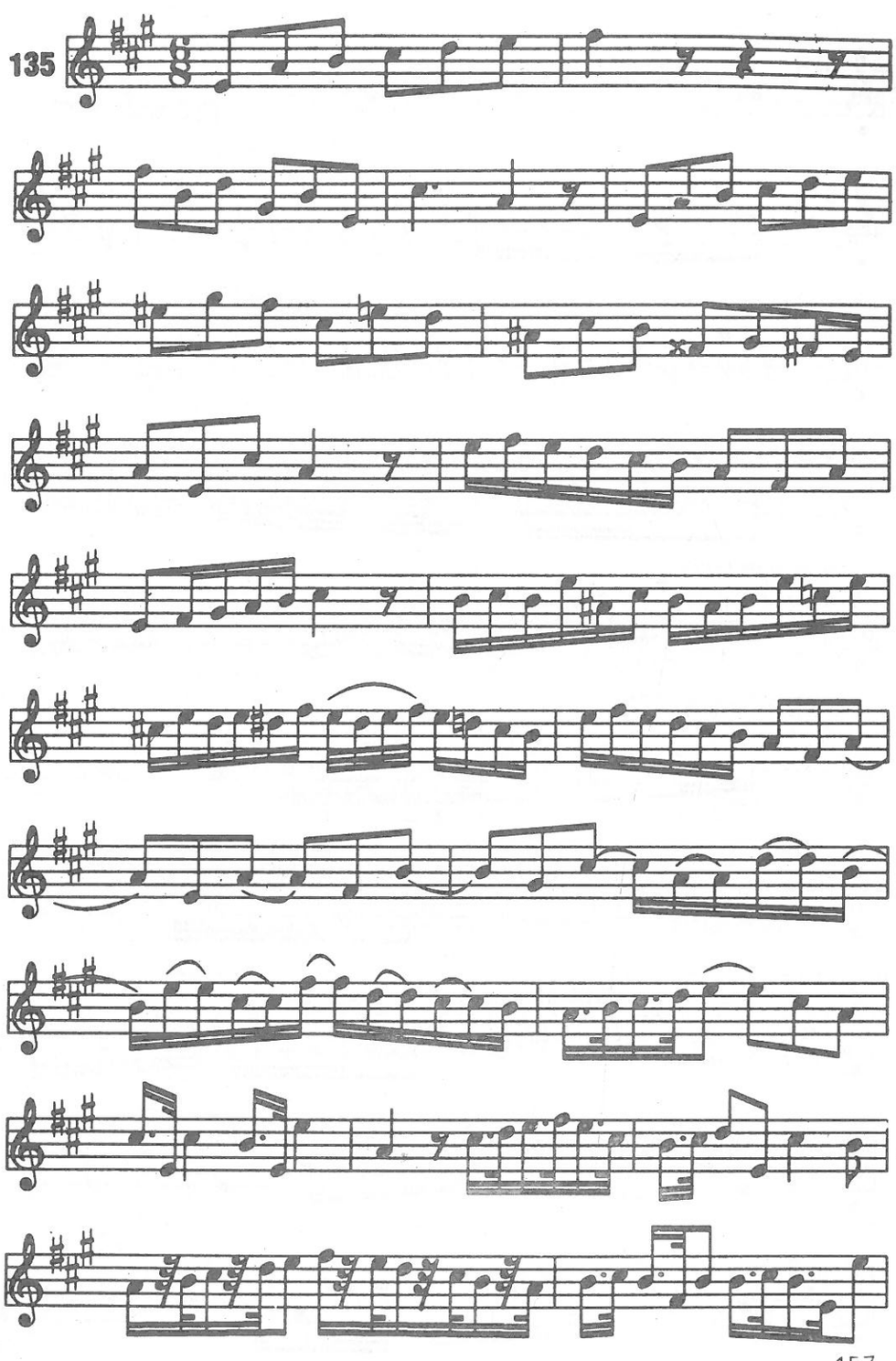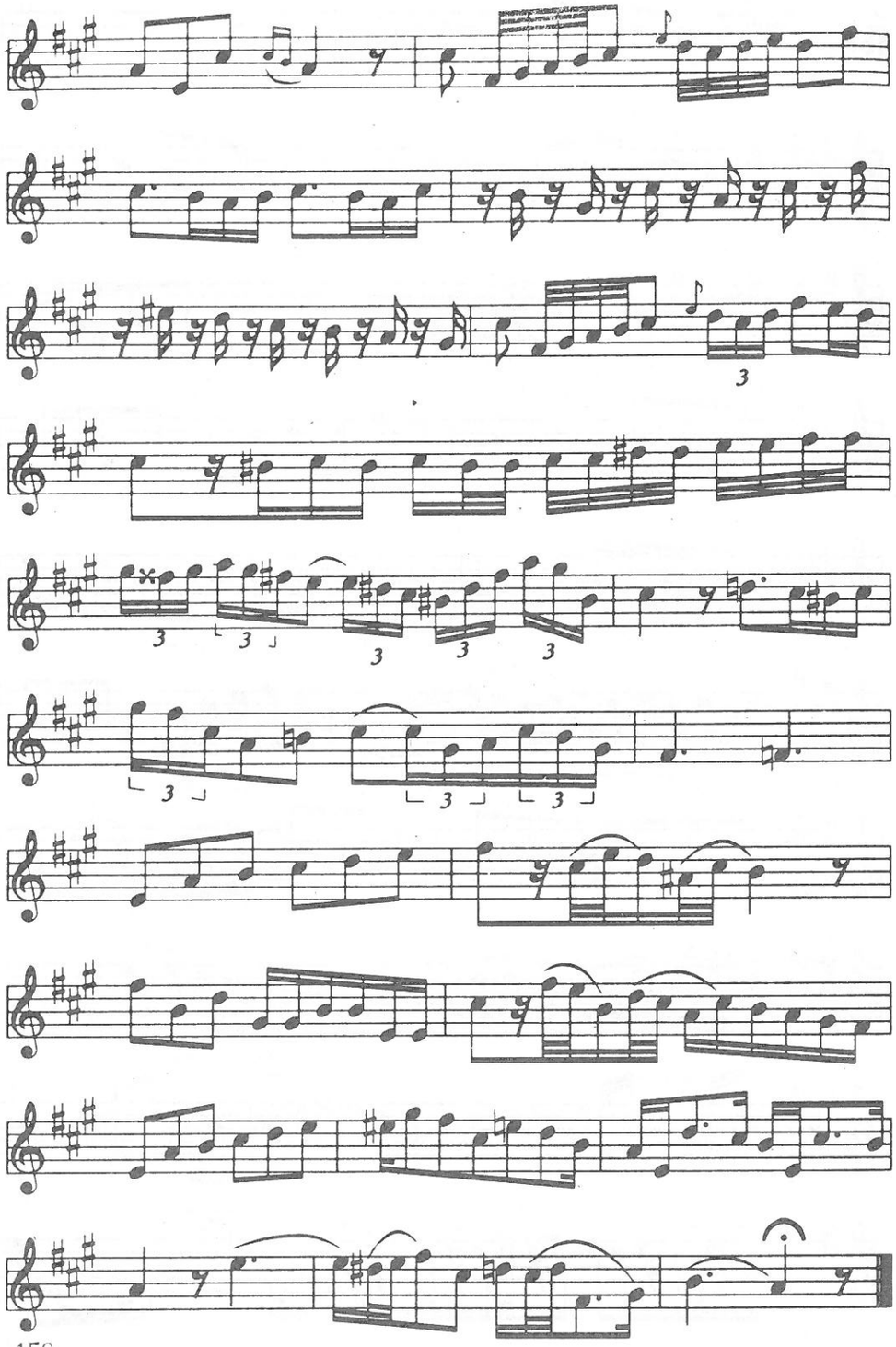

133
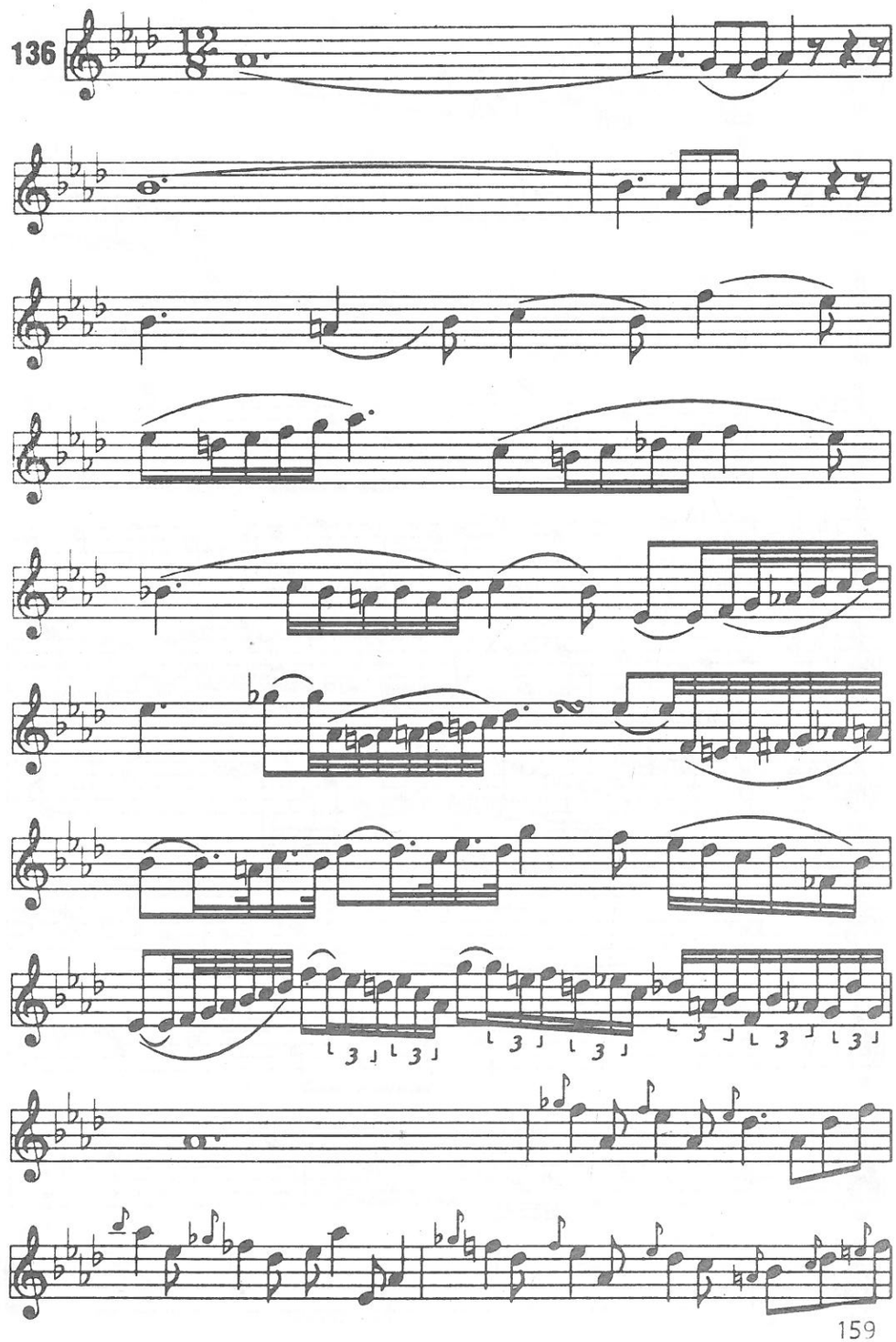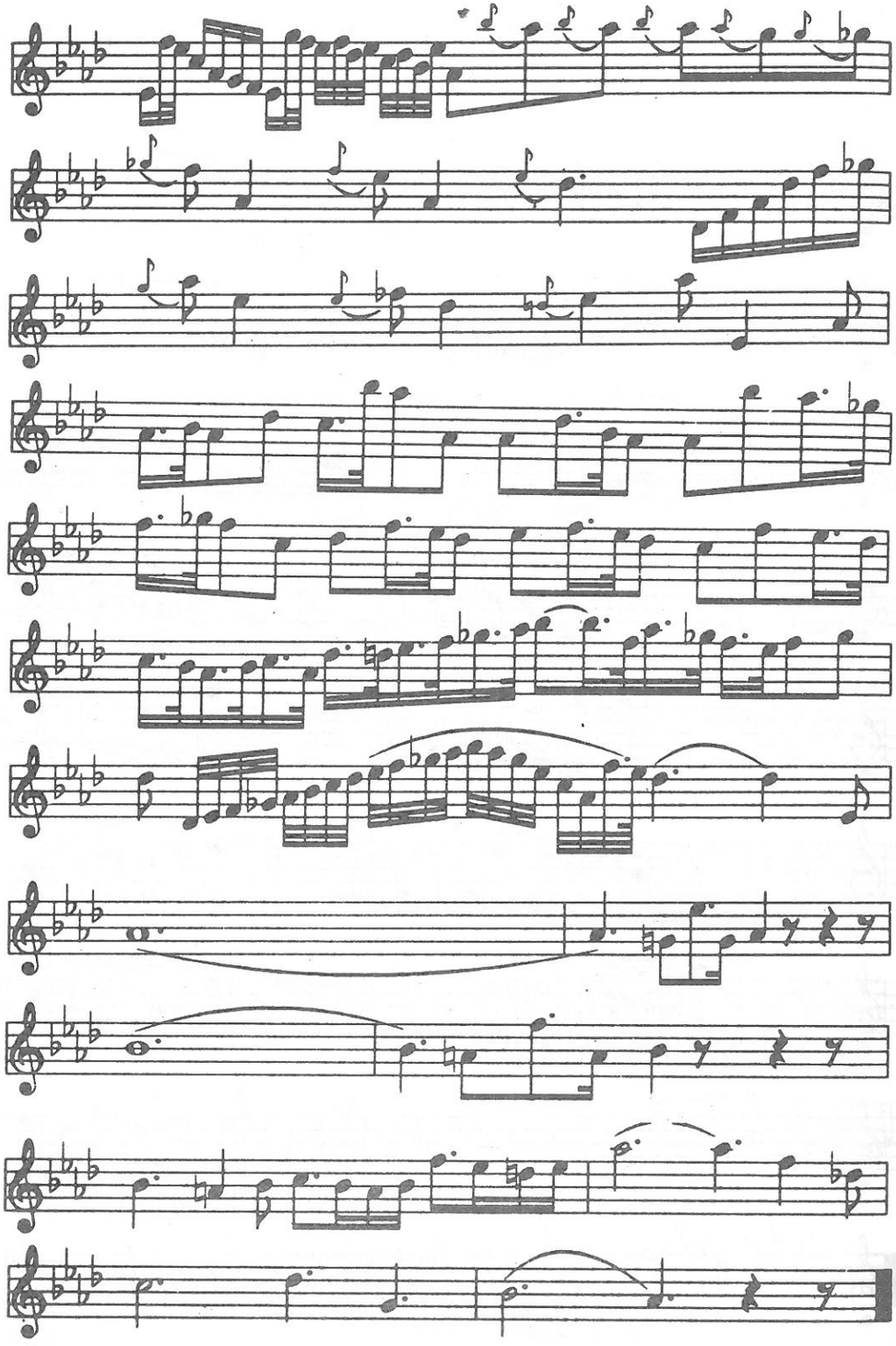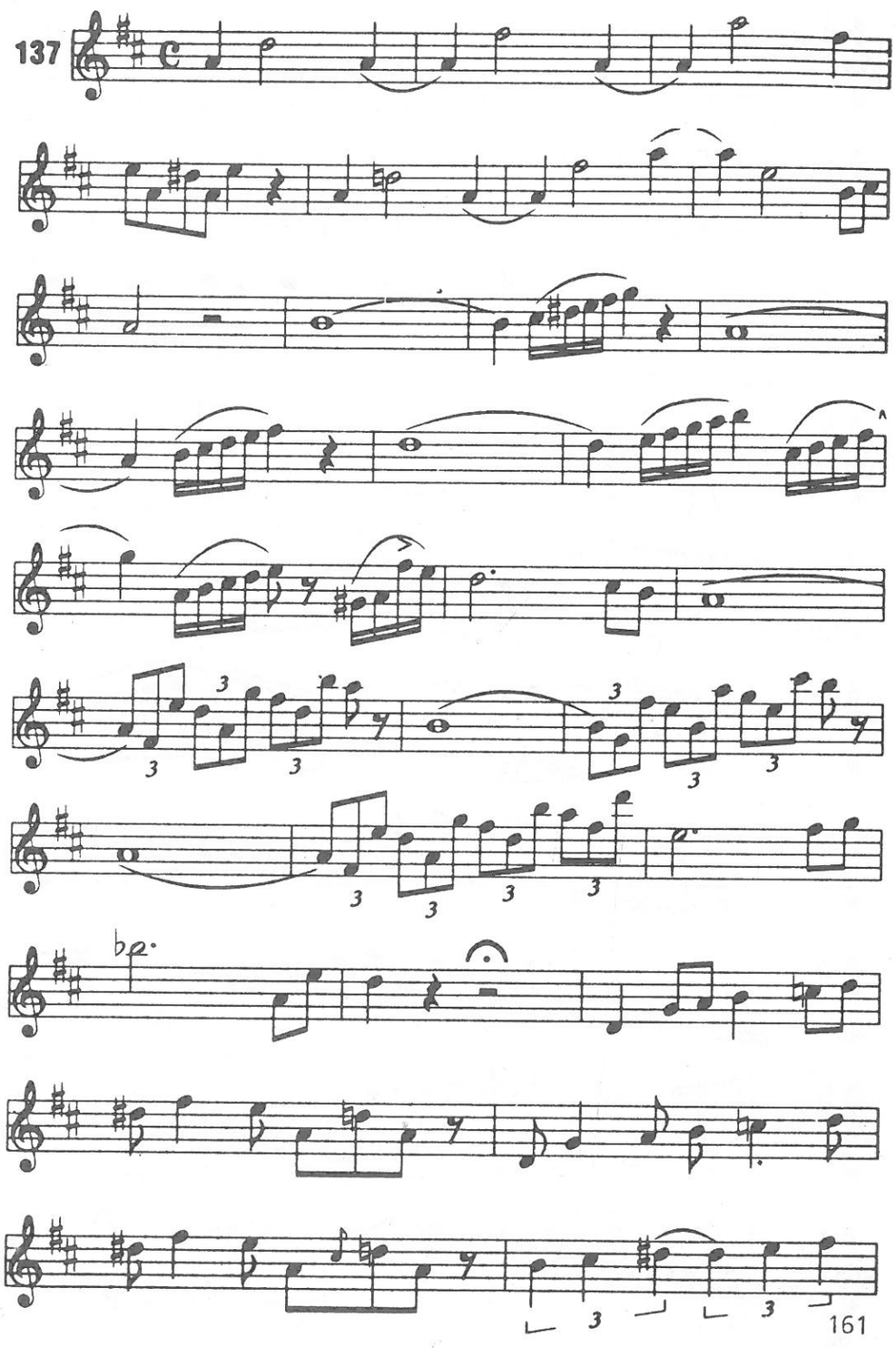

134
ff
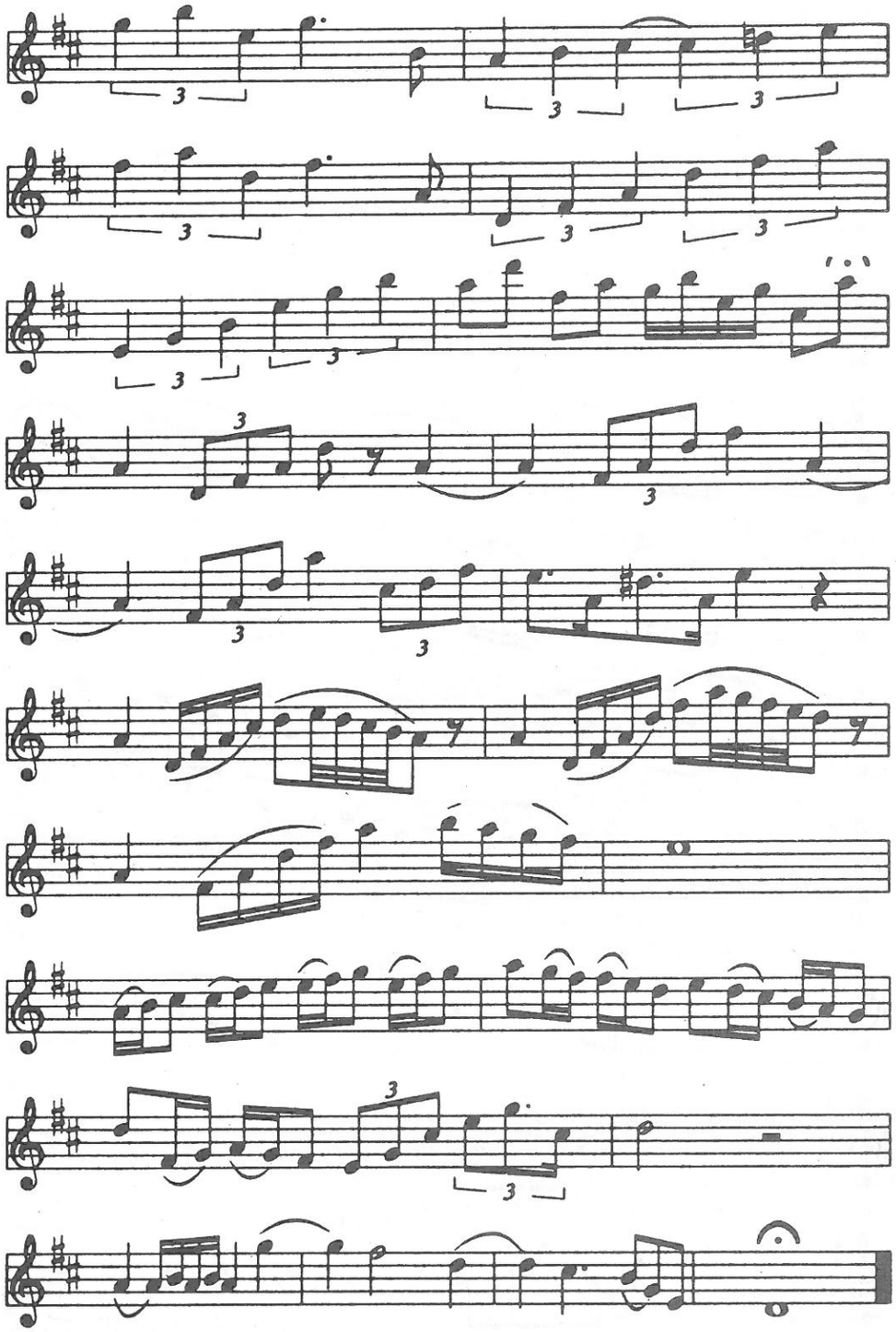

135
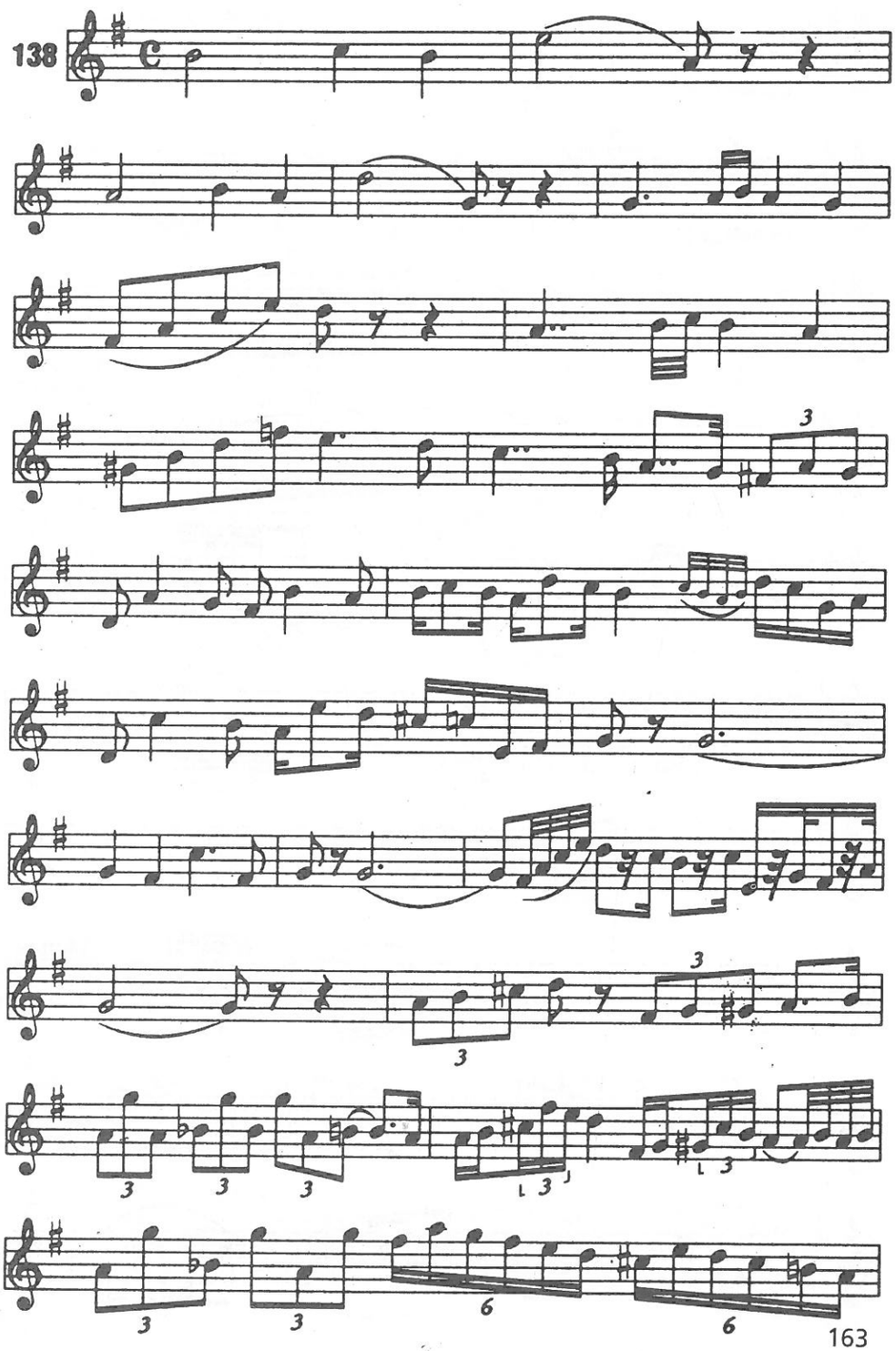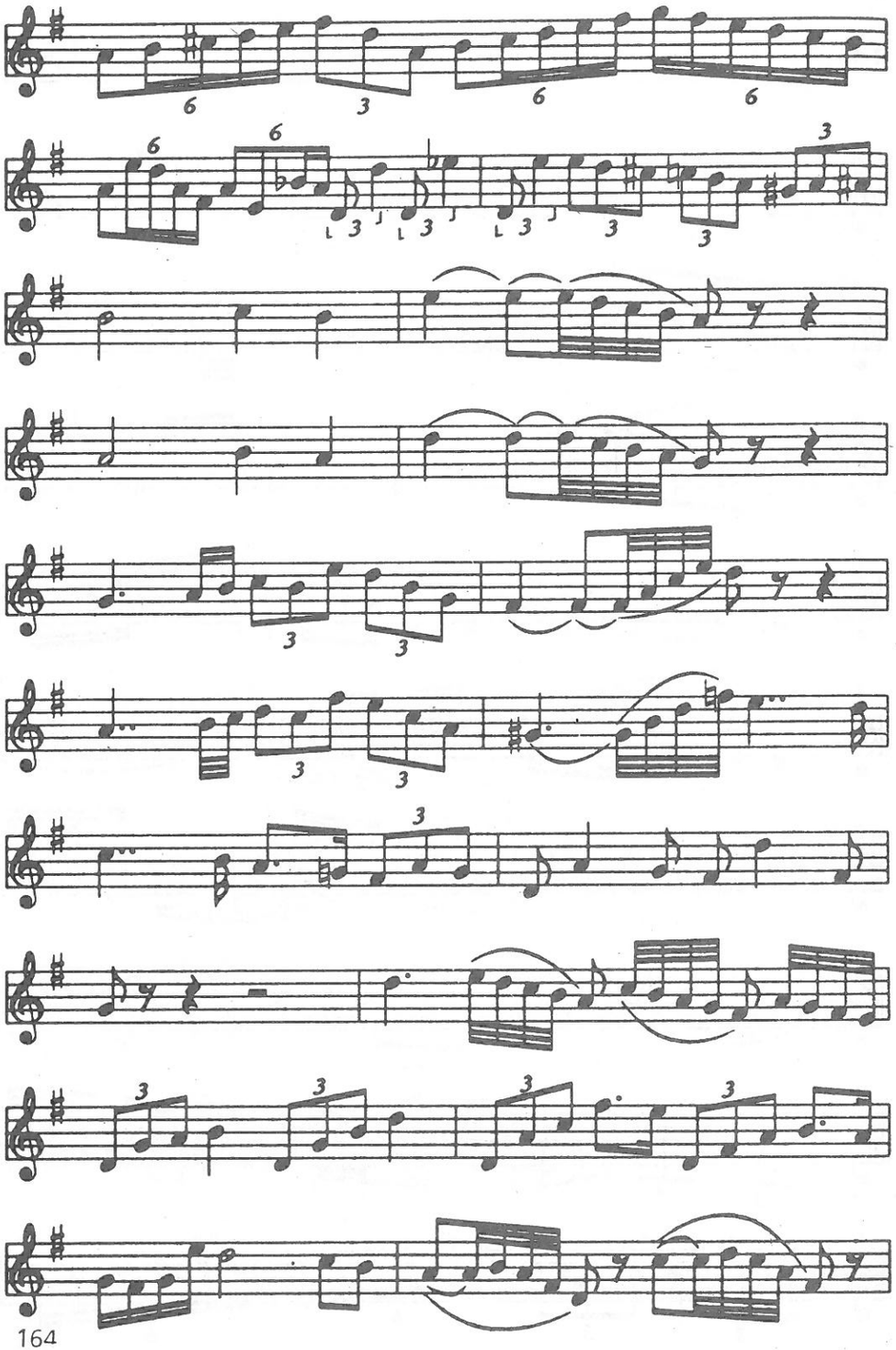

136
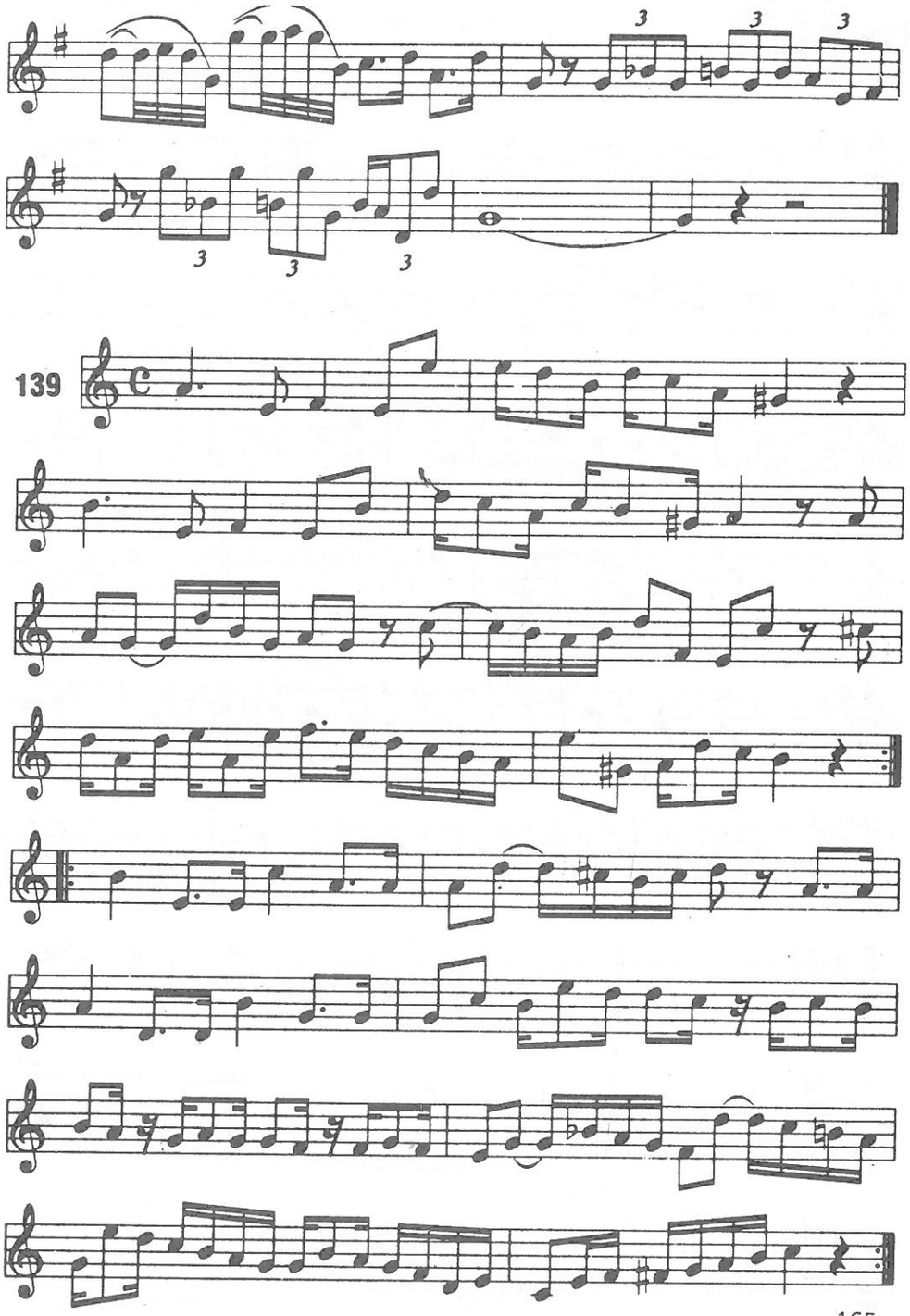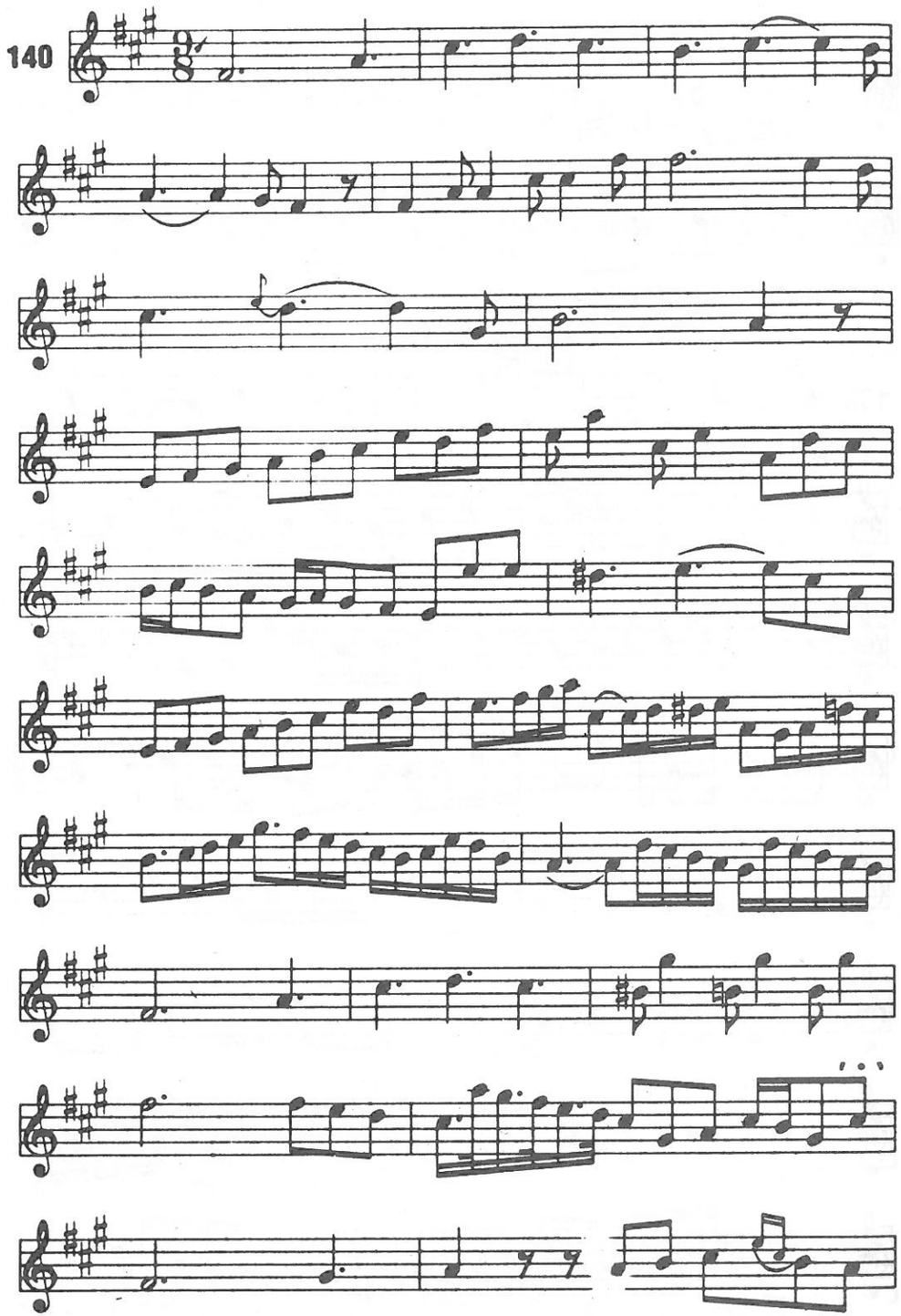

137
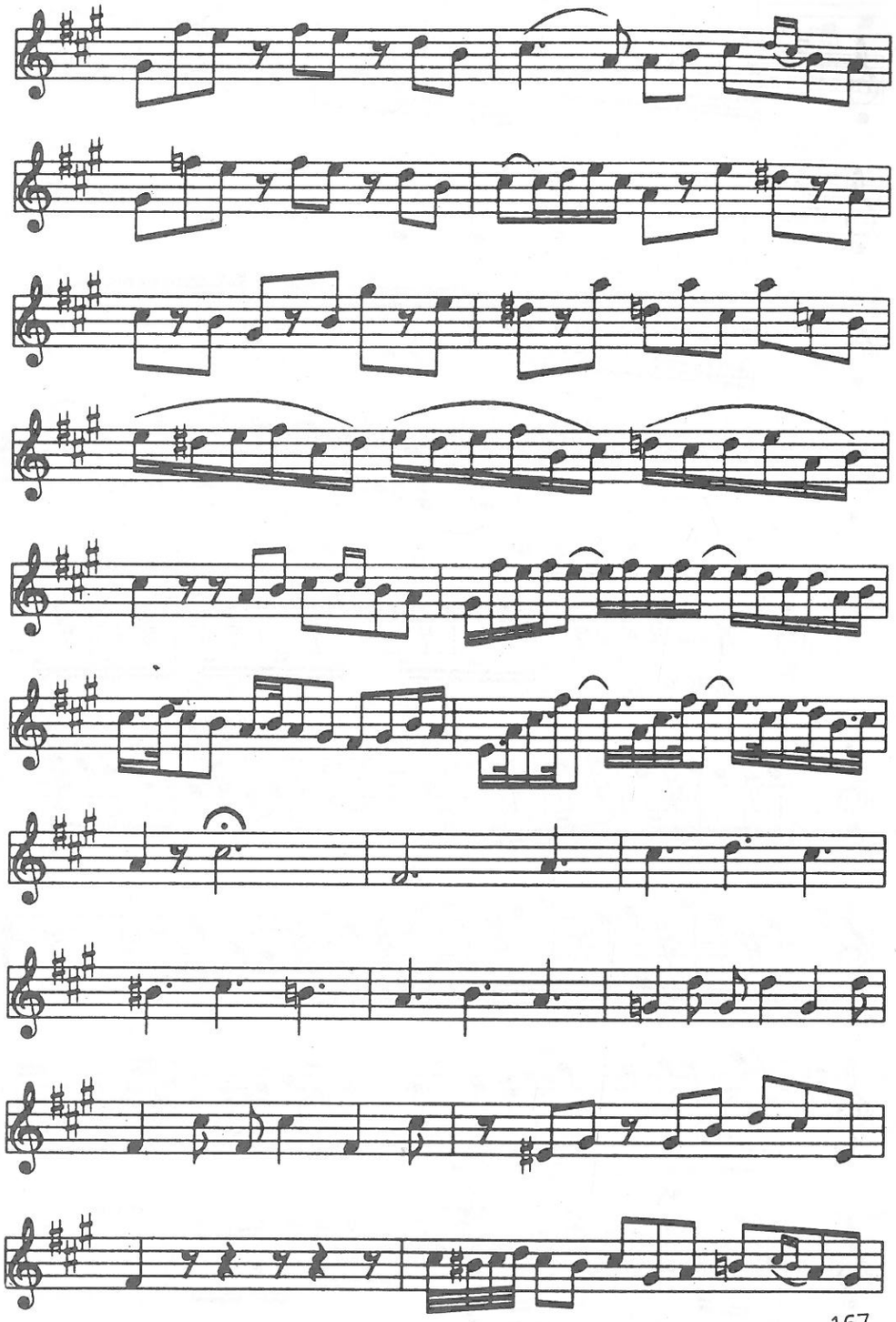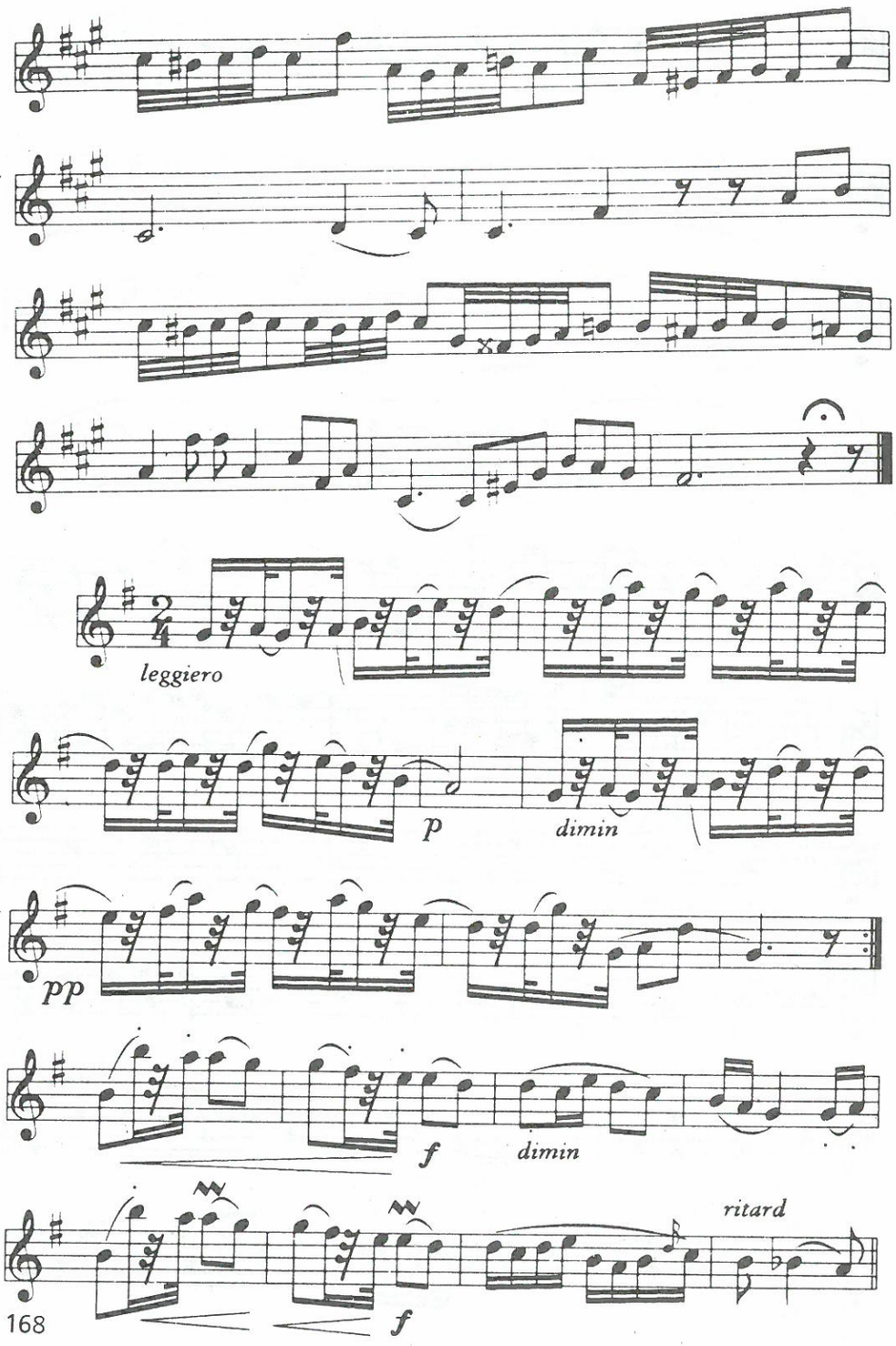

138

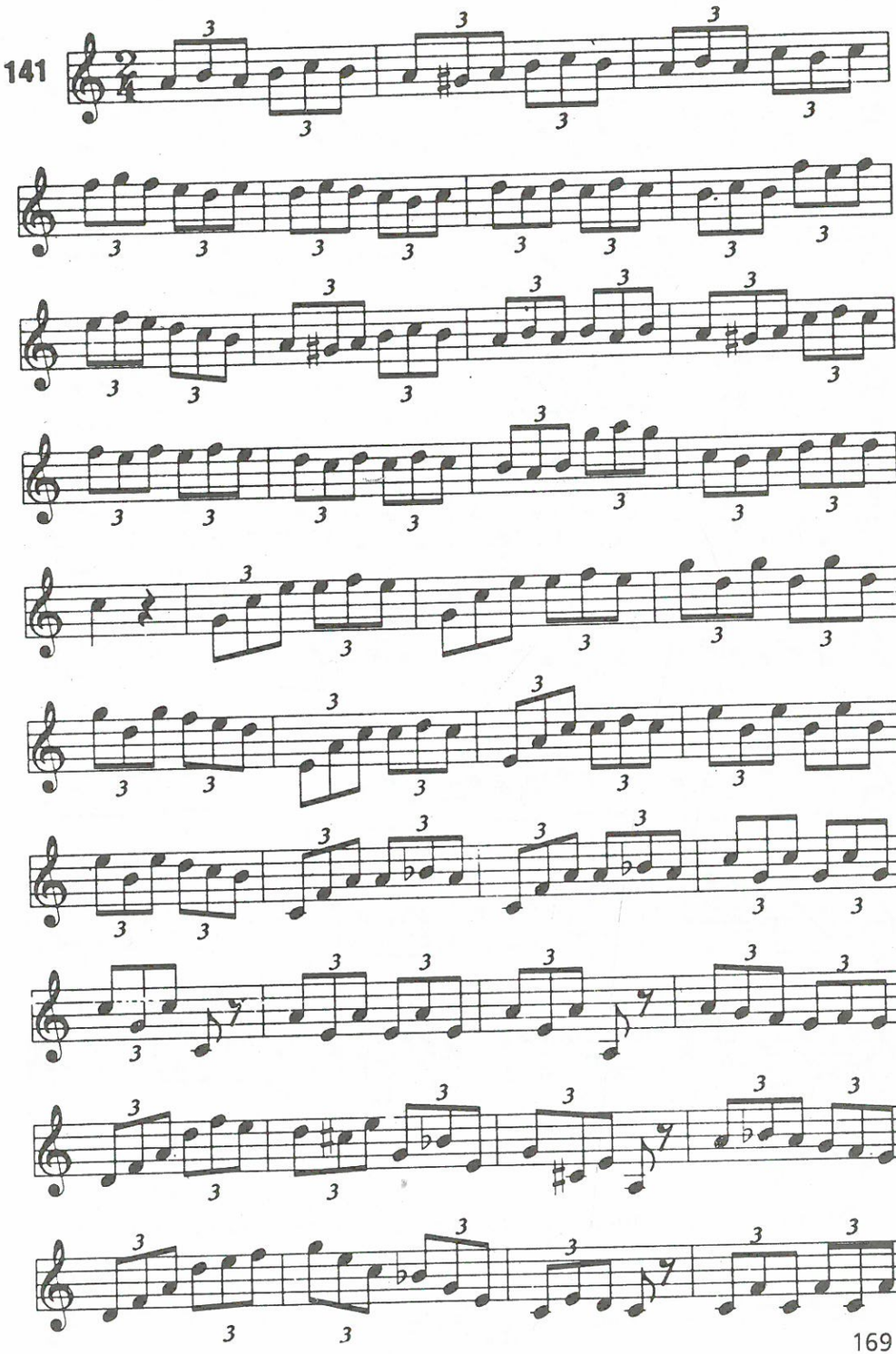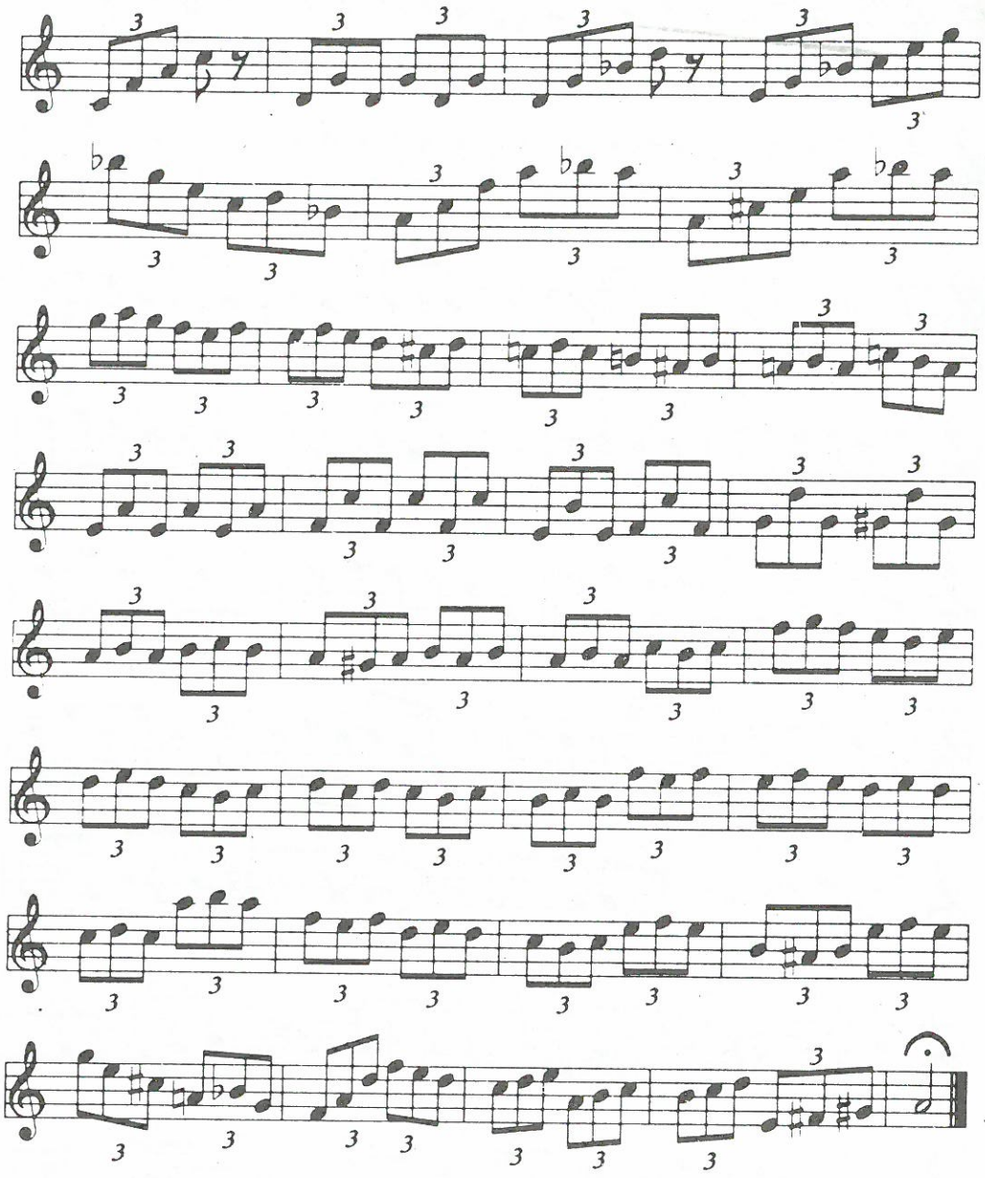

139

140
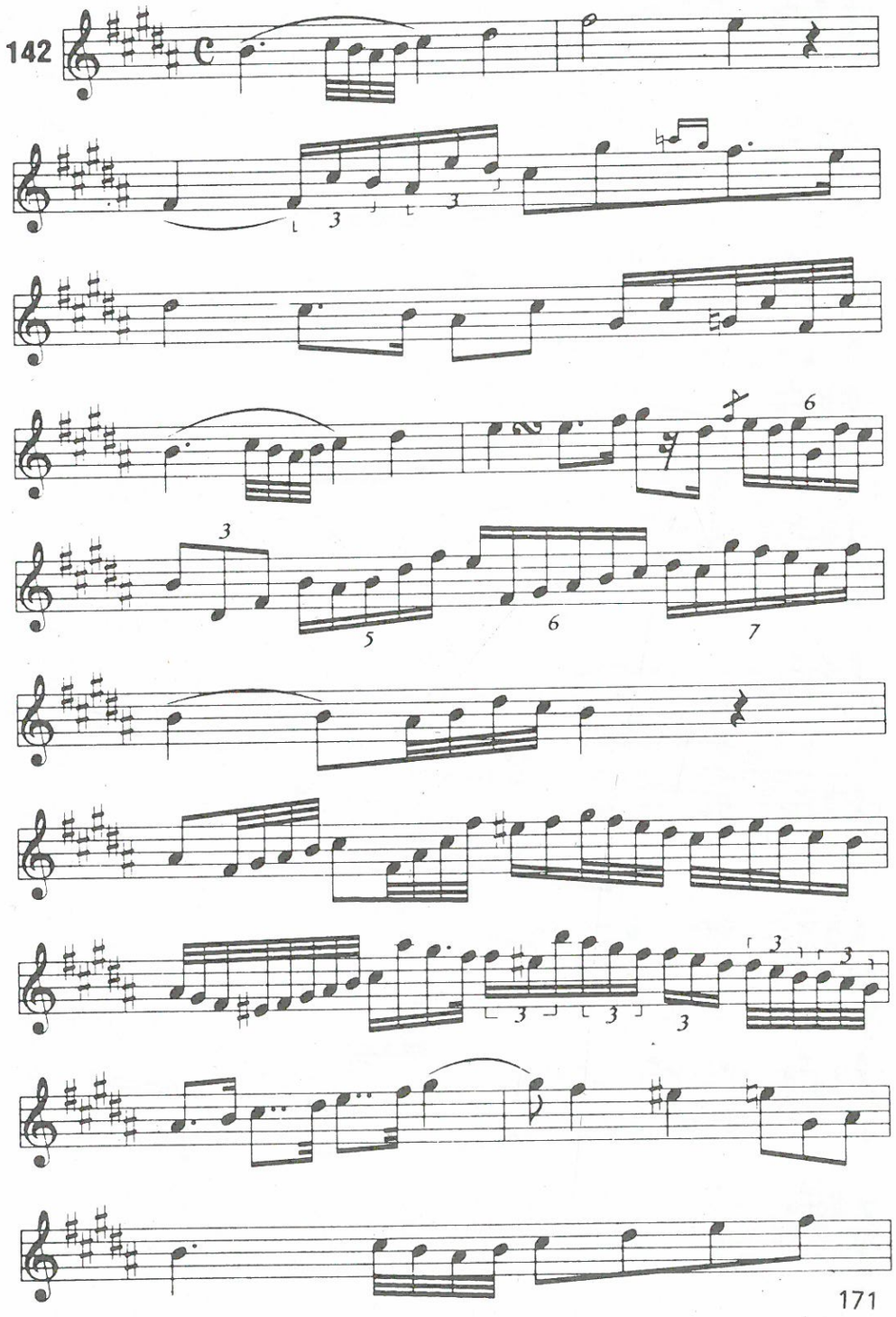

leggiero
p
dimin
pp
f
dimin
ritard
f
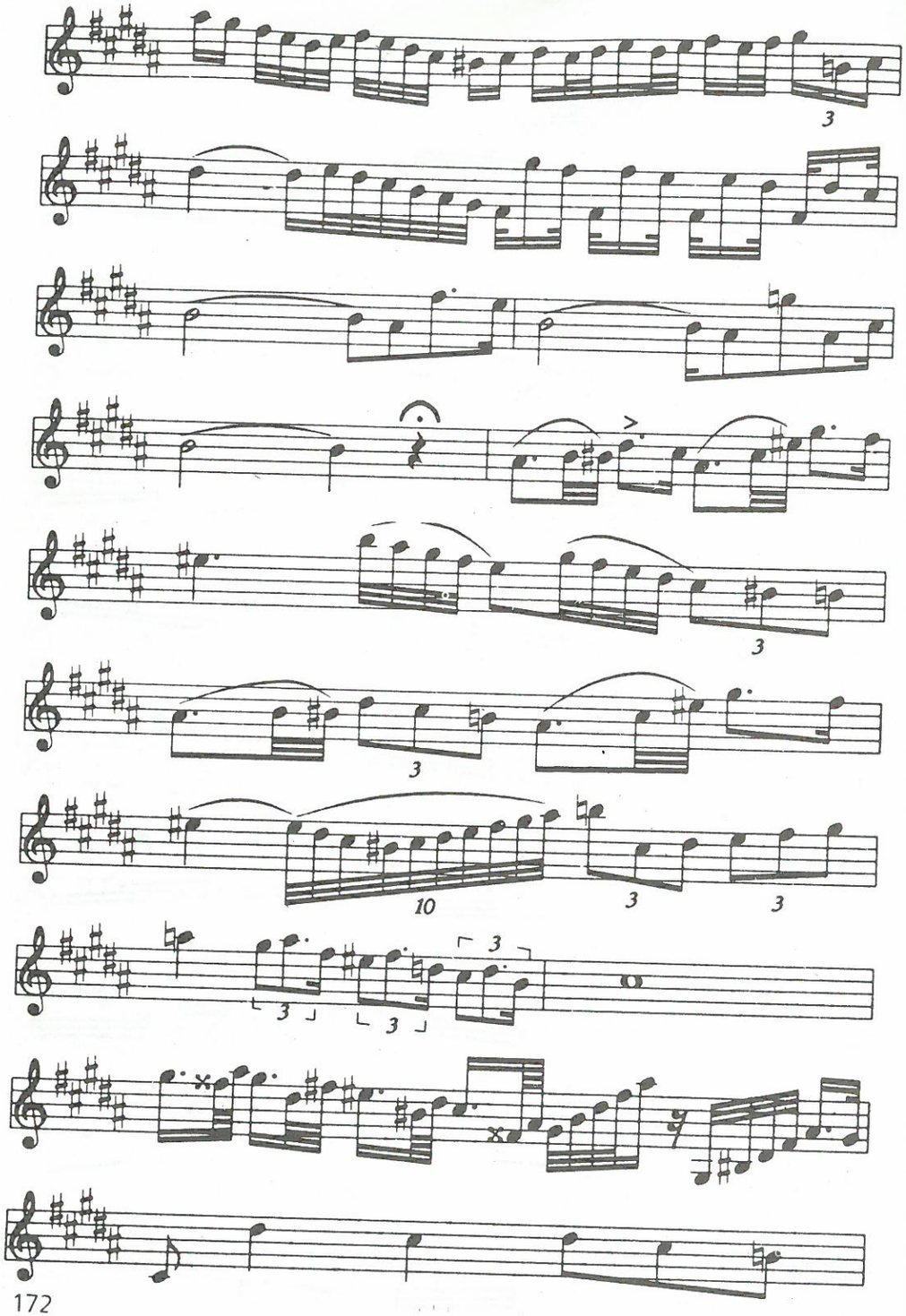

141
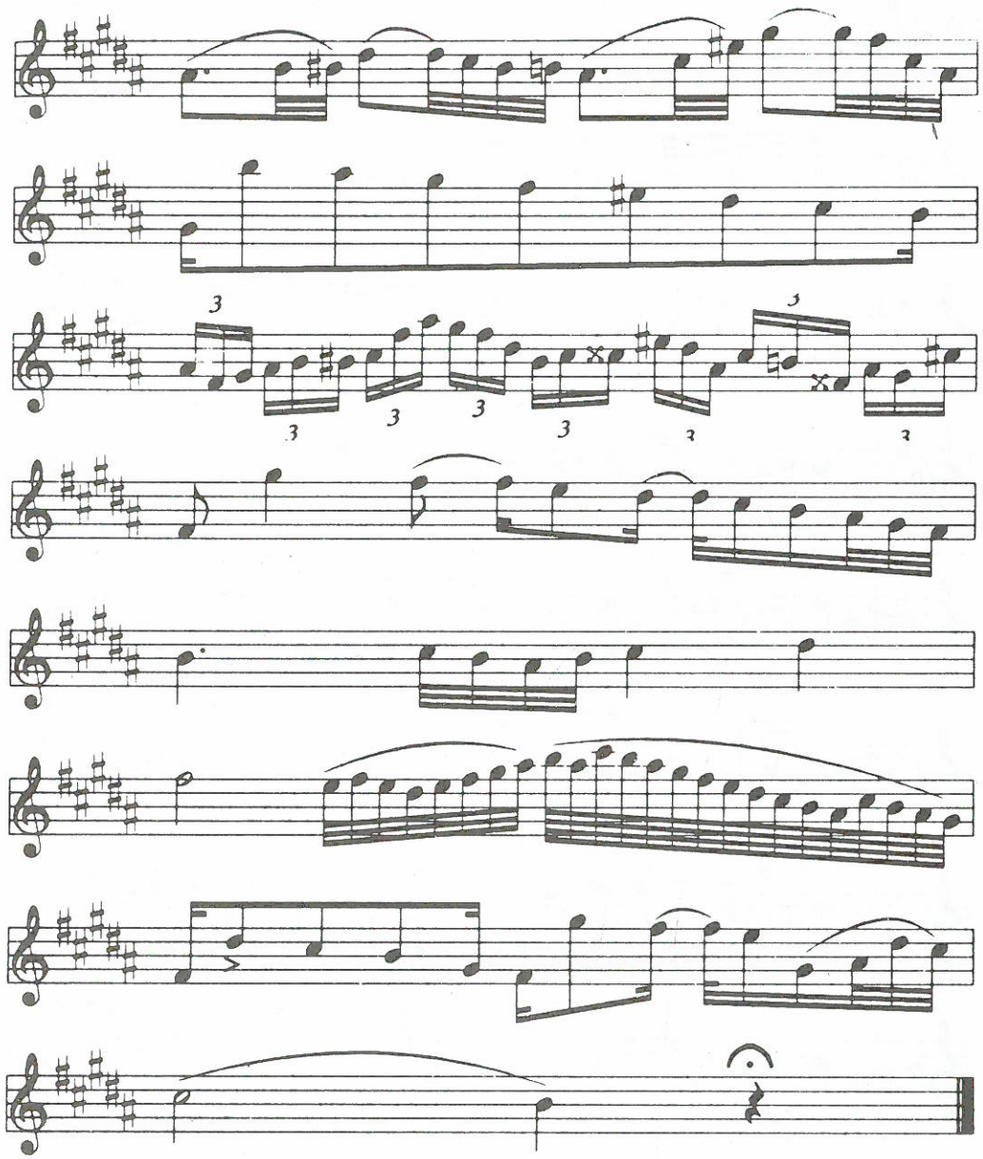

Bir yapıtın ruhunu sadece onun formunu anladıktan sonra kavrayacaksın.

Robert Sehumann
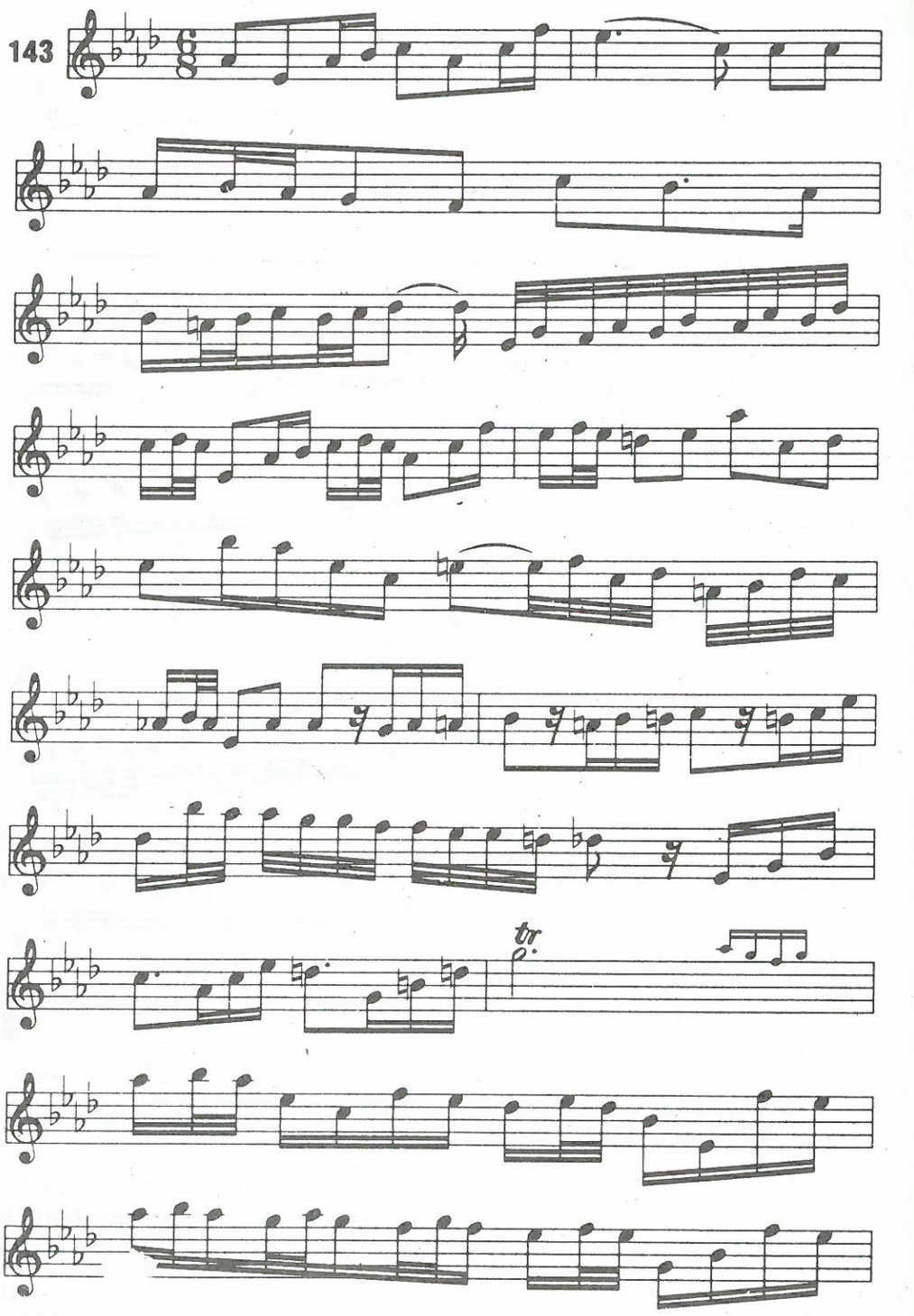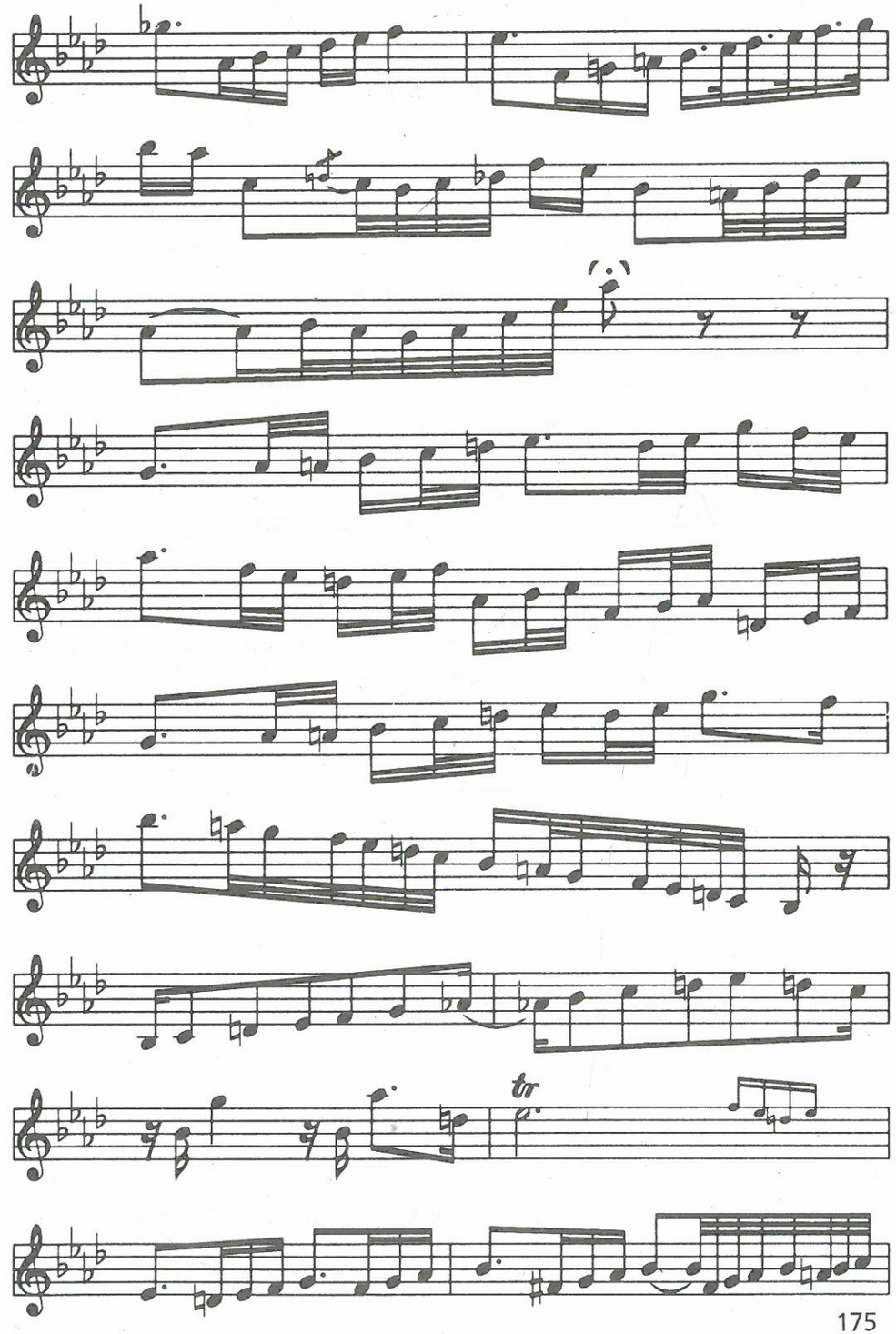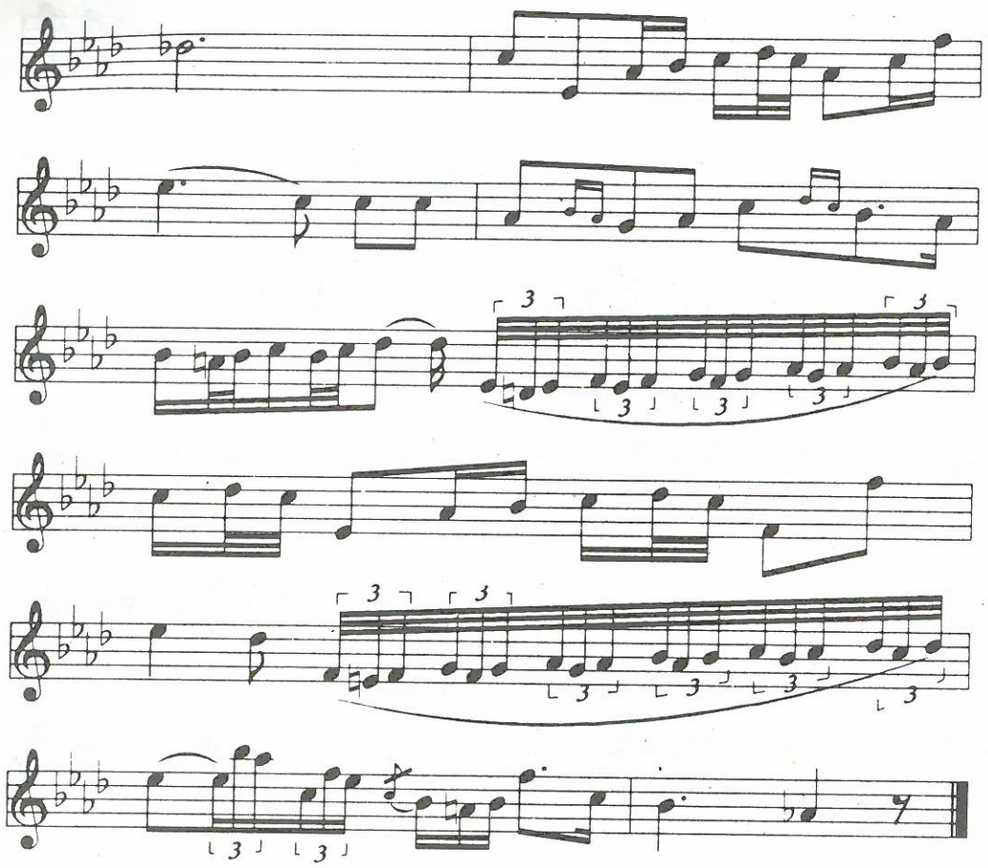

Bir şefin iyi yönetip yönetmediğini yalnız orkestra üyeleri anlar.

Richard Wagner (1813 - 1882)
Alman Besteci

143
tr

tr
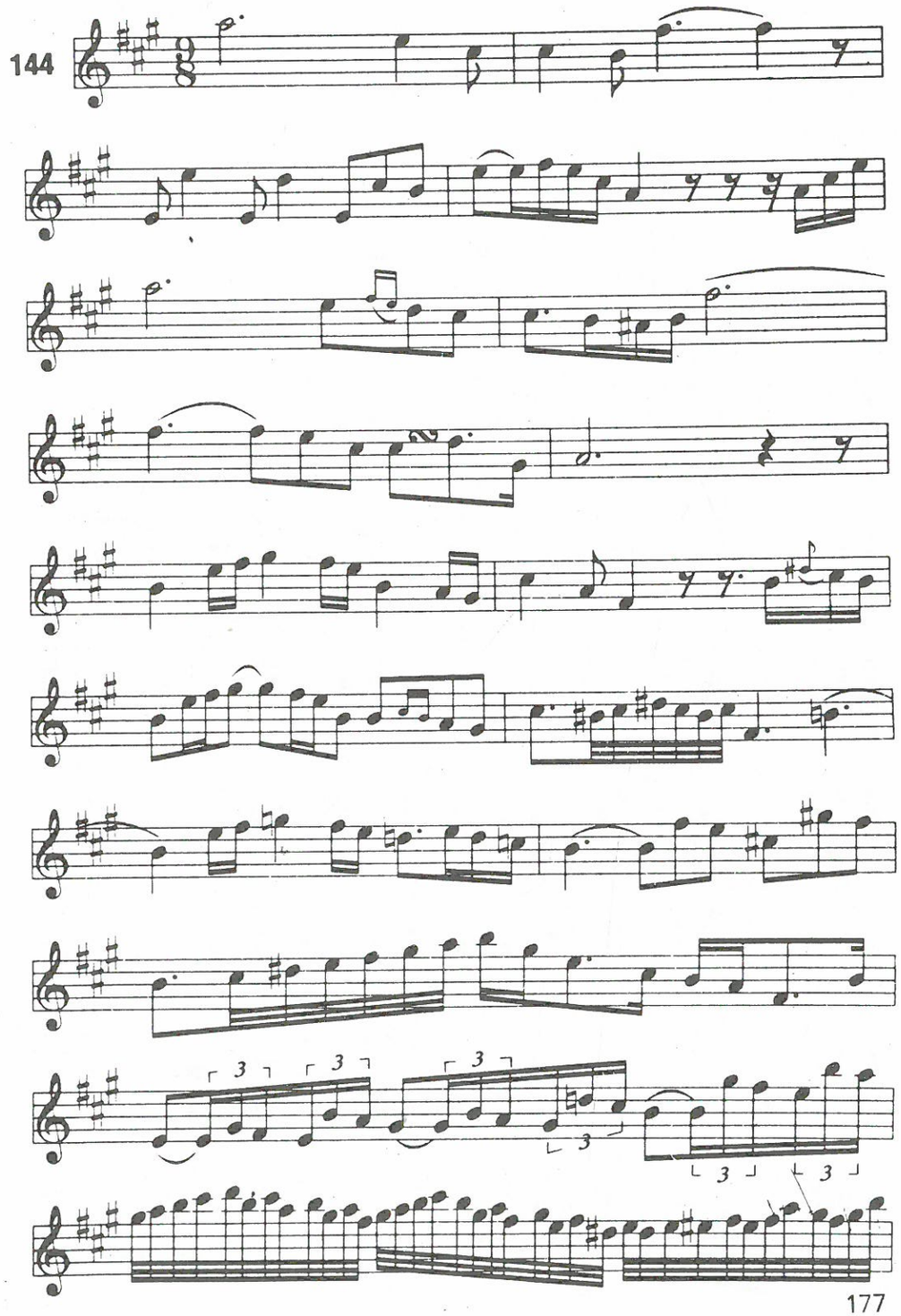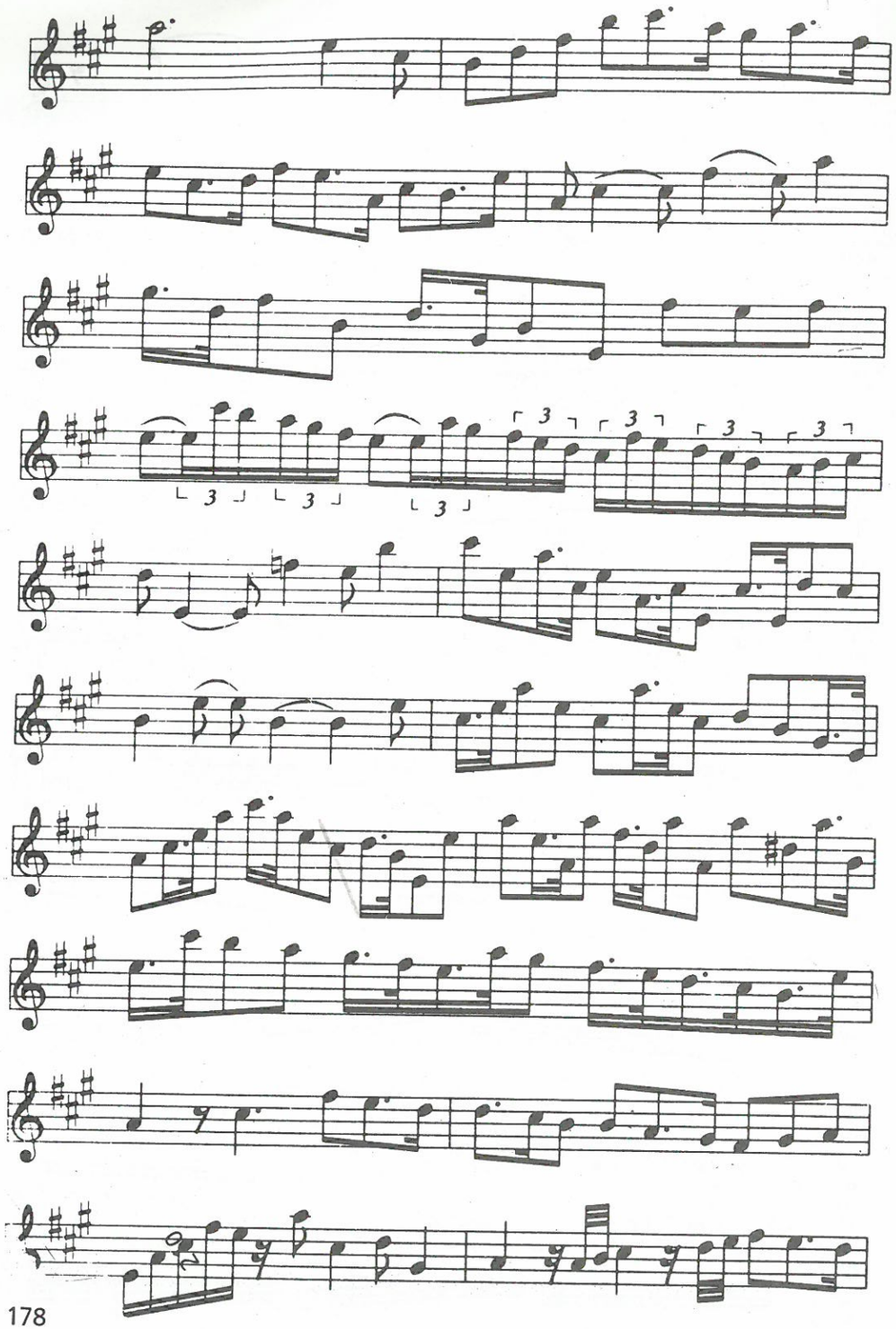

Müzik, evrensel bir dildir.
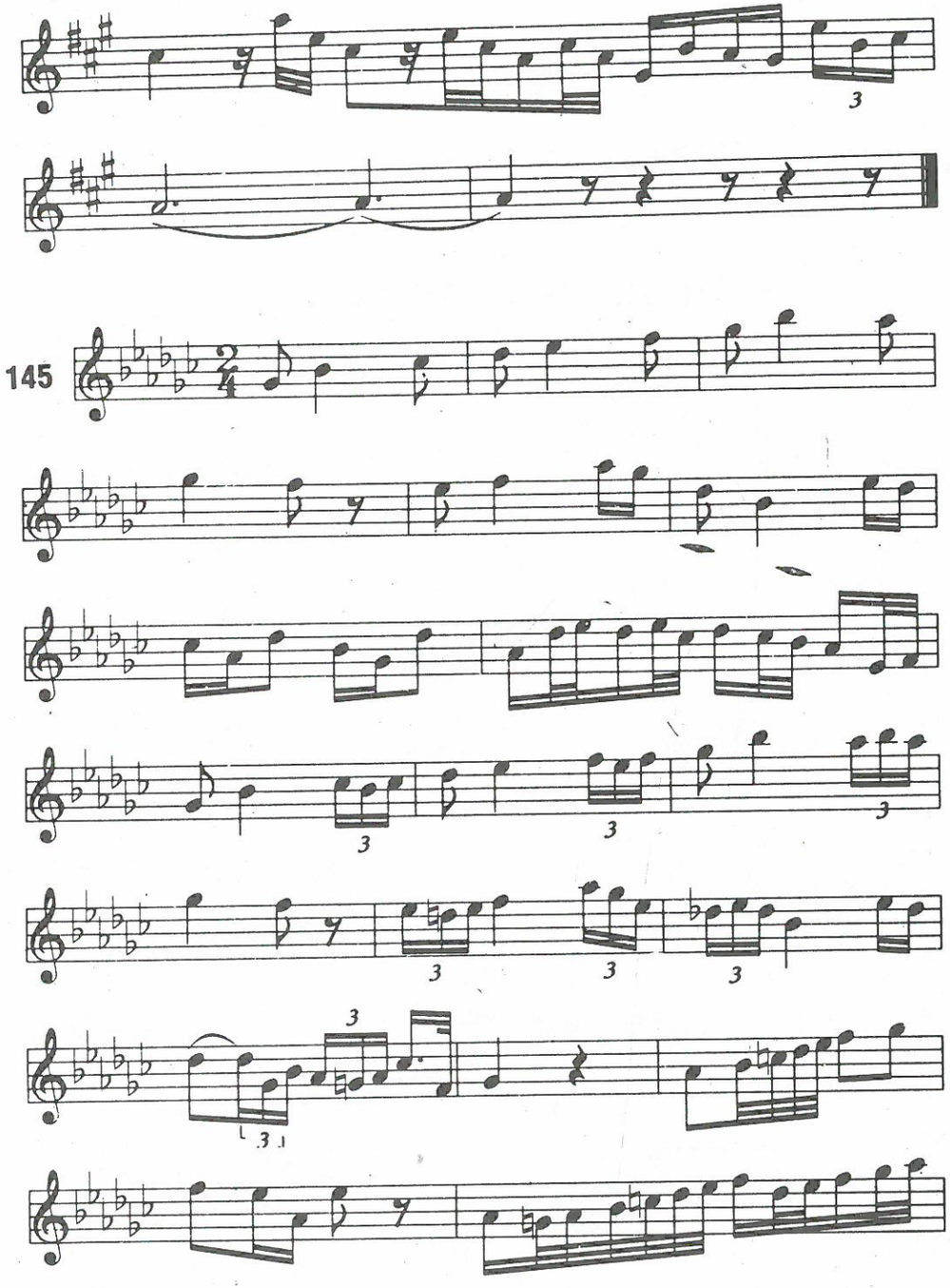
Mone Kottint
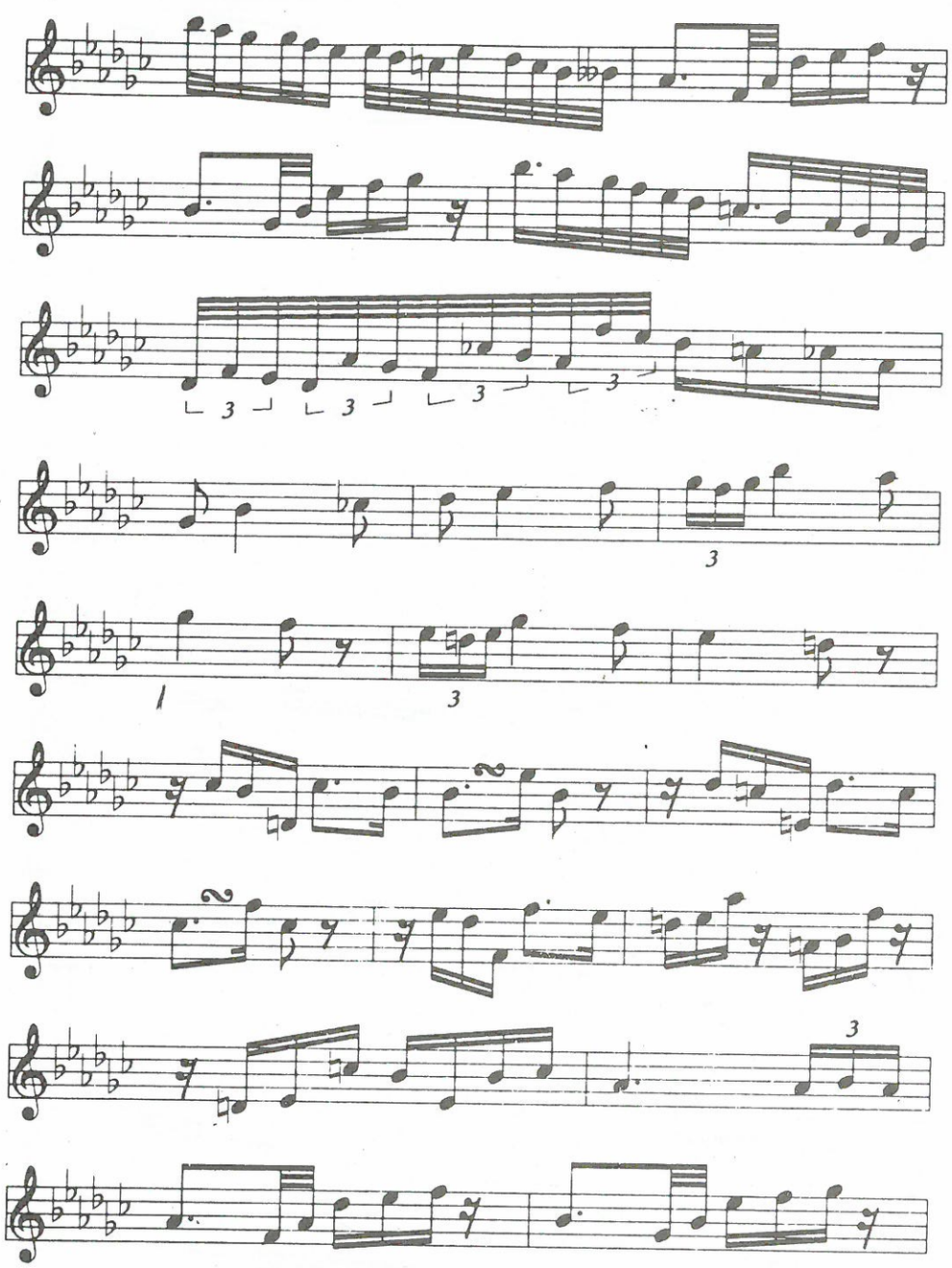
Müzik'de kolay yapıt yoktur. Yapıtların hepsi de çok güçtür.
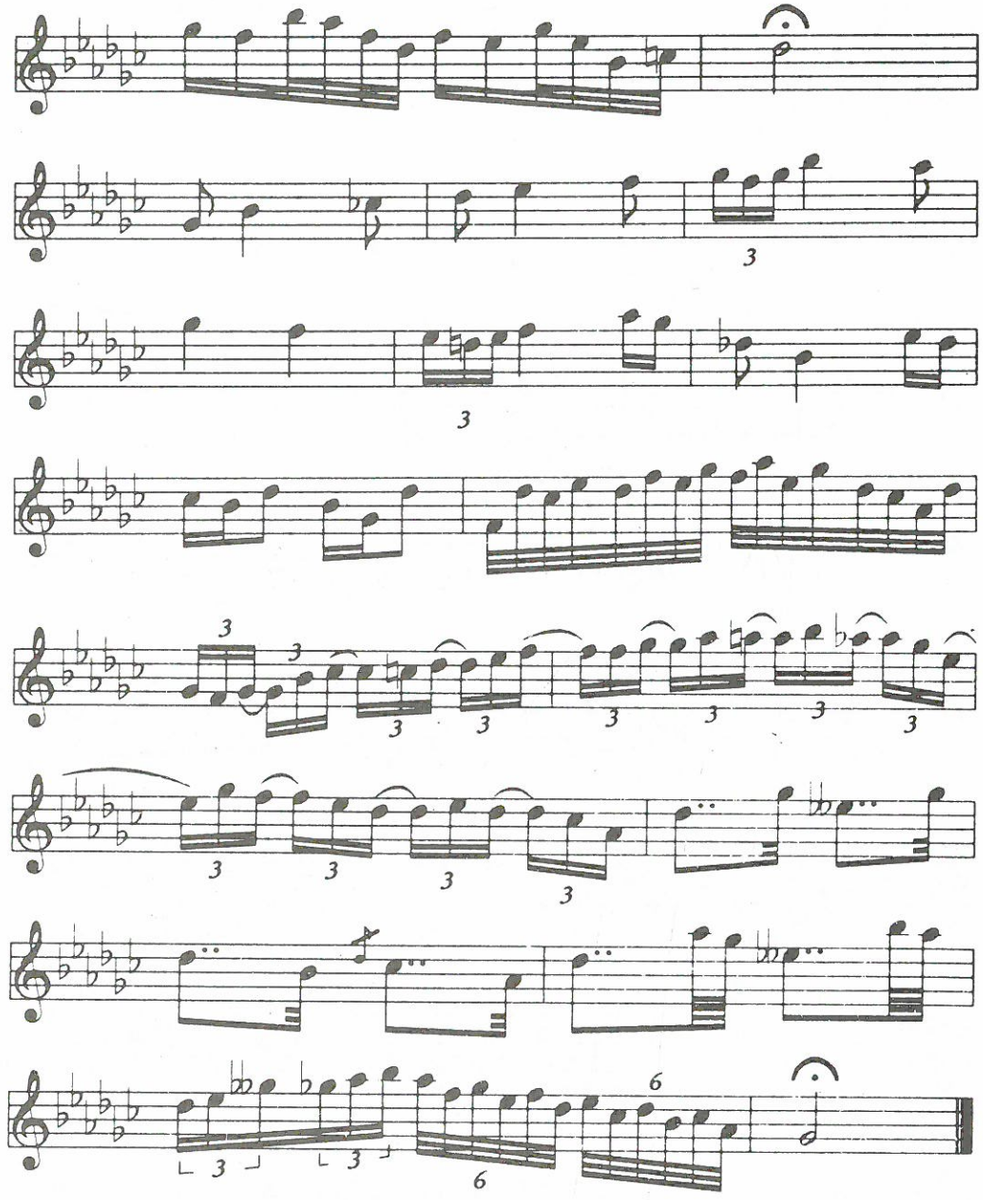
Hans Van Bulow
Alman Orkestra Şefi
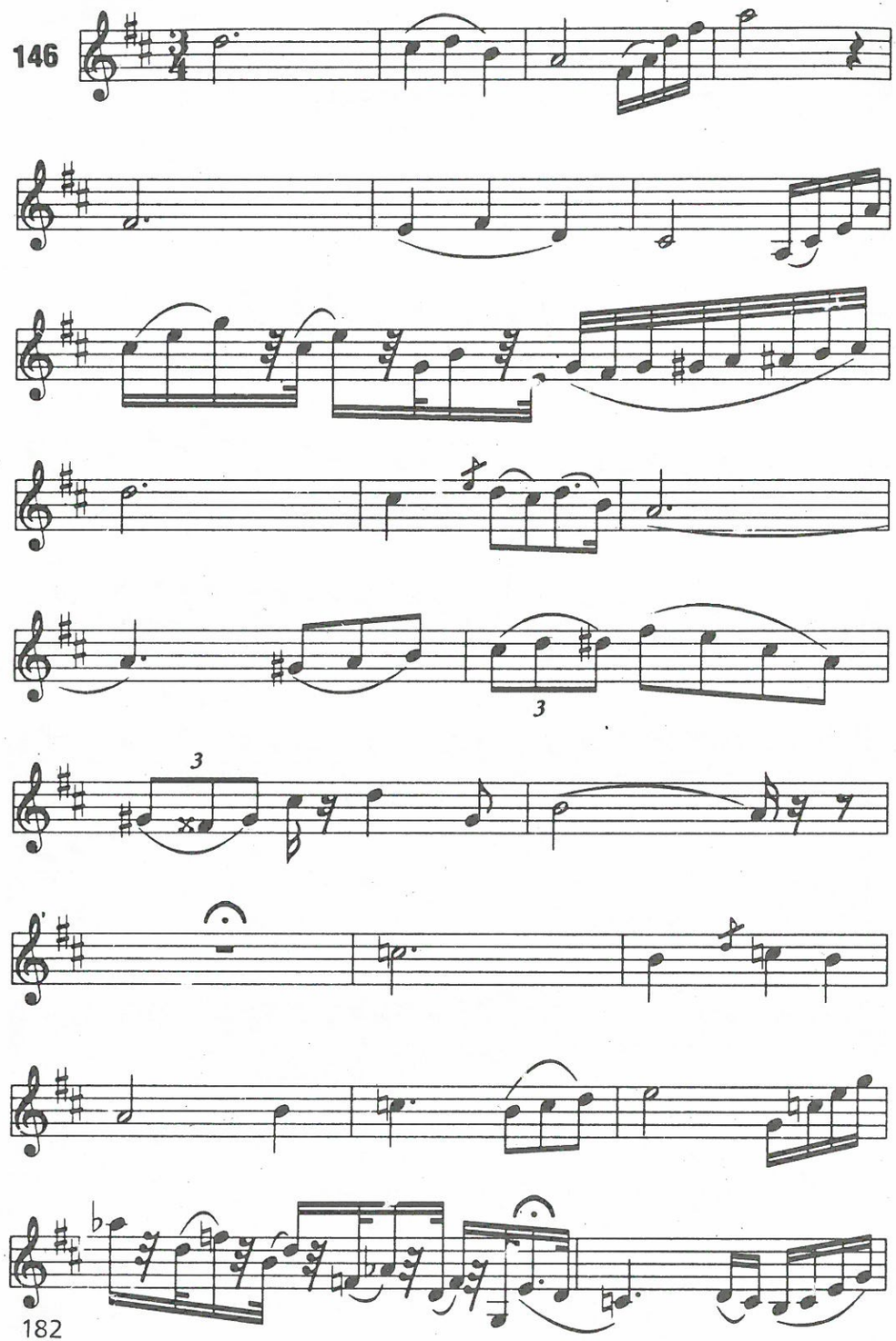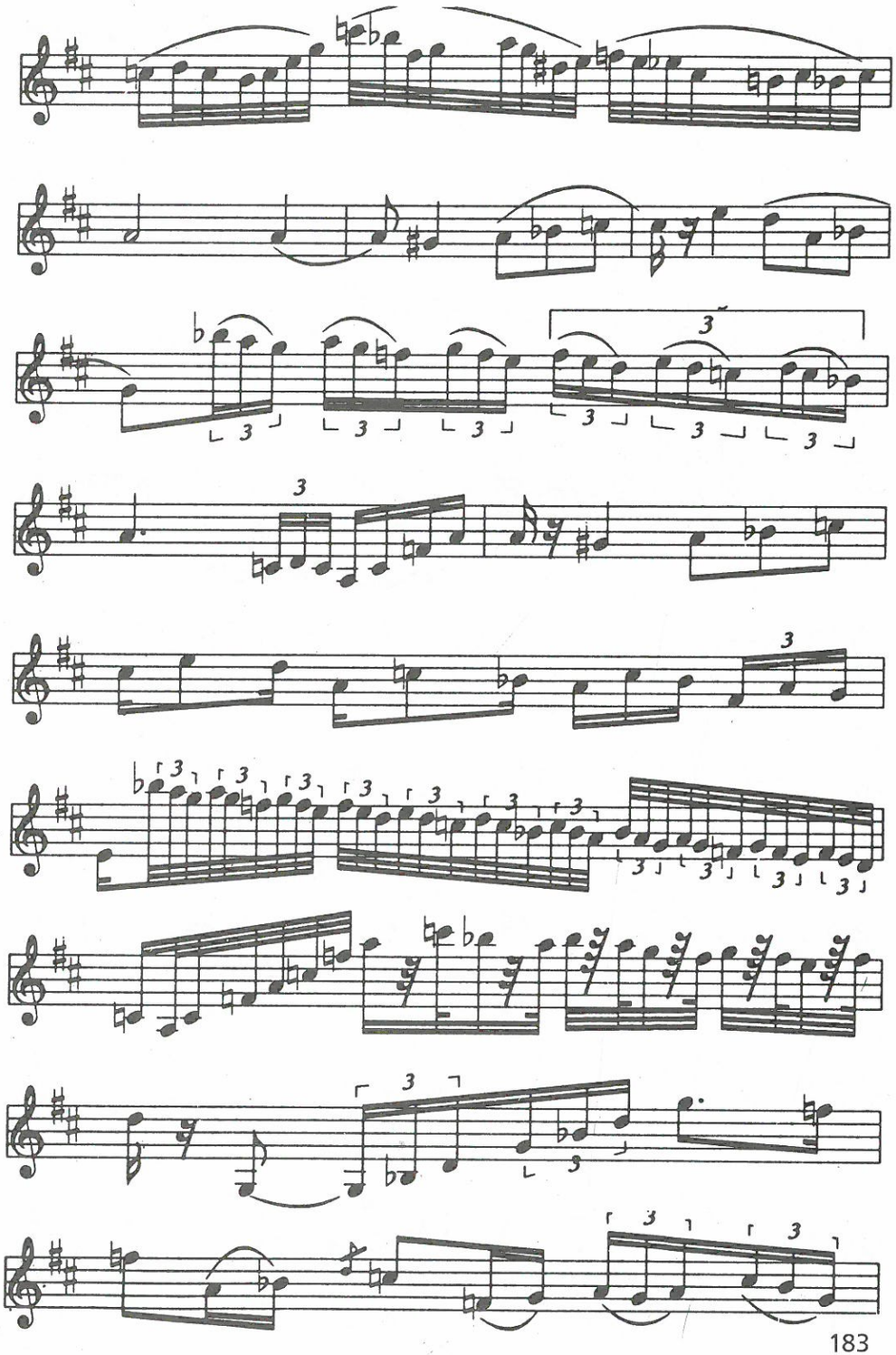

145
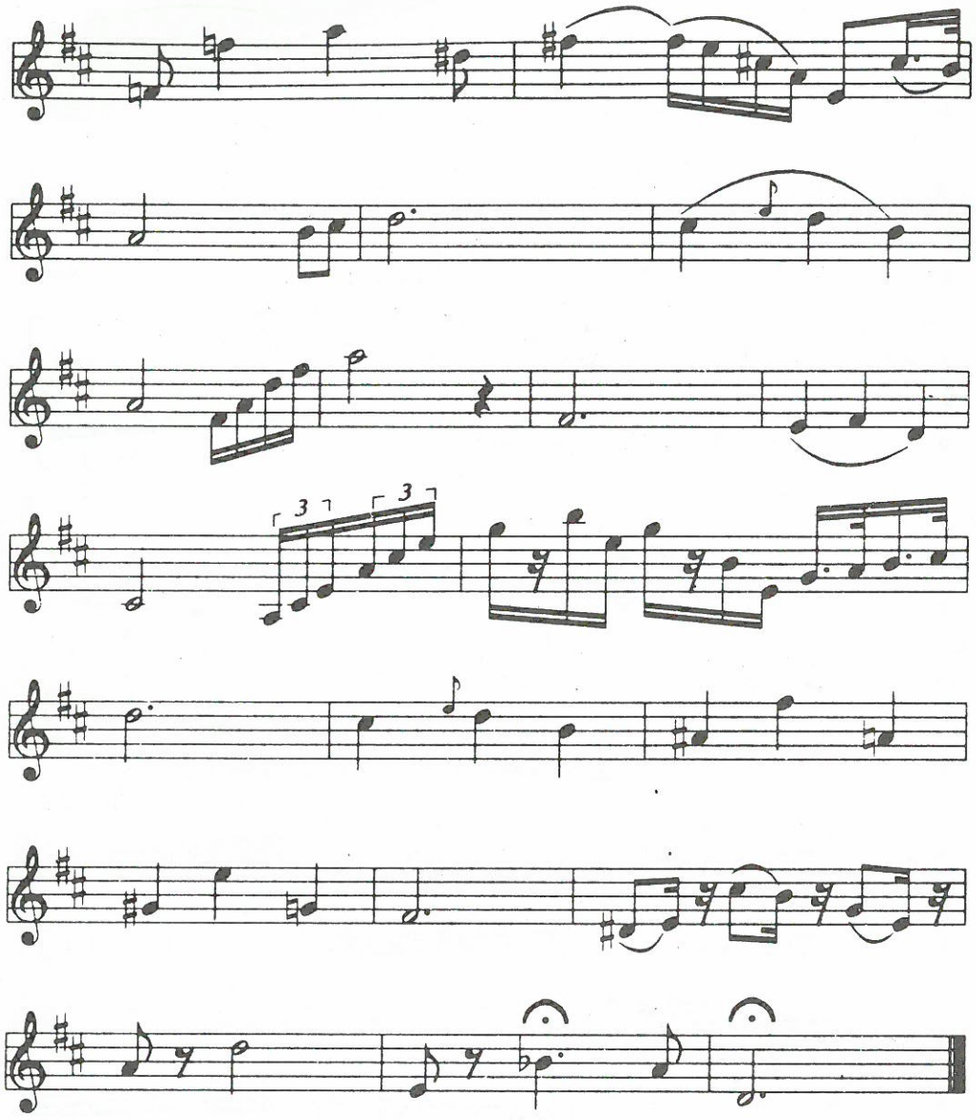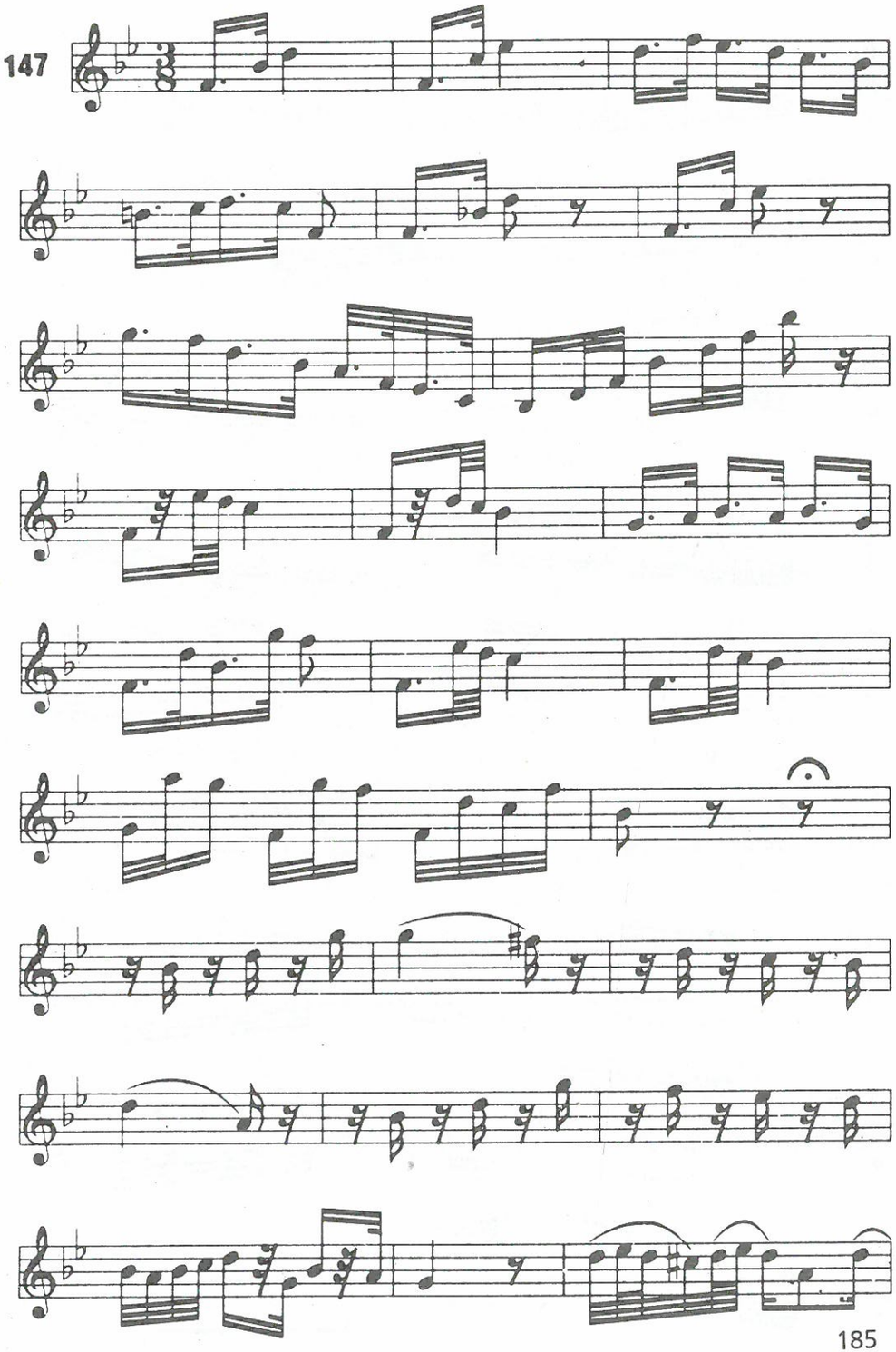

146
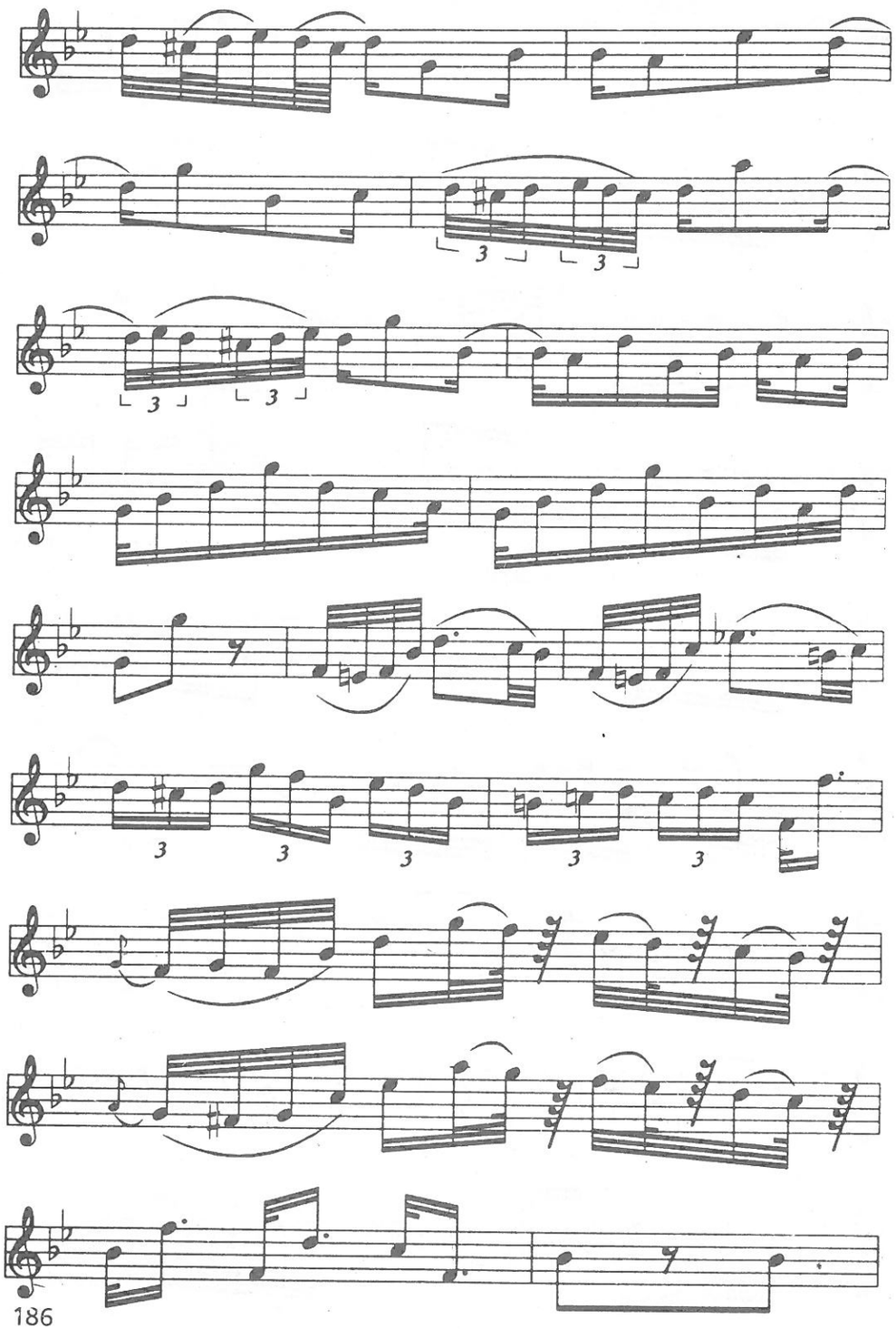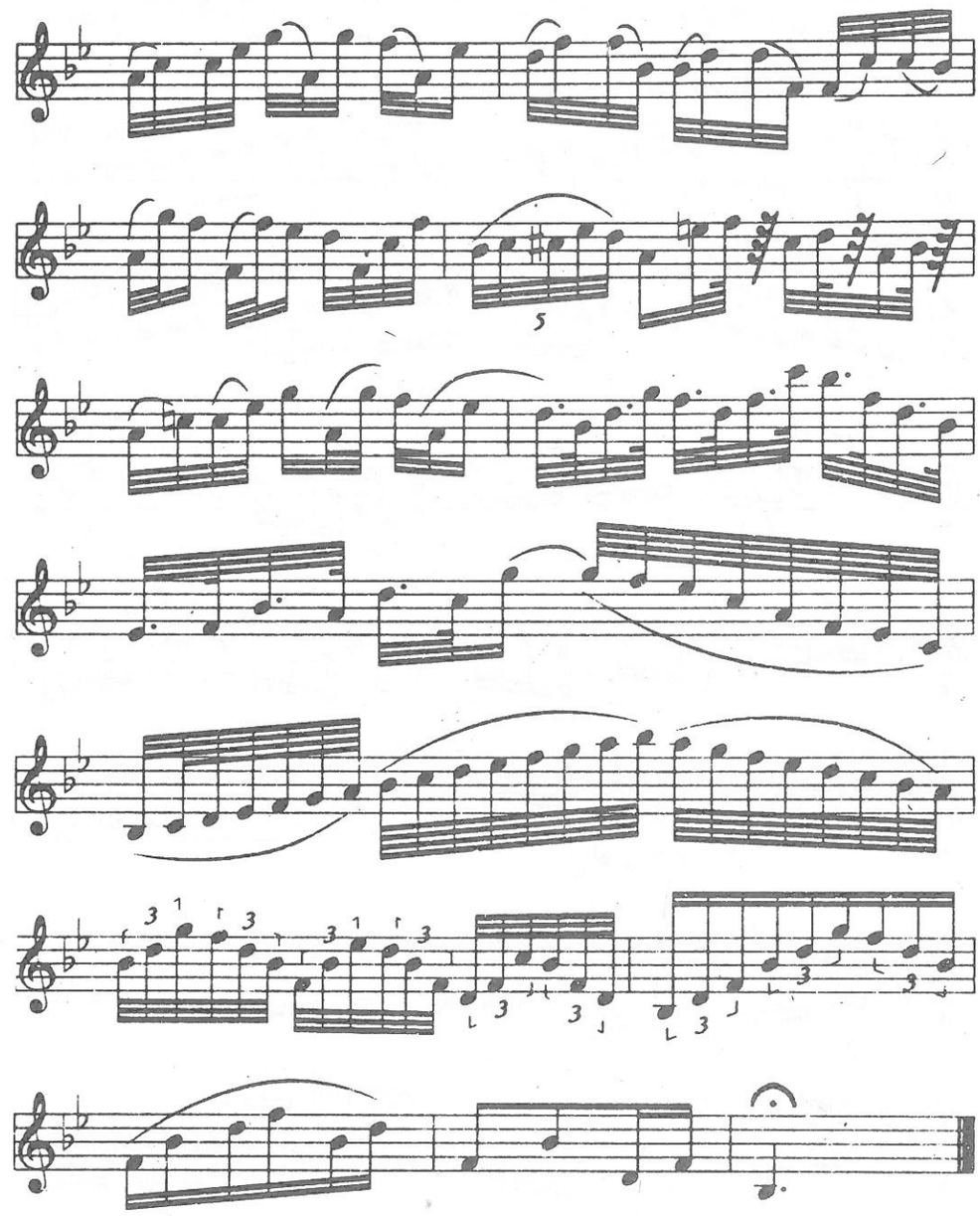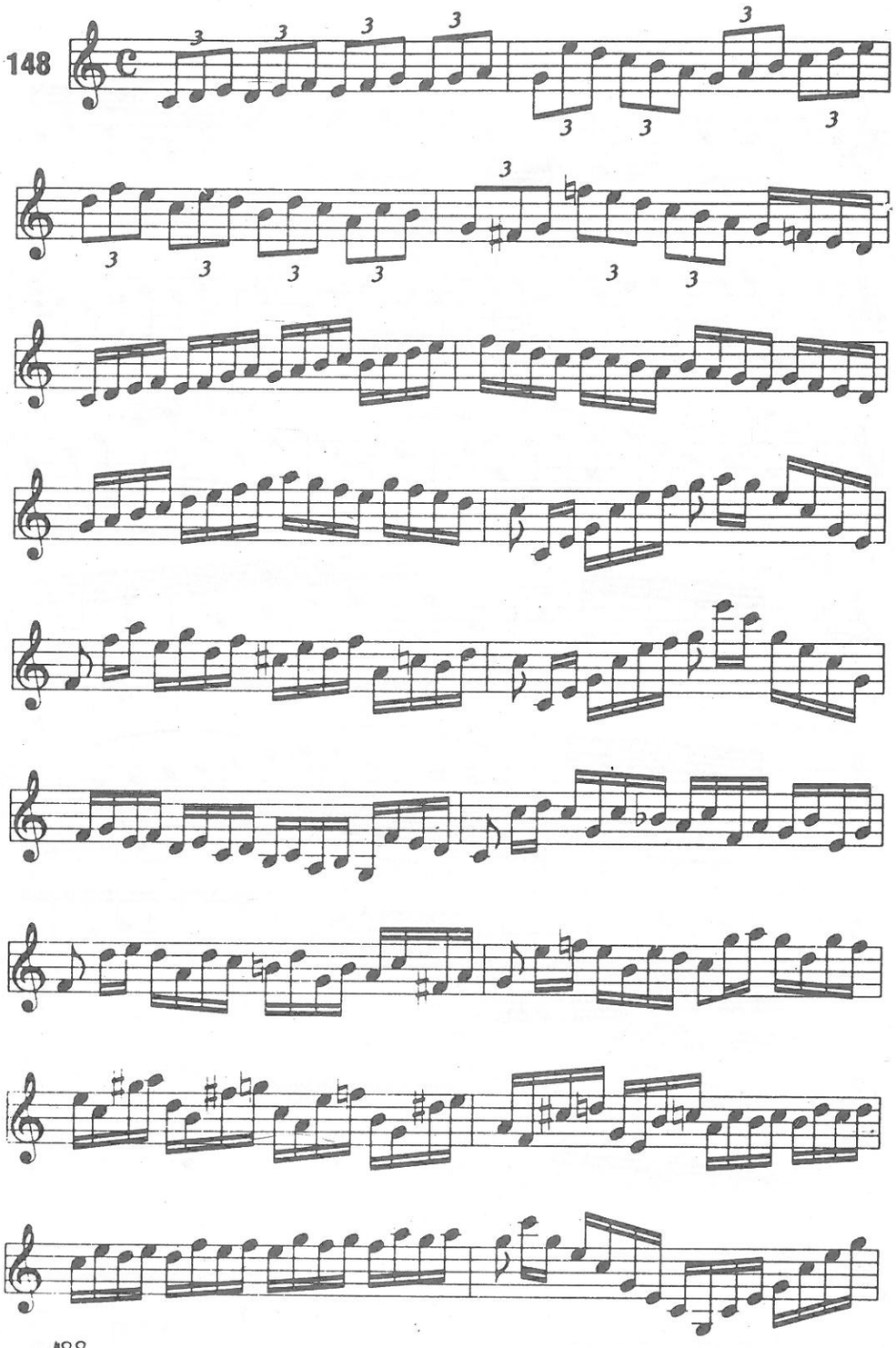

147
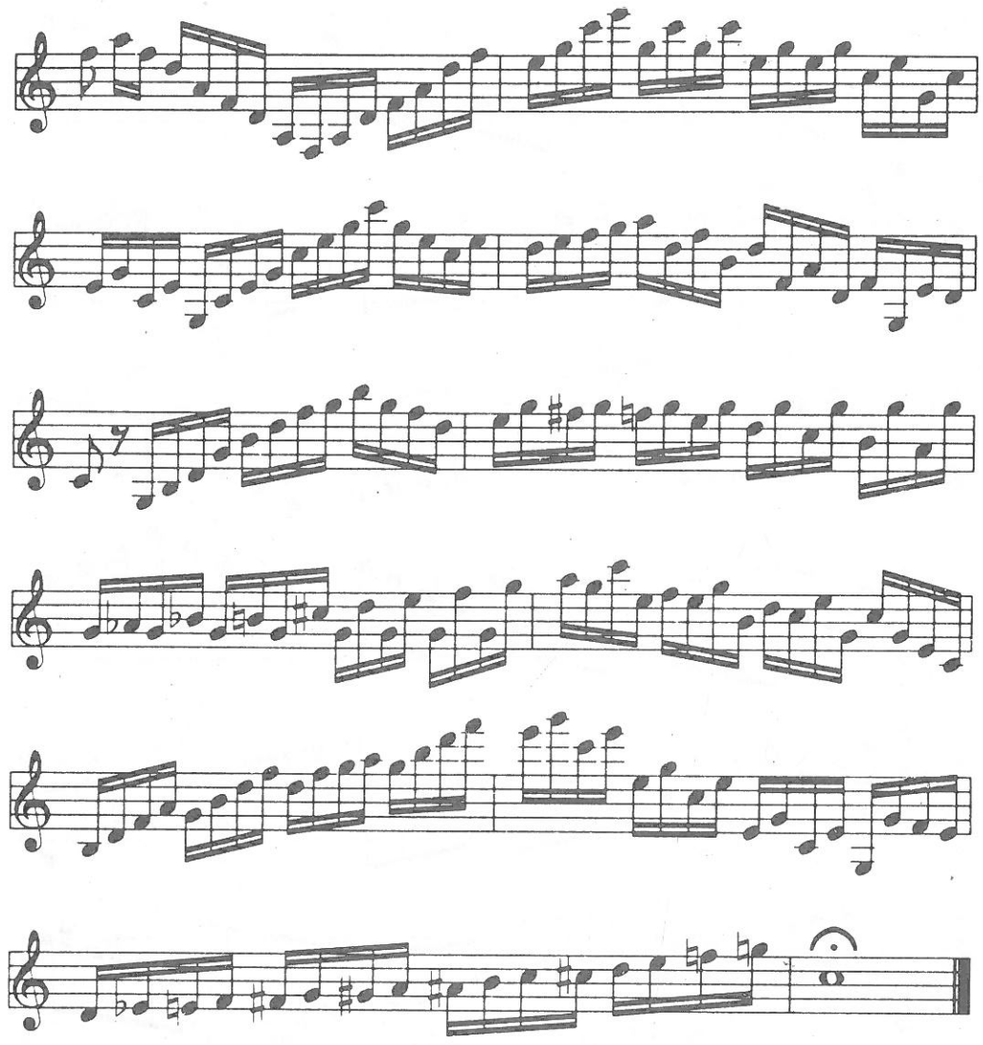

148
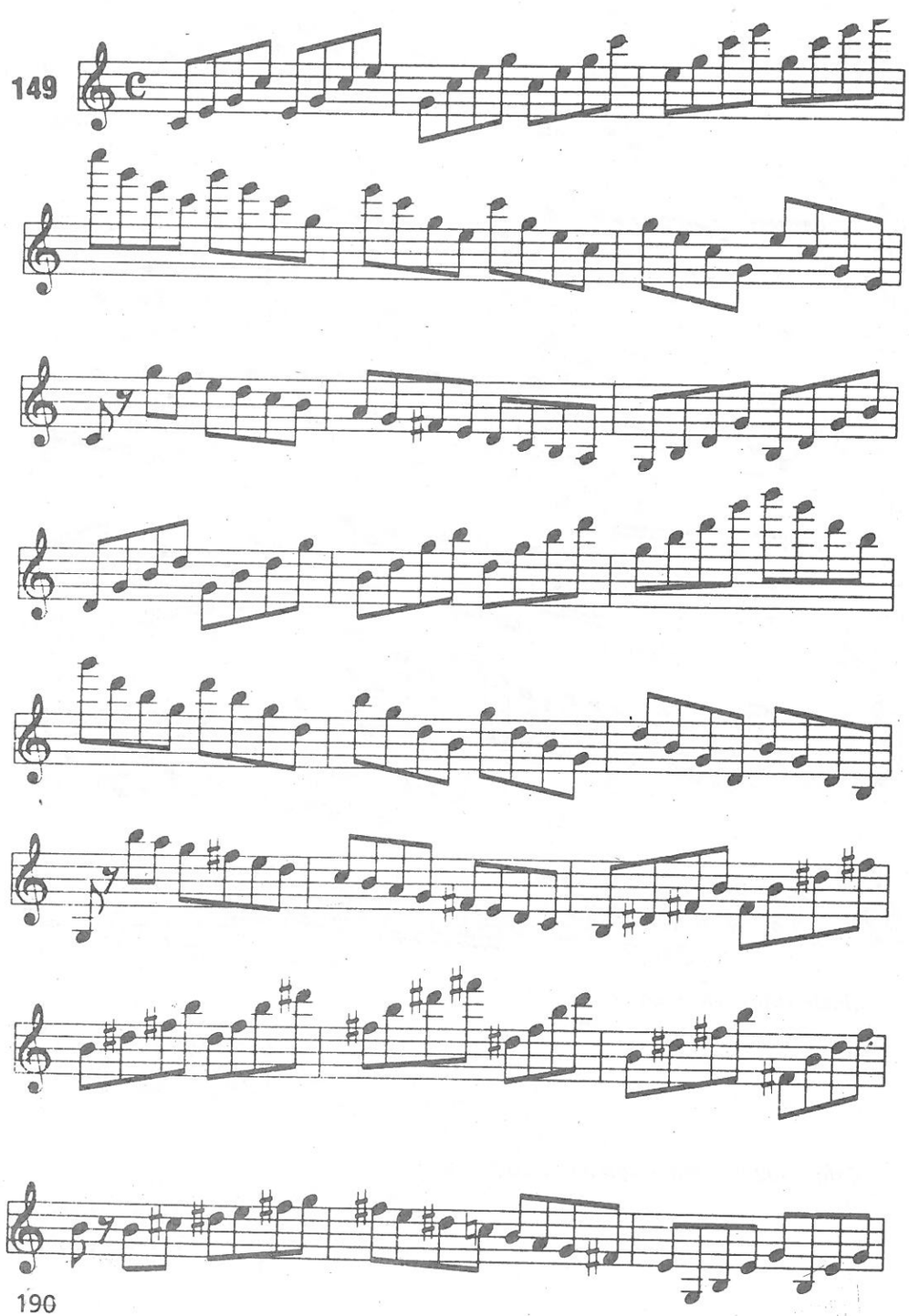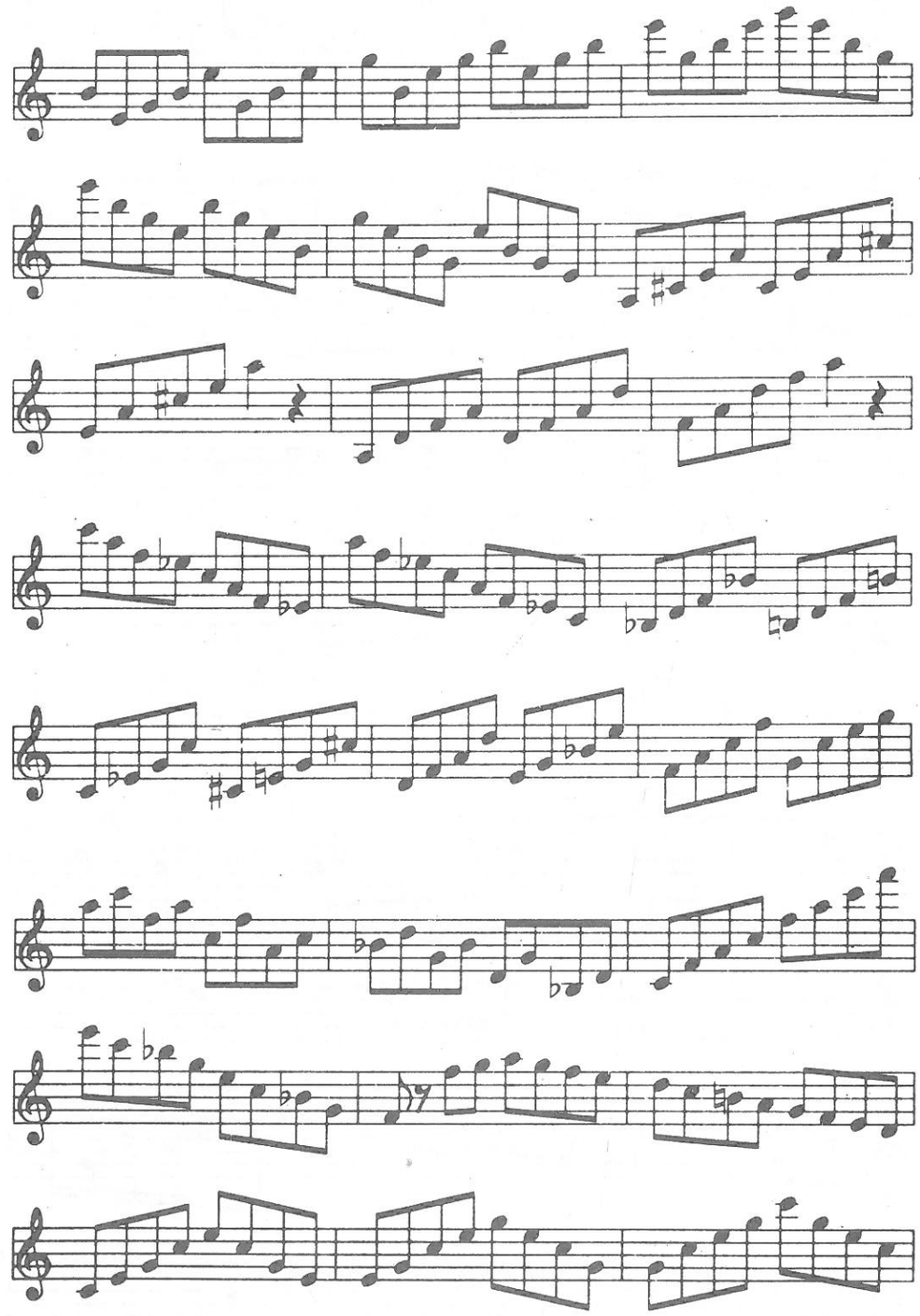

Müzik dünyaya hükmeder.
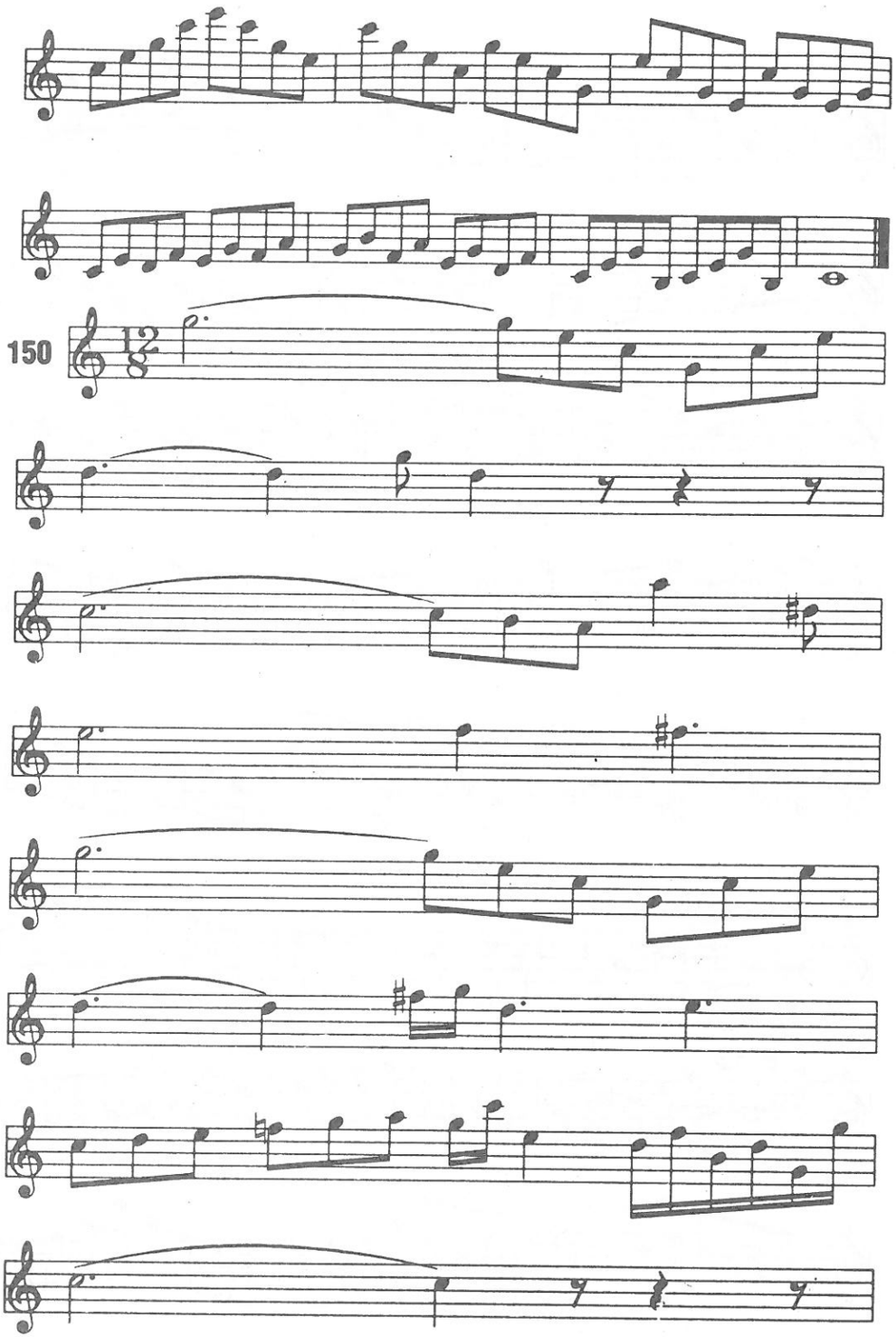
M. Luther (1483 - 1576)
Alman Din Adamı
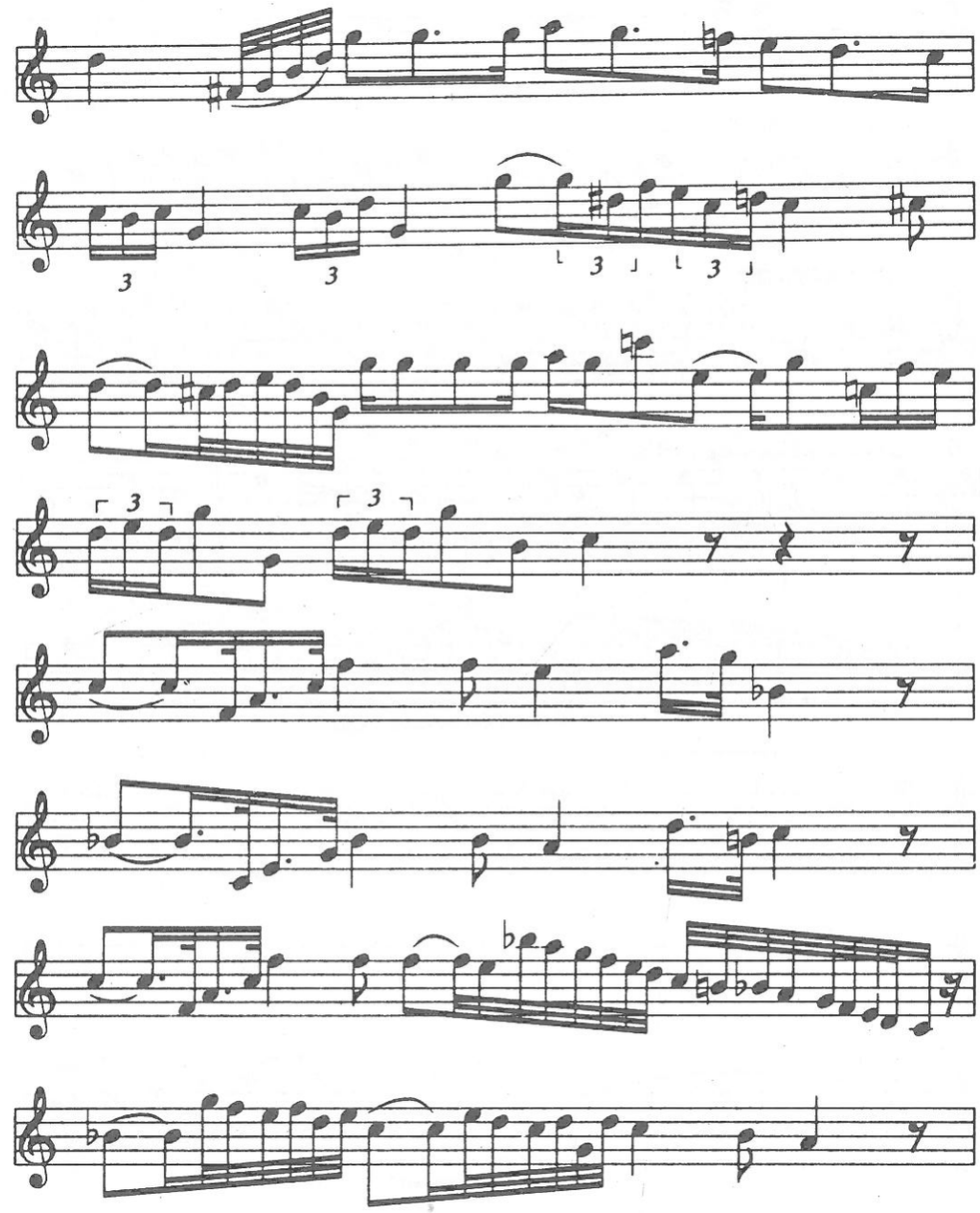
Çalgı müziği, insanın en içten dostudur.
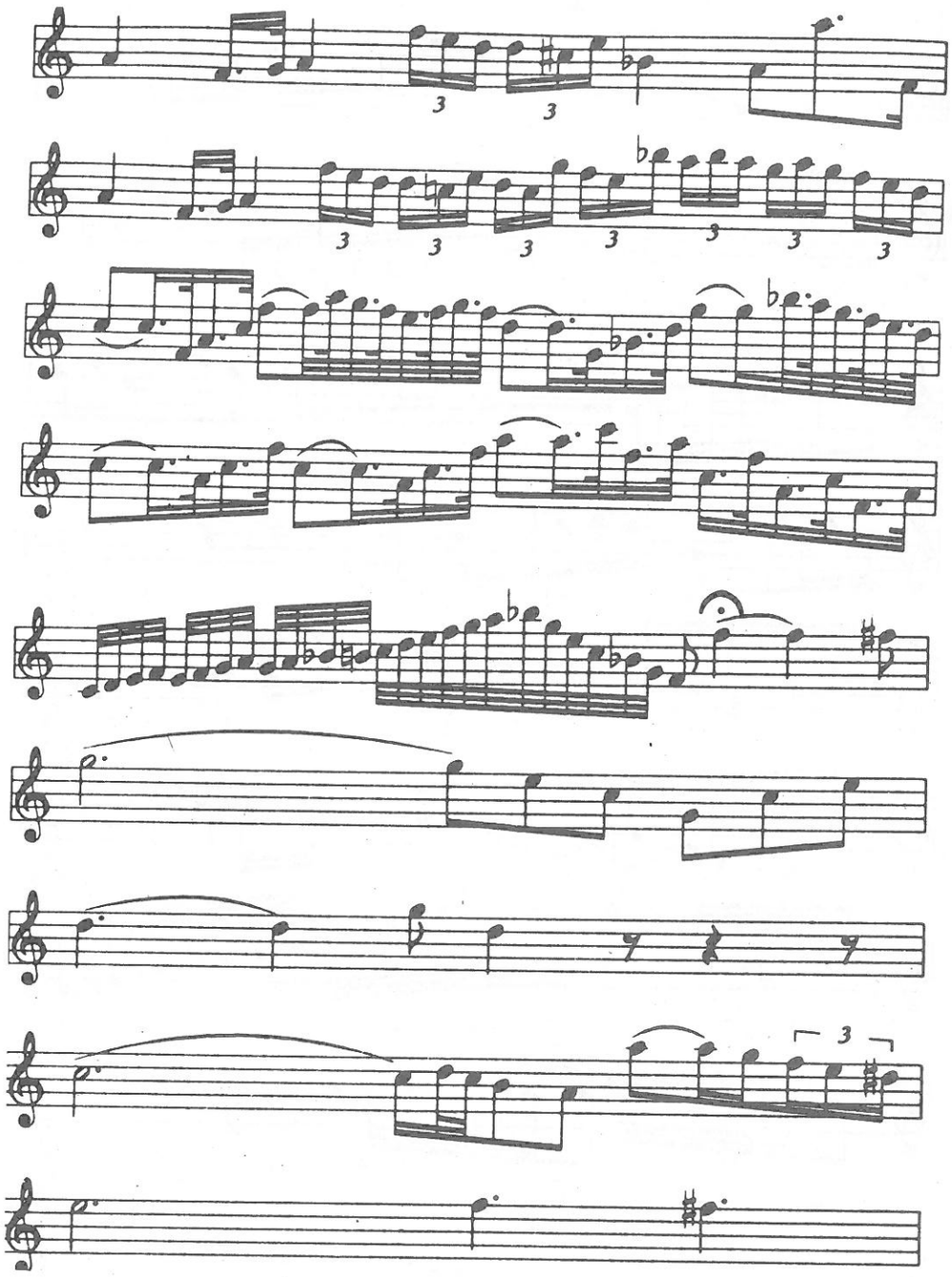
A.G. Rubinstein (1829 - 1894)
Rus Bestecisi
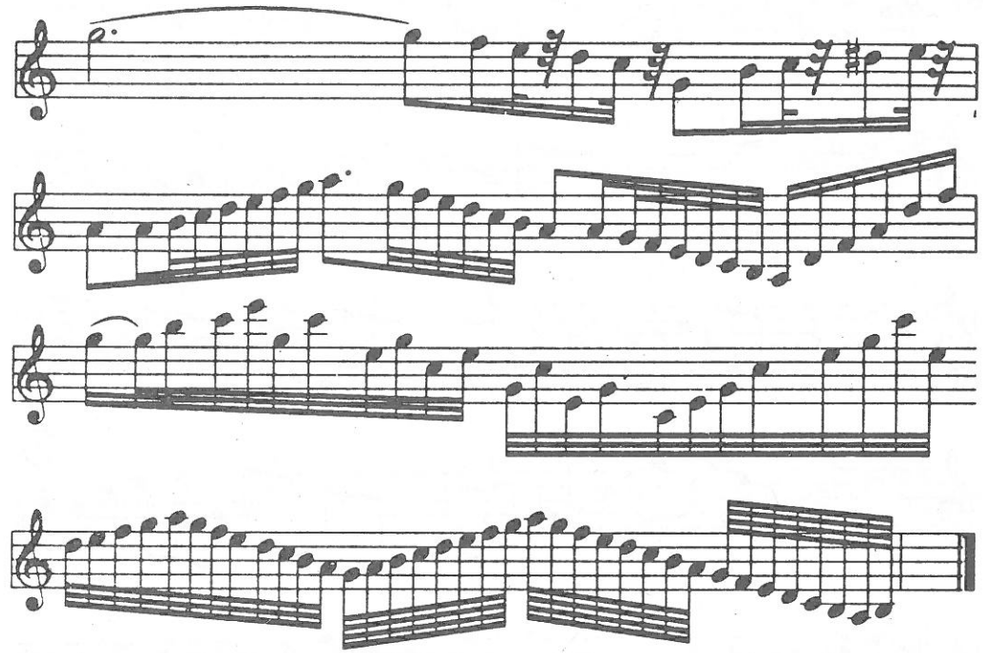

149

150
12/8

3
3
3
3

Müzik, sesleri kulağa hoş gelecek biçimde uyarlamak sanatıdır.

J J Rouseau (1712 - 1778)
Yazar, Filozof
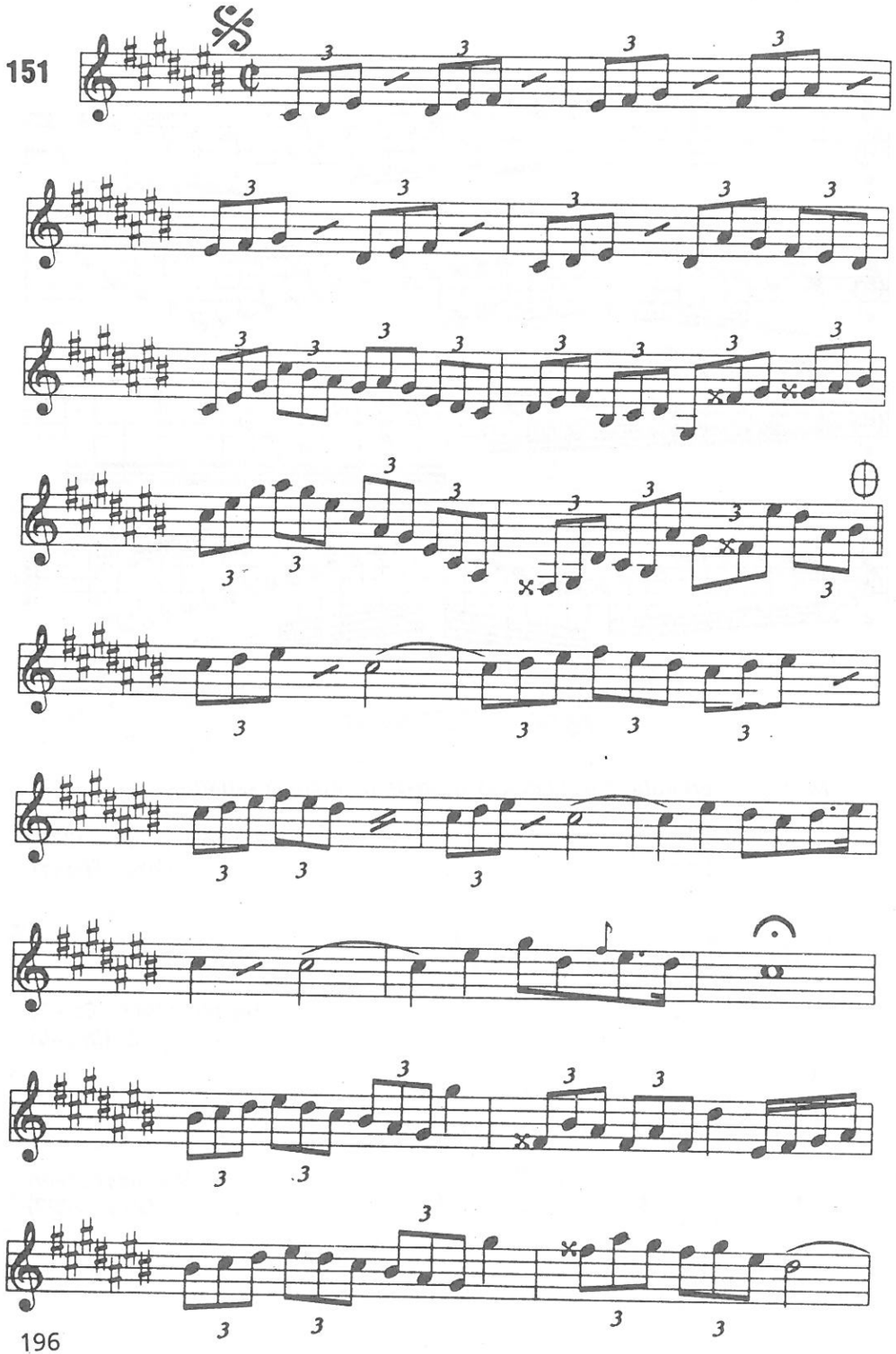
Müzik, üzüntüleri gideren bir ilaçtır.
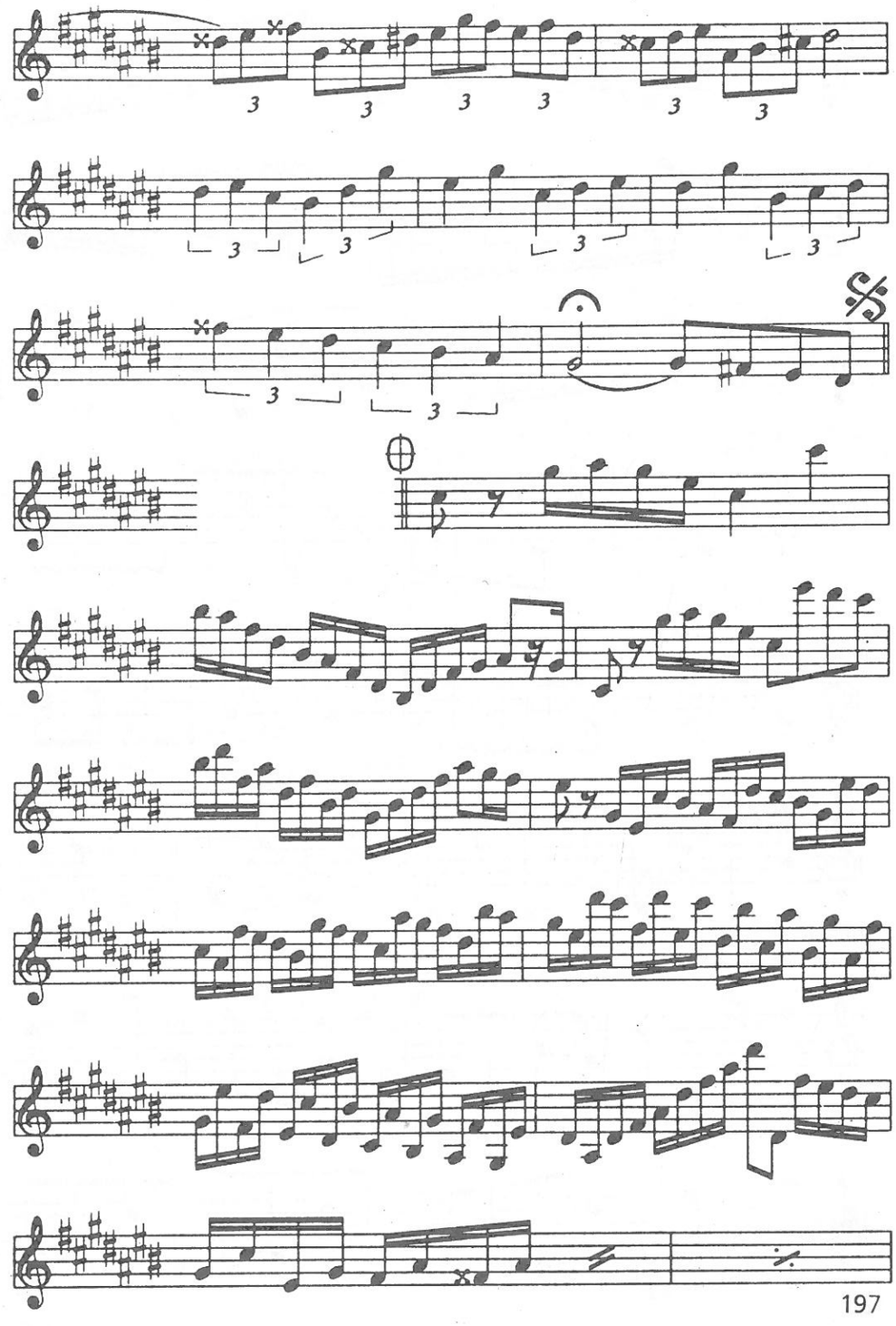
Horatius (M.Ö. 65 - 8)
Latin Şairi
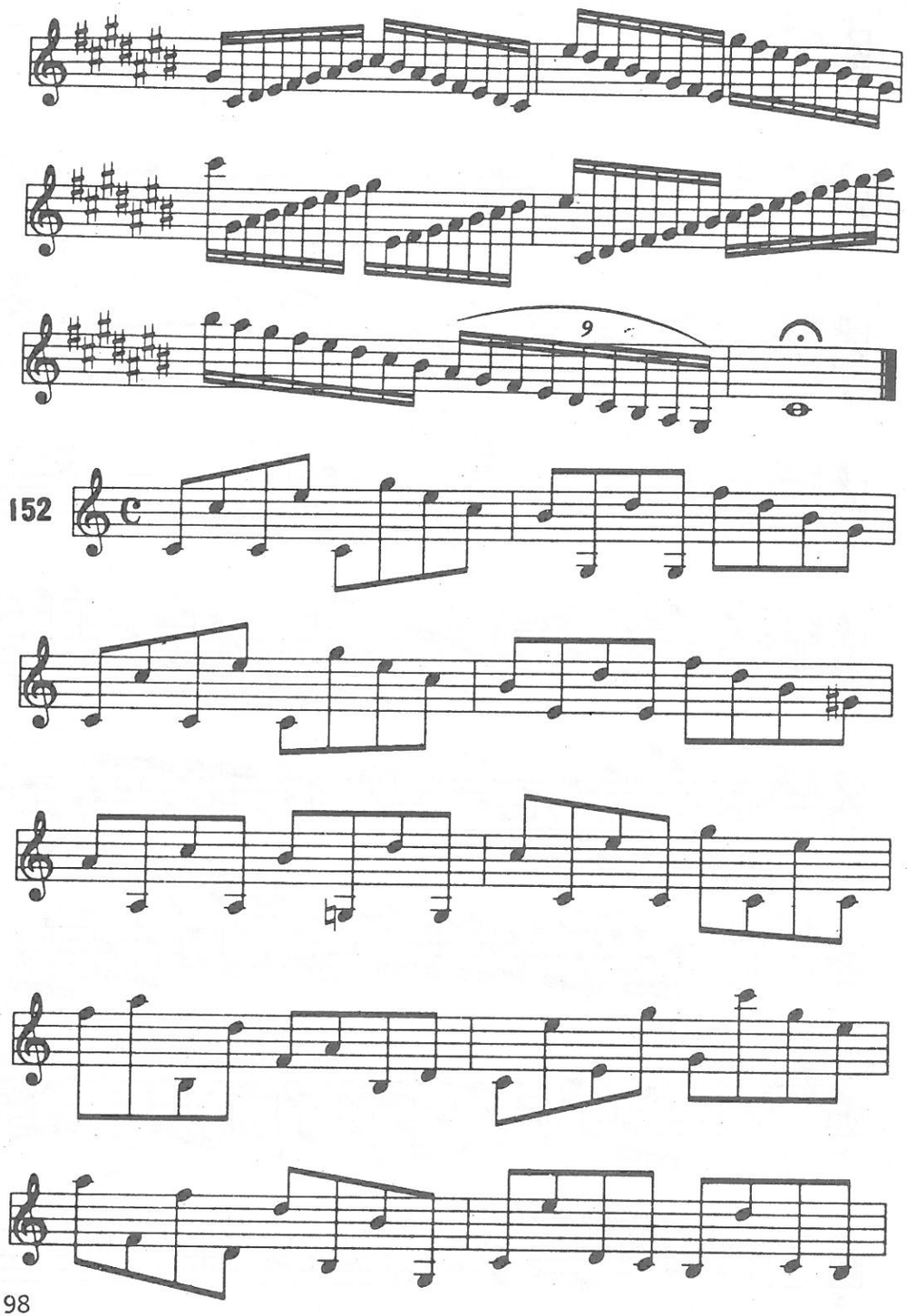
Müzik sanatı, insanı yüce bir erişime götüren ruhsal bir geçittir.
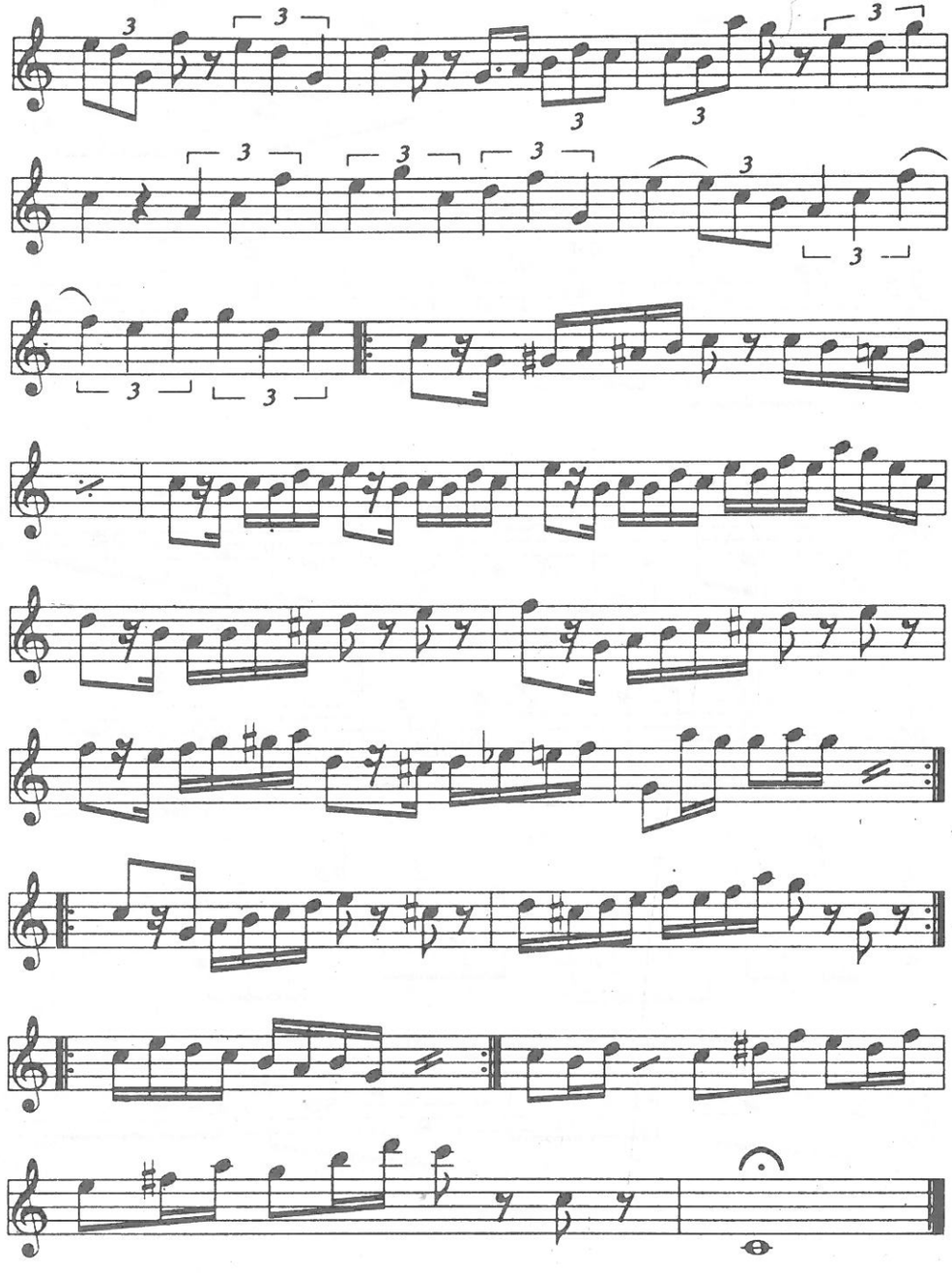
L. Van Beethoven
(1770 - 1827)
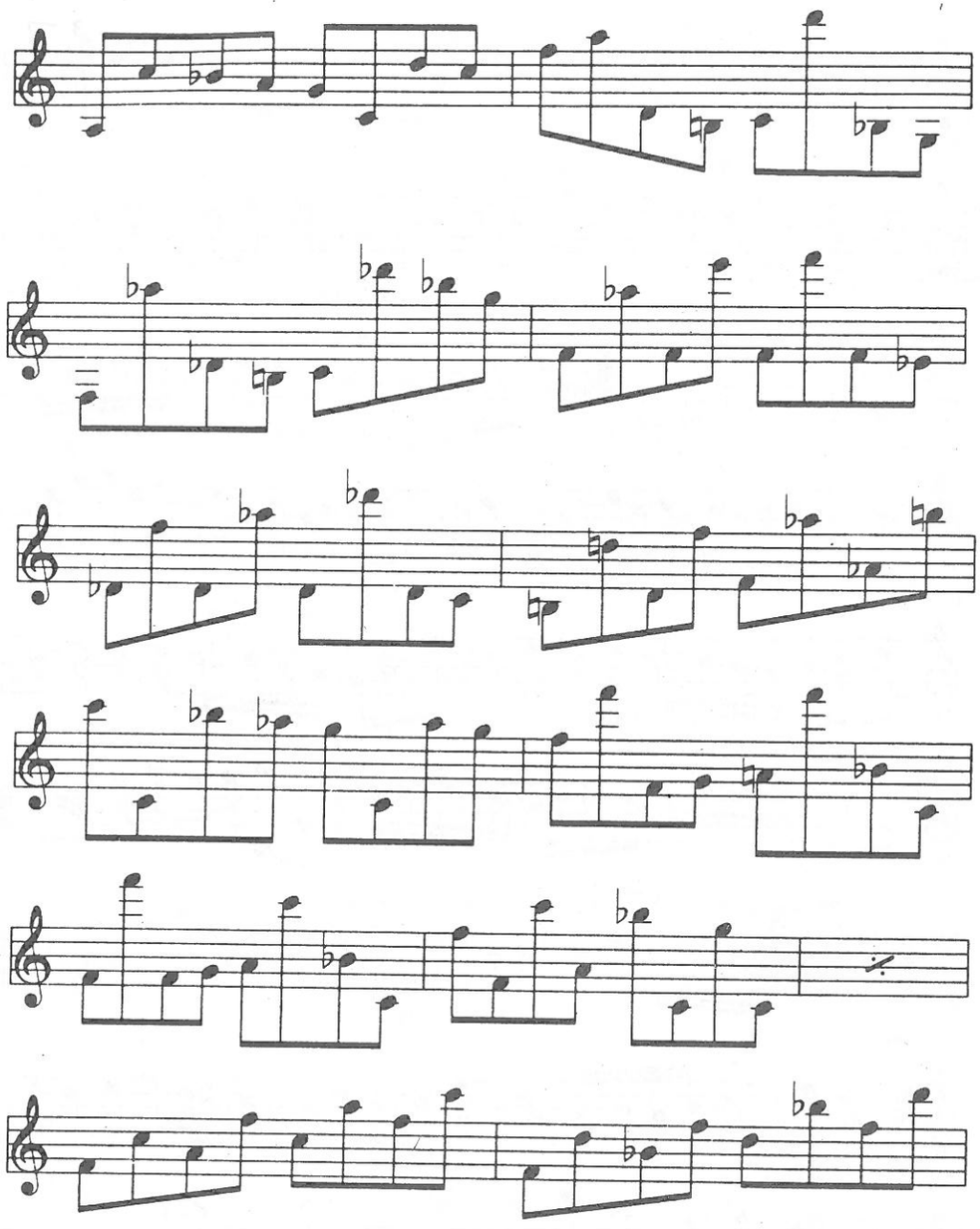
151
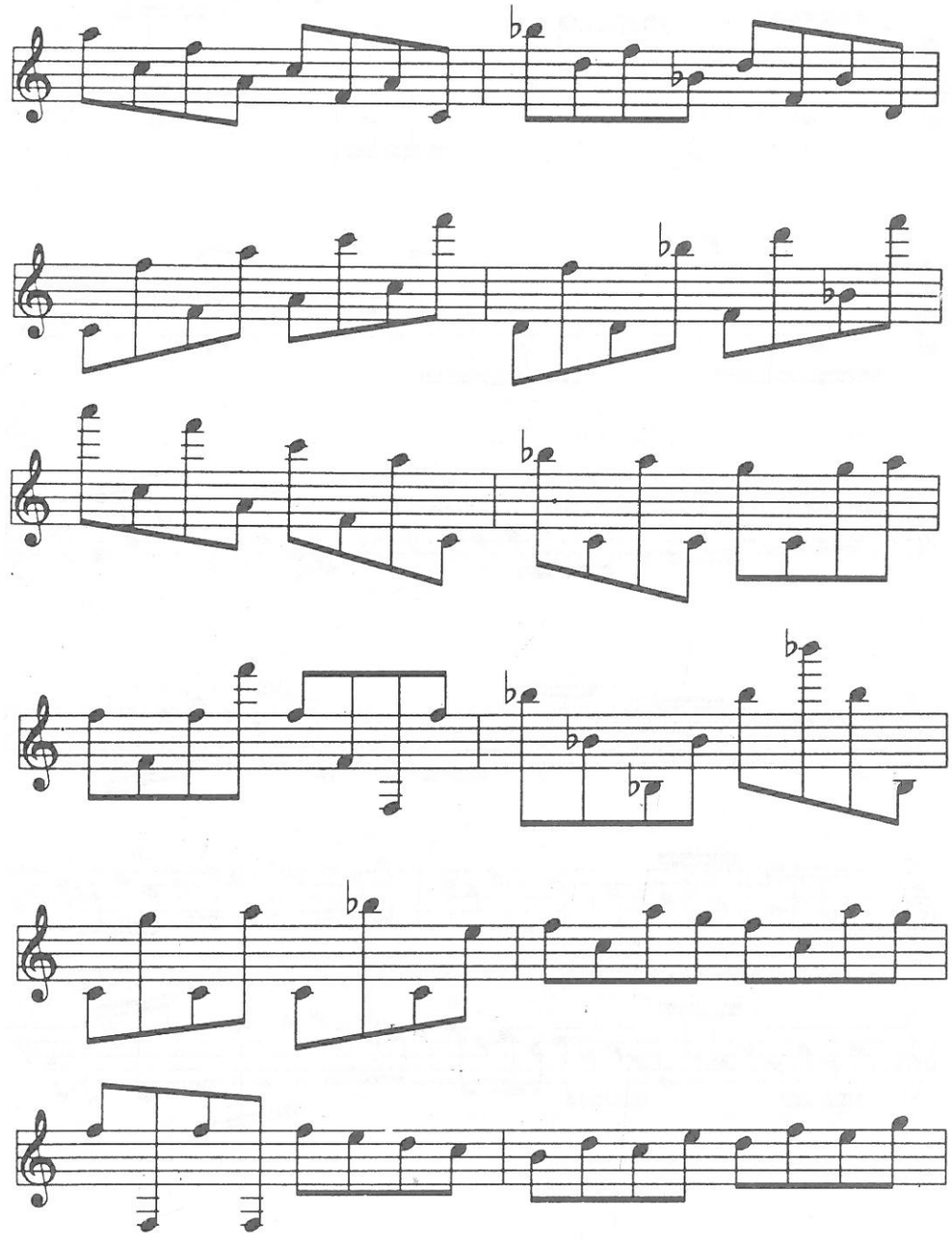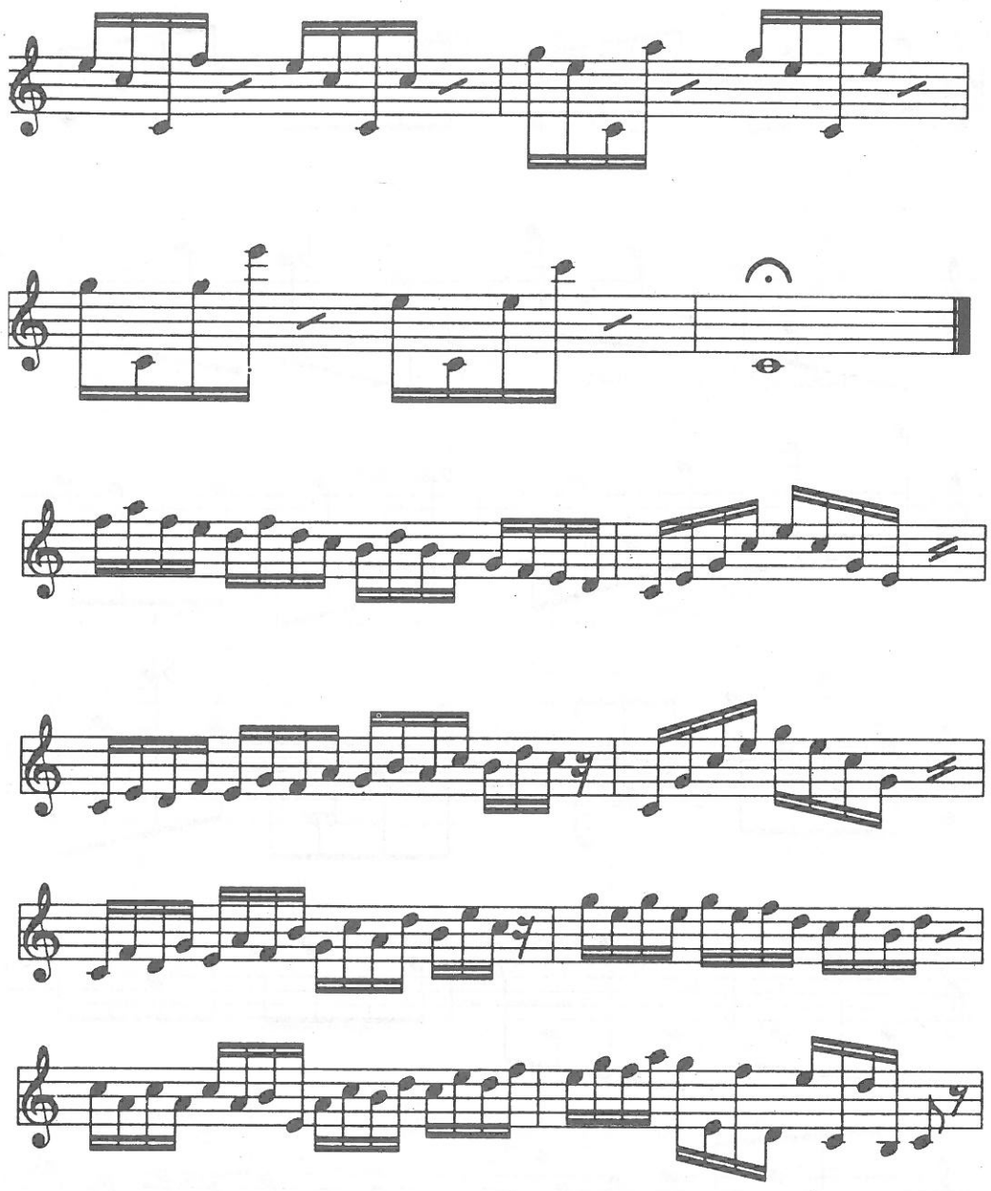

9
152
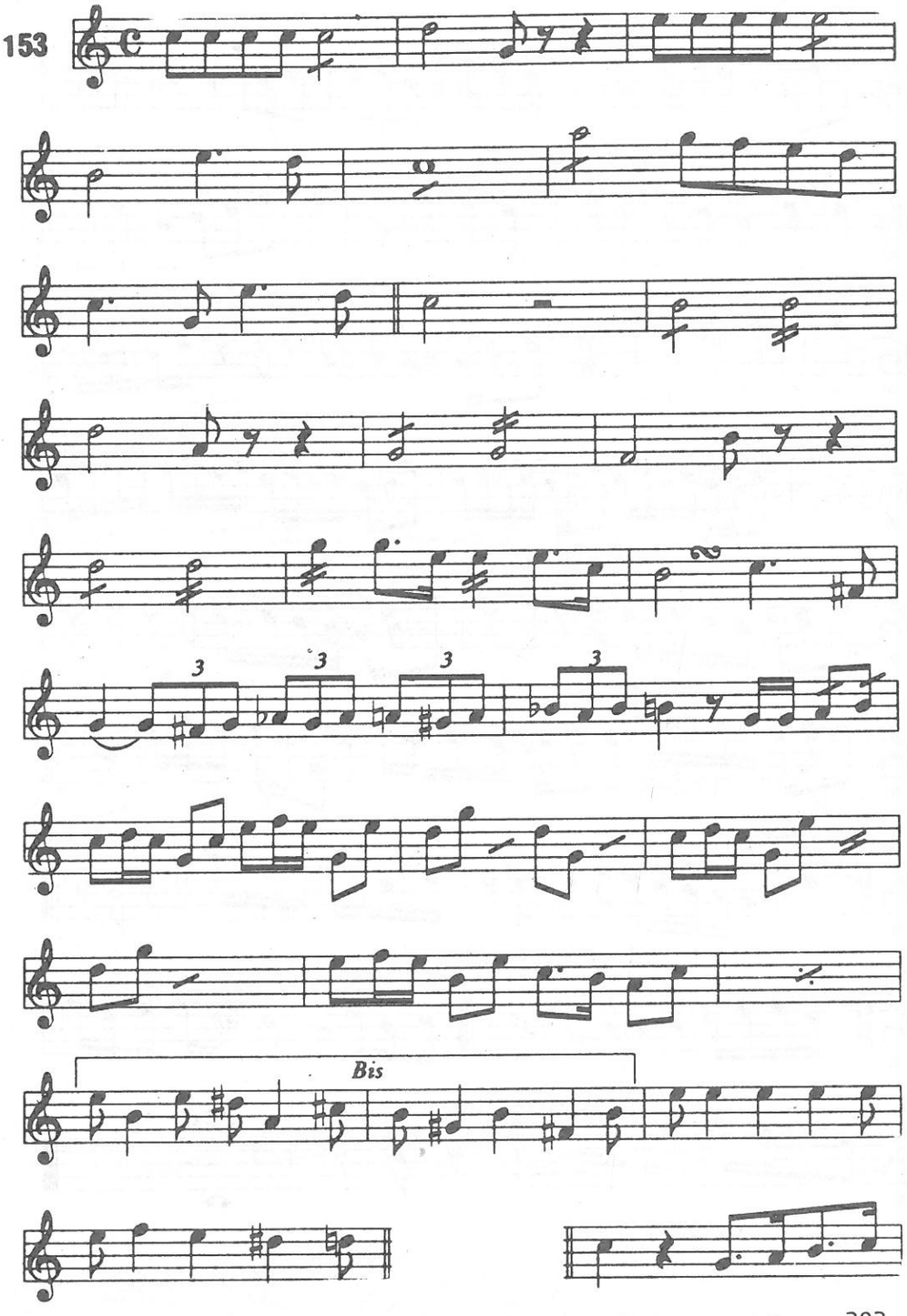

3
3
3
3
3
3
3
3
3
3
3
3
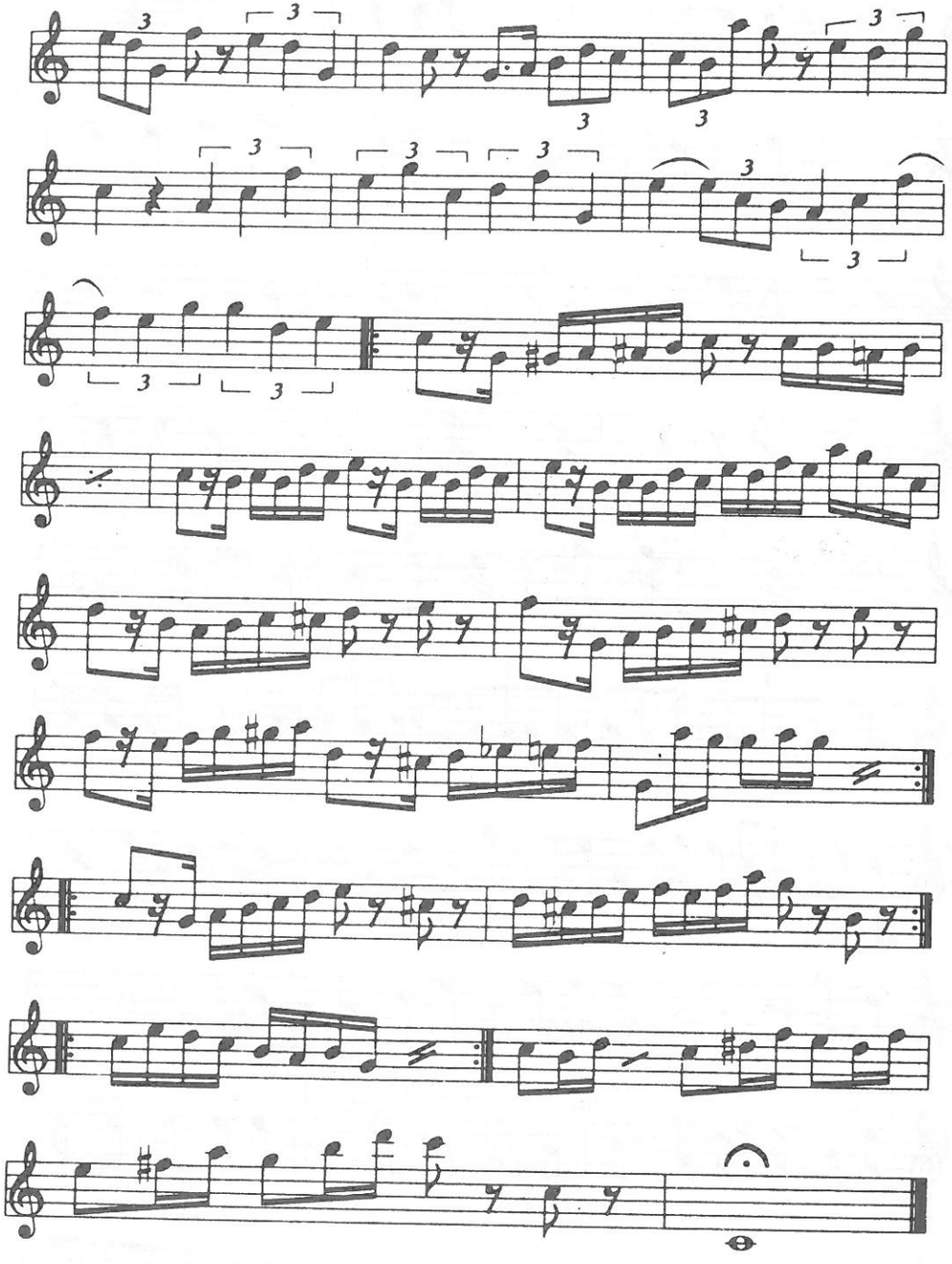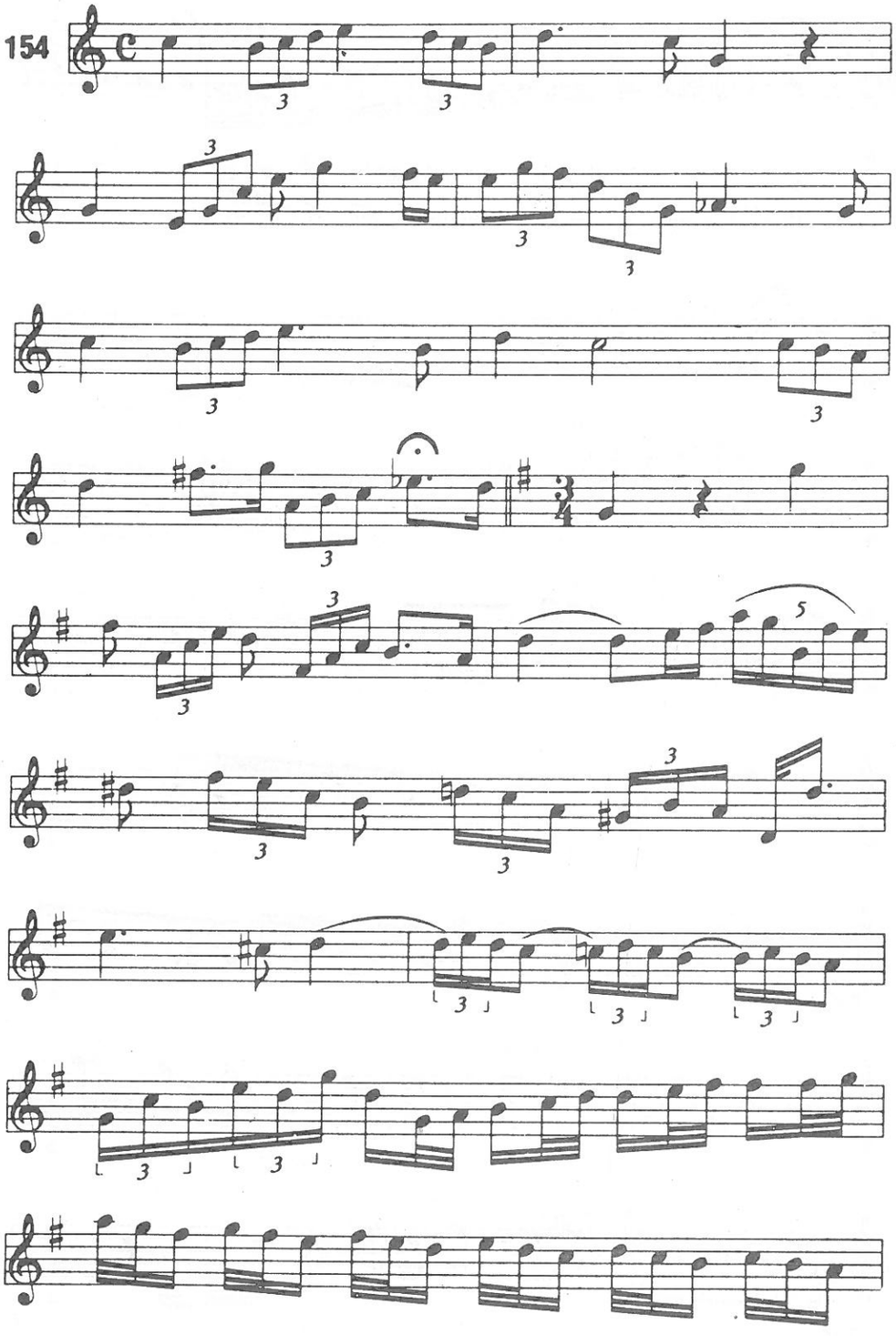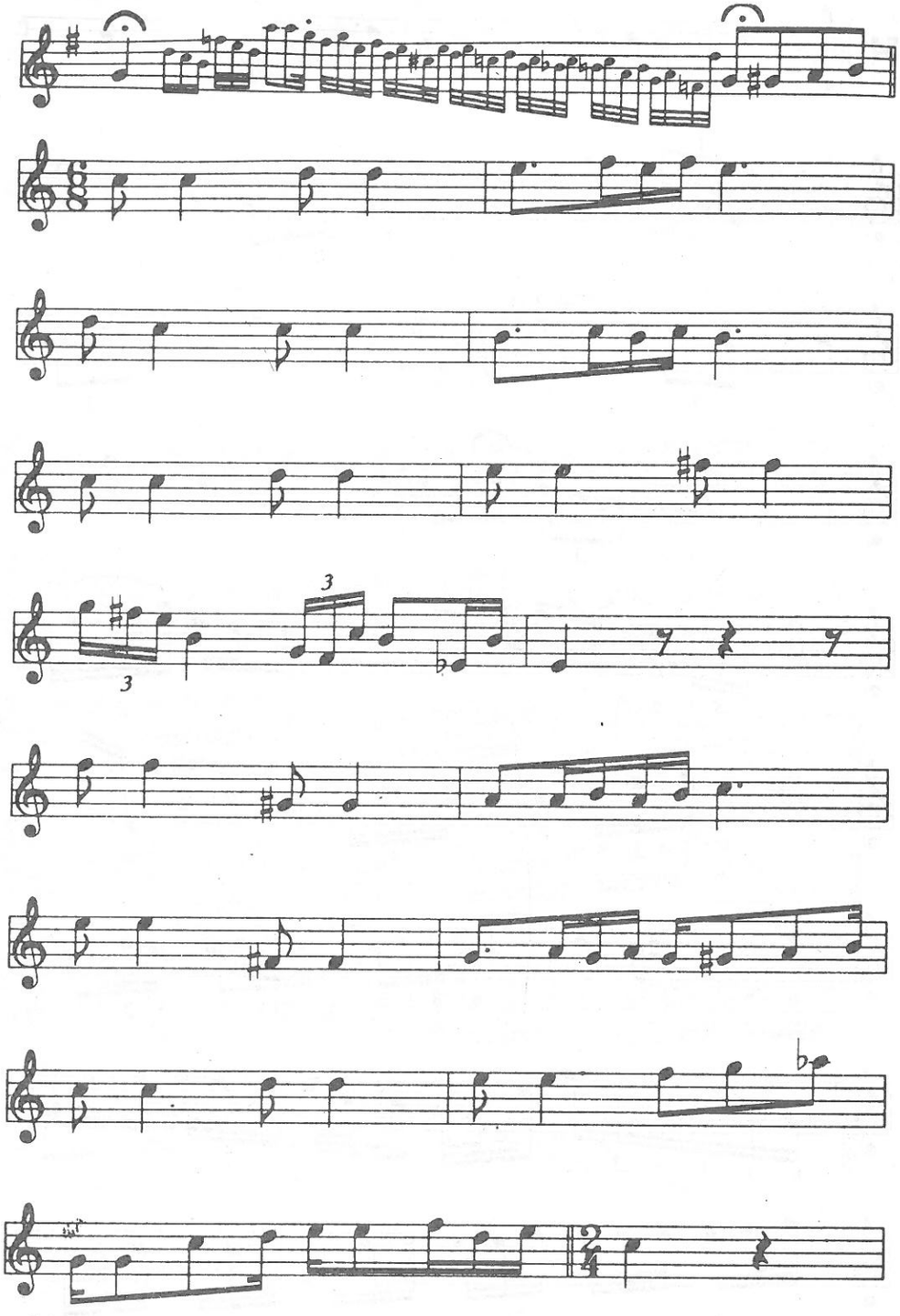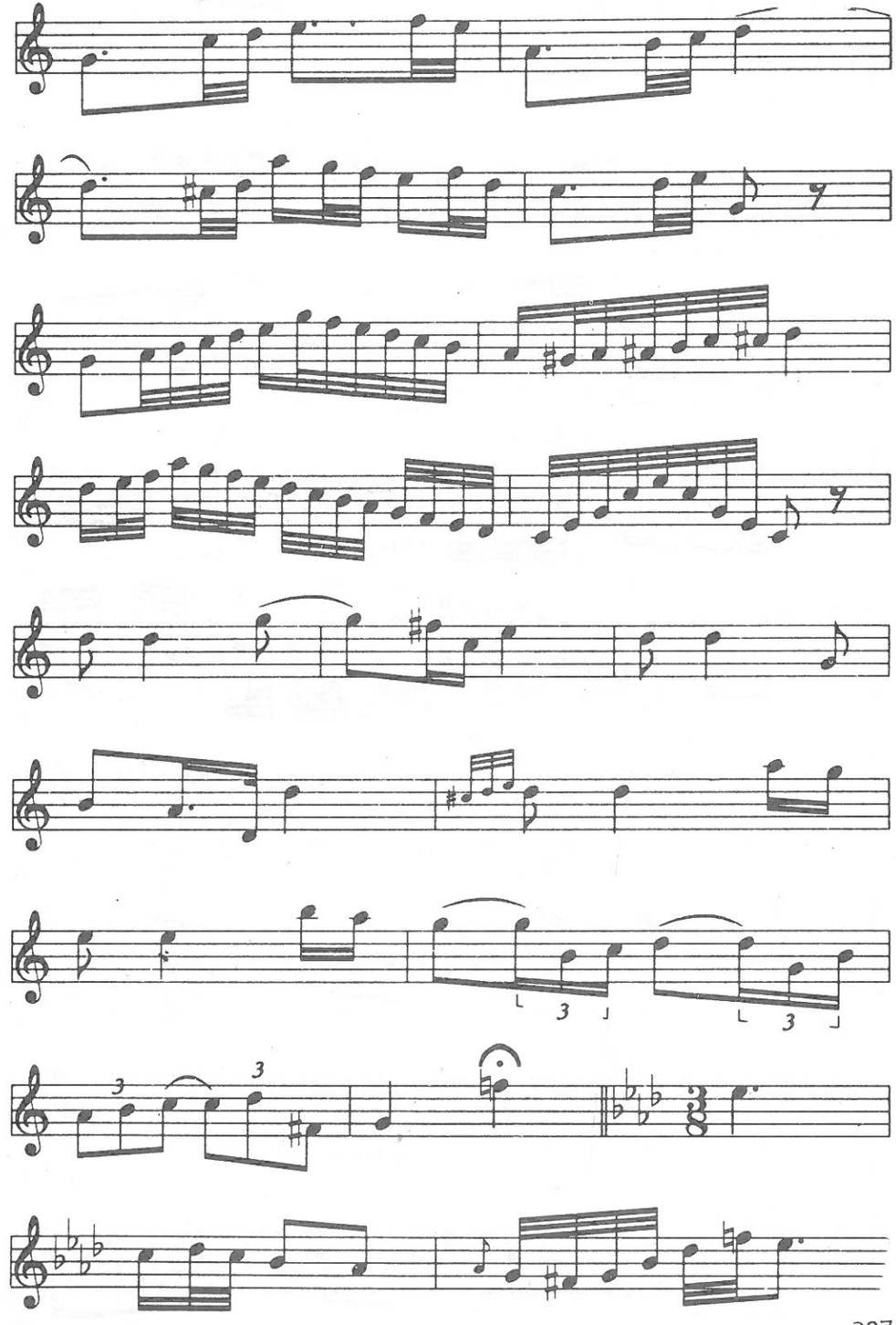

153
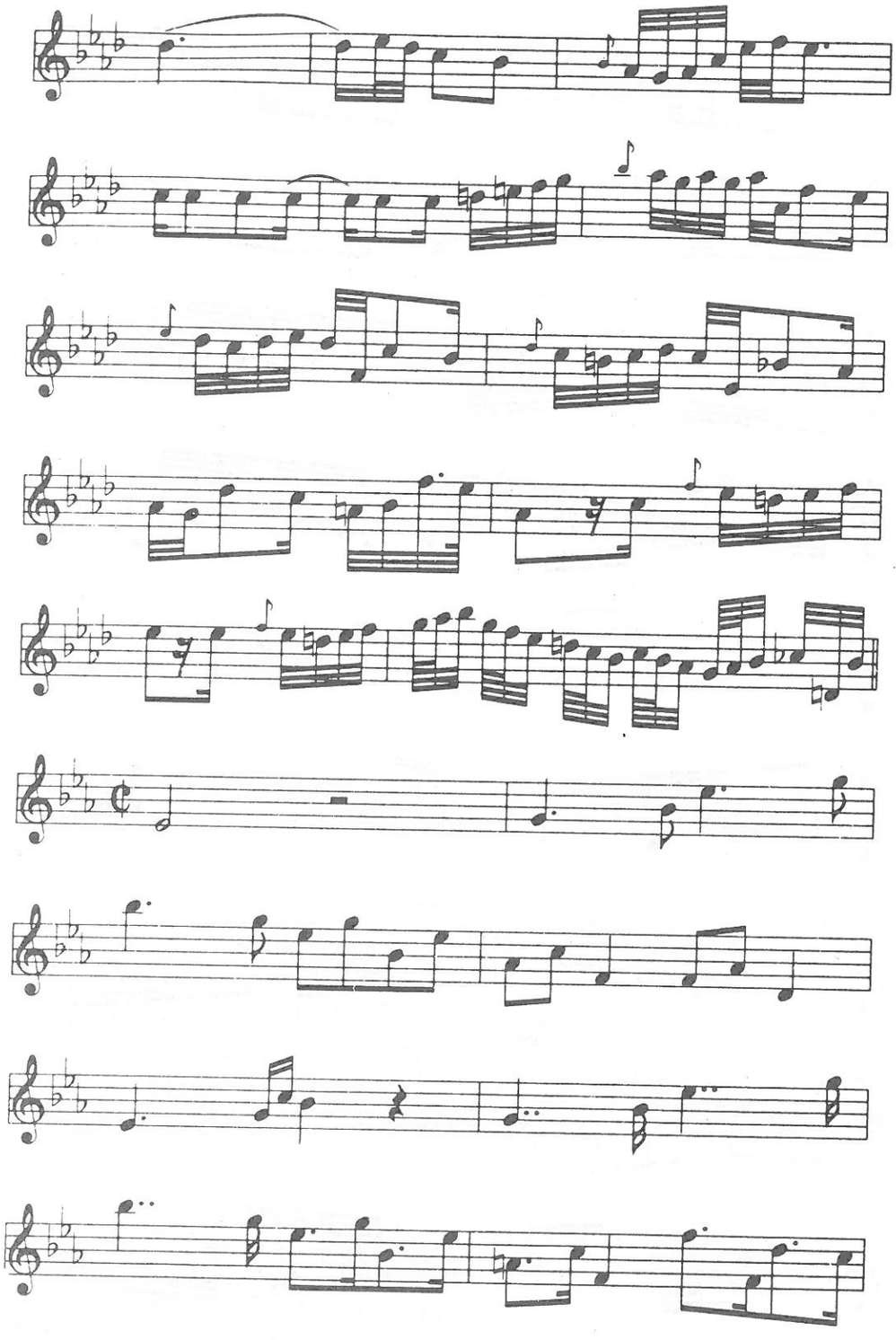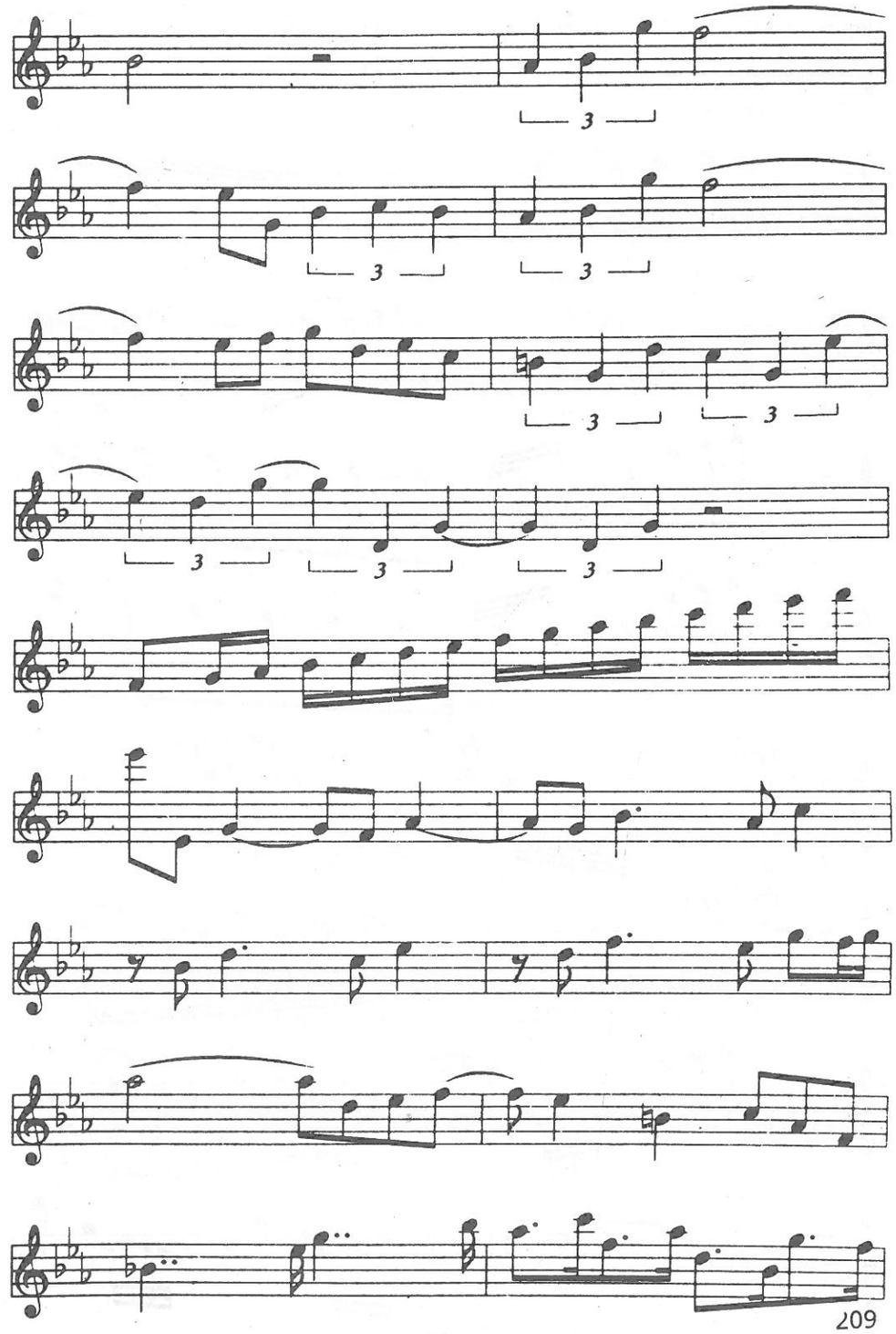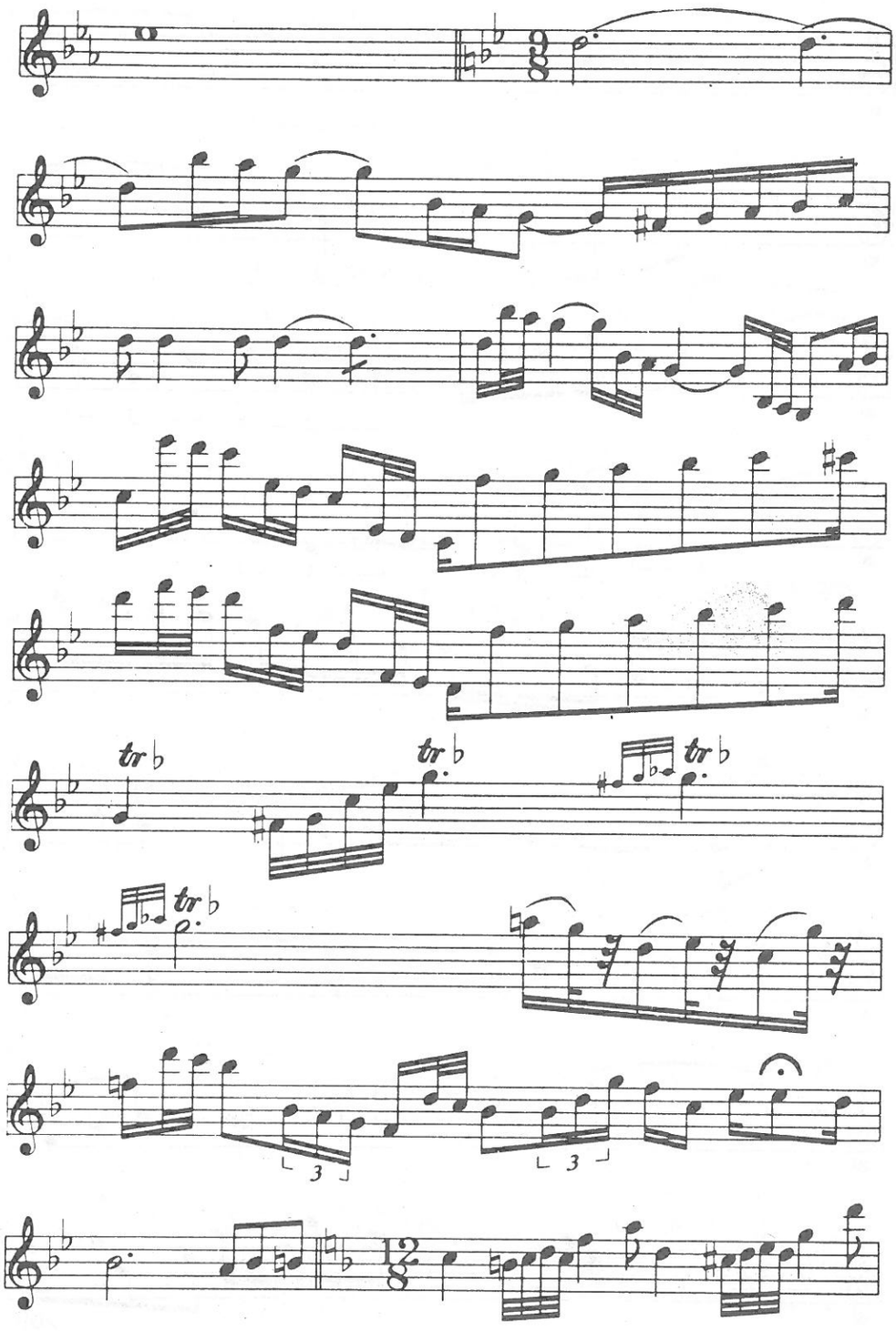

154
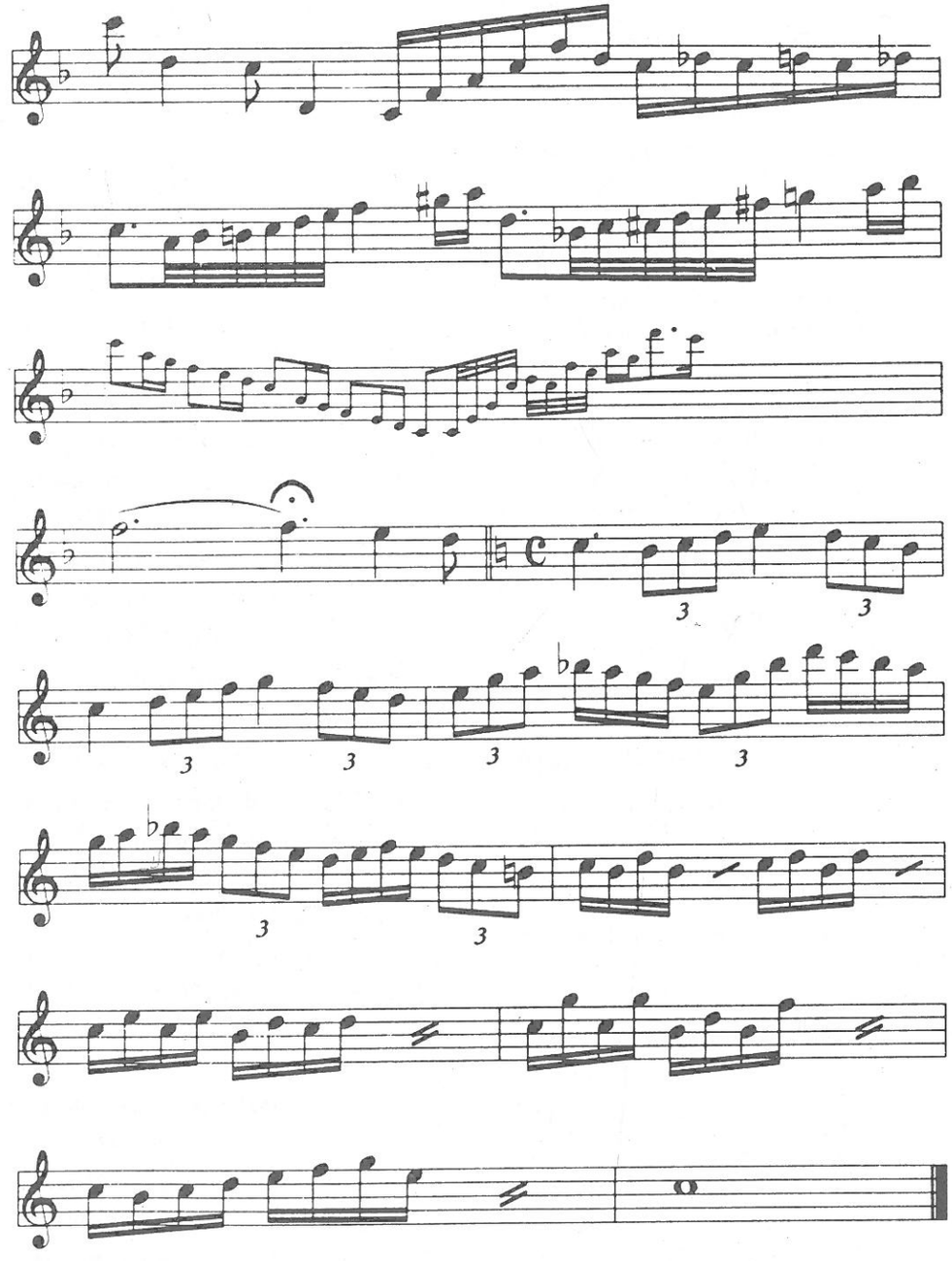

tr
tr
tr
tr
3
3

3
3
3
3
3
3
3
3

MÜZİK TERİMLERİ

A

A Harflerle isimlendirilen ses dizisinde "LA" notasının adı.

A CAPELLA (İtal) - Çalgı eşliği olmayan koro - yalnız koro için

ACCELERANDO (İtal) - Hızlanacak

ACCENT (Fr) - Vurgu

ADAGİO (İtal) - Yavaş tempo

ADAGİETTO (İtal) - Adagio'dan biraz daha hızlı

ADAGİSSİMO (İtal) - Adagio'dan biraz daha ağır

ADAPTATİON (Fr) - Yeniden düzenleme

AD LİBİTUM (Lat) - Arzuya göre

AGİLE (İtal) - Çabuk, çevik

AGİTATO (İtal) - Heyecanlı, hareketli

AİR (Fr) - Hava

AİS (Alm) - LA DİYEZ

AKOR (Fr. ACCORD - İng. CHORD) - Aynı anda tınlayan ikiden fazla ses

AKORDİYON - Hava etkisiyle ses veren körüklü ve tuşlu çalgı

AKUSTİK - Sesle, sesin doğuşu, özellikleri ve ulaşımı ve alımı ile uğraşan bilim kolu

ALLA MARCİA (İtal) - Marş temposunda

ALLA TURCA (İtal) - Türk müziği tarzında

ALLE (Alm) - Hep birlikte

ALLEGRETTO (İtal) - Hızlı tempoda

ALLEGRO (İtal) - Mutlu, sevinçli bir çabuklukta

ALLEGRO ASSAİ - Daha canlı ve şen

ALLEGRO MAESTOSO - Gösterişli, tantanalı

ALLEGRO MODERATO - Orta çabuklukta

ALLEGRO VİVACE (İtal) - Canlı, çevik

ALTO (İtal) - Kalın kadın sesi - Viyolanın karşılığı - Nefesli Mib bir enstruman

AMABİLE (İtal) - Sevimli, okşayıcı

A-MOLL (Alm) - La Minör

A MÜZİK - Müzik sevmeme - Müzik düşmanlığı

ANDANTE (İtal) - Orta yavaşlıktaki tempo

ANDANTE CANTABİLE (İtal) - Şarkı söyler gibi

ANDANTE SUSTENUTO (İtal) - Çabuklaşmadan

ANDANTİNO (İtal) - Andante'den daha ağır

ANİMATO (İtal) - Canlı

ANİMATO NON TROPPO - Çok canlı değil

APPASİONATA (İtal) - Acıklı bir duyguyla

ARANJMAN - Bir bestenin her hangi bir çalgı için uyarlanması

ARCO (İtal) - Yay

ARİA (İtal) - Arya

ARİETTA (İtal) - Kısa ve küçük arya

ARMONİ - Akorların kuruluşu, türleri, çevrilmesi ve melodi ilintileriyle uğraşan bilim dalı

ASSAİ (İtal) - Çok - Pek çok

A TEMPO (İtal) - Önceki, ilk tempoda

ATTACO (İtal) - Giriş, hamle

ATONALİTE (Fr) - Tonalite dışı

AUHANG (Alm) - Bitiş

B

B - Harflerle isimlendirilen ses dizisinde "Sİ" notasının adı

BAGUETTE (Fr) - Vuruşlu çalgıların sopası - Orkestra şefinin yönetme sopası

BALALAYKA - Rus halkının ulusal çalgılarından; üçgen şeklinde ve üç telli

BALE (Fr. İng. BALLET, İtal. BALETTO) - Müzik eşliğinde duyguların dansla anlatımı

BARRE (Fr) - Ölçü çizgisi

BATTUTA (İtal) - Ölçü vurmak

B-DUR (Alm) - Sib. Majör

BANÇO (BANJO) - Amerikan gezginci halk şarkıcılarının kullandığı beş telli bir çalgı

BANDO (İtal) - Nefesli ve vurma çalgılardan kurulan topluluk

BARCAROLLE (Fr) - Genellikle gondolcuların söylediği hafif ve durgun parça

BARİTON - Tenor ile Bas arasındaki erkek sesi - Sib tonunda nefesli bir çalgı

BATTERİE (Fr) - Orkestranın vurma çalgılar topluluğu - Gitarı tellere vurarak çalma

BEL CANTO (İtal) - Güzel şarkı, güzel söyleyiş anlamında kullanılır

BEN LEGATO (İtal) - İyice bağlayarak

BERCEUSE (Fr) - Ninni

BİS (Lat) - İki kez - Tekrar

BOLERO - Üç vuruşlu, kastenyet eşliğinde oynanan bir ispanyol dansı

BONGO (İng) - Elle vurularak çalınan ve caz müziğinde kullanılan bitişik iki küçük davul

BUFFO (İtal) - Güldürücü - Operalarda güldürücü rollere çıkan şarkıcı

BURLESCA (İtal) - Güldürücü, alaycı karakterli bestelere verilen isim

C

C - Haflerle isimlendirilen ses dizisinde "DO" notasının adı.

CALANDO (İtal) - Ağırlaşarak

CAMERA (İtal) - Oda anlamına gelir. Din dışı nitelikleri olan çalgı müziğini anlatmak için kullanılan terim

CAMPANA (İtal) - Çan

CANTABİLE (İtal) - Şarkı söyler gibi

CANTO (İtal) - Şarkı

CANTATORE (İtal) - Erkek şarkıcı

CANTATRİCE (İtal) - Kadın şarkıcı

CANZONE (İtal) - Halk şarkısı

CAPELLA (İtal) - Bir müzik parçasını seslendiren, türlü çalgılardan kurulu topluluk

CAPRİCCİO (İtal) - Eğlenceli, neşeli tarzda

CAVATİNA (İtal) - Daha açık, daha gösterişsiz arya

CAZ (İng. JAZZ) - Kendi başına sanat katına yükselen Amerikan zencilerinin halk müziği

CALESTA - Piyanoyu andıran klavyeli küçük bir çalgı. Do'dan yukarı dört oktavdır.

CELLO - Viyolonsel

CEMBALO - Klavsen

CİS (Alm) - Do Diyez

CİSİS (Alm) - Do çift diyez

CODA (İtal) - Bir bestenin sonuna konulan bitiş bölümü

COMA SOPRA (İtal) - Yukarıdaki gibi

COMA PRİMA (İtal) - Önceki gibi

COMODO (İtal) - Rahat, sakin

CON MOTO (İtal) - Hareketli

CONDUCTEUR (Fr) - Orkestra yöneticisinin kullandığı partitur

CONDUCTOR (İng) - Orkestra yöneticisi

CONSONANCE (Fr) - Uyumlu

COPİSTE (Fr) - Bir eseri çoğaltmak için kopya eden

COR ANGLAİS (Fr) - Alto - obua

CORDA (İtal) - Tel

CREDO (İtal) - Dua

CRESCENDO (İtal) - Sesi gitgide yükselterek

CROİSEMENT (Fr) - Çapraz geçiş

Ç

ÇALGI - Müzik aleti - Enstrüman

ÇALGILAMA (Fr. İng İnstrumentation) - Çalgıların tını nitelikleri, ses sınırları, birbirleriyle birleştiklerinde ne sonuçlar çıkabileceği konusundaki bilgilerin tümü

ÇALGICI - Müzik aleti çalan

ÇALPARA - Zil

ÇENG - Harp'a benzeyen eski bir çalgı

ÇEŞİTLEME (Fr. VARIATION) - Bir temanın, bir konunun değişikliklerle tekrarlanması

ÇOK SESLİ - İkiden fazla seslerin birlikte duyulması

ÇÖĞUR - Kemanı andıran telli eski bir çalgı

D

D- Harflerle isimlendirilen ses dizisinde "RE" notasının adı

DA CAPO (İtal) - Baştan anlamına, kısaltılmışı : D-C

DAVUL - İki yanına deri gerilmiş, tahta veya madeni yuvarlaktan yapılmış vurma çalgı

DECRESCENDO (ital) - Sesin gitgide hafiflemesi

DEGRE (Fr) - Derece - Dizinin her bir notası

DES (Alm) - Re bemol

DES-DUR - Re majör

DES-MOLL - Re minör

DESTRA (İtal) - Sağ

DEŞİFRE - İlk görüşte çalmak veya okumak

DİAPASON - (Diyapazon) - Ses uyumlamasında kullanılan ve (LA) sesini veren araç

DİATON (Yun) - İsimleri ayrı iki bitişik nota arasındaki aralık

DİRİGER (Fr) - Yönetmek

DİS (Alm) - Re diyez

DİSİS (Alm) - Re çift diyez

DİSSONANS (Fr) - Uyumsuz

DOLCE (İtal) - Tatlı

DOLENDE (İtal) - Yaslı; yakınırcasına

DOLOROSO (İtal) - Üzüntülü

DOMİNANT (Fr) Dizinin beşinci derecesi

DUET (Fr) - İki ses için yapılmış müzik

DUR (Alm) - Majör

E

E - Harflerle isimlendirilen ses dizisinde "MI" notasının adı

ECHO (Fr) - Eko, yankı

E-DUR (Alm) - Mi majör

E-MOLL (Alm) - Minör

ELEGANTE (İtal) - Kibarca

ENSEMBLE (Fr) - Topluluk, beraberlik, uyum

EPİSODE (Fr) - Ana fikir

EROİCA (Alm) - Kahramanlık

ESPRESSİVA (İtal) - Hisli - Duygulu

ETUDE (Fr) - Çalışma veya terim parçası

EXECUTİON (Fr) - Çalmak veya söylemek

EXECUTANT (Fr) - Çalıcı veya okuyucu

EXPRESSİON (Fr) - Müziğin psikolojik deyiş ve anlam gücü

EXPRESSİONİSME (Fr) - Müzikte anlatım

EZGİ - Melodi

F

F - Harflerle isimlendirilen ses dizisinde "FA" notasının ismi. Müzikte FORTE kelimesinin kısaltılmışı

FACİLE (İtal) - Kolay

FALSETTO (İtal) - Erkek seslerin normal alanı dışında tiz, kadın sesine benzer sesler çıkarmak amacıyla başvurdukları yöntem

FANDANGO (İsp) - Üç zamanlı, canlı bir İspanyol dansı

FANFAR (Fr. FANFARE) - Madeni çalgılardan oluşan topluluk

F-DUR (Alm) - Fa majör

F-MOLL - Fa minör

FANTAİSİE (Fr) - Bağımsız biçimli parça

FARANDOLE (Fr) - Fransız halk dansı

FEROCE (İtal) - Hiddetli, kızgın

FİLARMONİ - Müzik sevgisi

FİNALE (İtal) - Çok bölümlü bir bestenin son bölümü

FİNE (İtal) - Son

FOCOSO (İtal) - Ateşli, ihtiraslı

FOLİA - Eski bir Portekiz dansı

FOLKLORE MUSİCAL (Fr) - Halk müziği

FONOMİMİ - Solfejde ses yüksekliklerini el işaretleriyle belirtme

FORME (Fr) - Şekil

FORTE (İtal) - Kuvvetli, güçlü

FORTE POSSİBLE (İtal) - Mümkün olduğu kadar kuvvetli

FORTİSSİMO (İtal) - Çok kuvvetli, kısaltılmışı : FF

FORZATO (İtal) - Gürleştirilmiş

FRESCO (İtal) - Canlı

FUGA (Lat) - Belirli bir temanın kurallara göre çok sesli olarak geliştirilmesi

FUNEBRE (İtal) - Yaslı, acıklı - Marcia Funebre: Cenaze Marşı

FUOCO (İtal) - Ateşli

FURİOSO (İtal) - Öfkeli

G

G - Harflerle isimlendirilen ses dizisinde "SOL" notasının ismi

GAİ (Fr) - Oynak, kıvrak

GAİTA (İtal) - Gayda. Çok eski bir geçmişi olan kamışlı nefesli çalgı

GEBET (Alm) - Dua

GELAUT (Alm) - Çan sesi

GESANG (Alm) - Melodi - Ezgi

GESCHWİND (Alm) - Çabuk, çevik

GİOCO (İtal) - Şaka, nükte

GİOCOSO (İtal) - Şakacı, neşeli

GİS (Alm) - Sol diyez

GİSİS (Alm) - Sol çift diyez

GİS-MOLL (Alm) - Sol diyez minör

GİUSTO (İtal) - Orta tempoda

GLİSSANDO (İtal) - Kaydırma, Piyanoda parmağı tuşların üzerinden hızla geçirme; yaylı çalgılarda telin üstünden kaydırma

GREDEVOLE (İtal) - Zarif

GRADİTAMENTE (İtal) - Çok tatlı

GRADİTİSSİMO (İtal) - Daha tatlı bir ifade ile

GRAVE (İtal) - Çok yavaş bir tempoda

GRAVİTA (İtal) - Gösterişli, azametli

GRAZİOSO (İtal) - Sevimli, ince duygulu şekilde

H

H - Harflerle isimlendirilen ses dizisinde "Sİ" notasının ismi (Almancada)

H-DUR (Alm) - Si majör

H-MOLL (Alm) - Si minör

HABENERA (İsp) - İspanyada yaygın Küba kaynaklı dans

HARMONİCA - Ağız mızıkası

HARMONİUM - Kamışlı org

HEMİ (Yun) - Yarım

HESES (Alm) - Si çift diyez

HİS (Alm) - Si çift diyez

HOMOFON - Benzer ses

HOT (İng) - Canlı, hareketli

HUMOROSOUE (Fr) - Heyecanlı, canlı müzik bölümü

HYMNE (Fr) - İlahi - Tanrısal

İ

İMİTATİON (Fr) - Taklit

İMPRESSİONİSME (Fr)- İzlenimcilik

İMPROMTU (Fr) - Doğaçtan yarım

İNDECİOSO (İtal) - Kararsız

İNSTRUMENTATİON (Fr) - Çalgılama

İNTERMEZZO (İtal) - Ara müziği

İNTİMO (İtal) - Sıcak kanlı

İNTONATİON (Fr) - Sesin uyumluluğu

İNTRODUCTİON (Fr) - Başlangıç, giriş

İNVERSİON (Fr) - Aksine, tersine çalış

J

JETE (Fr) - Atılırcasına

JİG - İngiliz kaynaklı, hızlı bir dans

JODEİN (Alm) - Kesin ve ani atlayışla söyleme

JOTA (İsp) - Bir çift dansçının oynadığı hızlı tempoda bir İspanyol dansı

K

KADANS - Melodi ve armonide bir dinleme noktasına varış

KAMMERMUSİK (Alm) - Oda müziği

KANON (Fr) - Ses girişleri, dizinin türlü katlarında tekrarlanan bir müzik tarzı

KANTAT - Yalnız ses için yazılan besteler

KANTO - Şarkı söyleme sanatı

KAPELLA - Korolu orkestra

KAPPELMEİSTER (Alm) - Orkestra ve kilise müziği yöneticisi

KENTET (Fr. Ouintette) - Beş değişik ses ve çalgı için yazılmış beste

KİRİŞ - Çalgı teli

KODA - Sonuç

KOLORATURA (İtal) - Çalgılarda ve insan sesinde süslü geçitler - Sesle ilgili

KOMO - Bir sesin içinde ayırdedilebilen küçük aralık

KONZERTMEİSTER (Alm) - Orkestrada solo kemancı

KONZERTSTÜCK (Alm) - Bir veya iki bölümlü konserto

KORO - Çok sesli bir müzik parçasını söyleyen genellikle soprano, alto, tenor ve bas seslerinden oluşan şarkıcılar topluluğu

KÖS - Büyük davul

KSILOFON (Fr) - Tahta çubukların üstüne tokmaklarla vurularak çalınan çalgı

KUARTET (Fr. Quartette) - Dört değişik ses ve çalgı için yazılmış beste

L

LARGHETTO (İtal) - Largo'dan az daha hızlı

LARGO (İtal) - Ağır

LARGO Dİ MALTO (İtal) - Çok ağır

LEGATO (İtal) - Bağlı

LEGGİERO (İtal) - Hafif

LEİCHT (Alm) - Hafif

LEİTMOTİV (Alm) - Ana motif - Kılavuz motif

LENTO (İtal) - Yavaş

LİAİSON (Fr) - Bağ

LİBRETTO (İtal) - Opera metni, opera oyunu

LİED (Alm) - Şarkı

LİETO (İtal) - Neşeli, şen

LİR - Çok eskiden kullanılan, sol elde tutulan, dört ile on arasında telleri bulunan çalgı

LYRA (İtal) - Lir

LYRE (Fr) - Lir

M

MAESTOSO (İtal) - Azametli, ihtişamlı

MAKAM - Batı müziğindeki dizilerin, alaturka müzikteki karşıtları

MANDOLİN - Dört ya da beş çift telli, mızrapla çalınan bir çalgı

MARCATO (İtal) - Ayrı ayrı belirterek

MARCİA (İtal) - Marş

MARCİALE (İtal) - Marş tarzında

MARSEİLLAİSE (Fr) - Fransız milli marşı

MELODRAM - Müzik eşliğiyle bir anlatıcı için hazırlanmış eser türü

MELOMANİ - Aşırı müzik tutkusu

METRONOM (İtal) - Müzikte zaman ölçen, bir parçanın tempo hızını belirten araç

MODERATO (İtal) -Temkinli hızda

MOLTO (İtal) - Pek çok

MORENDO (İtal) - Sönerek

MOSSO (İtal) - Canlı

MOUVEMENT (Fr) - Bir tondan diğerine geçme

MODULATİON (Fr) - Bir tondan diğerine geçme

MOTİF - Ana fikir - Ana tema

N

NETTO (İtal) - Belirli

NOCTURNE (Fr) - Gece müziği anlamında kullanılır.

NONET - Dokuz çalgıdan kurulmuş topluluk

NUANCE (Fr) - Anlam, nüans

NUTRİTO (İtal) - Dolgunca

O

OBOİST (Fr) - Obua çalan

OCARİNA (İtal) - Nefesli bir çalgı

OCTAVT (Fr) - Sekiz seslik aralık

OCTETTE (Fr) - Sekiz çalgı için yazılmış parça

ODER (Alm) - Yahut, veya

ODE-SYMPHONİE (Fr) - Korolu senfoni

ODEUM (Alm) - Konser salonu

OEUVRE (Fr) - Eser

ONZİEME (Fr) - Onbirli

OP - Opus kelimesinin kısaltılmışı

OPERA (İtal) - Müzikli sahne oyunu

OPERA BUFFA (İtal) - Komik opera

OPERET - Küçük opera

OPUS (Lat) - Eser, yapıt

ORATORYA (İtal) - Kutsal konulu bir oyun metni üzerine tek şarkıcılar ve koro tarafından çalgı müziği eşliğinde söylenmek üzere bestelenen eser

ORG (Fr. Orgue) - Klavyeli ve borulu çalgı

OSSİA (İtal) - Veya, yahut

P

P - Piano kelimesinin kısaltılmışı. Piyada pedal kullanılması gerekeceğini gösterir

PARLANDO (İtal) - Konuşur gibi söylemek

PARODİA (İtal) - Bestelenmiş bir şarkının melodisini aynen alıp yeni sözler yazmak

PAROLE (Fr) - Söz, kelime

PARTİTİON (Fr) (Partisyon) - Çalgı yada ses bölümlerinin birlikte okunmasını sağlamak amacıyla birbiri üstüne sıralanış notası

PASSİON (Fr) - Kutsal metin üzerine koro, solo şarkıcılar ve çalgı eşliği için bestelenen bir tür oratoryo

PASTORAL (İtal) - Çobansı nitelikte, kır veya köye ait

PETİT (Fr) - Küçük

PF - Piano forte'nin kısaltılmışı - Hafif ten kuvvetliye

PHRASE (Fr) - Cümle

PİANETTO (İtal) - Çok yumuşak

PİANİNO (İtal) - Duvar piyanosu

PİU (İtal) - Çok, daha

PİU ANİMATO - Daha canlı

PİZZİCATO (İtal) - Yaylı çalgılarda, yayla değil, tellerin parmakla çekilerek çalınması. Pizz.

POCO A POCO (İtal) - Azar azar

POLİ - Çok

POLKA - Hızlı tempolu bir Bohemya dansı

POLONAİSE (Fr) - Orta yavaşlıkta Polanya halk dansı

POLİPHONİE (Fr) - Çok seslilik

PRELUDE (Fr) - Bir eserin ana bölümüne giriş. Başlangıç müziği

PRESTO (İtal) - Çok çabuk

PUNTO (İtal) - Nokta

Q

QUARTETTE (Fr) - Dört ses veya çalgı için yazılmış eser

QUASİ (İtal) - Benzer biçimde

QUİNTE (Fr) - Beşli

QUİNTETTE (Fr) - Beş ses veya çalgı için yazılmış eser

R

RALLENTANDO (İtal) - Yavaşlayarak

RAPİDİO (İtal) - Hızlıca

RAPSODİ - Belirli bir kalıba bağlı olmayarak, halk ezgilerinden oluşan çalgı müzik türü

RECİTOTİVA (İtal) - Bir operanın yahut dinsel eserin konuşmayla sunulan bölümleri

REPRİSE (Fr) - Tekrar

REQİUEM - Ruhların huzura kavuşması için yazılan dinsel ören müziği

RESİTAL - Bir konserde tek şarkıcı veya çalıcının eşliksiz olarak bir veya birkaç eseri sunuşu

RİTARDANDO (İtal) - Yavaşlayarak Kısaca: RİT

RİTİM (Fr. RYTHME) - Zaman içinde var olan müziğin, gene zaman içinde belirlenmesi

ROMANCE (Fr) - Duygusal parça

RUBATO (İtal) - İcrada geçici olarak kesin tempodan ayrılmak

S

SARABANDE (İsp) - Yavaş tempolu bir İspanyol dans türü

SCHERZO (İtal) - Şakacı bir tarzda

SEKSTET (İng) - Altı çalgı, ya da altı ses için yazılmış beste

SEPTET - Yedi çalgı, ya da yedi ses için yazılmış beste

SERENAD (İtal) - Akşam yahut gece vakti, açık havada, genellikle bir kadının penceresi altında söylenebilir, ya da çalınabilir parçalar

SERİO (İtal) - Ciddi

SFORZANDO (İtal) - Kuvvetli

SLOW (İng) - Ağır yavaş

SOLFEJ - Ses terbiyesi

SOLO (İtal) - Tek çalgı ya da tek ses için yazılmış beste

SONARİTE (İtal) - Ses tonu

SOSTENUTO (İtal) - Belirterek

SUBİTO (İtal) - Birdenbire

SURDİN - Çalgılarda sesin gürlüğünü azaltmak için kullanılan tıkaç

T

TACET (Lat) - Susar

TAKT (Alm) - Ölçü

TANZ (Alm) - Dans

TANZ MUSİK (Alm) - Dans müziği

TARANTELLA (İtal) - Hızlı ve canlı tempoda bir Napoli dansı

TEMA - Ana fikir

TEMPO (İtal) - Hız derecesi

TENUTO (İtal) - Kısarak

TOCCATO (İtal) - Tuşlu çalgılar için yazılan tek bölümlü beste

TRANOUİLLO (İtal) - Sakin, rahat

TREMOLA (İtal) - Bir veya iki sesin çok çabuk tekrar edilişi

TRİO (İtal) - Üç ses ya da üç çalgı için yazılmış beste

TROPPO (İtal) - Çok

TUTTİ (İtal) - Bütün, tüm, hep birlikte

U

ULTİMA (İtal) - Sonuncu

ULTİMA VOLTA (İtal) - Son olarak

UNA CORDA (İtal) - Tek tel

UNİSON (Fr) - Aynı ses

UN POCO (İtal) - Biraz

UVERTÜR - Açılış, giriş müziği

ÜÇGEN (Fr. Triangle) - Üçgen biçiminde madeni çubuktan yapılmış, belli titreşimi olan vurma çalgı

V

VA (İtal) - Devam et

VALS - Üç zamanlı dans

VALORE (İtal) - Süre değeri

VARİATİON (Fr) - Çeşitleme

VİBRATİON (Fr) - Titreşim

VİBRATO (İtal) - Titreme

VİRTÜOZ - Yorumda ustalığın üstün katında olma

VİTE (Fr) - Çabuk

VİVACE (İtal) - Canlı, çabuk

VİVO (İtal) - Çabuk

VODVİL - Güldürücü sahne eseri

VOKAL - Ses için yazılmış beste

VOLTİ SUBİTO (İtal) - Çabucak çevir v.s.

W

WEİCH (Alm) - Yumaşakça

WEİSE (Alm) - Melodi

WİEDER (Alm) - Tekrar

Z

ZEİT (Alm) - Zaman

ZEİTMASS (Alm) - Tempo

ZEİTMESER (Alm) - Metronom

ZİGUENERMUSİK (Alm) - Çingene müziği

ZOPPA (İtal) - Aksak, senkoplu